

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ АРХІВІВ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Архівні зібрання України

Путівники

Державний архів Сумської області

ПУТІВНИК

Том 1

СУМИ – КИЇВ

2002

Державний архів Сумської області: Путівник / Держкомархів України. Держархів Сумської області; Автори-упоряд.: Л. Покидченко (відп. упоряд.) та ін.; Редколегія: Р. Пиріг (голова) та ін. – Суми, 2002. – 320 с.

Путівник містить відомості про склад і зміст фондів Держархіву Сумської області за 1710–2001 рр., а також інформацію про історію створення, функції та завдання архіву.

Пропоноване видання входить до архівних довідників за програмою “Архівні зібрання України” (2001–2005), серія “Путівники”. Том перший – Путівник по фондах Державного архіву Сумської області, наступний том видання – Анотовані реєстри описів архівних фондів.

Розрахований на істориків, краєзнавців, архівістів, учителів, студентів, учнів.

Автори-упорядники:

Людмила Покидченко (відп. упоряд.), Євгенія Антушева, Інна Гончарова, Олександр Козлов, Людмила Кузьменко, Ганна Кузьміна, Вікторія Марченко, Ірина Нужденко, Лідія Шевчук

Редакційна колегія:

Руслан Пиріг (голова), Геннадій Боряк, Лариса Заїка, Георгій Папакін, Людмила Покидченко

Науковий редактор

кандидат історичних наук *Георгій Папакін*

*Схвалено Редакційно-видавничою радою
Державного комітету архівів України
та науково-методичною радою Держархіву
Сумської області*

*Виходить у світ за сприяння
Фонду Катедр Українознавства (США)*

ISBN 966-625-019

© Державний комітет архівів України, 2002

© Державний архів Сумської області, 2002

ЗМІСТ

Передмова	13
Розділ I. Фонди установ, організацій та підприємств до 1917 року	
1. Місцеві органи державного управління	
Повітові у селянських справах присутствія	22
Земські начальники	22
Повітові комісії у справах виборів до I–IV Державних дум	23
2. Органи поліції	
Земські суди	24
Повітові поліцейські управління	25
Міські поліції	26
Поліцейські пристави	26
Поліцейські наглядачі	28
3. Органи суду та прокуратури	
Повітові суди	28
Повітові земські суди	29
Підкоморські суди	30
Межові суди	30
Міські сирітські суди	31
4. Військово-адміністративні органи	
Повітові рекрутські присутствія	31
Повітові у військовій повинності присутствія	32
Повітові квартирні комісії	32
Повітові комітети з формування козацьких полків	33
Конотопська дружина № 203 державного ополчення Чернігівської губернії	33
Полковий священник Одеського 10-го Уланського (29-го Драгунського) полку	34
5. Органи міського, земського та станового самоврядування	
Міські магістрати	34
Міські ратуші	35
Міські думи	36
Міські управи	37
Повітові земські управи	39
Повітові предводителі дворянства	41
Дворянські опіки	41

6. Установи сільського управління	
Волосні правління	42
Сільські правління	44
Козацькі сільські громади	45
7. Фінансові та митні установи, банки. Органи статистичного обліку	
Повітові казначейства	45
Окружні акцизні управління	46
Сумське окружне акцизне управління з акцизу на цукор	47
Акцизне управління 3-го округу Харківської губернії з акцизу на спирт	47
Відділення Державного банку	47
Міські громадські банки	48
Сільськогосподарські кооперативні та кредитні товариства-громади	49
Канцелярії податних інспекторів повітів	50
8. Органи землевпорядкування, державного майна, шляхів сполучення, будівництва	
Полтавська межова палата	50
Посередники по розмежуванню земель	51
Лебединське окружне правління державного майна	51
Повітові землевпорядкувальні комісії	52
9. Промислові та сільськогосподарські підприємства, організації, об'єднання	
Бельгійське анонімне акціонерне товариство Сумських машинобудівних заводів	53
Головна контора торгового дому "Харитоненко з сином" у м. Сумах	53
10. Установи охорони здоров'я	
Роменська повітова земська лікарня	54
Роменське відділення Полтавської губернської земської психіатричної лікарні	54
Дитяча лікарня Сумської міської управи	55
11. Органи народної освіти, навчальні заклади	
Лебединська повітова училищна рада	55
Чоловічі та жіночі гімназії	55
Комерційні училища	57
Лебединське вище початкове училище	57
Залізничні училища	58
Початкові народні училища	59
12. Релігійні установи	
Духовні правління	59
Розділ II. Фонди періоду Тимчасового уряду, УНР, Української Держави, УСРР. 1917–1921 рр.	
Путивльська повітова земська управа	62
Сумський повітовий земельний комітет	62
Білківський волосний земельний комітет	63
Повітові державні варти	63

Розділ III. Фонди установ, організацій і підприємств радянської доби та незалежної України

1. Місцеві органи державної влади та державного управління.

Комітети та комісії незаможних селян

Військово-революційні комітети (військкревкоми)	66
Повітові військово-революційні комітети (повітвійськкревкоми)	66
Волосні військово-революційні комітети (волвійськкревкоми)	67
Середино-Будський міський комітет (міськкревком)	68
Шосткинський селищний військово-революційний комітет	69
Виконавчі комітети повітових рад робітничих, селянських та червоно-армійських депутатів (повітвиконкоми)	69
Відділи управління виконавчих комітетів повітових рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів	70
Виконавчі комітети волосних рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів (волвиконкоми)	72
Виконавчі комітети окружних рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів (окрвиконкоми)	75
Відділи управління та адміністративні відділи виконавчих комітетів окружних рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів	77
Виконавчі комітети міських рад народних депутатів (міськвиконкоми) і районних рад у містах	78
Виконавчі комітети районних рад народних депутатів (райвиконкоми)	80
Виконавчий комітет Сумської обласної ради народних депутатів (облвиконком)	84
Повітові комісії незаможних селян (повітКНС)	86
Волосні комітети незаможних селян (волКНС)	87
Окружні комітети незаможних селян (окрКНС)	88
Районні комітети незаможних селян (райКНС)	89
Сільські комітети незаможних селян (сільКНС)	91

2. Військово-адміністративні установи

Повітові військові комісаріати (повітвійськкомати)	92
Окружні військові комісаріати (окрвійськкомати)	93

3. Органи робітничо-селянської інспекції, державного та партійного контролю

Повітові робітничо-селянські інспекції (повітРСІ)	94
Волосні робітничо-селянські інспекції (волРСІ)	95
Окружні контрольні комісії – робітничо-селянські інспекції (окрКК–РСІ)	95
Районні контрольні комісії – робітничо-селянські інспекції (райКК–РСІ)	96
Група комісії державного контролю Ради Міністрів УРСР по Сумській області	97
Сумський обласний комітет народного контролю	98

4. Органи юстиції, суду, прокуратури, охорони державної та громадської безпеки

Юридичні відділи виконавчих комітетів повітових рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів	99
---	----

Бюро юстиції виконавчих комітетів повітових рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів	100
Управління юстиції виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів	100
Окружні суди	102
Сумський обласний суд	103
Окружні прокуратури	104
Прокуратура Сумської області	105
Повітові управління робітничо-селянської міліції	106
Окружні управління робітничо-селянської міліції та розшуку	107
Районні та міські управління робітничо-селянської міліції	108
Управління Служби безпеки України в Сумській області (УСБУ в Сумській області)	110
5. Органи планування і статистики	
Планові комісії виконавчих комітетів окружних рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів (окрплани)	110
Планова комісія виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів (облплан)	111
Повітові статистичні бюро	111
Окружні статистичні бюро (окрстатбюро)	112
Статистичне управління Сумської області (облстатуправління)	113
6. Фінансові установи. Банки	
Фінансові відділи виконавчих комітетів повітових рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів (повітфінвідділи)	114
Фінансові відділи виконавчих комітетів окружних рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів (окрфінвідділи)	114
Фінансовий відділ виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів (облфінвідділ)	115
Фінансові відділи виконавчих комітетів районних рад народних депутатів (райфінвідділи)	115
Фінансові відділи виконавчих комітетів міських рад народних депутатів (міськфінвідділи) та районні в містах	116
Сумські обласні контори банків	117
7. Органи управління народним господарством. Промислові підприємства	
Повітові ради народного господарства	118
Повітові уповноважені губернських рад народного господарства	118
Відділи місцевого господарства окрвиконкомів	119
Управління цукровими заводами Лівобережної України	120
Управління та об'єднання промисловості Сумської області	120
Шосткинське ордену Жовтневої соціалістичної революції виробниче об'єднання "Свема" ім. 50-річчя СРСР	121
Сумський фарфоровий завод	122
Конотопський ордену Трудового Червоного Прапора електромеханічний завод "Червоний металіст"	122
Конотопський ордену "Знак Пошани" вагоноремонтний завод	123
Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання ім. М. В. Фрунзе	124

Охтирський ордена Трудового Червоного Прапора завод “Промзв’язок” ім. XXV з’їзду КПРС	124
Глухівський електроапаратний завод “Електропанель”	125
Сумське виробниче об’єднання “Хімпром”	126
Роменський завод поліграфічних машин “Поліграфмаш”	127
Роменський завод автоматичних телефонних станцій (АТС)	128
Сумське виробниче об’єднання енергетичного насособудування “Насосенергомаш”	128
Сумське виробниче об’єднання “Електрон”	129
Відкрите акціонерне товариство “Сумитекс”	130
Кролевецька фабрика художнього ткацтва	131
Шоколадна фабрика “Україна”, м.Тростянець Сумської області	132
Сумський лікєро-горілочний завод	132
8. Організації транспорту, шляхового господарства, зв’язку	
Сумське обласне управління будівництва та експлуатації автомобільних шляхів	133
Сумське виробниче управління автомобільного транспорту	134
Сумське обласне виробничо-технічне управління зв’язку	134
9. Організації сільського, лісового, водного господарства	
Земельні управління виконавчих комітетів повітових рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів (повітземуправління)	135
Земельні відділи виконавчих комітетів окружних рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів (окрземвідділи)	136
Управління сільського господарства виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів (облсільгоспуправління)	138
Агропромисловий комітет Сумської області Державного агропромислового комітету УРСР (АПК)	139
Управління сільського господарства та заготівель виконавчих комітетів районних рад депутатів трудящих Сумської області	140
Інспекції сільського господарства виконавчих комітетів районних рад депутатів трудящих Сумської області (райсільгоспінспекції)	142
Управління сільського господарства виконавчих комітетів районних рад депутатів трудящих Сумської області (райсільгоспуправління)	143
Сумське обласне об’єднання “Сільгосптехніка” (облсільгосптехніка) ...	145
Повітові лісові комітети (повітліскоми)	146
Сумське обласне управління лісового господарства і лісозаготівель (обллісгоспзаг)	147
Сумське обласне виробниче управління меліорації та водного господарства виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів ...	148
10. Будівельні, архітектурні організації	
Обласний відділ у справах будівництва і архітектури виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів	149
Будівельні управління та організації	150
11. Організації комунального господарства та побутового обслуговування	
Відділи комунального господарства виконавчих комітетів повітових рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів	151

Управління комунального господарства виконавчого комітету Сумської обласної ради депутатів трудящих (облкомунгосп)	152
Управління побутового обслуговування населення виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів (облпобутуправління)	153
12. Продовольчі, торговельні, заготівельні, постачальні, кооперативні організації	
Повітові військово-продовольчі комісії та відділи	154
Продовольчі комітети виконавчих комітетів повітових та районних рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів (повітрайпродкоми)	155
Продовольчі комітети виконавчих комітетів окружних рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів (окрпродкоми)	156
Торговельні відділи виконавчих комітетів окружних рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів (окрторгвідділи)	158
Відділ торгівлі виконавчого комітету Сумської обласної ради депутатів трудящих (облторгвідділ)	159
Сумське обласне управління місцевими торгами	160
Управління торгівлі виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів	161
Відділ цін виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів	162
Державна інспекція по закупках і якості сільськогосподарських продуктів по Сумській області	162
Окружні спілки споживчих товариств (окрспоживспілки)	163
Сумська обласна спілка споживчих товариств (облспоживспілка)	165
13. Установи охорони здоров'я, фізичної культури та спорту	
Відділи охорони здоров'я виконавчих комітетів повітових рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів (повігздорввідділи)	166
Інспектури охорони здоров'я виконавчих комітетів окружних рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів	167
Відділи (інспектури) охорони здоров'я виконавчих комітетів районних і міських рад народних депутатів (райміськздорввідділи). Центральні районні лікарні (ЦРЛ)	167
Відділ охорони здоров'я виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів (облздорввідділ)	169
Комітет фізкультури і спорту виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів. Сумська обласна рада Спілки спортивних товариств і організацій УРСР	170
14. Установи народної та професійної освіти. Вищі навчальні заклади	
Відділи народної освіти виконавчих комітетів повітових рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів	171
Інспектури народної освіти виконавчих комітетів окружних рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів	172
Обласний відділ народної освіти виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів	173

Сумське обласне управління технічної освіти	173
Глухівський державний педагогічний інститут ім. С. М. Сергєєва-Ценського	174
Сумський державний педагогічний інститут ім. А. С. Макаренка	174
Сумський філіал Харківського ордена Леніна політехнічного інституту ім. В. І. Леніна	175
Сумський філіал Харківського ордена Трудового Червоного Прапора сільськогосподарського інституту ім. В. В. Докучаєва	176
15. Культурно-освітні установи, заклади мистецтва та масової інформації. Архівні установи	
Управління культури виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів	176
Сумське орендне підприємство “Кіновідеопрокат”	177
Краєзнавчі музеї Сумського обласного управління культури	177
Сумський художній музей	178
Сумський обласний український музично-драматичний театр ім. М. С. Щепкіна	178
Сумська обласна філармонія	179
Управління у справах видавництва, поліграфії та книжкової торгівлі виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів	179
Комітет по телебаченню та радіомовленню виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів	179
Архівний відділ виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів	180
Державний архів Сумської області	180
Сумська науково-дослідна комісія по написанню історії місцевої організації КП(б)У “Істпарт”	181
Партійний архів Сумського обласного комітету Комуністичної партії України (облпартархів)	181
16. Науково-дослідні та проектні організації	
Всесоюзний науково-дослідний інститут луб’яних культур, м. Глухів	182
Всесоюзний науково-дослідний інститут атомного та енергетичного насособудування, м. Суми (ВНДІАЕН)	182
Державний науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут компресорного машинобудування, м. Суми	183
17. Органи праці, соціального забезпечення, соціального страхування	
Відділи праці виконавчих комітетів повітових рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів	184
Відділи праці виконавчих комітетів окружних рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів	184
Відділи соціального забезпечення виконавчих комітетів повітових рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів	185
Інспектури соціального забезпечення виконавчих комітетів окружних рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів	186
18. Професійні спілки, творчі та інші громадські організації	
Повітові бюро професійних спілок	188

Окружні ради професійних спілок	189
Сумська обласна рада професійних спілок (облпрофрада)	190
Комітети міжнародної організації допомоги борцям революції (МОДР)	190
Районні комітети міжнародної організації допомоги борцям революції (МОДР)	191
Окружні комітети міжнародної організації допомоги борцям революції (МОДР)	191
Сумський обласний комітет міжнародної організації допомоги борцям революції (МОДР)	192
Сумське обласне товариство охорони природи	192
Сумська обласна організація Товариства охорони пам'яток історії та культури	193
Сумська обласна рада Товариства винахідників і раціоналізаторів	193
Сумська обласна рада наукових та інженерних об'єднань	194
Сумський обласний комітет Товариства Червоного Хреста	195
Сумська обласна організація Спілки письменників України	195
Сумська обласна організація журналістів	196
Сумська обласна організація Спілки архітекторів України	196
19. Органи політичних партій та молодіжних організацій	
Повітові комітети Комуністичної партії (більшовиків) України та Російської Комуністичної партії (більшовиків) (повіткоми КП(б)У та РКП(б)	197
Окружні комітети Комуністичної партії (більшовиків) України (окружкоми КП(б)У)	197
Районні комітети Комуністичної партії України (райкоми Компартії України)	198
Міські комітети Комуністичної партії України (міськкоми Компартії України)	201
Сумський обласний комітет Комуністичної партії України (обком Компартії України)	202
Сумський промисловий обласний комітет Комуністичної партії України	203
Сумський сільський обласний комітет Комуністичної партії України	203
Партійні комітети Комуністичної партії України з правами райкому (парткоми)	204
Партійні комітети промислових і колгоспно-радгоспних виробничих управлінь (парткоми)	205
Політичний відділ Сумського обласного військового комісаріату (політвідділ облвійськкомату)	205
Політичні відділи відділків залізниці (політвідділи)	206
Політичні відділи радгоспів (політвідділи радгоспів)	206
Політичні відділи машинно-тракторних станцій (політвідділи МТС)	207
Повітові комітети Комуністичної Спілки Молоді України та Російської Комуністичної Спілки Молоді (повіткоми КСМУ та РКСМ)	208
Окружні комітети Ленінської Комуністичної Спілки Молоді України (окружкоми ЛКСМУ)	208
Районні і міські комітети Ленінської Комуністичної Спілки Молоді України (райкоми і міськкоми ЛКСМУ)	209
Сумський обласний комітет Ленінської Комуністичної Спілки Молоді України (обком ЛКСМУ)	211

Сумський промисловий обласний комітет ЛКСМУ	212
Сумський сільський обласний комітет ЛКСМУ	213
Комітети комсомолу промислових і колгоспно-радгоспних виробничих управлінь	213
20. Підпільні організації КП(б)У та партизанські загони періоду німецько-радянської війни	214
21. Особові фонди	
Данько М. М.	215
Хатаєва Є. І., Гусєв-Оренбургський С. І. (сімейний фонд)	216
Ступак Ю. П.	217
22. Релігійні установи	
Роменська округова церковна рада Всеукраїнської православної церковної ради Української автокефальної православної церкви (УАПЦ)	217
23. Колекції документів	
Колекція документів з історії Сумщини	218
Голод на Сумщині у 1932–1933 рр.	218
Колекція документів громадських організацій, об'єднань та політичних партій Сумщини	219
Розділ IV. Фонди установ періоду тимчасової нацистської окупації Сумської області. 1941–1943 рр.	
1. Органи Української допоміжної адміністрації	
Міські управи	222
Районні управи	222
Сільські управи	224
Магістрати	227
2. Органи поліції	
Районні (повітові) та міські управління Української допоміжної охоронної поліції	228
3. Фонди фінансово-податкових установ та банків	
Районні фінансові управління (відділи)	229
4. Органи управління промисловістю	
Промисловий відділ Роменської міської управи	230
Сумське обласне об'єднання молочно-масляної промисловості Центрального українського молочно-жирового управління	230
Сумське обласне бюро круп'яної, хлібопекарської та олійної промисловості	230
5. Установи та заклади сільського, лісового, водного господарства, ветеринарії	
Німецьке командування сільським господарством по Сумській області (ВІ-КДО)	231
Виконавчі органи окупаційної адміністрації	231

Допоміжні сільськогосподарські бюро (обласне, повітові, районні)	
Українського допоміжного бюро	231
Районні земельні управління (відділи)	232
Районні агрономічні пункти	232
6. Кооперативні, торговельні, заготівельні організації	
Сумська обласна споживча спілка сільськогосподарського управління німецького командування по Сумській області	232
Районні споживчі спілки	233
7. Організації охорони здоров'я, фармації, соціального забезпечення	
Відділ охорони здоров'я Сумської міської управи	233
8. Організації освіти, пропаганди, інформації, культурно-освітні та навчальні заклади	
Відділи освіти та пропаганди міських (районних) управ	234
Інспектура Служби молоді Сумської міської управи	234
Розділ V. Кінофотофоновідеодокументи	235
Розділ VI. Науково-довідкова бібліотека	239
Додатки	
З історії адміністративно-територіального поділу Сумської області від перших державних утворень до незалежної України	244
Науково-довідковий апарат	
Список неанотованих фондів	266
Список скорочених слів	297
Географічний покажчик	298
Іменний покажчик	302
Предметно-тематичний покажчик	304

ПЕРЕДМОВА

Цей путівник є другим, переробленим та доповненим виданням. Перше видання путівника “Сумський обласний державний архів та його філіали в містах Конотопі і Ромнах” вийшло друком ще у 1965 р. За цей період сталося багато змін. Протягом 1971–1972 рр. були ліквідовані філіали, документальні та бібліотечні фонди були приєднані до фондів держархіву області; значна кількість фондів, як документальних, так і бібліотечних, з режиму обмеженого доступу передана на загальне зберігання; пройшли науково-технічну обробку неописані документи та документи, передані неописаними з Державного архіву Харківської області; в серпні 1991 р. був ліквідований архів Сумського обкому Компартії України з передачею фондів Держархіву області; з управління Служби безпеки України в Сумській області надійшов великий масив документів періоду німецько-радянської війни та припинені позасудові кримінальні справи за 1919–1950 рр. Значно зросли обсяги фондів та документів, що зберігаються в архіві. Архів почав комплектуватися документами з непаперовими носіями. Крім того, зміни у суспільстві визначили інші ідеологічні пріоритети. Те, що раніше обминалося, приховувалося і замовчувалося, нині потребує наукового дослідження. Це передусім матеріали до 1917 р., документи періоду Української революції, матеріали про голодомори, колективізацію та розкуркулення, документи періоду Другої світової війни.

До 1917 р. в Російській імперії не існувало державних архівів, документи перебували на відомчому зберіганні в адміністративних, військових, судових установах, в конфесійних, приватних та родинних архівах. Лише після здобуття Україною незалежності наприкінці 1917 р. була започаткована архівна реформа, що передбачала створення національного та губернських історичних архівів, губернських архівних комісій. Проте ці плани не були реалізовані, і фактично архівне будівництво почало розгортатися за російським сценарієм, відповідно до ленінського декрету 1918 р. “Про реорганізацію та централізацію архівної справи в РСФРР”.

Місцеві органи радянської влади вже на початку 1919 р. розіслали до всіх волосних ревкомів розпорядження, в якому говорилося: “Архіви всіх установ повинні бути цілком захищені від пошкодження та знищення, а працівники їх повинні продовжувати свою роботу”. Архівна робота на периферії, якою була і Сумщина, проводилася під керівництвом губернських архівних органів через своїх уповноважених по відповідних округах, які входили до відділів управління окрвиконкомів, Лебединську архівну комісію, через завідуючих музеями, які одночасно представляли на місцях губарх, але документи ще були сконцентровані, в основному, в організаціях і установах.

Подальше удосконалення адміністративно-територіального поділу, ліквідація губерній і створення в Україні округів, привело і до реформування архівної системи. Вже в червні 1925 р. РНК УСРР затвердила структуру і штати Укрцентрархіву, його установ і окружних архівних управлінь. Окружне архівне управління в Сумах було створене на початку листопада 1925 р. Саме з цієї дати починається історія Державного архіву Сумської області. Невдовзі після створення архівного управління Сумським окрвиконкомом була прийнята обов'язкова постанова "Про впорядкування та охорону архівів в державних установах, громадських і кооперативних"*.

Створене в Сумському окрузі архівне управління, як і Глухівське, Котопське та Роменське, не обмежувалося управлінськими функціями. Основними напрямками діяльності окрархів на Сумщині було виявлення волосних архівів, архівів ліквідованих установ, упорядкування архівних фондів, утилізація документальних матеріалів, створення газетного фонду. Багато уваги приділялося розшуку документів, які висвітлювали розвиток нинішньої Сумщини до 1917 р. та у 20-ті рр., але в згарищах Жовтневої революції та громадянської війни назавжди були втрачені архіви місцевих поміщиків Алферових, Рахманових, Толстих, Золотницьких, Міклашевських, Корсакових та Голіциних, де зберігалися оригінали цінних історичних документів, наприклад, грамот Петра І. Був знищений архів поміщиків Линтварьових, в якому зберігалися листи А.П. Чехова, крім того, в родинному архіві знаходилися давні акти та договори з 1783 р. Практично загинув надзвичайно цінний архів графа Капніста з документами гетьмана Полуботка. Великих втрат зазнали монастирські та церковні архіви.

У цей же час до Сумського окрарху надійшли документи установ, що діяли на території Сумщини до встановлення радянської влади: Сумської земської управи, Сумських міської управи та думи, церковні архіви, архіви Головної контори та економії цукрового короля Сумщини І. Г. Харитоненка та інші.

У 1926 р. в архіві зберігалося 152 фонди та більш ніж 300 прим. газет. Після отримання нового приміщення робота по концентрації архівних матеріалів активізувалася. На 1 січня 1929 р. в окрарху зберігалося вже 162 фонди, а кількість документів визначалася в лінійних розмірах.

Кінець 1930 р. позначився проведенням нової адміністративно-територіальної реформи в Україні – ліквідацією округів, що привело і до реорганізації мережі архівних установ. Сумське окружне архівне управління було реорганізоване в Сумське місцеве архівне управління, основним напрямком діяльності якого на цей період була робота по концентрації в архіві документів ліквідованих установ і організацій. На 20 березня 1931 р. у Сумському місцарху були сконцентровані документи 75 % ліквідованих окружних та 20 % районних установ.

Міське архівне управління проіснувало недовго. Згідно з постановою ВУЦВК від 10 листопада 1931 р. Сумське місцеве архівне управління

* Держархів Сумської області, ф. Р-32, оп. 1, спр. 369, арк. 35, 35 зв.

з 1 березня 1932 р. було перетворене на Сумський державний історичний архів як науково-дослідницьку установу з підпорядкуванням Харківському обласному архівному управлінню.

10 січня 1939 р. Указом Президії Верховної Ради СРСР була створена Сумська область, до складу якої увійшли 12 районів Харківської, 17 районів Чернігівської та 2 райони Полтавської областей.

Адміністративно-командна система, що остаточно сформувалася в СРСР наприкінці 1930-х років, підпорядкувала всі архіви наймогутнішому відомству – НКВС. Відповідна постанова була прийнята Президією Верховної Ради УРСР ще 16 квітня 1938 р., а наказ по НКВС УРСР від 17 січня 1939 р. це остаточно закріпив. У Сумській області відповідно до постанови оргкомітету Президії Верховної Ради УРСР по Сумській області від 25 січня 1939 р. було створено обласне архівне управління НКВС. Обласний державний історичний архів перейшов у безпосереднє його підпорядкування. В 1939 р. в архіві зберігалось 1320 фондів, 268 585 од. зберігання*.

На підставі затвердженого РНК СРСР від 29 березня 1941 р. “Положення про Державний архівний фонд СРСР і мережу державних архівів” та циркуляра ГАУ НКВС СРСР від 1 квітня 1941 р. “Про порядок реорганізації республіканських, крайових і обласних архівів” Сумський обласний історичний архів було перейменовано на Державний архів Сумської області, а державні історичні архіви в містах Глухові, Конотопі, Ромнах перетворені на його філіали.

На 1 січня 1941 р. в архіві області було сконцентровано 1594 фонди, 295 227 од. зберігання**.

Початок німецько-радянської війни змінив і життя архівів. Почалася підготовка до евакуації в тил. Підпорядкованість НКВС суттєво вплинула на визначення фондів, які підлягали евакуації. Це були передусім документи, які з точки зору силових структур того часу мали оперативно-пошуковий характер. Підлягали евакуації документи фондів міліції, волревкомів, волвиконкомів, комнезамів, партизанських комісій, адмінвідділів, судові та прокурорські (кримінальні) справи, фонди дореволюційних поліцейських та жандармських управлінь та інші фонди, що мали оперативне значення. Лишилися напризволяще документальні скарби XVII–XIX ст. Відібрані документи Сумського облрархіву (246 фондів, 5213 од. зб.) та Глухівського філіалу (10 тюрків, 1750 од. зб.) були евакуйовані до селища Алга Актюбінської області***. Більшість документів з фондів Конотопського та Роменського філіалів, які не були евакуйовані, знищено під час відступу Червоної Армії та загинули на окупованій нацистами території.

За роки окупації загинуло 726 405 од. зб., у тому числі 253 272 од. зб. Сумського облдержархіву, 70 тис. од. зб. Конотопського філіалу; документальна база Глухівського філіалу, крім евакуйованих документів, була знищена повністю****.

* Держархів Сумської області, ф. Р-2445, оп. 3, спр. 11, арк. 1–11.

** Держархів Сумської області, ф. Р-2445, оп. 3, спр. 33, арк. 55–56.

*** Держархів Сумської області, ф. Р-2370, оп. 1, спр. 1, арк. 1–18, спр. 5, арк. 30–46.

**** Держархів Сумської області, ф. Р-2445, оп. 5, спр. 5, арк. 53; ф. Р-2448, оп. 2, спр. 16, арк. 3.

Після визволення території Сумщини від нацистських загарбників почалася копійка робота по відтворенню документальної бази Сумського обл-архіву та його філіалів у м. Конотопі та Ромнах. Крім того, перед архівами було поставлено завдання – зібрати документи установ, що діяли на окупованій території. Через місяць після визволення м. Сум, тобто на 1 жовтня 1943 р., в архіві було зібрано 45 фондів, 1905 справ. У квітні 1945 р. були реєвакуйовані документи архіву з с. Алга. Через відсутність приміщення Сумський облдержархів не був спроможний проводити планову концентрацію документів, а поповнювався тільки за рахунок документів, що надходили від ліквідованих обласних організацій. Планомірне комплектування проводилося філіалами облдержархіву.

У грудні 1969 р. було введено в експлуатацію нове приміщення архіву області місткістю 1,2 млн. од. зб. Це дало можливість протягом 1971–1972 рр. ліквідувати його філіали в містах Конотопі та Ромнах, сконцентрувати в одному місці весь комплекс архівних документальних джерел з історії краю та створити оптимальні умови для їх зберігання та всебічного користування ними.

В 1960 р., в період політичної відлиги, відповідно до постанови ЦК Компартії України і Ради Міністрів УРСР від 11 квітня 1960 р. архівні установи були виведені із системи МВС УРСР і підпорядковані Раді Міністрів УРСР. Це сприяло розширенню доступу дослідників до документальної бази архівів і більш повному користуванню документами.

З ліквідацією архівного відділу облвиконкому відповідно до постанови Верховної Ради УРСР від 26 липня 1988 р. функції управління архівною справою на території області були передані державному архіву області.

З 1959 р. архів почав комплектуватися фото-, з 1977 р. – кінофонодокументами, з 1996 р. – відеодокументами, з 2001 р. архів комплектується сюжетами радіопередач на компакт-дисках.

Згідно з Указом Президії Верховної Ради України “Про передачу архівів Компартії України в підпорядкування Головного архівного управління при Кабінеті Міністрів України” від 27 серпня 1991 р. № 144-ХІІ до держархіву області було передано 2783 фонди, 218 309 од. зб. архіву Сумського обкому Компартії України.

Протягом 1992–1993 рр. до держархіву від архіву колишнього КДБ надійшло 78 146 фільтраційних справ на колишніх “остарбайтерів” та 2829 трофейних справ. У 1995 р. було прийнято 6249 припинених позасудових кримінальних справ. Крім того, до архіву надійшли документи особового походження. На 1 січня 2001 р. у держархіві області налічувалося 9669 фондів, 1 260 110 од. зб. управлінської документації, 31 фонд, 7038 од. зб. документів особового походження, 3038 од. обліку кінодокументів, 19 606 од. зб. фотодокументів, 1464 од. обліку фонодокументів і 219 од. обліку відеодокументів.

Хронологічні рамки документів архіву: 1710–2001 рр. Під час роботи над путівником були виявлені копії окремих документів за більш ранній період. Так, у фондах повітових судів зберігаються копії опису новозбудованого міста Кам’яне (1650), відомості про міську межу Лебедина (1659), копії царських грамот дітям боярським на землі в Олешнянському повіті (1676),

зняті в останній чверті XVIII ст. Крім того, виявлені копійні універсали гетьманів І. Мазепи та І. Скоропадського на маєтки (1702–1720).

Усі фонди архіву впорядковані та описані. Найбільш цінні фонди пройшли тематичну розробку, каталожні картки влито до систематичного, географічного та іменного каталогів.

Період до 1917 р. представлено фондами місцевих органів державного управління, установ станового і земського самоуправління, поліцейських і судових органів, промислових підприємств і поміщицьких маєтків, податкових, фінансових і кредитних установ, навчальних закладів, установ релігійного культу, особовими фондами поміщиків.

У них відображені етапи розвитку міст і сіл, культури, охорони здоров'я та освіти, політичне і економічне становище на території сучасної Сумської області. Невелика кількість документів періоду Української революції 1918–1921 рр. дає можливість ознайомитись з актами Центральної Ради, листівками, програмами партій, що брали участь у виборах до Установчих зборів, постановами та циркулярами урядів, що діяли в Україні у той час.

Основна частина документів архіву – фонди періоду 1919–1990 рр. Документи перших радянських установ і організацій Сумщини – ревкомів, виконкомів, КНС, військових комісаріатів, підприємств, установ, організацій цієї доби – несуть інформацію про соціальні перетворення як у містах, так і на селі, більшовицьку культурну революцію, разом з тим висвітлюючи і неоднозначне ставлення населення до встановлення радянської влади, розкриваючи трагедію знищення заможних селян-господарів шляхом колективізації та штучного голодомору 1932–1933 рр.

Фонди періоду окупації Сумської області розповідають про політику нацистів, спрямовану на встановлення тоталітарного “нового порядку” в Україні.

Фонд обласної Надзвичайної державної комісії по встановленню і розслідуванню злочинів німецько-фашистських загарбників розкриває злочини проти мирного населення, вчинені нацистами та їх пособниками.

Документи колишнього партійного архіву – це фонди окружних, обласного, повітових, волосних, міських, районних комітетів компартії, первинних організацій компартії різних установ, підприємств і організацій, а також комсомольських організацій усіх рівнів. У них містяться відомості про становлення радянської влади, труднощі нових перетворень, опір колективізації, боротьбу з представниками інших партій як “класовими ворогами”, репресивні заходи всередині партії у 1930–1950-х рр. та реабілітацію репресованих; про підпільний та партизанський рух на Сумщині в роки німецько-радянської війни, відбудовчі процеси в народному господарстві, зруйнованому нацистськими загарбниками, та інше.

Фонд КДБ по Сумській області, прийнятий до держархіву протягом 1990-х рр., містить інформацію про колишніх “остарбайтерів”, військовополонених та громадян, репресованих у 20–50-х рр. XX ст.

Державний архів області постійно поповнюється документами ліквідованих підприємств, установ і організацій.

Невелике за кількістю зібрання особових фондів – справжня окраса архіву. Серед них особові фонди та колекції документів дворян-землевласників,

визначних полководців, учених, представників літератури, мистецтва, фізкультури і спорту, які внесли значний вклад у розвиток не тільки Сумщини, а й України взагалі.

Історія Сумщини представлена також кінофотофоновідеодокументами. Серед них кіно- та відеосюжети про новобудови міст та сіл області, про роботу промислових підприємств, культурно-освітнє життя, про почесних громадян міста Сум і області, фотографії Сум до 1917 р., культових споруд області, промислових підприємств, передовиків промисловості та сільськогосподарства. Значну частину фотоархіву становлять матеріали періоду німецько-радянської війни, трофейні фотоплівки, як позитиви, так і негативи.

Фонди архіву постійно поповнюються сучасними документами про економічний, соціальний та культурний розвиток Сумщини.

До послуг спеціалістів архіву та дослідників – бібліотека, де зберігаються 21 250 од. зб. друкованих видань за 1788–2001 рр. та передана на загальне зберігання література часів нацистського окупаційного режиму. Документи, які зберігаються у держархіві області, дають можливість широко використовувати ретроспективну інформацію в наукових та соціально-культурних цілях. За роки існування архівом видано 7 збірок документів: “Трудящиеся Сумщины в борьбе за власть Советов” (1957), “Сумская область в период Великой Отечественной войны” (1963), “Социалистическое строительство на Сумщине. 1921– июнь 1941 гг. ” (1983), “Сумская область в годы Великой Отечественной войны” (2-ге видання, 1988), “Трудящиеся Сумщины – В. И. Ленину” (1980) та ін. Спеціалісти архіву брали участь в підготовці тому “Сумська область” багатотомного видання “Історія міст і сіл Української РСР” (1973, 1980).

За останні роки видані: історико-краєзнавчий нарис “Історія розвитку сільського телефонного зв’язку на Лебединщині” (1999), науковий довідник “Сумщина від давнини до сьогодення” (2000), огляд “Розсекречені друковані видання періоду Другої світової війни і присвячені Великій Вітчизняній війні” (2001), путівник “История украинского еврейства в документальных и печатных источниках Госархива Сумской области” (2001), історико-краєзнавчий нарис “Край партизанський. 60 років початку партизанського руху періоду Великої Вітчизняної війни” (2001). Підготовлено 2 буклети – “Архів – сокровищница документальных памятников” (1988) та “Державний архів Сумської області. 75 років” (2001).

Від 2000 р. архів видає бюлетень “Архівіст”, на сторінках якого друкуються цікаві дослідження за матеріалами архіву.

Документальна база архіву широко використовувалась під час роботи над виданнями “Книга пам’яті” та “Реабілітовані історією”. В нагоді стали документи держархіву при створенні галереї керівників області від часів її організації до сьогодення.

Друге, перероблене та доповнене видання путівника розраховане як на юридичних осіб, так і на широку громадськість – науковців, студентів, краєзнавців, усіх тих, хто цікавиться історією рідного краю і використовує інформацію архіву. Слід також відмітити, що для повноти вивчення документів за період до створення Сумської області, особливо до 1917 р., необ-

хідно звертатися до фондів, що зберігаються у державних архівах Полтавської, Харківської, Чернігівської областей та Державного архіву Курської області Російської Федерації.

Основну частину путівника складають індивідуальні та групові характеристики фондів, розміщені за галузевим принципом. Індивідуальні характеристики складені на фонди, що містять у собі багатоаспектну документну інформацію, яка відображає широкий діапазон діяльності фондоутворювача. Таких характеристик у путівнику 113.

Форма описань архівних фондів розроблена з урахуванням вимог Загального міжнародного стандарту архівного описування ISAD(G).

Характеристики фондів включають такі елементи: офіційно прийнята повна і скорочена назва фонду за останньою назвою установи-фондоутворювача; обліково-довідкові дані – номер фонду (перед номером фондів після 1917 р. ставиться буква “Р”, а партійних фондів – “П”), його обсяг, крайні дати документів, наявність довідкового апарату (описів, каталогів); коротка історична довідка про фондоутворювача.

До історичної довідки включені дата утворення, реорганізації та ліквідації фондоутворювача, його перейменування, підпорядкованість і функції. Історична довідка до фондів особового походження включає короткі біографічні відомості про фондоутворювача.

В історичній довідці до сімейних та родових фондів спочатку подано відомості про основного фондоутворювача, а потім – про інших за ступенем родинності.

Історична довідка до архівної колекції містить відомості з історії її створення, в тому числі про час, причини, особливості устрою, або про осіб, чий документи ввійшли до складу колекції.

Анотація коротко, в узагальненій формі, розкриває склад документів та їх зміст. Найдокладніші анотації складені на багатоаспектні за складом і змістом документи. До анотації включені відомості про унікальні та особливо цінні документи із зазначенням номера справи, в групових характеристиках – номера фонду.

На фонди установ, однорідних за характером, масштабом та часом діяльності, складені групові характеристики, в яких вказується типова (узагальнена) назва групи установ-фондоутворювачів та назви конкретних установ-фондоутворювачів.

Довідкові дані наведені по кожному фонду окремо після його назви.

До путівника включено 141 групову характеристику на 1250 фондів.

Крім характеристик на документи з паперовими носіями, до путівника включені відомості про кінофотофоновідео документи, а також друковані видання, які зберігаються в науково-довідковій бібліотеці архіву.

Схема характеристик кінофотофоновідео документів – хронологічно-тематична.

Путівник містить передмову та шість розділів, побудованих за історико-хронологічним принципом:

Розділ I. Фонди установ, організацій та підприємств періоду до 1917 р.;

Розділ II. Фонди установ періоду Тимчасового уряду, Української Народної Республіки, Української Держави, УСРР;

Розділ III. Фонди установ, організацій і підприємств радянської доби та незалежної України;

Розділ IV. Фонди установ періоду тимчасової нацистської окупації Сумської області. 1941–1943 рр.;

Розділ V. Кінофотофоновідеодокументи;

Розділ VI. Науково-довідкова бібліотека.

Всередині розділів фонди згруповані в підрозділи за галузями або характером виробничої діяльності. В межах підрозділу характеристики об'єднані за ознакою відомчої підпорядкованості або однотипності установ. Всередині цих груп характеристики розташовані за хронологією, значущістю фондів, алфавітом назв.

Після основної частини путівника вміщується історична довідка про адміністративно-територіальний поділ області, список неанотованих фондів, до якого включені малооб'ємні фонди, фонди третьої категорії та такі, що несуть однотипну інформацію і анотуватимуться у реєстрі описів, список скорочених слів, географічний, іменний та предметно-тематичний покажчики.

Цей путівник є першим томом видання. У наступних томах передбачається оприлюднити анотований реєстр описів фондів Державного архіву Сумської області, повний реєстр фондів архіву та інші відомості, що дозволять скласти вичерпне уявлення про склад та зміст усіх документів Держархіву Сумської області.

Путівник уклала група співробітників Державного архіву Сумської області: розділ I – І. Є. Гончарова, О. М. Козлов, Г. Ф. Кузьміна, І. Г. Нужденко, Л. А. Покидченко; розділ II – І. Є. Гончарова; розділ III – Є. Б. Антушева, І. Є. Гончарова, О. М. Козлов, Л. М. Кузьменко, Г. Ф. Кузьміна, В. А. Марченко, І. Г. Нужденко, Л. А. Покидченко, Л. М. Шевчук; розділ IV – Л. А. Покидченко. Довідка про кінофотофоновідеодокументи підготовлена Ю. В. Валовою, про науково-довідкову бібліотеку – І. Є. Гончаровою, з адміністративно-територіального поділу – Л. А. Покидченко; покажчики складені Л. А. Покидченко. У роботі над путівником, крім упорядників, брали участь І. О. Назаренко, І. І. Мурай, Л. М. Гричановська, Т. Б. Горбовська, Л. Ф. Сорочкіна, Т. С. Корнакова, В. І. Плетньова, Л. П. Берестовська. Висловлюємо подяку також співробітникам Фонду підтримки інформаційних проектів “Алгоніка”.

Л. Я. Зайка,
директор архіву,
заслужений працівник культури України

Адреса архіву:
40030, Україна, Суми,
вул. Садова, 49 (корпус № 1);
вул. Горького, 21/1 (корпус № 2);
Телефони: (0542) 22-07-90, 22-51-55, 27-60-49
Факс: (0542) 22-07-90
E-mail: pm@arhiv.sumy.ua
Веб-сторінка на офіційному сайті Держкомархіву:
<http://www.scau.Kiev//Archives/Region/ra18.ua.html>

Розділ I

ФОНДИ УСТАНОВ,
ОРГАНІЗАЦІЙ ТА
ПІДПРИЄМСТВ
до 1917 р.

1. Місцеві органи державного управління

Повітові у селянських справах присутствія

3 фонди, 10 од. зб., 1861–1890 рр. Описи.

Створені у відповідності з указом Сенату від 27 червня 1874 р. замість ліквідованих мирових посередників і повітових з'їздів. Склалися з голови – повітового предводителя дворянства і членів – неодмінного члена, призначеного міністром внутрішніх справ, повітового справника, голови повітової земської управи, одного з почесних мирових суддів. Наглядали за діяльністю волосних та сільських управлінь.

Апеляційною інстанцією були губернські в селянських справах присутствія. Ліквідовані на підставі “Положення про участкових земських начальників” від 12 липня 1889 р.

Копія циркуляра Міністерства фінансів про порядок викупу казенної землі (1890). Положення про акциз з хлібного вина, штати питейного управління (1849). Уставна грамота, опис земель поміщика Роменського повіту Ф. В. Безпальчева, договір селян про викуп землі у Безпальчева (1862–1865). Список жителів с. Ведмеже Роменського повіту (1879). Ухвали Кошарського волосного правління Конотопського повіту (1881–1882).

Конотопське, ф. 928, 1 од. зб., 1881–1882 рр.

Лебединське, ф. 501, 3 од. зб., 1861–1888 рр.

Роменське, ф. 955, 6 од. зб., 1861–1890 рр.

Земські начальники

11 фондів, 1605 од. зб., 1889–1916 рр. Описи.

Посада земського начальника заснована на підставі “Положення про участкових земських начальників” від 12 липня 1889 р., що ліквідувало інститут мирових суддів. Призначалися з дворян міністром внутрішніх справ за поданням місцевого губернатора. Їх діяльність контролювалась повітовим з'їздом та губернським присутствієм. Виконували адміністративно-судові функції: наглядали за роботою сільських та волосних селянських установ, затверджували посадових осіб та суддів на території своєї дільниці, розглядали цивільні позови на суми до 500 крб. і дрібні карні справи. Ліквідовані Тимчасовим урядом у 1917 р.

Копії циркулярів міністерств внутрішніх справ і фінансів, харківського губернатора, землевпорядкувального та переселенського управлінь про

порядок судочинства в місцевостях, де ліквідовані мирові суди, переселення селян в Уссурійський край (1891), вибори земських гласних, видатки на лікування ратників, права волосного суду (1894). Циркуляри Харківської епархіальної училищної ради про відкриття двохкласних шкіл (1895). Рапорт пристава про дії секти штундистів в Рябушкинській волості Лебединського повіту (1908).

Відомості про колонізаційні землі для переселенців до Сибіру. Правила продажу переселенських ділянок в азіатській частині Росії (1912). Статут Товариства піклування про поранених воїнів та сиріт загиблих героїв (1916), відомості про дарунки сільського населення Полтавської губернії воїнам Першої світової війни, допомогу діючій армії. Копія телеграми Миколи II полтавському губернатору (1916). Настанова МВС сільській владі стосовно вивчення становища безпритульних дітей.

Постанови волосних та сільських сходів. Витяги з уставних грамот, акти про викуп земель, листування про виділення господарств на відруб. Матеріали про призначення волосних та сільських службових осіб. Рапорти і донесення волосних правлінь та урядників про випадки у волостях, епідемічні захворювання. Протоколи допитів і дізнань. Судові кримінальні та цивільні справи.

Лебединського повіту

1-ї дільниці, ф. 338, 13 од. зб., 1891–1916 рр.

2-ї дільниці, ф. 526, 16 од. зб., 1889–1909 рр.

3-ї дільниці, ф. 493, 10 од. зб., 1891–1912 рр.

4-ї дільниці, ф. 339, 38 од. зб., 1891–1910 рр.

5-ї дільниці, ф. 527, 26 од. зб., 1892–1912 рр.

Роменського повіту

1-ї дільниці, ф. 999, 148 од. зб., 1892–1916 рр.

2-ї дільниці, ф. 1000, 147 од. зб., 1891–1915 рр.

3-ї дільниці, ф. 1001, 504 од. зб., 1890–1916 рр.

4-ї дільниці, ф. 1017, 84 од. зб., 1896–1916 рр.

5-ї дільниці, ф. 1002, 216 од. зб., 1890–1914 рр.

6-ї дільниці, ф. 1003, 403 од. зб., 1893–1915 рр.

Повітові комісії у справах виборів до I–IV Державних дум

13 фондів, 162 од. зб., 1905–1917 рр. Описи.

Діяли на підставі законів про вибори до Державної думи від 11 грудня 1905 р. та 3 червня 1907 р. Створювались перед початком кожної виборчої кампанії і ліквідувались після її закінчення. Виконували функції нагляду за обранням представників від виборчих дільниць, виконанням виборчих законів. Державні думи в Росії діяли: перша – 28 квітня–8 липня 1906 р., одна сесія; друга – 20 лютого – 2 червня 1907 р., одна сесія; третя – 1 листопада 1907 р.– 9 червня 1912 р., п'ять сесій; четверта – 15 листопада 1912 р.– 6 жовтня 1917 р., п'ять сесій.

Копії указів Сенату, законодавчих актів, інструкцій, циркулярів Міністерства юстиції, чернігівського та харківського губернатора щодо виборів

і виборчого права. Листування комісій з цих питань. Справи про організацію та діяльність Лебединської (1906), Охтирської (1912–1913) комісій.

Журнали засідань Лебединської (1907, 1912) та Сумської (1907) комісій.

Списки підприємств Лебединського, Охтирського, Сумського повітів, робітники яких мали право обирати уповноважених. Списки виборців міст Білопілля, Лебедин, Недригайлова, Путивля, Сум, землевласників Путивльського та Сумського повітів (1907–1912).

Справи про вибори уповноважених від великопомісних та дрібних землевласників, робітників, селян, священників та інших категорій виборців. Матеріали про внесення змін до списків виборців, відміну виборів, відмови у наданні виборчих прав та скарги з цього приводу.

Глухівська до IV Державної думи,	ф. 653, 3 од. зб., 1912 р.
Конопольська до IV Державної думи,	ф. 554, 2 од. зб., 1912 р.
Кролевецька до IV Державної думи,	ф. 669, 3 од. зб., 1912 р.
Лебединська до I Державної думи,	ф. 788, 11 од. зб., 1905–1906 рр.
Лебединська до II Державної думи,	ф. 775, 7 од. зб., 1907 р.
Лебединська до III Державної думи,	ф. 776, 5 од. зб., 1907 р.
Лебединська до IV Державної думи,	ф. 777, 7 од. зб., 1912 р.
Охтирська до I Державної думи,	ф. 789, 10 од. зб., 1905–1906 рр.
Охтирська до IV Державної думи,	ф. 774, 45 од. зб., 1912–1913 рр.
Путивльська до I–IV Державних дум,	ф. 442, 14 од. зб., 1905–1917 рр.
Сумська до II Державної думи,	ф. 778, 20 од. зб., 1906–1907 рр.
Сумська до III Державної думи,	ф. 779, 12 од. зб., 1907 р.
Сумська до IV Державної думи,	ф. 780, 23 од. зб., 1912 р.

2. Органи поліції

Земські суди

9 фондів, 1072 од. зб., 1775–1863 рр. Описи.

Створені згідно з положенням 1775 р. про утворення губерній як нижні земські суди.

Склалися з земського справника та двох-трьох земських засідателів, котрих обирали дворяни терміном на три роки. При розгляді справ казенних селян з нижніх розправ направлялися свої засідателі. На території повіту (окрім повітового міста) виконували адміністративно-поліцейські функції та частково судові. Апеляційними інстанціями були верхні земські суди, незадоволені також мали право переносити справи до повітового суду та нижніх розправ. Положенням про земську поліцію від 3 червня 1837 р. перейменовані в земські суди. Ліквідовані “Тимчасовими правилами” про реформу поліції від 25 грудня 1862 р. з передачею функцій повітовим поліцейським управлінням.

Журнали та протоколи засідань Охтирського земського суду (1781–1863). Копія маніфесту Олександра II про ліквідацію кріпосної залежності селян (1861). Дані перепису поміщицьких селян Путивльського повіту (1782). Відомості до плану м. Батурина (кінець XVIII – початок XIX ст.). Списки поштових станцій Харківської губернії, населених пунктів Сумського повіту. Відомості про ціни, стан посівів та врожаю по Охтирському та Сум-

ському повітах. Скарги селян на закріпачення їх поміщиками. Справи про поділ майна, крадіжки, пожежі, захоплення поміщиками селянських земель.

Глухівський, ф. 632, 24 од. зб., 1795–1862 рр.
Конотопський, ф. 589, 27 од. зб., 1810–1858 рр.
Кролевецький, ф. 608, 7 од. зб., 1818–1859 рр.
Лебединський, ф. 569, 4 од. зб., 1853–1861 рр.
Миропільський, ф. 707, 5 од. зб., 1783–1784 рр.
Охтирський, ф. 801, 773 од. зб., 1780–1863 рр.
Путивльський, ф. 439, 3 од. зб., 1782–1854 рр.
Роменський, ф. 1177, 1 од. зб., 1775–1810 рр.
Сумський, ф. 748, 228 од. зб., 1802–1863 рр.

Повітові поліцейські управління

7 фондів, 1282 од. зб., 1820–1917 рр. Описи.

Створені на підставі Правил про реформу поліції від 25 грудня 1862 р. замість ліквідованих земських судів та городничого з його канцелярією.

Склалися зі справника та помічника справника, яких призначав губернатор. До 1889 р. в управління входили засідателі від дворян та сільських обивателів. Здійснювали функції охорони громадського порядку та нагляду за дотриманням законів, виконували обов'язки по справах судового та військового відомств казенного управління громадського господарства. Підпорядковувалися губернатору та губернському правлінню. Ліквідовані лютневою революцією 1917 р.

Копія маніфесту Миколи II про мирний договір з Японією (1905), законопроект для Великого князівства Фінляндського (1910). Список осіб Російського імператорського дому (1911). Копії циркулярів міністерств внутрішніх справ, юстиції, тюремного управління, полтавського, харківського, чернігівського губернаторів про розшук громадських діячів та злочинців, встановлення нагляду за діяльністю осіб, які знаходяться під наглядом поліції, списки розшукуваних. Дані про осіб, що перебували під наглядом поліції Охтирського повіту (1883–1886), Сумського повіту (1865–1879). Відомості про кінські заводи Конотопського повіту (1885), про будинки розпусти та повій м. Конотопа (1885), арештантів та місця в Конотопському тюремному замку (1889), відкриття та закриття шинків, продаж низькопробного вина по Сумському повіту, проведення сільськогосподарської виставки в Сумах (1895). Копії постанов Роменської міської думи про благоустрій міста (1878–1904). Статистичні дані про Ромни та Роменський повіт (1902–1910). Статут Роменського російсько-українського вокально-музичного драматичного товариства (1908). Матеріали про відзначення 100-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка. Відомості про запаси хліба, врожай, епідемічні захворювання. Прохання про видачу посвідчень на право займатися торгівлею і ремеслом, на право проживання у даній місцевості. Паспорти та інші посвідчення громадян. Кримінальні та цивільні справи, протоколи дізнань. Формулярні списки чиновників, дані про заробітну плату та обмундирування нижчих чинів

поліцейських команд. Матеріали про призначення пенсій родинам загиблих та інвалідам Першої світової війни.

Глухівське, ф. 619, 2 од. зб., 1865–1869 рр.
Конопотське, ф. 884, 480 од. зб., 1857–1917 рр.
Кролевецьке, ф. 603, 19 од. зб., 1855–1877 рр.
Лебединське, ф. 390, 8 од. зб., 1864–1915 рр.
Охтирське, ф. 753, 144 од. зб., 1863–1893 рр.
Роменське, ф. 1089, 434 од. зб., 1820–1917 рр.
Сумське, ф. 579, 195 од. зб., 1849–1885 рр.

Міські поліції

4 фонди, 106 од. зб., 1805–1866 рр. Описи.

Дореформені міські поліції створені на підставі поліцейського статуту 1782 р. Міська поліцейська управа складалася з городничого, двох приставів кримінальних та цивільних справ, двох ратманів. Згідно з положенням 1775 р. про утворення губерній городничий призначався Сенатом за поданням губернського правління. Окрім поліцейських функцій, відав справами військового та казенного відомств. Городничому підпорядковувались пристави частин, квартальні наглядачі та поручики. Реформовані згідно, “Тимчасовими правилами” про реформу поліції від 25 грудня 1862 р.

Копії циркулярів Департаменту поліції Харківського та Чернігівського губерньських правлінь (1848–1862). Звіти про стан м. Сум (1836, 1853), списки пожежних дільниць м. Сум. Статистичні дані по Сумському повіту про недоїмки, посіви та сходи хлібів, епідемію холери. Правила про видачу паспортів іноземцям (1860). Відомості про ціни в Сумах та повіті (1824–1851), Кролевіці (1863). Справи про пожежі в Кролевіці (1848, 1860). Кримінальні та цивільні справи, протоколи допитів.

Глухівська, ф. 611, 11 од. зб., 1807–1864 рр.
Конопотська, ф. 558, 4 од. зб., 1846–1866 рр.
Кролевецька, ф. 606, 8 од. зб., 1838–1863 рр.
Сумська, ф. 637, 83 од. зб., 1805–1862 рр.

Поліцейські пристави

18 фондів, 607 од. зб., 1834–1919 рр. Описи.

Посади приставів введені на підставі закону від 3 червня 1837 р., згідно з яким повіти було поділено на поліцейські стани. Здійснювали поліцейські функції. Пристав безпосередньо підпорядковувався повітовому справнику. Мали помічників, окологочних наглядачів, поліцейських урядників, справників. Ліквідовані в березні 1917 р.

Копія маніфесту Миколи II про заснування Державної думи та положення про вибори до Державної думи (1905). Копії постанов і циркулярів

Департаменту поліції, міністерств внутрішніх справ та юстиції про розшук осіб, яких переслідує поліція, обмеження місць проживання для іноземних підданих. Списки та фотокартки розшукуваних осіб. Списки іноземних підданих по Роменському повіту. Опис підроблених грошових знаків (1876). Статистичні відомості про населені пункти Охтирського, Роменського, Сумського повітів. Списки нащадків захисників Севастополя у 1854–1855 рр., списки євреїв Роменського повіту (1902). Листування з лісоохоронним комітетом з приводу охорони лісів та плани лісогосподарств (1907). Копія циркуляра Генерального штабу про боротьбу з іноземними повітряними розвідниками (1911). Статути сільськогосподарських товариств Роменського повіту (1911–1912). Матеріали про оголошення військового стану, забезпечення діючої армії, призови військовозобов'язаних (1914–1916). Кримінальні та цивільні справи, протоколи допитів, матеріали діловодства, послужні списки чиновників. Справа про поліцейський нагляд за поетом Павлом Грабовським (1883–1885).

Пристав м. Білопілля, ф. 752, 7 од. зб., 1849–1858 рр.

Глухівського повіту:

Пристав 1-го стану, ф. 620, 2 од. зб., 1850–1852 рр.

Пристав 2-го стану, ф. 618, 1 од. зб., 1834–1850 рр.

Конотопського повіту:

Пристав 2-го стану, ф. 1200, 2 од. зб., 1857–1869 рр.

Кролевецького повіту:

Пристав 2-го стану, ф. 601, 3 од. зб., 1848–1867 рр.

Лебединського повіту:

Пристав 1-го стану, ф. 489, 2 од. зб., 1882–1905 рр.

Пристав 2-го стану, ф. 494, 2 од. зб., 1867–1905 рр.

Пристав 3-го стану, ф. 506, 1 од. зб., 1906 р.

Охтирського повіту:

Пристав м. Охтирки, ф. 812, 10 од. зб., 1882–1885 рр.

Пристав 1-го стану, ф. 756, 29 од. зб., 1882–1886 рр.

Пристав 2-го стану, ф. 757, 26 од. зб., 1882–1886 рр.

Роменського повіту:

Пристав м. Ромни, ф. 1062, 81 од. зб., 1866–1914 рр.

Пристав 1-го стану, ф. 1063, 110 од. зб., 1888–1917 рр.

Пристав 2-го стану, ф. 1064, 116 од. зб., 1902–1917 рр.

Пристав 3-го стану, ф. 1066, 159 од. зб., 1894–1917 рр.

Пристав 6-го стану, ф. 1076, 22 од. зб., 1917 р.

Сумського повіту:

Пристав 1-го стану, ф. 754, 10 од. зб., 1841–1857 рр.

Пристав 2-го стану, ф. 755, 24 од. зб., 1838–1885 рр.

Поліцейські наглядачі

5 фондів, 52 од. зб., 1865–1919 рр. Описи.

Негласні чиновники міської поліції та поліції розшуку. Знаходились в розпорядженні повітового поліцейського управління. Припинили діяльність у березні 1917 р.

Копії постанов, циркулярів і розпоряджень Департаменту поліції, харківського губернатора, Сумського повітового поліцейського управління про заборону продажу спиртних напоїв, формування інженерно-будівельних дружин, реєстрацію військовополонених, призов військовозобов'язаних, здачу зброї населенням, розшук осіб, які переховуються від нагляду поліції (1914–1917). Копія постанови Гетьманського уряду Української Держави про передачу хліба державі (1918). Матеріали про розподіл м. Лебедина на 50 санітарних ділянок (1892). Протоколи Харківського страхового товариства про нещасні випадки на Павлівському цукровому заводі. Листування про осіб, що перебували під наглядом поліції. Заяви громадян про прописку.

Наглядач м. Білопілля, ф. 751, 4 од. зб., 1865–1866 рр.

Наглядач 1-ї ділянки м. Лебедина,
ф. 491, 3 од. зб., 1892–1898 рр.

Наглядач 2-ї ділянки м. Лебедина,
ф. 497, 4 од. зб., 1893–1907 рр.

Наглядач м. Недригайлова,
ф. 580, 1 од. зб., 1891–1904 рр.

Наглядач Павлівського рафінадного заводу в м. Сумах,
ф. 1045, 40 од. зб., 1901–1919 рр.

3. Органи суду та прокуратури

Повітові суди

12 фондів, 3466 од. зб., 1766–1875 рр. Описи.

Створені на підставі “Установлення про губернії” 1775 р. Склалися з судді і двох засідателів, яких обирали дворяни і затверджував губернатор. Були першою судовою інстанцією для розгляду цивільних та кримінальних справ дворян.

Апеляційна інстанція – верхні земські суди. Ліквідовані в 1796 р. у зв'язку з передачею справ повітовим земським судам. Відновлені на підставі закону від 6 грудня 1831 р. як нижча судова інстанція для всіх станів. Остаточно ліквідовані наприкінці 1860-х років у ході проведення судової реформи 1864 р.

Копії маніфестів та указів Катерини II, Павла I, Миколи I, Сенату про заснування казначейств та обмінних банків (1780), дворянського допоміжного банку (1798), відкриття Дерптського університету (1799), встановлення родових командорств (1799), запровадження у дію судових статутів 1864 р., закриття Путивльського повітового суду (1867). Статути Імператорської Пе-

тербурзької академії наук та Костянтинівського межового інституту, положення про Московський дворянський інститут (1836). Копії указів та циркулярів Курського, Харківського, Чернігівського губернських правлінь, листування з різних питань.

Книги записів купчих кріпостей. Копія опису новозбудованого м. Кам'яне (1650). Відомості про міську межу Лебедина (1659). Копії виписів з межових книг, описи поміщицьких маєтків, матеріали про розмежування земель Путивльського повіту (XVII–XVIII ст.). Копії царських грамот: дітям боярським на землі в Олешнянському повіті (1676) та краснопільському сотнику Прокофію Андрєєву на маєтки (1690). Копії купчих царського духівника Т. Надаржинського на маєтки в Олешнянському повіті (1720–1722). Копії виготовлені в 1780-ті роки.

Відомості про кількість військових обивателів та циган по Охтирському повіту (1782). Статистичні відомості про м. Лебедин та м. Недригайлів (1854–1858). Список гласних Сумського повіту (1865).

Журнали і протоколи засідань повітових судів (1780–1859). Кримінальні та цивільні справи. Послужні списки чиновників.

Білопольський,	ф. 704, 41 од. зб., 1782–1796 рр.
Глинський,	ф. 713, 2 од. зб., 1789 р.
Глухівський,	ф. 630, 210 од. зб., 1782–1867 рр.
Конотопський,	ф. 582, 856 од. зб., 1782–1875 рр.
Кролевецький,	ф. 596, 323 од. зб., 1783–1867 рр.
Лебединський,	ф. 763, 144 од. зб., 1783–1867 рр.
Миропільський,	ф. 706, 92 од. зб., 1766–1797 рр.
Недригайлівський,	ф. 708, 45 од. зб., 1780–1796 рр.
Охтирський,	ф. 746, 854 од. зб., 1780–1858 рр.
Путивльський,	ф. 449, 507 од. зб., 1770–1867 рр.
Роменський,	ф. 1170, 1 од. зб., 1788 р.
Сумський,	ф. 747, 391 од. зб., 1781–1865 рр.

Повітові земські суди

4 фонди, 449 од. зб., 1764–1832 рр. Описи.

Запроваджені універсалом гетьмана К. Розумовського від 19 листопада 1763 р. для розгляду цивільних справ на території повіту. Апеляційною інстанцією був Генеральний військовий суд, а з 1764 р. і Друга Малоросійська колегія. Ліквідовані у 1782 р. з передачею справ до повітових судів і нижчих розправ. Відновлені указом Павла I від 30 листопада 1796 р. Остаточо ліквідовані законом від 6 грудня 1831 р.

Копії універсалів гетьманів І. Мазепи та І. Скоропадського козацько-старшинському роду Алфьорових на маєтки в с. Марчихина Буда (1702–1720), копія грамоти Петра I генеральному писарю Семену Савичу на маєтки (1715). Копії маніфестів Олександра I про смерть імператора Павла I (1801), Тільзитський мир з Францією та умови мирного договору (1807), ревські переписи (1811–1815). Копія указу Сенату про генеральне межкування в українських та білоруських губерніях (1801).

Копії грамот Новгород-Сіверського дворянського депутатського зібрання на дворянство, описи шляхетських гербів (1790). Матеріали про розподіл маєтків останнього гетьмана України К. Г. Розумовського (1800–1801), є автограф К. Розумовського. Відомості про розподіл населених пунктів поміж повітами Чернігівської губернії, про повіти Полтавської та Чернігівської губерній (1802).

Протоколи та журнали засідань судів. Судові справи. Книги записів: купчих кріпостей, духовних заповітів, контрактів, позичкових зобов'язань. Формулярні списки чиновників.

Глухівський, ф. 631, 145 од. зб., 1764–1832 рр.
Конотопський, ф. 586, 193 од. зб., 1797–1832 рр.
Кролевецький, ф. 598, 109 од. зб., 1804–1832 рр.
Роменський, ф. 1171, 2 од. зб., 1803–1807 рр.

Підкоморські суди

3 фонди, 13 од. зб., 1807–1834 рр. Описи.

На території лівобережних полків створені в 1763 р. для розгляду межових суперечок. Апеляційною інстанцією був Генеральний військовий суд, а з 1764 р. і Друга Малоросійська колегія.

Ліквідовані в 1782 р. Справи передані до повітових судів та нижчих розправ. Відновлені в 1796 р. Остаточно ліквідовані в 1834 р. у зв'язку з передачею справ до межового суду.

Журнали засідань Глухівського підкоморського суду (1833). Справи про поділ поміщицьких маєтків. Опис селян с. Литвиновичі Глухівського повіту командорства графа С. П. Румянцева (1810).

Глухівський, ф. 612, 1 од. зб., 1833 р.
Конотопський, ф. 592, 9 од. зб., 1808–1827 рр.
Кролевецький, ф. 599, 3 од. зб., 1807–1834 рр.

Межові суди

3 фонди, 19 од. зб., 1829–1885 рр. Описи.

Створені в 1834 р. для розгляду справ про розмежування земель на території повіту. Ліквідовані в 1864 р., функції були передані межовим комісіям.

Копія циркуляра Міністерства фінансів про земські повинності Чернігівської губернії на 1839–1842 рр. Інструкція повітовим казначеям (1837). Копії указів Чернігівського губернського правління (1838). Матеріали про дворянські вибори по Чернігівській губернії (1838). Журнали засідань Глухівського межового суду (1838).

Справи за скаргами селян на самоправство поміщиків, про поділ поміщицьких маєтків.

Глухівський, ф. 633, 6 од. зб., 1829–1838 рр.
Конотопський, ф. 905, 12 од. зб., 1847–1885 рр.
Кролевецький, ф. 604, 1 од. зб., 1855 р.

Міські сирітські суди

4 фонди, 454 од. зб., 1784–1919 рр. Описи.

Створені при міських магістратах на підставі положення 1775 р. про утворення губерній.

Склалися з міського голови, двох членів міського магістрату та городского старости. Апеляційною інстанцією були губернські магістрати, а після судової реформи 1864 р. – окружні суди.

Розглядали опікунські справи вдів і сиріт міських жителів. Припинили діяльність після 1919 р.

Копія маніфесту Миколи I про заміну асигнацій державними кредитними білетами (1843). Копії указів губернських правлінь про положення та правила розгляду опікунських справ. Відомості про стан та ревізії губернаторами місцевих органів влади Полтавської (1843) та Чернігівської (1859) губерній. Протоколи засідань Конотопського (1860) та Роменського (1787–1863) сирітських судів. Опікунські справи.

Конотопський, ф. 557, 8 од. зб., 1784–1862 рр.
Лебединський, ф. 507, 37 од. зб., 1872–1919 рр.
Роменський, ф. 996, 408 од. зб., 1787–1917 рр.
Середино-Будський, ф. 797, 1 од. зб., 1863–1868 рр.

4. Військово-адміністративні органи

Повітові рекрутські присутствія

7 фондів, 331 од. зб., 1809–1874 рр. Описи.

Діяли на підставі Рекрутських статутів, які періодично змінювалися (1831, 1857, 1862). Склалися з повітового предводителя дворянства, предводителя дворянства найближчого приписного повіту, городничого, військового та медичного представників. У кожній губернії було 3–4 повітові та одне губернське присутствія. Підпорядковувались казенним палатам. Відали усіма справами стосовно рекрутської повинності. Працювали тільки під час рекрутських наборів.

Ліквідовані в 1874 р. у зв'язку з введенням загальної військової повинності.

Копії розпоряджень уряду про проведення наборів рекрутів (1842, 1869, 1872). Листування про хід проведення наборів, відкуплення від рекрутської повинності, вступ добровольців до війська. Рапорти волосних правлінь про поставку рекрутів. Списки рекрутів. Записки про рекрутські набори в Охтирському (1809–1866) та Сумському (1809–1854) повітах. Розкладочний список маєтків Глухівського та Кролевецького повітів для постачання рекрутів за 92-м набором (1828).

Список навчальних закладів з розподілом на розряди по відношенню до військової повинності. Статут про військову повинність (1874). Журнали засідань рекрутських присутствій – Кролевецького (1831), Глухівського (1842), Путивльського (1856–1874), Лебединського (1863–1873).

Глухівське, ф. 627, 27 од. зб., 1818–1858 рр.
Кролевецьке, ф. 605, 23 од. зб., 1828–1867 рр.
Лебединське, ф. 769, 48 од. зб., 1834–1874 рр.
Охтирське, ф. 808, 33 од. зб., 1809–1874 рр.
Путивльське, ф. 403, 83 од. зб., 1839–1873 рр.
Роменське, ф. 1172, 64 од. зб., 1831–1874 рр.
Сумське, ф. 768, 53 од. зб., 1809–1874 рр.

Повітові у військовій повинності присутствія

4 фонди, 19 од. зб., 1879–1920 рр. Описи.

Засновані на підставі указу Сенату від 1874 р. про введення в Російській імперії загальної військової повинності. Склалися з повітового предводителя дворянства (голова), військового начальника, справника, представника земської управи. Займалися обліком військовозобов'язаних, призовом на військову службу, призначенням пенсій інвалідам війни, наданням допомоги родинам загиблих військових. Апеляційною інстанцією були губернські у військових повинностях присутствія.

Ліквідовані в 1919 р.

Об'яви про призов на військову службу. Списки ратників ополчення по Лебединському повіту (1880). Метричні свідоцтва призваних до війська Роменського повіту (1884–1886). Відомості про майновий та сімейний стан призовників. Списки нижніх чинів та ратників державного ополчення, призваних з Роменського повіту на Першу світову війну (1914). Справи про призначення пенсій інвалідам Першої світової війни.

Лебединське, ф. 320, 6 од. зб., 1881–1919 рр.
Путивльське, ф. 542, 3 од. зб., 1914–1918 рр.
Роменське, ф. 954, 5 од. зб., 1879–1916 рр.
Сумське, ф. 393, 5 од. зб., 1916–1920 рр.

Повітові квартирні комісії

2 фонди, 626 од. зб., 1809–1871 рр. Описи.

Засновані на підставі указу Сенату від 25 червня 1808 р. для розподілу квартир та розквартирування військових частин.

Ліквідовані на підставі указу Сенату від 8 червня 1874 р.

Копії указів та розпоряджень Міністерства фінансів, полтавського губернатора та губернської квартирної комісії з питань повинностей міського населення та розквартирування військових частин.

Журнали засідань Роменської комісії (1847, 1851–1852). Звіт Роменської комісії за 1826 р. Відомості про розташування військових частин у Ромнах (1818–1823), Конотопі (1868). Список власників будинків першого класу в м. Ромнах (1811). Список домовласників (1846) та книга обліку приміщень, зайнятих роменськими купцями (1865). Список платників гільдейських капіталів м. Ромни (1856). Послужні списки чиновників.

Конотопська, ф. 658, 1 од. зб., 1868 р.

Роменська, ф. 1048, 625 од. зб., 1809–1871 рр.

Повітові комітети з формування козацьких полків

2 фонди, 35 од. зб., 1831–1832 рр. Описи.

Діяли на підставі указу Сенату від 6 травня 1831 р. про формування з козаків Полтавської та Чернігівської губерній полків легкої кавалерії з подальшим направленням їх на придушення польського повстання 1830–1831 рр.

Займалися питаннями формування та забезпечення полків спорядженням, продовольством, фуражем. Комітети очолювали повітові предводителі дворянства. Скасовані на підставі наказу малоросійського військового губернатора від 11 листопада 1832 р.

Розпорядження і копії наказів малоросійського військового губернатора М. Рєпніна про створення повітових комітетів з формування козацьких полків, про призначення дворян на офіцерські посади. Формулярні списки зарахованих до козацьких полків. Статистичні відомості про чисельність населення по волостях Глухівського повіту (1831). Відомості про проведення грошових зборів з населення. Рапорти волосних правлінь. Журнали засідань Глухівського та Кролевецького комітетів (1831–1832).

Глухівський, ф. 628, 32 од. зб., 1831–1832 рр.

Кролевецький, ф. 610, 3 од. зб., 1831 р.

Конотопська дружина № 203 державного ополчення Чернігівської губернії

Ф. 587, 6 од. зб., 1855–1856 рр. Опис.

У зв'язку з Кримською війною указом Сенату від 31 липня 1855 р. розпочалось формування державного ополчення. На службу в дружини призивались представники різних податних станів. Офіцери обиралися з числа дворян. Розформовані указом Сенату від 5 квітня 1856 р.

Відомості про формування дружини та обозу. Іменні списки нижніх чинів та ратників ополчення. Дані про кількість хворих, померлих, утікачів. Обіцянки ратників при вступі на службу. Книга наказів начальника дружини. Список дворян та громад, що жертвували гроші на користь ратників дружини.

Полковий священник Одеського 10-го Уланського (29-го Драгунського) полку

Ф. 1180, 7 од. зб., 1833–1906 рр. Опис.

Одеський 10-й Уланський полк було сформовано у 1817 р. з частин 3-го Українського уланського полку та бузьких козаків. Мав нагороди за війну 1812–1814 рр., польську війну 1831 р., угорську кампанію 1849 р. У зв'язку з армійськими реформами на початку 1880-х рр. перетворений у драгунський полк, а у 1910-х рр. – знову в уланський. Для відправлення духовних потреб особового складу полку при ньому знаходився священник. Посада військового священника була введена в російській армії згідно з Військовим статутом Петра I (1716).

Матеріали про хрещення в православну віру. Листування про нагородження військових священників. Метричні свідоцтва, дозволи офіцерам полку взяти шлюб. Матеріали за період угорської кампанії (1849). Розподіл навчальних предметів у нижчих духовних училищах (1851). Копія маніфесту Миколи I про вторгнення англо-французьких кораблів у Чорне море. Сповідні списки особового складу полку (1870–1878). Відомості про церковнослужителів.

5. Органи міського, земського та станового самоврядування

Міські магістрати

4 фонди, 484 од. зб., 1769–1861 рр. Описи.

Органи станового управління в містах, що отримали магдебурзьке право. Віддали адміністративними, господарчими, фінансовими та судовими справами. Число магістратських урядовців залежало від ступеня економічного розвитку міста і чисельності населення. На Лівобережній Україні магістрати почали виникати в 1-й половині XVII ст., на Слобожанщині – у XVIII ст. Після 1654 р. російський уряд підтвердив права і привілеї, якими користувалися міста, проте деякі з них були обмежені в правах і магістрати в них були замінені ратушами. За “Установленням про губернії” (1775) магістрати повітових міст отримали назву городових магістратів. Склалися з двох бургомістрів та 4 ратманів, які обиралися міським населенням кожні три роки. Коло діяльності магістратів поступово зменшувалось російським урядом, остаточно ліквідовані у другій половині 1860-х рр. у ході здійснення судової реформи 1864 р.

Копії указів Олександра I про створення земського ополчення, подяку чернігівському губернатору Френсдорфу за створення ополчення (1807). Перелік російських губерній з прізвищами генерал-губернаторів (1781). Копія договору про входження Грузії до складу Росії (1783). Журнали засідань Глухівського (1804–1838), Сумського (1847–1854) магістратів з проханням жителів надати їм право займатися промислами, ремеслом, з розглядом судових справ. Список населених пунктів та посадових осіб Курського намісництва, відомості про ярмарки та купецькі капітали в Путивльському повіті

(1780–1786). Листування з Курським намісницьким правлінням про відкриття народного училища в Путивлі (1787). Список купців та міщан – торговців м. Глухова (1825). Відомості про стан повітових архівів Чернігівської губернії (1840). Судові справи. Книги реєстрації купчих кріпостей.

Глухівський, ф. 629, 140 од. зб., 1801–1861 рр.
Путивльський, ф. 676. 321 од. зб., 1769–1800 рр.
Роменський, ф. 1033, 3 од. зб., 1782–1809 рр.
Сумський, ф. 767, 20 од. зб., 1826–1856 рр.

Міські ратуші*

6 фондів, 704 од. зб., 1720–1865 рр. Описи.

Органи міського самоврядування. Створювались в невеликих містах та містечках на тих самих підставах, що і магістрати. Подібно до них, ратуші займалися розкладкою та стягненням податків, рекрутською повинністю, будівельними справами, розглядали судові справи купців та міщан.

В невеличких містечках, де не було міських дум, ратуші відали міським самоврядуванням у цілому. За “Установленням про губернії” (1775) складалися з бургомістрів та ратманів, які обиралися кожні три роки. Апеляційною інстанцією для городових магістратів та ратуш були губернські магістрати, а після їх ліквідації – палати карного та цивільного суду. Як судові органи ратуші скасовано судовою реформою 1864 р., як органи міського управління – міською реформою 1870 р.

Копії маніфестів Олександра I, Миколи I та Олександра II про розпуск земського ополчення (1807), створення земського ополчення (1812), закінчення Віденського конгресу (1815), події 14 грудня 1825 р. у Петербурзі, початок війни з Туреччиною (1828), смерть імператора Миколи I, рекрутський набір (1855). Копії указів Сенату, Малоросійського губернського правління про судові місця в Малоросії, жалубу по імператору Павлу I, перейменування полків (1801). Штати Полтавської та Чернігівської губерній (1802). Положення про євреїв (1804). Матеріали про постачання Чернігівського ополчення (1812). Митний статут (1819), Статут про пенсії (1827). Матеріали про ревізію повітових міст Чернігівської губернії (1854, 1860). Журнали засідань Воронізької (1855), Конотопської (1804–1862), Лебединської (1861) ратуш з розгляду указів, скарг, рішення у судових справах та прохання приватних осіб засвідчити документи. Книги реєстрації купчих кріпостей, позичкових листів та інших актів: Глухівської (1720–1726), Конотопської (1802–1862), Кролевецької (1825–1860) ратуш.

Білопільська, ф. 766, 15 од. зб., 1850–1865 рр.
Воронізька, ф. 636, 18 од. зб., 1783–1855 рр.
Глухівська, ф. 684, 1 од. зб., 1720–1726 рр.
Конотопська, ф. 584, 613 од. зб., 1779–1866 рр.
Кролевецька, ф. 595, 43 од. зб., 1812–1860 рр.
Лебединська, ф. 807, 14 од. зб., 1854–1865 рр.

* У фонді Конотопської ратуші (Ф-584) зберігаються справи Конотопського магістрату за 1779–1805 рр.

Міські думи

8 фондів, 3924 од. зб., 1788–1919 рр. Описи, каталог.

Виборчі розпорядчі органи міського самоврядування. Створювались на підставі “Грамоти на права та пільги містам Російської імперії” від 21 квітня 1785 р. За цією грамотою вибори гласних дум проводились через три роки від шести розрядів, на які було поділене населення міст: домовласники, купці, цехові ремісники, іноземці, імениті громадяни, посадські люди. Обрані ними міський голова та гласні складали загальну думу. Її постійно діючим органом була шестигласна дума, обрана загальною думою. До її складу входили міський голова та по одному гласному від кожного розряду. Контролювались губернатором.

Городовим положенням 16 червня 1870 р. в Росії була проведена міська реформа. Замість станового представництва встановлювалось обрання гласних міських дум від з’їздів великих, середніх та дрібних платників податку. Нове Городове положення 1892 р., замінивши податковий ценз майновим, обмежило кількість виборців, посиливши при цьому нагляд адміністрації за діяльністю міських дум. Виконавчими органами були міські управи. Думи і управи контролювались губернськими в міських справах присутствіями, а з 1892 р. – губернськими в земських і міських справах присутствіями. Ліквідовані після 1917 р. Під час громадянської війни та інтервенції тимчасово поновлювали діяльність.

Копії указів Катерини II, Олександра I, Миколи I (1789–1843), Сенату (1791–1794). Укази та розпорядження Чернігівського (1790, 1796) та Полтавського (1798–1863) намісницьких правлінь. Журнали засідань міських дум: Конотопської (1881–1918), Лебединської (1869–1919), Охтирської (1809–1912), Роменської (1798–1917), Сумської (1887–1918) про обговорення питань благоустрою міст, народної освіти, розгляд кошторисів на будівництво, оцінку та обкладання зборами нерухомого майна. Списки жителів м. Сум (1789), купців м. Ромнен (1825–1842), міщан м. Путивля (1861).

Статистичні відомості про м. Ромни (1829–1863). Матеріали про вибори роменського міського старости старшим ремісничої управи (1853–1862). Документи про благоустрій м. Ромен: знищення міського валу (1822), прокладання нових вулиць (1826), будівництво театру (1835), влаштування міських ліхтарів (1838), закладку парку на Гостинній площі (1867), кошториси на будівництво бруківки (1869). Листування про створення в Малоросії акціонерного товариства для розвитку тютюнової промисловості (1842–1843).

Матеріали про відкриття Роменського громадського банку (1845–1865), звіт Сумського міського банку (1906). Кошториси прибутків та видатків м. Ромен (1877), м. Сум (1900). Документи про утримання роменської міської поліції (1803–1804), заснування в Сумах особливої міської поліції (1898), штати поліцейських команд (1900–1906). Матеріали про створення електромережі в Сумах (1899–1912), Конотопі (1905–1910). Листування про проведення залізничних колій Конотоп–Одеса (1907), Катеринослав–Полтава–Конотоп (1910), Суджа–Ворожба–Суми (1911–1912), будівництво залізниці у Ромнах (1867–1872). Відомості про відкриття народного училища (1799), жіночого училища та жіночої гімназії у Ромнах (1862–1867), заснування

чоловічої гімназії в Лебедині (1904), ремісничого училища у Конотопі (1894–1895). Звіти попечительної ради Сумської жіночої гімназії та кошториси на її утримання (1912–1916). Статут Параскевського притулку для дівчаток-сиріт у Сумах та матеріали про його діяльність (1895–1906). Звіт про діяльність товариства піклування про бідних у м. Сумах (1911). Матеріали про вшанування пам'яті сумських меценатів Д. Суханова та І. Харитоненка (1890).

Відомості про діяльність Сумської (1899) та Лебединської (1901–1911) міських бібліотек. Матеріали про відкриття лікарні в Охтирці (1809–1817), звіт міського лікаря та статут роменських лікарів (1896). Відомості про відзначення 100-річчя від дня народження О. С. Пушкіна (1899), асигнування коштів на будівництво пам'ятників І. Сусаніну в Костромі (1835–1839), 1000-річчя Росії в Новгороді (1857), Т. Г. Шевченку в Києві (1909), 300-річчя дому Романових в Костромі (1909), М. Ю. Лермонтову в Пензі (1912), встановлення бюста Т. Шевченку в Сумах (1918). Дані про збір пожертвувань на користь потерпілих від пожеж у містах Тавастгуса (Фінляндія, 1831–1832), Тулі (1834–1836), Петропавловську (1839–1840), Єльні (1842–1843), Тотьмі (1843). Копії телеграм ЦВК Всеросійської ради селянських депутатів, московського голови про захоплення влади більшовиками (1917), дані про відношення міських дум до Тимчасового уряду, Установчих зборів, вимог генерала Корнілова, збройного повстання у Петрограді (1917). Відозва Спільки міст північної України про скликання Всеукраїнського з'їзду міст (1918). Копія ІV універсалу Центральної Ради та матеріали про його обговорення в Конопській думі (1918).

Глинська, ф. 1120, 5 од. зб., 1838–1876 рр.
Глухівська, ф. 679, 2 од. зб., 1850–1851 рр.
Конопська, ф. 1199, 33 од. зб., 1813–1918 рр.
Лебединська, ф. 353, 14 од. зб., 1835–1919 рр.
Охтирська, ф. 742, 72 од. зб., 1805–1837 рр.
Путивльська, ф. 721, 1 од. зб., 1861 р.
Роменська, ф. 1153, 3737 од. зб., 1788–1919 рр.
Сумська, ф. 354, 60 од. зб., 1789–1918 рр.

Міські управи

6 фондів, 1986 од. зб., 1871–1919. Описи, каталог.

Виконавчі органи міських дум створені у відповідності з Городовим положенням від 16 червня 1870 р. Склалися з голови та кількох членів, яких обирали міські думи. Мали канцелярії з відділами, тимчасові та постійні виконавчі комісії. Думи та управи відали міським будівництвом, благоустроєм, оцінкою домоволодінь для обкладання їх податками, міськими лікувальними та навчальними закладами, розвитком місцевої промисловості, утримували своїм коштом міську поліцію, пожежників, військові частини, дислоковані у даному населеному пункті. Ліквідовані після 1919 р.

Проект закону Міністерства фінансів про міську торгівлю з зауваженнями Сумської думи (1905). Протоколи засідань, постанови міських дум

з питань стягнення податків з нерухомого майна, благоустрою міст, орендного користування землею, виділення засобів на утримання міських закладів. Кошториси видатків та прибутків м. Конотоп (1905–1916), м. Лебедина (1915), м. Путивля (1916), м. Сум (1897, 1899). Описи міського майна м. Сум (1899–1906), м. Ромен (1872–1893). Податкові книги м. Конотопа (1899, 1909), м. Лебедина (1886–1910). Дані про населення м. Ромни (1875), списки купців м. Сум (1899–1906), статистичні відомості по Конотопу (1904). Матеріали про відкриття в Конотопі громадського банку (1879–1905), звіти Сумського банку (1898, 1903). Відомості про ціни на продовольство та будівельні матеріали в Сумах (1902–1918). Окладні книги м. Сум.

Документи про благоустрій міст: будівництво бруківки (1875–1884) та літнього театру у Ромнах (1899), створення телефонної мережі Конотопа (1906–1918), проект та кошторис на будівництво Сумської міської телефонної станції (1904), проведення електричного освітлення у м. Конотопі (1910–1914), м. Суми (1896–1904), будівництво та обладнання електростанції в м. Ромнах (1913–1919), створення міських водогонів у Ромнах (1897–1915), Сумах (1896–1900). Пояснювальна записка до проекту і кошторис на будівництво каналізації в м. Сум (1919). Відомості про будівництво залізничних колій Ромни–Кременчук (1885–1888), Конотоп–Навля (1903–1904), правила користування залами для пасажирів на ст. Ромни (1907–1908). Пояснювальна записка, кошториси, плани будівель для Новгородського драгунського полку в Сумах (1913–1914). Статут товариства допомоги потерпілим на війні солдатам та їх сім'ям (1906). Списки нижніх чинів Сумської волості, що загинули під час російсько-японської війни, матеріали про допомогу сім'ям загиблих (1906–1911). Звіти про діяльність товариства допомоги бідним м. Сум (1895–1897), Сумського комітету Російського товариства Червоного Хреста (1904), Харківського відділення товариства допомоги сліпим (1911). Статут Параскевського притулку для дівчаток-сиріт у Сумах та матеріали про його діяльність (1895–1906). Документи про заснування кадетського корпусу у м. Сумах (1899–1902), відкриття Лебединської (1904–1908) та Роменської (1909–1912) чоловічих гімназій, Конотопського комерційного училища (1900–1916), Роменської гімназії для дорослих (1918–1919), будівництво приміщення Білопільської чоловічої гімназії (1907–1912). Відомості про навчальні заклади м. Сум (1905–1906), міські училища м. Ромен (1881–1903). Доповідь губернської земської управи про введення загального навчання в Полтавській губернії (1907–1914). Звіт Чернігівської губернської архівної комісії (1902–1903). Журнали засідань Конотопської повітової та Чернігівської губернської санітарно-виконавчої комісії (1910). Відомості про будівництво Сумської міської лікарні (1900–1919). Проект правил про порядок управління єврейським кладовищем та поховання померлих євреїв (1912–1913). Копії телеграм та повідомлень про відречення Миколи II від престолу, владу Тимчасового уряду, Генерального Секретаріату, закон про вибори до Установчих зборів, повідомлення про перехід влади в Україні до гетьмана Скоропадського (1917–1918).

Дані про перебування німецьких військ у м. Ромнах (1918).

Білопільська, ф. 573, 1 од. зб., 1907–1911 рр.

Лебединська, ф. 252, 71 од. зб., 1873–1917 рр.
Конотопська, ф. 814, 149 од. зб., 1879–1919 рр.
Путивльська, ф. 446, 4 од. зб., 1899–1916 рр.
Роменська, ф. 997, 1589 од. зб., 1871–1919 рр.
Сумська, ф. 1, 172 од. зб., 1876–1919 рр.

Повітові земські управи

8 фондів, 4417 од. зб., 1865–1919. Описи, каталог.

Засновані як виконавчі органи повітових земських зборів на підставі “Положення про губернські та повітові земські установи” від 1 січня 1864 р. Склалися з голови та кількох членів, яких обирали повітові земські збори кожні три роки.

Гласні повітових земських зборів обиралися від трьох виборчих з’їздів і землевласників, представників міської та сільських громад. Займалися питаннями розвитку місцевої промисловості, охорони здоров’я, народної освіти, грошовими і натуральними повинностями. Контролювалися губернською адміністрацією. Ліквідовані після 1919 р.

Правила про вибори до Державної думи, копія маніфесту Миколи II про розпуск I Державної думи (1906). Постанови I Всеросійського з’їзду учителів міських училищ (1909). Журнали і протоколи засідань земських зборів та управ Глухівського (1916), Конотопського (1867–1909), Лебединського (1883–1917), Охтирського (1866–1899), Путивльського (1896–1906), Роменського (1869–1873), Сумського (1894–1909) повітів. Справи про вибори до земських установ. Відомості про кількість фабрик, заводів та земельних угідь у Конотопському, Кролевецькому, Лебединському, Охтирському, Роменському, Сумському повітах (1865–1908).

Кошториси прибутків і видатків по Конотопському (1901–1909), Сумському (1900, 1903) повітах. Статистичні відомості по Конотопському (1903, 1907), Лебединському (1912–1913) повітах, опис Харківської губернії (1914). Доповіді земських управ, клопотання і думки гласних про будівництво Сумської залізниці (1872–1877), залізничних колій Харків–Маріуполь (1866–1869), Ромни–Белгород (1881–1883), Охтирка–Гадяч (1901–1904), з’єднання поштовими шляхами м. Лебедин з Сумами, Зіньковом, Гадячем (1871).

Звіти, матеріали, кошториси на ремонт та спорудження шляхів та мостів по Конотопському (1896–1903), Лебединському (1873–1905), Охтирському (1881–1914) повітах. Листування з начальником Харківського поштово-телеграфного округу про відкриття поштово-телеграфних відділень по Охтирському повіту (1892–1897), рапорти волосних правлінь про поштові станції в населених пунктах Лебединського повіту (1894–1895), матеріали про створення телефонної мережі Сумського повіту (1916–1918). Справи та листування про обладнання ставків, колодязів, дослідження луків і боліт в Охтирському повіті, доповіді про застосування мінеральних добрив в Охтирському, Сумському, Лебединському повітах, відомості про метеорологічні спостереження Охтирської та Сумської станцій (1897–1914). Звіти Сумського

Олександрівського банку, товариства взаємного кредиту Сумського повітового земства, Сумського сільськогосподарського товариства (1896–1917). Листування з торгово-промисловими товариствами про закупівлю сільськогосподарських знарядь та заяви селян про видачу їх в кредит. Матеріали про проведення сільськогосподарських виставок у Сумах (1895), Охтирці (1906–1907), Лебедині (1913–1914). Присуди міських громад про відкриття нових ярмарків в Лебединському повіті (1875–1877).

Протоколи засідань Охтирської лікарської ради, повітової санітарно-виконавчої комісії (1910–1914). Присуди волосних та сільських сходів про відкриття медичних пунктів та аптек у Лебединському повіті (1894–1900), звіти про утримання та перебудову лікарень у населених пунктах Сумського повіту (1896–1899). Штатний розклад Лебединської повітової лікарні (1893–1894). Статут Чернігівської земської фельдшерської школи та заяви на вступ до неї (1909). Праці V та VI нарад ветлікарів при Харківській губернській управі (1909). Звіти Роменської повітової управи по ветеринарії (1908), будівництву земської лікарні в Ромнах (1909), списки медичних працівників повіту (1916–1918). Статут земської медичної ради Роменського повіту (1918). Відомості про інфекційні захворювання, епідемії тифу, холери, приймання на роботу, звільнення, кількість медичного персоналу.

Матеріали про стан народної освіти в Охтирському (1869–1914), Сумському (1896–1897) повітах. Статистичні дані про церковно-парафіяльні школи, школи грамоти, витрати коштів на народну освіту, склад учителів по Роменському повіту (1897–1911). Справи про відкриття та діяльність чоловічої (1872–1900), жіночої (1874–1903) гімназій в Охтирці, будівництво приміщення для Лебединської жіночої гімназії (1877–1879), звіти про утримання Білопільського ремісничого училища (1916–1918). Кошториси, матеріали про будівництво шкільних приміщень у Лебединському (1900–1906), Охтирському (1911–1917), Роменському (1912–1913) повітах. Листування про відкриття в Охтирці повітових учительських з'їздів та тимчасових педагогічних курсів (1876), ясел-притулків у селищах Охтирського повіту (1900–1906). Листування з волосними правліннями про відкриття сільських бібліотек у Охтирському повіті (1895–1907), звіти про діяльність бібліотек Конотопського (1903–1906), Лебединського (1910) повітів, проект бібліотечної мережі Сумського повіту (1909). Циркулярні вказівки Всеукраїнського союзу земств про роботу земських управ (1917). Матеріали про вибори до Установчих зборів Української Народної Республіки (1917–1918).

- Глухівська, ф. 622, 2 од. зб., 1902, 1916 рр.
- Конотопська, ф. 813, 327 од. зб., 1866–1919 рр.
- Кролевецька, ф. 817, 243 од. зб., 1866–1919 рр.
- Лебединська, ф. 251, 244 од. зб., 1830–1919 рр.
- Охтирська, ф. 759, 2613 од. зб., 1865–1919 рр.
- Путивльська, ф. 445, 5 од. зб., 1896–1917 рр.
- Роменська, ф. 961, 937 од. зб., 1866–1919 рр.
- Сумська, ф. 2, 46 од. зб., 1865–1919 рр.

Повітові предводители дворянства

8 фондів, 60 од. зб., 1782–1898. *Описи.*

Діяли на підставі “Установлення про губернії” (1775) та Жалуваної грамоти дворянству (1785). Обиралися повітовими дворянськими зборами кожні три роки. Контролювали усі станові справи та фактично керували найважливішими місцевими установами.

Копії маніфесту Миколи I про рекрутський набір (1849), указів Новгород-Сіверського намісницького правління (1796), циркулярів Полтавського губернського правління з питань народного продовольства (1849–1850). Списки дворян Кролевецького (1787–1790), Глинського (1790–1793) повітів. Справи про бажання швейцарського уродженця С. Штера відкрити дворянський пансіон у Роменському повіті (1793), про принесення присяги кролевецькими дворянами імператору Павлу I (1796). Відомості про посіви хліба (1829–1866), стан місцевостей (1864), виконання положення про земські установи в Охтирському повіті (1865). Закордонний паспорт поміщика Ф. Безпальчева для виїзду до Австрії, Пруссії, Німеччини, Франції з відбитками печаток іноземних установ (1857).

Справи про призначення опікунів.

Глинський,	ф. 738, 9 од. зб., 1782–1793 рр.
Глухівський,	ф. 615, 9 од. зб., 1787–1796 рр.
Кролевецький,	ф. 724, 8 од. зб., 1787–1796 рр.
Лебединський,	ф. 1198, 1 од. зб., 1866–1868 рр.
Миропільський,	ф. 722, 2 од. зб., 1794 р.
Охтирський,	ф. 737, 14 од. зб., 1785–1866 рр.
Роменський,	ф. 1078, 15 од. зб., 1795–1898 рр.
Сумський,	ф. 725, 2 од. зб., 1846 р.

Дворянські опіки

9 фондів, 123 од. зб., 1781–1868 рр. *Описи.*

Створені на підставі “Установлення про губернії” 1775 р. при повітових судах. Головою опіки був предводитель дворянства, а членами повітовий суддя і засідателі. Опікувалися майном та справами неповнолітніх сиріт-дворян, вдів, психічно хворих, розглядали суперечки про спадщину, призначали опікунів.

Копії маніфестів Катерини II (1787–1793), указів Полтавського губернського правління (1832–1844). Список дворян Глинського повіту (1784). Відомості про поставку рекрутів по Харківському намісництву (1795). Дані про кількість посівів озимих хлібів у поміщицьких селян по Роменському повіту (1840). Журнали, протоколи засідань Глинської (1785–1787), Кролевецької (1795), Охтирської (1794–1795) опік. Справи про призначення опікунів над маєтками, розподіл маєтків.

Глинська,	ф. 726, 28 од. зб., 1782–1786 рр.
Глухівська,	ф. 734, 7 од. зб., 1784–1839 рр.
Конотопська,	ф. 644, 14 од. зб., 1786–1834 рр.
Кролевецька,	ф. 733, 6 од. зб., 1792–1795 рр.
Лебединська,	ф. 502, 1 од. зб., 1861–1882 рр.
Миропільська,	ф. 735, 4 од. зб., 1781–1796 рр.
Недригайлівська,	ф. 736, 4 од. зб., 1787–1790 рр.
Охтирська,	ф. 725, 11 од. зб., 1787–1799 рр.
Роменська,	ф. 1086, 48 од. зб., 1790–1868 рр.

6. Установи сільського управління

Волосні правління *

33 фонди, 5405 од. зб., 1768–1922 рр. Описи.

Засновані на підставі указу від 7 серпня 1797 р. як органи управління державними селянами. Після реформи 1861 р. стали найнижчою одиницею селянського самоврядування.

Склалися з волосного старшини, сільських старост та збирачів податків. При волосному правлінні був писар. Стежили за розкладкою і збиранням податей, відбуванням селянами повинностей, збором статистичних відомостей, вирішували дрібні адміністративно-господарські питання.

Діяльність волосних правлінь була під наглядом земських справників, з 1839 р. – окружних управлінь державного майна, за “Положенням” 1861 р. – мирових посередників, з 1874 р. – повітових у селянських справах присутствій, пізніше – земських начальників.

У 1917 р. Тимчасовий уряд перетворив їх на волосні земські управи. Остаточ-но ліквідовані у 1919 р.

Копії указів Сенату, Миколи I (1845), Олександра III (1881), циркулярів і розпоряджень міністерств внутрішніх справ, фінансів, державного майна, Харківського і Чернігівського губернських правлінь, циркуляри та вказівки Харківської і Чернігівської палат державного майна, казенних палат, окружних управлінь державного майна, постанови волосних правлінь про розподіл землі між селянами, виділення землі відставним нижнім чином, виконання рекрутської повинності, проведення рекрутських наборів, збір податей, переселення селян на вільні землі, опіку сирітських володінь, участь у виставках сільськогосподарських виробів у містах Києві, Москві, Харкові.

Накази, приписи Сумського і Лебединського нижніх земських судів, земських справників, Лебединського окружного управління державного майна про проведення 10-го народного перепису населення (1857–1859), заборону євреям проживати у Межиріцькій волості (1864), заборону державним селянам проводити язичницькі свята в честь Коляди, Лада, Купала (1841),

* У фондах є документи, що зрослися з документами установ-попередників і установ-наступників.

збиратись на “досвітки” (1862), винахід способу виготовлення солом’яного взуття, шляп, вуликів (1839).

Відомості про розмежування земель Чернігівської та Полтавської губерній (1862–1880). Ревізькі казки.

Уставні грамоти землевласників про вихід селян із кріпосної залежності, списки землевласників, списки земель, лісів, садів.

Постанови волосних і сільських сходів про обрання сільських старост, суддів, збирачів податей, збирання недоїмок з населення, встановлення опіки над майном і дітьми померлих селян, збирання грошей на громадські витрати.

Звіти про роботу волосних правлінь, рапорти волосних правлінь про кількість заводів, винокурень, шинків, переселення селян, урожай, ціни на хліб, сіль, фураж, племінну худобу.

Об’яви про затвердження ярмаркових днів у Межиріцькій волості (1840–1842, 1855, 1869).

Статистичні відомості про населення, розвиток промисловості, сільського господарства, освіти, одяг, житло, харчування, народні звичаї, урожай хлібів, сплату податей, рекрутські набори.

Відомості про кількість землі в окремих землевласників і селян, запаси хліба в запасних магазинах, безземельних і дворових селян, кількість писемних селян, відпуск казенних селян на заробітки – заготівлю солі в Криму, направлення селянських хлопчиків на навчання до Харківської навчальної ферми, розквартирування військ, правила полювання, заборону бродяжництва, розшук селян-втікачів, боротьбу з пожежами, хворобами людей і худоби, з сараною, проведення віспощення, розведення картоплі, тютюну, льону, охорону лісів, побудову селітрових заводів, збір пожертвувань на спорудження пам’ятника поету В. А. Жуковському (1854), для захисників Севастополя і озброєння воїнів державного ополчення в період Кримської війни (1855–1856).

Відомості про церкви і церковні будинки по Межиріцькій волості (1855).

Окладні книги, книги обліку видачі свідоцтв на право промислів і торгівлі, приходу і витрат грошових сум волосних правлінь.

Призовні списки.

Опікунські, судові справи, скарги селян на хазяїв, незаконні дії сільських старост.

Анненське,	ф. 505, 1 од. зб., 1895 р.
Бацманівське,	ф. 1122, 4 од. зб., 1870–1916 рр.
Біжівське,	ф. 461, 2 од. зб., 1915–1916 рр.
Бобрицьке (Лебединського повіту),	ф. 515, 36 од. зб., 1853–1901 рр.
Бобрицьке (Роменського повіту),	ф. 958, 30 од. зб., 1862–1922 рр.
Боровеньківське,	ф. 516, 1 од. зб., 1876–1885 рр.
Буринське,	ф. 448, 1 од. зб., 1906–1907 рр.
Великобубнівське,	ф. 1096, 12 од. зб., 1878–1914 рр.

Великосамбірське, ф. 816, 619 од. зб., 1858–1918 рр.
 Глинське, ф. 1129, 2 од. зб., 1897–1898 рр.
 Глушецьке, ф. 886, 67 од. зб., 1900–1919 рр.
 Дібровське, ф. 673, 14 од. зб., 1913 р.
 Засульське, ф. 1101, 5 од. зб., 1867–1892 рр.
 Капустинське, ф. 1099, 7 од. зб., 1861–1916 рр.
 Кириківське, ф. 729, 2 од. зб., 1809–1813 рр.
 Коровинське, ф. 1043, 9 од. зб., 1869–1915 рр.
 Кошарське, ф. 927, 17 од. зб., 1871–1881 рр.
 Лебединське, ф. 476, 193 од. зб., 1807–1898 рр.
 Межиріцьке, ф. 518, 3979 од. зб., 1768–1918 рр.
 Миропільське, ф. 467, 11 од. зб., 1898–1917 рр.
 Перекопівське, ф. 1102, 2 од. зб., 1892–1902 рр.
 Поділківське, ф. 1038, 27 од. зб., 1907–1917 рр.
 Пристайлівське, ф. 503, 1 од. зб., 1869–1872 рр.
 Роменське, ф. 1094, 74 од. зб., 1870–1917 рр.
 Синівське, ф. 1123, 1 од. зб., 1885–1886 рр.
 Смілівське, ф. 1095, 3 од. зб., 1867–1870 рр.
 Тучненське, ф. 462, 43 од. зб., 1861–1914 рр.
 Хмелівське, ф. 1097, 10 од. зб., 1861–1872 рр.
 Хоружівське, ф. 1098, 4 од. зб., 1903–1908 рр.
 Хустянське, ф. 1037, 195 од. зб., 1871–1914 рр.
 Хухрянське, ф. 806, 20 од. зб., 1891–1917 рр.
 Червонослобідське, ф. 1042, 1 од. зб., 1912 р.
 Чернечослобідське, ф. 1100, 2 од. зб., 1870–1871 рр.

Сільські правління

5 фондів, 1671 од. зб., 1839–1919 рр. Описи.

Засновані за реформою П. Д. Кисельова, проведеною у 1837–1841 рр. в селах з державними селянами. Після реформи 1861 р. перетворені в органи загальноноселянського самоуправління. Склалися із сільського старшини, старост, збирачів податку.

Вищою інстанцією для сільського правління було волосне правління. Призначали виборних на волосні сходки, виносили ухвали про вилучення та прийом у члени громади, займалися розкладкою і збиранням податей, питаннями землекористування, вирішенням родинних розподілів, призначенням опікунів, попечителів, підтриманням порядку в селах та ін.

Ліквідовані в 1917 р.

Копія указу Миколи I про правила набору в рекрути (1847), накази, приписи Харківського губернського, Лебединського і Межиріцького волосних правлінь про розкладку і стягнення податей, виконання рекрутської повинності, переселення селян в інші губернії, розподіл земель, навчання дітей в сільських і ремісничих училищах, боротьбу з епідеміями, проведення віспощеплення.

Рапорт про стан державного майна Лебединської волості (1846).

Книги запису рішень сільських сходок, окладні книги.

Статистичні відомості про землі, населення, посіви, урожаї і запаси хліба, збір податей і виконання повинностей, рекрутські набори, церкви і духовенство, навчальні заклади і охорону здоров'я.

Відомості про влаштування хлібних запасних магазинів, розквартирування військ, зарахування селян до сільської громади, влаштування виставок сільських виробів, охорону лісів.

Листування з Лебединським волосним правлінням про ліквідацію хуторів, що розташовані в казенних і селянських лісах (1848), одруження державних селян з кріпаками, направлення дітей на навчальні ферми, розведення тутових плантацій, виноторгівлю, проведення ярмарок.

Списки жителів с. Межиріч (1860), с. Хухра (1917).

Криничанське,	ф. 223, 3 од. зб., 1889–1914 рр.
Лебединське,	ф. 478, 49 од. зб., 1841–1860 рр.
Межиріцьке,	ф. 750, 889 од. зб., 1840–1910 рр.
Межиріцьке хутірське,	ф. 793, 720 од. зб., 1839–1860 рр.
Хухрянське,	ф. 796, 10 од. зб., 1904–1919 рр.

Козацькі сільські громади

2 фонди, 9 од. зб., 1907–1919 рр. Описи.

Засновані як органи розкладки повинностей та податків на засадах кругової поруки. Функціонували під контролем волосних старшин і земських начальників.

Ліквідовані у 1919 р.

Громадські ухвали про зняття опіки з козацьких господарств. Податні книги та особові рахунки членів Левченківської козачої громади. Посімейний список Ярошівської сільської козацької громади (1907).

Левченківська,	ф. 956, 8 од. зб., 1914–1919 рр.
Ярошівська,	ф. 1124, 1 од. зб., 1907 р.

7. Фінансові та митні установи, банки.

Органи статистичного обліку

Повітові казначейства

7 фондів, 1736 од. зб., 1782–1923 рр. Описи.

Утворені на підставі “Учреждения для управлений губерний Всероссийской империи” від 7 листопада 1775 р. як місцеві органи казенної палати. Відали обліком державних прибутків і складанням звітності до них.

Ліквідовані декретом РНК України від 22 лютого 1919 р., але на місцях діяли до 1923 р.

Копії указів Сенату (1798), циркулярів Міністерства фінансів (1917), Державного банку (1914–1915) та управління державними ошадними каса-

ми (1906–1908). Копії указів самодержця Всеросійського з Малоросійського губернського правління, указ Олександра I про початок перепису населення (1815).

Укази імператора Полтавському губернському правлінню та Роменському повітовому казначейству (1802). Повідомлення імператора Олександра I про смерть імператора Павла Петровича 12 березня 1801р. Указ імператора про порядок в'їзду в Російську імперію іноземних громадян, про виїзд російських громадян за межі Російської імперії, доповідь Сенату про привілеї та покарання дворян (1801).

Присяга государю-імператору (1812), розпорядження Міністерства фінансів про введення мита на пиво, пивоваріння, гербовий папір, паспорти, подорожні збори, прибутки гірничих заводів та соляних копалень, прибутки поміщиків (1812). Копії розпоряджень Харківської казенної палати про переведення селян м. Недригайлова у міщанський стан, клопотання жителів м. Кролевця про прийняття їх в міщанський та купецький стан. Книги і розрахункові відомості про кількість звільнених від кріпосного права людей та їх викупні платежі (1865–1883). Прибутково-витратні книги казначейства. Відомості про збір коштів на користь закладів імператриці Марії Федорівни. Список спілок споживачів Кролевецького повіту (1908).

Циркуляри, розпорядження Департаменту державного казначейства, керуючого Державним банком про порядок виділення коштів на проведення мобілізації армії, телеграма зі звісткою з Петербурга про оголошення Німеччиною війни Росії та подальші дії Сумського казначейства в період війни (1914). Циркуляри Державного банку про відкриття польових казначейств (1916–1917).

Розпорядження управління Державних страхових кас та Харківської казенної палати з питання страхових операцій серед населення (1916–1917). Розпорядження Харківського губернського фінансового відділу про перевірку поточних рахунків установ та посадових осіб (1920). Ревізькі казки (1811–1879).

Конотопське, ф. 815, 297 од. зб., 1858–1921 рр.

Кролевецьке, ф. 818, 639 од. зб., 1811–1923 рр.

Лебединське, ф. 270, 222 од. зб., 1782–1923 рр.

Охтирське, ф. 770, 1 од. зб., 1872 р.

Путивльське, ф. 437, 15 од. зб., 1792–1913 рр.

Роменське, ф. 993, 550 од. зб., 1800–1920 рр.

Сумське, ф. 360, 12 од. зб., 1897–1919 рр.

Окружні акцизні управління

Засновані на підставі загального положення про заснування управління акцизними зборами у 1861 р. Підлягали Харківському губернському акцизному управлінню, яке в свою чергу підлягало Головному управлінню неокладних зборів та казенного продажу напоїв.

Складались із наглядача акцизних зборів, помічників наглядача, молодших і старших контролерів. Стягали для казни прибуток з продажу напоїв, вина і спирту, дріжджів, тютюну, цукру, освітлювальних олій і сірників, продажу напоїв казенними спиртово-очисними та горілчаними заводами.

Видавали патенти, проводили ревізії заводів, що знаходилися в окрузі.
Ліквідовані на підставі декрету РНК України від 22 лютого 1919 р.

Сумське окружне акцизне управління з акцизу на цукор

Ф. 218, 120 од. зб., 1878–1919 рр. Описи.

Копії циркулярів Головного управління неокладних зборів і казенного продажу напоїв (1903–1904, 1907–1908). Розрахункові дані про надходження акцизних прибутків від виробництва і продажу цукру (1899, 1908–1909). Статистичні відомості про виробництво цукру (1889, 1891, 1897). Листування цукрових заводів з Харківським окружним акцизним управлінням про збут цукру. Прохання поміщика та заводчика П. І. Харитоненка про надання свідоцтв для реалізації цукру на його цукрових заводах (1908–1909). Відомості про кількість та виробництво цукру рафінадними заводами по Харківській губернії (1912). Лист про здачу в казну цукру М. М. Лещинською зі свого цукрового заводу в с. Кияниця (1917–1918). Листування цукрових заводів з акцизним управлінням з питань збуту цукру на внутрішньому ринку та про порядок вивезення його за кордон (1908–1909).

Акцизне управління 3-го округу Харківської губернії з акцизу на спирт

Ф. 4, 98 од. зб., 1851–1919 рр. Описи.

Копії циркулярів Головного управління неокладних зборів і казенного продажу напоїв, керуючого акцизними зборами Харківської губернії про виробництво спирту-сирцю, тютюну і т. ін., збільшення акцизу, запровадження дрібного кредиту, ціни на спирт (1897–1899, 1904–1907, 1912–1913). Положення про акцизно-відкупне комісіонерство для продажу казенного вина та інших напоїв (1851). Книга Акцизного управління про надання патентів (1897–1901). Устав про тютюновий збір (1894). Книга реєстрації особистих складів, погребів, магазинів для продажу винних напоїв (1909–1913). Звіти про винокуренне виробництво, стан акцизної справи у 3-му окрузі Харківського акцизного управління (1905–1906). Ревізійні листки та акти винокурених заводів про виробництво спирту (1897). Циркуляри про гербовий збір, про порядок зберігання документів діловодства (1911–1913).

Відділення Державного банку

2 фонди, 230 од. зб., 1883–1919 рр. Описи.

Державний банк було створено в 1860 р. з метою поживлення торгівлі та зміцнення грошової кредитної системи. Банк приймав внески на зберігання, нараховував відсотки, давав короткочасні позики під заставу процентних

паперів, дорогоцінних металів та товарів, здійснював облік векселів, купівлю та продаж золота, срібла, кредитних білетів.

Після фінансової реформи 1898 р. Державний банк став і емісійною установою, а також шляхом короткочасних кредитів сприяв розвитку вітчизняної торгівлі, промисловості, сільського господарства. У віданні банку на місцях знаходилися контори та відділення банку, а також ощадкаси. Націоналізовані радянською владою.

Баланси Сумського міського громадського банку (1897), відомості про обіг капіталу фабрично-заводських відділень ощадних кас на Угроїдському, Натальївському, Красно-Яружському, Пахомівському, Вирівському цукрових заводах. Наказ по Сумському кадетському корпусу про утворення шкільної каси. Протоколи зборів та положення про організацію, права та обов'язки кредитних товариств (1906, 1910, 1912). Листування Сумського відділення Державного банку з вкладниками (1915). Звіти кредитних товариств, підвідомчих відділенню Держбанку (1917–1919). Документи ревізій Роменського казначейства (1900), банку (1888), листування з Державним банком та Київською конторою Державного банку, з громадським банком. Книги вкладників (1912–1916). Реєстри по обліку та переобліку векселів (1908).

Циркулярні розпорядження по ощадних касах, листування з Народним банком (1917–1918). Розпорядження управління державними ощадними касами про порядок видачі вкладів підданим Німеччини, Австрії, Угорщини, Туреччини, порядок видачі грошей за заявами вкладників, що знаходяться у ворожому полоні (1916).

Роменське, ф. 257, 185 од. зб., 1883–1918 рр.

Сумське, ф. 213, 45 од. зб., 1897–1919 рр.

Міські громадські банки

4 фонди, 367 од. зб., 1866–1925 рр. Описи.

Засновані у 1860 р. з метою сприяння розвитку торгівлі та промисловості, зміцнення грошової та кредитної системи царської Росії.

Копії циркулярів Міністерства фінансів і листування з казначейством, банками і міською управою про організацію банку, вибори правління й ревізійної комісії, грошові і кредитні операції (1893–1916).

Меморіали Кролевецького міського громадського банку (1866, 1874, 1882, 1884, 1914). Протоколи засідань правлінь Кролевецького міського громадського банку (1901–1913), Лебединського міського громадського банку (1910–1917). Кошториси витрат на утримання Кролевецького міського громадського банку (1905, 1907–1908). Проект про громадський банк в м. Ромнах (1867). Баланси Конотопського міського громадського банку (1901–1913, 1920). Книга поточних витрат по кредиту (1924, 1925).

Конотопський, ф. 823, 10 од. зб., 1914–1925 рр.

Кролевецький, ф. 824, 350 од. зб., 1866–1920 рр.

Лебединський, ф. 562, 2 од. зб., 1910–1917 рр.

Роменський, ф. 1087, 6 од. зб., 1867–1916 рр.

Сільськогосподарські кооперативні і кредитні товариства-громади

9 фондів, 123 од. зб., 1892–1924 рр. Описи.

Після селянської реформи 1861 р. у селах почали зростати заможні селянські господарства. З метою зміцнення та розвитку заможних господарств організовувались сільськогосподарські кооперативні кредитні товариства-громади. Товариства займались закупівлею та продажем сільськогосподарських машин, заготівлею насіння, збутом сільськогосподарських продуктів, будівництвом млинів, маслобоєнь, дрібних підприємств з переробки продуктів сільського господарства. Капітал товариств складався із вступних та пайових внесків, вкладів та прибутків.

Правління товариств обиралося із заможних селян.

Ліквідовані після 1917 р.

Книги Андріяшівського товариства споживачів та алфавітний список позичальників допоміжної каси товариства (1892). Книги запису прибутків та витрат товариства споживачів (1909–1914). Листування з урядовими та громадськими установами, звіт Лохвицького кредитного товариства (1910). Правила купівлі продовольчих і фуражних продуктів військовим відомством від земств, землевласників, сільськогосподарських товариств (1914). Протоколи засідань кредитних товариств (1913–1917). Протоколи з'єднаного засідання правління та ради Ворожбянського кредитного товариства про улаштування молокозаводу, заготівлю сіна та хліба (1913). Статут спілки кооперативів (1916–1917). Протоколи засідань Конотопської повітової продовольчої управи (1917). Циркуляри Центральної української сільськогосподарської спілки про скликання 3-го Всеукраїнського кооперативного з'їзду. Список правління Конотопської спілки кооперативів (1918). Прохання приватних осіб про видачу грошей в кредит. Об'яви про відкриття Московського народного банку (1911–1913). Щоденник плантаторів та їх особові рахунки (1915–1921). Зразки підписів членів правління товариств. Інструкція про націоналізацію приватних банків (1919).

Андріяшівське кооперативне товариство споживачів,
ф. 1126, 4 од. зб., 1892–1904 рр.

Андріяшівське сільськогосподарське кредитне товариство,
ф. 1060, 21 од. зб., 1909–1920 рр.

Будильське сільськогосподарське кредитне товариство,
ф. 400, 18 од. зб., 1909–1922 рр.

Ворожбянське кредитне товариство,
ф. 568, 4 од. зб., 1908–1924 рр.

Конотопська спілка кредитних та позиково-ощадних товариств,
ф. 904, 39 од. зб., 1915–1918 рр.

Лебединське кредитне товариство,
ф. 1486, 14 од. зб., 1911–1921 рр.

Подільківське кредитне товариство,
ф. 1154, 14 од. зб., 1912–1920 рр.

Роменське друге товариство взаємного кредиту,
ф. 1084, 8 од. зб., 1913, 1916–1919 рр.

Ситниківське товариство з купівлі землі,
ф. 379, 1 од. зб., 1908–1911 рр.

Канцелярії податних інспекторів повітів

5 фондів, 453 од. зб., 1894–1920 рр. Описи.

Посада податних інспекторів була запроваджена законом від 30 квітня 1885 р. До обов'язків податних інспекторів входили: нагляд за прибутковістю промислових та торгових підприємств, які підлягали оподаткуванню, вчасною виплатою податків. Податні інспектори головували в повітових податкових присутствіях, які виконували доручення казенної палати з нагляду за збором мита з торгівлі та промислів.

Ліквідована декретом РНК України від 22 лютого 1919 р.

Циркулярні розпорядження Міністерства фінансів, Полтавської казенної палати про ціни на сільськогосподарські продукти, конфіскацію майна, недопущення прийняття службовцями участі в політичних партіях.

Директиви управляючого Чернігівською казенною палатою податним інспекторам Чернігівської губернії (1915).

Відомості про економічне становище населення Кролевецького повіту (1894).

Журнал генеральної перевірки торгових та промислових підприємств м. Кролевеця (1897).

Картки торгових приватних підприємств Путивльського повіту для обліку прибутків та нарахування мита.

Алфавітні списки платників розкладочного та процентного зборів Путивльського повіту (1906–1910), платників мита по м. Ромни. Списки власників нерухомого майна Кролевецького повіту (1896). Списки домовласників м. Кролевеця (1898, 1907–1908), с. Вільшани (1908–1913).

Листування Чернігівської казенної палати з податним інспектором Конотопського повіту з фінансових питань (1916–1917).

Відомість на видачу заробітної плати робітникам та службовцям Конотопської повітової митної дільниці (1917–1918).

Конотопського, ф. 871, 2 од. зб., 1916–1918 рр.

Кролевецького, ф. 828, 346 од. зб., 1894–1920 рр.

Лебединського, ф. 512, 2 од. зб., 1908–1913 рр., 1918–1920 рр.

Путивльського, ф. 440, 4 од. зб., 1906–1910 рр.

Роменського, ф. 1093, 99 од. зб., 1901–1920 рр.

8. Органи землевпорядкування, державного майна, шляхів сполучення, будівництва

Полтавська межова палата

Ф. 1152, 822 од. зб., 1862–1924 рр. Опис.

Заснована згідно з “Положенням про розмежування Чернігівської і Полтавської губерній” від 7 жовтня 1859 р. Керувала всіма роботами по розмежуванню земель на території Полтавської губернії.

Ліквідована 1 травня 1887 р. у зв'язку з закінченням робіт з межування земель у Полтавській губернії.

У фонді є копії планів з розмежування земель Роменського та Прилуцького повітів Полтавської губернії за 1891–1912 роки.

Плани, експлікації до планів, межові книги, польові журнали межових дач та ділянок окремих власників (поміщиків та козаків) у Роменському, Миргородському, Прилуцькому повітах Полтавської губернії з економіко-статистичними і топографічними описами землеволодінь, орних земель, лук, лісів, пустирів.

Посередники по розмежуванню земель

5 фондів, 197 од. зб., 1840–1880 рр. Описи.

Діяли на підставі указу Сенату від 21 червня 1839 р. Наглядали за розмежуванням черезполосних та спільних земельних володінь представників усіх станів.

Ліквідовані на початку 1868-х рр.

Журнали дій та звіти посередників по розмежуванню земель Лебединського та Охтирського повітів (1867), Сумського повіту (1841–1858). Протоколи та листування з питань розмежування. Копія грамоти Олексія Михайловича, купчі та копії купчих на маєтності (II пол. XVII ст.–XVIII ст.). Геометричні плани земельних угідь.

Лебединського повіту,	ф. 783, 47 од. зб., 1841–1879 рр.
Охтирського повіту,	ф. 782, 52 од. зб., 1840–1880 рр.
Сумського повіту,	ф. 811, 45 од. зб., 1841–1879 рр.
Сумського повіту 1-ї ділянки,	ф. 810, 8 од. зб., 1841–1851 рр.
Сумського повіту 2-ї ділянки,	ф. 809, 45 од. зб., 1841–1879 рр.

Лебединське окружне правління державного майна

Ф. 475, 329 од. зб., 1844–1863 рр. Опис.

Засноване в 1838 р. Відало державним майном, що входило до складу округу, державними селянами і ненаселеними казенними землями, здійснювало адміністративне і господарське управління округом.

Копії указу Миколи I і циркуляр харківського цивільного губернатора про проведення 12-го чергового окремого рекрутського набору (1854). Розпорядження Харківської палати державного майна про набір селян в рекрути (1856), проведення ревізії в сільських правліннях та розправах, порядок переселення селян на Кавказ і в Ставропольську губернію. Відомості про кількість зборів і число ревізських душ чоловічої статі за 10-м переписом населення Олешнянської, Межиріцької, Недригайлівської, Лебединської волостей (1859), прибуток і витрати громадського збору, прибуток з мирських оброчних статей по Лебединському та Ворожбянському окружних правліннях (1844–1897), кількість хлопчиків, які навчаються ремеслу (1858). Скар-

ги про нанесення тілесних пошкоджень державним селянам (1854–1863), матеріали про будівництво цегляного заводу в слободі Межиріч для будівництва дзвіниці при Межиріцькій Успенській церкві (1862), рапорти про кількість учнів, які закінчили курс навчання в приходських школах (1861–1863).

Повітові землевпорядкувальні комісії*

5 фондів, 1000 од. зб., 1906–1917 рр. Описи.

Засновані на підставі указу Сенату від 4 березня 1906 р. Відали проведенням землеустрою, виділенням селян з общин на хутори і відруби з метою ліквідації селянської громади і утворення одноосібних форм землеволодіння, займались межуванням земельних угідь, складанням планів земельних ділянок.

Діяльністю всіх землевпорядкувальних комісій керував комітет у справах землеустрою. До складу землевпорядкувальних комісій входили чиновники окремих відомств, представники земських зборів, нечисленні представники селян, які мали надільні землі. Головою повітової комісії з землеустрою був повітовий предводитель дворянства. Скасовані у 1917 р.

Циркуляри головного управління землеустрою та землеробства Департаменту державного земельного майна про надання агрономічної та господарської допомоги заможним селянам при виділенні хуторських та відрубних ділянок (1907–1909), порядок використання кредитів (1913). Протоколи дорадчого присутствія Харківської губернської креслярні у справах землеустрою (1909–1913), землевпорядкувальних комісій, ухвали та витяги з вироків сільських громад, рапорти і прохання землевласників про поновлення меж і межових знаків, розподіл надільної землі сільських громад по Охтирському, Лебединському і Сумському повітах на хуторські і відрубні ділянки (1908–1915), надання селянам права володіти земельними ділянками при виділенні з общини на хутори і відруби (1910–1911). Списки власників земельних дач (1913–1914). Алфавітний список дач по Сумській повітській землевпорядній комісії. Відомості про показові ділянки Лебединської повітової землевпорядкувальної комісії (1913). Плани межових і відрубних ділянок сіл і дач Роменського повіту. Копії рішень волосного і третейського судів про земельні суперечки між селянами після виділення на відруби і хутори (1913–1917).

Лебединська, ф. 316, 850 од. зб., 1907–1915 рр.

Охтирська, ф. 399, 79 од. зб., 1906–1917 рр.

Путивльська, ф. 441, 2 од. зб., 1912–1917 рр.

Роменська, ф. 1077, 36 од. зб., 1911–1917 рр.

Сумська, ф. 397, 33 од. зб., 1913–1915 рр.

* У фондах Сумської (ф. 397) та Охтирської комісій (ф. 399) є документи межової канцелярії за 1772–1887 рр. (межові листи з описом межових знаків земель землевласників Лебединського та Сумського повітів).

9. Промислові та сільськогосподарські підприємства, організації, об'єднання

Бельгійське анонімне акціонерне товариство Сумських машинобудівних заводів

Ф. 9, 5 од. зб., 1900–1917 рр. Опис.

15 листопада 1896 р. указом Миколи II були затвержені умови діяльності в Російській імперії Бельгійського акціонерного товариства. Підприємству дозволялось розпочати свою діяльність в Російській імперії з експлуатації будівельної, котельної та ливарної майстерень, випуску парових машин, апаратів для цукрових заводів, обладнання для залізниці, виготовлення котлів, лиття заліза, сталі та інших металів.

Акціонерами анонімного товариства стали 28 російських і іноземних підприємців. Головним російським акціонером був П. І. Харитоненко, який мав 12,35 % акцій товариства.

В 1914–1915 рр. було побудовано цех для виконання військових замовлень з виробництва апаратури для Рошальського та Шосткинського порохівих заводів. Націоналізоване в 1919 р.

Протоколи загальних зборів робітників та майстрів заводу, ради старост всіх заводів м. Сум з обговоренням питань: порушення при виборах кандидатів у міську думу, реорганізації ради робітничих і солдатських депутатів, підтримки селянської демонстрації робітниками, створення “летючої комісії” на заводах для виявлення серед робітників осіб, які переходять від призову на військову службу, прохання в комісію по реквізиції військових бараків про надання квартир робітникам. Оголошення телеграми Центральної Ради про зняття з роботи військовополонених та заміни їх на робочих місцях солдатами, які повернулися з фронту. (1917). Облікові книги замовлень механізмів для машин (1900–1917).

Головна контора торгового дому “Харитоненко з сином” у м. Сумах

Ф. 235, 211 од. зб., 1868 – 1922 рр. Опис.

Створена І. Г. Харитоненком для керівництва цукровими заводами та володіннями, які знаходилися в Харківській, Чернігівській, Полтавській, Курській губерніях. Контори були в Москві, Томську, Владивостоці, Баку. Вони підтримували тісні зв'язки з Головною конторою в м. Сум. Цукор постачався на ринки Росії, Туреччини, Персії. Продукція отримувала нагороди на Всеросійських та Всесвітніх виставках в С.-Петербурзі, Москві, Відні, Філадельфії, Парижі, Ніцці, Антверпені.

У 1917 р. майно сім'ї Харитоненків складалося з 219 000 десятин землі та лісів, 13 цукрових заводів (3 з них арендували), маєтків. Вартість маєтків та заводів дорівнювала 78 млн. крб. Ліквідована у зв'язку з націоналізацією цукрової промисловості в 1919 р.

Касові книги Головної контори торгового дому “Харитоненко з сином” (1869–1874), книги рахунків Головної контори різних років, книга записів страхування майна торгового дому “Харитоненко з сином” (1889–1890). Відомості про вартість обробітку цукрових плантацій (1884–1889), роботу цукробурякових, рафінадних та пісково-рафінадних заводів (1893–1910), вартість переробки одного берківця буряків, рафінування одного пуда цукру-піску (1899–1904, 1910, 1912–1913), кількість рафінаду відправленого за кордон і на внутрішній ринок (1914). Контрольна книга Сумського агентства першого російського страхового товариства по страхуванню заводів П. І. Харитоненка (1913). Річні кошториси маєтків та економій (1914–1917). Пояснювальна записка про виконання духовного заповіту (духівниці) П. І. Харитоненка 1914–1916 рр. Головна книга Томської контори та книги Московської, Владивостоцької контор торгового дому “Харитоненко з сином” (1914). Відомості про технологію цукроваріння, чисельність робітників, заробітну плату (1901–1904, 1912–1918). Бухгалтерські книги Стрілківського цукрового заводу та Стрілківської економії (1922).

10. Установи охорони здоров’я

Роменська повітова земська лікарня

Ф. 1046, 10 од. зб., 1885–1886, 1911, 1914–1917 рр. Опис.

Відкрита в 1885 р. Утримувалась на кошти земства. В 1918 р. реорганізована в народну лікарню.

Листування про направлення на лікування, розмір плати за лікування, ліки, поховання померлих. Відомості про іноземних громадян, що знаходились на лікуванні, про проведення щеплень. Списки та атестати поранених воїнів (1914–1917).

Роменське відділення Полтавської губернської земської психіатричної лікарні

Ф. 1044, 41 од. зб., 1880–1917 рр. Описи.

Заснована як Роменська богадільня. 23 січня 1909 р. постановою Полтавських земських зборів реорганізована в Роменське відділення Полтавської губернської земської психіатричної лікарні.

Постанови Полтавської губернської земської управи, Полтавської губернської земської психіатричної лікарні з медичних, господарських, фінансових питань. Кошториси та звіти про роботу. Відомості про рух хворих. Списки хворих. Списки службовців.

Дитяча лікарня Сумської міської управи

Ф. 363, 3 од. зб., 1896–1908 рр. Опис.

Відкрита в 1891 р. на кошти родини Харитоненків. Розрахована на 20 ліжок, мала стаціонарне відділення, амбулаторію та аптеку.

Штатні розписи. Кошторис на налагодження електричного освітлення. Медичні, господарські та фінансові звіти.

11. Органи народної освіти, навчальні заклади

Лебединська повітова училищна рада

Ф. 254, 26 од. зб., 1875–1900 рр. Описи, каталог.

Створена на підставі “Положення про початкові народні училища” від 14 липня 1864 р.; склад та функції були суттєво змінені відповідно до “Положення про початкові народні училища” від 25 травня 1874 р. До складу училищної ради входили: повітовий предводитель дворянства, інспектор народних училищ, по одному представнику від Міністерства народної освіти, Міністерства внутрішніх справ, православного церковного відомства, два представники від повітового земства і один від міського товариства. Здійснювала нагляд за навчально-виховною роботою початкових шкіл, давала дозвіл на відкриття нових шкіл, затверджувала на посаду вчителів початкових училищ, вирішувала питання про приміщення та закриття шкіл, розглядала і затверджувала звіти інспекторів народних училищ. Припинила своє існування після 1917 р.

Журнали засідань ради про відкриття народних училищ, призначення попечителів та вчителів, видачу свідоцтв на звання вчителя, про результати екзаменів (1875, 1883–1888, 1890).

Ухвали сільських громад сс. Грунь, Бобрик, Верхосулка, Луциківка, Ясеневе, Павленкове, Курган, Рябушки, Буймерове, Печище, Товсте Лебединського повіту про відкриття народних училищ (1881–1900).

Річні звіти про стан народних училищ та кількість учнів (1883, 1887, 1889).

Клопотання та постанови про нагородження попечителів та вчителів за діяльність в галузі народної освіти (1884).

Чоловічі та жіночі гімназії

11 фондів, 1452 од. зб., 1869–1920 рр. Описи.

Створювались згідно з статутом 1804 р., були чотирикласними, з 1828 р. – семикласними, з 1871 р. 7-й клас мав 2 однорічні відділення, з 1875 р. стали восьмикласними. При кожній гімназії діяли підготовчі класи. За статутом 1871 р. існувало 3 типи середніх навчальних закладів: гімназії, прогімназії, реальні училища. Підпорядковувались попечителям учбових округів.

Жіночі гімназії Міністерства освіти створювались за положенням 1870 р. Реорганізовані в 7-річні єдині трудові школи на підставі постанови Тимчасового робітничо-селянського уряду України від 27 січня 1919 р. та постанови Народного комісаріату освіти від 4 липня 1920 р.

Копії циркулярів Міністерства освіти, попечителів Харківського та Київського учбових округів про роботу навчальних закладів, порядок святкування 100-літнього ювілею Вітчизняної війни 1812 р. та 300-ліття династії Романових, постанови комісара Міністерства народної освіти УНР про завдання нової української школи (1917), введення викладання українознавства, скасування всіх обмежень при вступі до гімназії.

Протоколи засідань педагогічної ради гімназій: чоловічих – Конотопської (1913–1918), Лебединської (1906, 1913, 1915, 1918), Роменської приватної єврейської (1908–1919) та жіночих – Білопільської (1912), Конотопської (1908–1913), Роменської (1879–1881, 1885–1890, 1906–1919) про прийом учнів до гімназії та виключення їх, звільнення від плати за навчання, встановлення часу припинення занять, розподіл уроків, введення нових програм.

Протоколи засідань опікунських рад, батьківських комітетів, предметних комісій. Протокол засідання комісії з позашкільного виховання учнів Лебединської чоловічої гімназії (1917).

Положення про позашкільну підготовку молоді до військової служби, викладання гімнастики (1911), домашню освіту, створення виховательних комісій, початкову жіночу школу, стипендії імені Кандиби, Гальковського, Вахрамеева, Деревницького.

Доповідь Лебединської повітової управи та копія постанови чергових повітових земських зборів про запровадження загального навчання в Лебединському повіті (1908).

Постанови повітових земських управ про збір пожертвувань на спорудження пам'ятників Ломоносову та Столипіну, святкування 100-річчя Вітчизняної війни (1912). Лист Лебединської повітової ради робітничих, селянських та солдатських депутатів про вшанування пам'яті Т. Г. Шевченка (1918).

Листування з попечителями про відкриття паралельних класів, підготовчого та педагогічного класу (1912–1913).

Відомості про час відкриття гімназій: Білопільської чоловічої (1907–1912), Конотопської чоловічої (1911), Роменської приватної єврейської (1908), Лебединської жіночої (1869), Роменської жіночої (1867).

Річні звіти про діяльність гімназій: Конотопської чоловічої (1911–1917), Роменської приватної єврейської (1910, 1911, 1917), Роменської жіночої (1875–1877, 1881–1884, 1890, 1891, 1896, 1899, 1910, 1916, 1917).

Статути, положення, звіти про діяльність в гімназіях Товариства допомоги військовополоненим (1916) та Товариства взаємодопомоги бідним учням (1914).

Білопільська чоловіча,	ф. 571, 2 од. зб., 1907–1912 рр.
Білопільська жіноча,	ф. 498, 3 од. зб., 1909–1913 рр.
Конотопська чоловіча,	ф. 820, 217 од. зб., 1901–1918 рр.
Конотопська жіноча,	ф. 819, 157 од. зб., 1899–1920 рр.

Лебединська чоловіча, ф. 256, 10 од. зб., 1905–1919 рр.
Лебединська жіноча, ф. 500, 5 од. зб., 1869–1919 рр.
Охтирська жіноча, ф. 771, 18 од. зб., 1889–1919 рр.
Роменська жіноча, ф. 1004, 984 од. зб., 1875–1920 рр.
Роменська приватна єврейська чоловіча,
ф. 1161, 34 од. зб., 1908–1919 рр.
Сумська 1-а жіноча, ф. 347, 6 од. зб., 1915–1919 рр.
Сумська 2-а жіноча, ф. 348, 16 од. зб., 1901–1920 рр.

Комерційні училища

2 фонди, 1364 од. зб., 1897–1920 рр. Описи.

Засновані на підставі положення про комерційні навчальні заклади від 15 квітня 1896 р. товариствами поширення комерційної освіти: Конотопське – 16 листопада 1904 р. (ф. 822, оп. 1, спр. 1262), Роменське – 2 жовтня 1915 р. (ф. 1127, оп. 1, спр. 2). Знаходились у віданні Міністерства торгівлі і промисловості. Належали до розряду середніх навчальних закладів, давали загальну та комерційну освіту. Реорганізовані в єдині трудові школи на підставі постанови Тимчасового робітничо-селянського уряду України від 27 січня 1919 р. (ф. 822, оп.1, спр. 1329).

Циркуляри, розпорядження Міністерства фінансів та Міністерства освіти УНР про роботу комісара Міністерства народної освіти щодо введення викладання українською мовою (1918).

Журнали засідань педагогічної ради (1905–1913, 1916–1918), протоколи засідань предметних та класних комісій (1905–1912).

Статут Конотопського комерційного училища. Програми навчання. Звіти училищ (1916, 1919).

Конотопське, ф. 822, 1362 од. зб., 1897–1920 рр.
Роменське, ф. 1127, 2 од. зб., 1916–1919 рр.

Лебединське вище початкове училище

Ф. 523, 268 од. зб., 1806–1919 рр. Описи.

Створене 23 грудня 1806 р. як повітове училище (ф. 523, оп. 1, спр. 66) на підставі Статуту учбових закладів 1804 р. У 1904 р. перетворене на міське училище (ф. 523, оп. 1, спр. 247).

“Положенням про вищі початкові училища” від 25 липня 1912 р. реорганізоване в вище початкове училище. Було чотирикласним навчальним закладом, давало закінчену початкову освіту. Реорганізоване в єдину трудову школу на підставі постанови Тимчасового робітничо-селянського уряду України від 27 січня 1919 р. та постанови Народного комісаріату освіти від 4 липня 1920 р.

Копії указів урядового Сенату (1807–1892), Олександра I (1809–1824), Миколи I (1826–1837).

Циркуляри і розпорядження Міністерства освіти, директора училищ Слобідсько-Української (Харківської) губернії, попечителя Харківського

учбового округу про організацію роботи навчальних закладів, програми приватних навчальних закладів, учбові округи, недільні школи. Розпорядження повітового відділу народної освіти про вшанування пам'яті Т. Г. Шевченка (1919).

Протоколи засідань педагогічної ради (1831–1858, 1861, 1870–1872, 1889–1890, 1902, 1906–1917).

Звіти про стан і контингент учнів Лебединського вищого початкового училища, Лебединського, Михайлівського, Недригайлівського приходських, Лебединського і Штепівського ремісничих училищ (1809–1811, 1831, 1840–1856, 1871–1874, 1895, 1902–1908).

Розпорядження, листування про відкриття при училищі школи взаємного навчання за методом Ланкастера (1835–1848).

Доповіді викладачів про методи навчання і виховання, недоліки освіти, пропозиції вчителів про зміни в методах виховання і викладання.

Формулярні списки викладачів Лебединського повітового і приходського, Охтирського повітового, Недригайлівського і Михайлівського приходських училищ. Формулярні списки викладачів, нагороджених відзнакою за службу.

Списки учнів.

Залізничні училища

2 фонди, 11 од. зб., 1883–1920 рр. Описи.

Конотопське технічне залізничне – відкрите у 1881 р., входило у відання учбового відділу Московсько-Києво-Воронізької залізничної колії, Роменське трикласне залізничне – відкрите у 1911 р., входило у відання учбового відділу Ліваво-Роменської залізничної колії.

В 1920 р. реорганізовані в залізничні школи.

Циркуляри і розпорядження учбового відділу Ліваво-Роменської залізничної колії про роботу, призначення вчителів, оплату службовців, прийом учнів. Накази Полтавського губернського комісара в справах освіти Української Центральної Ради про викладання українською мовою (1917).

Телеграми та листування про створення Всеросійської спілки залізничників (1917), про з'їзди учнів і вчителів залізничних училищ.

Протоколи засідань педагогічної ради (1915–1917), опікунської ради (1913–1917), про успішність, переведення та випуск учнів, звільнення від плати за навчання, викладання рукоділля, співів та музики, прикладне навчання ручної праці, садівництво та городництво, подання матеріальної допомоги бідним учням.

Атестати та свідоцтва про закінчення Конотопського училища (1883–1920).

Конотопське, ф. 929, 7 од. зб., 1883–1920 рр.

Роменське, ф. 1032, 4 од. зб., 1912–1920 рр.

Початкові народні училища

2 фонди, 26 од. зб., 1874–1918 рр. Описи.

Створені на підставі Положення про початкові народні училища від 14 липня 1864 р.

За радянської влади перетворені на початкові школи.

Циркуляри і розпорядження Міністерства освіти, попечителя Київського учбового округу, Роменської повітової училищної ради та інспектора народних училищ про роботу, педагогічні ради, проведення святкування 100-річчя від дня народження М. В. Гоголя та заборону проводити святкування 100-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка, збір коштів на пам'ятники Ломоносову, Лермонтову, Столипіну.

Протоколи випробувальних комісій.

Статистичні звіти та відомості (1875–1911, 1913–1916).

Журнал перевірок Лозівського училища членами училищної ради (1877–1912).

Відомості про час відкриття Лозівського (1874) та Синівського (1872) училищ.

Лозівське, ф. 1031, 23 од. зб., 1874–1918 рр.

Синівське, ф. 1035, 3 од. зб., 1879–1917 рр.

12. Релігійні установи

Духовні правління *

11 фондів, 10215 од. зб., 1724–1912 рр. Описи, каталог, огляд.

Створені у 1744 р., призначались єпископами з найбільш привілейованої частини духовництва. Відали церквами та духовництвом на території, що збігалась з межами одного повіту або включала в себе кілька повітів.

Стежили за веденням священиками церковних книг, виконанням церковним кліром та прихожанами релігійних треб та обрядів. Духовні правління також були нижньою інстанцією церковного суду. Безпосереднє керівництво духовними правліннями здійснювалось духовними консисторіями на чолі з єпископом, який знаходився у губернському місті. При духовному правлінні була канцелярія, яка складалася із світських осіб. Виконання рішень правління було покладене на благочинних – священиків, які наглядали за кількома церквами, приходами.

Ліквідовані у 1860 р. Справи, якими вони відали, перейшли частково благочинним, частково консисторіям.

Копії царських указів, указів Сенату, Синоду. Укази і розпорядження Белгородської, Київської, Курської, Полтавської, Слобідсько-Української,

* У фондах є документи, що зрослися з документами установ-попередників та установ-наступників, а також метричні книги церков.

Харківської, Чернігівської духовних консисторій. Укази і розпорядження духовних правлінь.

Відомості та донесення духовних правлінь в консисторії, благочинних і священників у духовні правління про діяльність духовенства, стан приходів, настрої прихожан, будівництво, ремонт і освячення церков, проведення церковних служб і треб, відбуття духовенством і прихожанами єпитимій.

Метричні книги, сповідні та клірові відомості. Судові справи за скаргами священників і прихожан про нанесення побоїв, образ, крадіжки, пияцтво духовних і світських осіб.

Глинське, ф. 1173, 289 од. зб., 1786–1798 рр.

Глухівське, ф. 624, 38 од. зб., 1741–1849 рр.

Конотопське, ф. 593, 6 од. зб., 1801–1842 рр.

Кролевецьке, ф. 597, 12 од. зб., 1753–1780 рр.

Лебединське, ф. 803, 21 од. зб., 1760–1789 рр.

Обложківське, ф. 635, 1 од. зб., 1776 р.

Охтирське, ф. 804, 1214 од. зб., 1742–1900 рр.

Путивльське, ф. 456, 6 од. зб., 1763–1820 рр.

Роменське, ф. 960, 7818 од. зб., 1724–1912 рр.

Сумське, ф. 749, 809 од. зб., 1776–1858 рр.

Уланівське, ф. 634, 1 од. зб., 1766 р.

Розділ II

**ФОНДИ ПЕРІОДУ
ТИМЧАСОВОГО УРЯДУ,
УНР, УКРАЇНСЬКОЇ
ДЕРЖАВИ, УСРР.
1917–1921 рр.**

Путивльська повітова земська управа

Ф. Р-2564, 1 од. зб., 1917–1918 рр. Описи.

Лютнева революція 1917 р. ліквідувала посади та установи урядового апарату. На місцях вони були замінені губернськими, міськими, повітовими комісарами Тимчасового уряду. Спеціальним циркуляричним розпорядженням уряду від 5 березня 1917 р. тимчасово обов'язки комісарів були покладені на голів губернських та повітових земських управ.

Журнали засідань перших Демократичних Путивльських повітових земських зборів з обговоренням доповідей про приєднання Путивльського повіту до України чи Росії, винесення рішення про приєднання 13 волостей Путивльського повіту до України (1917). Доповіді про діяльність міліції Путивльського повіту, обговорення питань про ціну на хліб, гас, продовольчі питання, відрядження делегації від земських зборів до Центральної Ради, фінансовий стан земства, можливість судноплавства по р. Сейм між Путивлем та Києвом (1917). Протоколи засідань з обговорення питань народної освіти: підвищення заробітної плати вчителям, введення стипендій земства студентам фельдшерської школи, передачу поміщицьких бібліотек, передплату газет для училищ та інших закладів, перехід до викладання в школах предметів українською мовою, стан медицини, увічнення пам'яті декабристів та Т. Г. Шевченка. Звіти про утримання лікарні та в'язниці. Списки гласних Путивльського повітового земства (1917–1918).

Сумський повітовий земельний комітет

Ф. Р-3052, 2 од. зб., 1917–1919 рр. Описи.

Земельні комітети створені згідно з положенням Тимчасового уряду від 4 травня 1917 р. для підготовки земельної реформи і для розробки невідкладних тимчасових заходів до вирішення земельного питання Установчими зборами. Повітові земельні комітети були підпорядковані губернському земельному комітету. В їх віданні були волосні та сільські земельні комітети. Ліквідовані в 1919 р.

Протоколи засідань Сумського повітового земельного комітету, виписки із протоколів засідань земельного комітету про розподіл землі Коршачинського маєтку спадкоємців Харитоненка, цукрового заводу Лещинських. Відозва Сумської повітової земельної управи до землевласників. Інструкція діяльності волосних земельних інструкторів та експертів при ліквідуванні маєтків у Сумському повіті (1917). Короткий нарис стану маєтків Сумського

повіту. Протоколи засідань виконкому Сумської ради робітничих, селянських та солдатських депутатів про реорганізацію земельної справи. Акти прийняття рухомого та нерухомого майна (1918). Телефонограма комісара Міністерства земельних справ Діхтяра про необхідність збереження старих будинків, церков та інших архітектурних пам'ятників (1918). Відозва Тимчасового уряду та Міністерства землеробства про охорону лісів, проведення земельної реформи та використання на нових посадах спеціалістів, які хочуть працювати на благо народу (1917). Тимчасові правила про ліси, встановлені 4-ю сесією Харківського губернського земельного комітету (1–3 грудня 1917), інструкція земельним комітетам Харківської губернії по використанню Тимчасового земельного закону Української Республіки, відозва “До людності України” Української Центральної Ради (1918). Статут хліборобської спілки (1918).

Білкiвський волосний земельний комітет

Ф. Р-2443, 2 од. зб., 1917–1918 рр. Описи.

Обов'язкова постанова Харківської губернської земельної управи про необхідність подання заяв щодо вирішення земельних питань. Постанова Тимчасового уряду про підпорядкування земельних та продовольчих комітетів судам з адміністративних справ. Телеграма з закликом не виконувати Декрет про землю, підписаний В. І. Леніним (1917).

Універсал Української Центральної Ради від 7 листопада 1917 р. про землю та ліси, інструкція земельним комітетам Харківської губернії щодо застосування Тимчасового земельного закону Української Республіки (1917). Протоколи засідань Білкiвського волосного земельного комітету та Охтирського повітового земельного комітету (1917–1918). Інструкція по регулюванню земельних відносин на 1918 р. Статистичні відомості про кількість населення та землі по волостях Охтирського повіту (1918).

Повітові державні варті *

2 фонди, 24 од. зб., 1917–1919 рр. Описи.

Створені у липні 1918 р. Були установами підтримки громадського порядку. Виконували поліцейські функції.

Телеграма Ради міністрів Української Держави про зміни в статуті судочинства. Циркулярні розпорядження Полтавського губернського старости про боротьбу з революційно налаштованими особами. Листування з Міністерством продовольства про заготівлю хліба, монополію на хліб. Протоколи обшуків, допитів, вилучення зброї по Роменському повіту.

Накази та акти Конотопської державної варті (1918). Списки особово-

* У фонді Роменської повітової державної варті є матеріали Роменської міліції за 1917–1918 рр.

го складу варти, заяви громадян про видачу документів. Листування з начальником державної варти про виплату платні, тимчасові посвідчення та паспорти. Заяви про вступ на службу та звільнення з неї (1918).

Конотопська, ф. Р-5567, 20 од. зб., 1917–1919 рр.

Роменська, ф. Р-5962, 4 од. зб., 1917–1918 рр.

Розділ III

**ФОНДИ УСТАНОВ,
ОРГАНІЗАЦІЙ
І ПІДПРИЄМСТВ
РАДЯНСЬКОЇ ДОБИ
ТА НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ**

1. Місцеві органи державної влади та державного управління. Комітети та комісії незаможних селян

Військово-революційні комітети (військревкоми)

Створювались як тимчасові надзвичайні органи влади в січні–лютому 1918 р. в період встановлення радянської влади на Сумщині для забезпечення революційного порядку на місцях, надання допомоги Червоній Армії, боротьби з контрреволюцією. В період німецької окупації у 1918 р. перейшли в підпілля. Удруге створені в січні 1919 р. на підставі декрету Тимчасового робітничо-селянського уряду України про організацію влади на місцях від 14 січня 1919 р. з метою встановлення революційного порядку, сприяння частинам Червоної Армії в їх боротьбі з інтервентами та білогвардійцями, підготовки й проведення виборів до місцевих рад. У лютому–березні 1919 р. передали свої функції обраним виконкомам місцевих рад. Знову були організовані у грудні 1919 р. після вигнання денікінських військ. Припинили своє існування у квітні 1920 р. В окремих повітах (Глухівському, Лебединському, Сумському) у зв'язку з радянсько-польською війною та селянськими виступами поновлювали свою діяльність й існували в другій половині 1920 р. і на початку 1921 р.

Повітові військово-революційні комітети (повітвійськревкоми)*

5 фондів, 193 од. зб., 1918–1921 рр. Описи, каталог.

Копії декретів і постанов Тимчасового робітничо-селянського уряду України і Ради Народних Комісарів УСРР (1919–1920).

Звернення VII Всеросійського з'їзду рад до трудового селянства.

Постанови, циркуляри, накази та інструкції Полтавського, Харківського, Чернігівського губернських, Сумського, Лебединського, Роменського, Кролевецького повітових революційних комітетів, особливих продовольчих комісій про підтримку революційного громадського порядку, перехід влади в повітах і волостях до революційних комітетів, організацію і роботу відділів ревкомів, охорону заводів, пошт, залізничних колій, мостів, телеграфної і телефонної мережі, проведення трудової мобілізації та мобілізації в Червону Армію, боротьбу з бандитизмом, дезертирством і спекуляцією, конфіскацію землі у куркулів, порядок ліквідації сумських акціонерних

* Серед документів повітових військревкомів є документи виконкомів повітових рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів.

банків, товариств взаємного кредиту, міського громадського банку, запровадження трудової повинності, проведення продовольчої розверстки, постачання Червоної Армії і населення продовольством і паливом, надання допомоги родинам червоноармійців (1919–1920).

Протоколи загальних зборів громадян сіл, засідань повітових і волосних ревкомів, I Сумської міської безпартійної робітничої конференції (1920) про організацію і діяльність сільських комітетів бідноти, вибори до рад, відкриття в повіті народного банку, асигнування засобів на ремонт шкіл, дитячих будинків та інших культурно-освітніх закладів.

Телеграма Чернігівського губвиконкому про збір урожаю з земель заможних селян, засіяних за денікінщини, і розподіл цього врожаю між найбіднішими селянами та сім'ями червоноармійців (1920).

Протоколи зборів, списки комосередків, комітетів незаможних селян по створенню волосних ревкомів. Телеграма Роменського повітового з'їзду волревкомів з привітанням VII Всеросійському з'їзду рад.

Накази Глухівського повітового ревкому, колишнього командира партизанських загонів Шуби про підпорядкування партизанських загонів єдиному командуванню Червоної Армії. Протокол з'їзду селянських бойових дружин Глухівського повіту (1919). Резолюція з'їзду робітників і селян Глухівського повіту (1919). Газета “Вольная деревня” – орган групи “партизан-безвласників” (анархістів) (14 грудня 1919).

Звіти, доповіді про діяльність ревкомів, організацію комітетів незаможних селян, виконання продовольчої розверстки по волостях Сумського повіту (1920).

Звернення відділу управління Лебединського ревкому про посилення боротьби з бандитизмом, куркулями і надання допомоги Червоній Армії.

Матеріали по виборах до місцевих рад.

Заяви громадян до Глухівського повітового ревкому про звільнення з-під арешту. Посвідчення на право носити зброю, ордери на арешти та реквізицію продуктів, зброї. Реквізиційні та штрафні квитанції, видані Роменським ревкомом.

Глухівський, ф. Р-1808, 5 од. зб., 1919–1921 рр.

Кролевецький, ф. Р-4837, 3 од. зб., 1919–1920 рр.

Лебединський, ф. Р-1363, 28 од. зб., 1919–1921 рр.

Роменський, ф. Р-5964, 66 од. зб., 1918–1920 рр.

Сумський, ф. Р-2340, 91 од. зб., 1919–1921 рр.

Волосні військово-революційні комітети (волвійськревкоми)*

12 фондів, 29 од. зб., 1919–1921 рр. Описи, каталог.

Постанови ВУЦВК, Всеукраїнського з'їзду рад (1920–1921). Копії декретів, постанов ВЦВК РРФСР, Реввійськради республіки. Постанови і роз-

* У фондах є документи виконавчих комітетів волосних рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів.

порядження повітових військово-революційних комітетів та їх відділів про організацію земельних комітетів, загонів особливого призначення і тилових ополчень, виконання продовольчої розверстки і натурпоставок, боротьбу з бандитизмом і спекуляцією, проведення тижня “На допомогу фронту”, облік спеціалістів сільського господарства.

Протоколи загальних зборів громадян сіл, засідань волосних революційних комітетів про організацію влади на місцях, вибори ревкомів і волвиконкомів, загальну трудову і гужову повинність, надання допомоги родинам червоноармійців, боротьбу з дезертирством, охорону майна колишніх поміщицьких маєтків, постачання населення паливом. Доповіді і відомості про діяльність волосних ревкомів і стан їх роботи по волостях.

Списки відповідальних працівників ревкомів, відомості на видачу зарплати.

Алтинівський,	ф. Р-4863, 6 од. зб., 1919–1921 рр.
Бишкінський,	ф. Р-2751, 1 од. зб., 1920 р.
Бобрицький,	ф. Р-3325, 1 од. зб., 1919–1920 рр.
Бобровський,	ф. Р-2756, 1 од. зб., 1919–1920 рр.
Боровеньківський,	ф. Р-3362, 1 од. зб., 1919–1920 рр.
Боромлянський,	ф. Р-1362, 1 од. зб., 1919–1920 рр.
Марківський,	ф. Р-2476, 1 од. зб., 1919–1920 рр.
Павленківський,	ф. Р-2477, 1 од. зб., 1920 р.
Синівський,	ф. Р-3985, 13 од. зб., 1920 р.
Смілівський,	ф. Р-5775, 1 од. зб., 1919–1920 рр.
Товстянський,	ф. Р-2752, 1 од. зб., 1919–1920 рр.
Червонослобідський,	ф. Р-4000, 1 од. зб., 1920 р.

Середина-Будський міський комітет (міськревком)*

Ф. Р-1809, 3 од. зб., 1918–1920 рр. Описи, каталог.

Постанови, накази, протоколи засідань ревкому, листування з Новгород-Сіверським повітовим ревкомом про організацію влади у місті, забезпечення Червоної Армії продовольством, фуражем, підводами, порядок оформлення на роботу та звільнення робітників, службовців через відділи праці, охорону телеграфних ліній, запровадження загального військового навчання, мобілізацію буржуазії на виконання громадських робіт, взяття заручників для забезпечення життя членам сімей комуністів, радянських працівників та червоноармійців під час наближення фронту до міста Середина-Буда, боротьбу з контрреволюцією, дезертирством, шпигунством, спекуляцією та саботажем. Списки відповідальних працівників ревкому.

Плани організації Новгород-Сіверської радянської робітничо-селянської міліції (1919).

* У фонді є документи виконкому Середина-Будської міської ради робітничих, селянських та червоноармійських депутатів.

Шосткинський селищний військово-революційний комітет

Ф. Р-1818, 3 од. зб., 1918–1919 рр. Описи, каталог.

Постанови, розпорядження, виписки з протоколів засідань ревкому, листування з Глухівським повітовим ревкомом про встановлення революційного порядку, допомогу Червоній Армії, проведення продовольчої розверстки, охорону заводів, залізниць, пошти, фінансування галузей народно-го господарства, забезпечення паливом лікарень, шкіл.

Протокол мітингу робітників Шосткинського порохового заводу про створення в Шостці ради робітничих депутатів та формування й озброєння нових частин Червоної Армії. Списки та посвідчення членів ревкому.

Виконавчі комітети повітових рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів (повітвиконкоми)

8 фондів, 614 од. зб., 1918–1924 рр. Описи, каталог.

Вперше створені у січні 1918 р. після проголошення радянської влади на Україні. В березні-квітні припинили діяльність у зв'язку з введенням на територію України іноземних військ. На початку 1919 р. відновили свою діяльність на підставі постанови Ради Народних Комісарів УСРР “Про організацію місцевих органів радянської влади і порядок управління” від 8 лютого 1919 р. з метою запровадження в життя декретів, постанов і розпоряджень вищих органів радянської влади. Вибірались на повітових з'їздах рад і в період між ними були вищими органами радянської влади на території повітів, здійснювали контроль і керівництво волосними і сільськими виконавчими комітетами, господарським і культурним будівництвом на місцях. Періодично передавали свої функції надзвичайним органам влади – революційним комітетам (ревкомам). Ліквідовані за постановою ВУЦВК від 7 березня 1923 р. про скасування повітів і волостей та заміну їх округами і районами.

Копії декретів, постанов, положень, інструкцій і розпоряджень ВУЦВК, Ради Народних Комісарів УСРР, губернських виконавчих комітетів (1919–1923).

Постанови, накази, розпорядження і протоколи засідань губернських і повітових ревкомів та виконкомів з питань створення місцевих органів радянської влади і підтримки революційного порядку, проведення в життя декретів, постанов уряду, керівництва волосними і сільськими виконавчими комітетами, організацію комітетів незаможних селян, боротьбу з бандитизмом, дезертирством та дитячою безпритульністю, про відбудову і розвиток державної промисловості, розподіл землі серед селян, організацію сільськогосподарських артільей, виконання продрозверстки, допомогу голодуючим, сім'ям червоноармійців, поновлення складу міліції, відкриття і роботу відділу ЗАГС, проведення тижнів “Селянина”, “Допомоги фронту” (1920), “Допомоги дітям”, “Трудового фронту”, організацію шкільної освіти, медичного обслуговування, заходи боротьби з епідемічними захворюваннями, насінневу позику, сільськогосподарську виставку в м. Ромнах (1921–1922).

Протоколи повітових і волосних з'їздів рад (1920–1922), зборів громадян сіл про вибори органів радянської влади, комітетів незаможних селян, мобілізацію сил на проведення земельної реформи, допомогу фронту, боротьбу з паливним голодом та інші заходи (1919–1920).

Звіти про роботу повітових і волосних виконкомів та їх відділів. Матеріали про вибори до рад, списки виборців і осіб, позбавлених виборчих прав.

Доповіді, звіти, зведення про політичний стан у повітах (1920–1923), відомості про “контрреволюційні виступи” в Конотопському повіті (1920–1922), про збитки, нанесені білогвардійцями та бандами в період 1918–1921 рр. по Кролевецькому повіту.

Списки “неблагонадійних елементів” по селах Кролевецького повіту (1922).

Списки “контрреволюціонерів” по селах Лебединського повіту (1919–1920).

Інформації, зведення про боротьбу з “бандитизмом” по Лебединському повіту (1919–1922).

Анкети та списки працівників повітових і волосних виконкомів і ревкомів Лебединського повіту (1920)

Відомості про населення Роменського повіту (1922) та базарні ціни в м. Ромнах (1923).

Глухівський,	ф. Р-1731, 21 од. зб., 1919–1923 рр.
Конотопський,	ф. Р-4564, 21 од. зб., 1919–1923 рр.
Кролевецький,	ф. Р-2317, 49 од. зб., 1919–1923 рр.
Лебединський,	ф. Р-60, 255 од. зб., 1919–1923 рр.
Путивльський,	ф. Р-1662, 47 од. зб., 1920–1924 рр.
Роменський,	ф. Р-5699, 162 од. зб., 1919–1923 рр.
Сумський,	ф. Р-415, 43 од. зб., 1918–1922 рр.
Шосткинський,	ф. Р-1739, 16 од. зб., 1920–1923 рр.

Відділи управління виконавчих комітетів повітових рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів*

9 фондів, 1325 од. зб., 1918–1923 рр. Описи, каталог.

Створені: Середино-Будський у 1918 р., решта – в лютому-березні 1919 р. на підставі постанови Народного комісаріату внутрішніх справ УСРР від 27 лютого 1919 р. “Про організацію відділів управління при виконкомах” з метою встановлення більш тісного зв'язку рад між собою та центром, організації органів адміністративного управління та нагляду за правильною побудовою органів місцевої влади на місцях, запровадження в життя всіх декретів, законів і розпоряджень центрального уряду, постанов місцевої влади, охорони громадського порядку, безпеки і прав робітничої та селянської бідноти, боротьби з контрреволюцією і службовими злочинами. Ліквідовані постановою ВУЦВК від 7 березня 1923 р. про скасування повітів.

* У фонді Шосткинського відділу відклалися документи Шосткинських ради робітничих, селянських та червоноармійських депутатів і ревкому.

Копії декретів і постанов, циркуляри ВУЦВК, Ради Народних Комісарів УСРР. Директиви та вказівки Харківського, Полтавського, Чернігівського і Курського губернських військово-революційних і виконавчих комітетів з питань організації повітових, волосних виконкомів і зміцнення радянської влади на місцях, запровадження непу (1920–1921), про завдання комітетів незаможних селян, сільських земельних комісій, самообкладання, надання допомоги голодуючим і родинам червоноармійців, вибори до рад, створення промислової міліції, боротьбу з бандитизмом і дезертирством (1922), порядок трудового землекористування, сільськогосподарську кооперацію, першу державну позику.

Протоколи та копії протоколів губернських, повітових та волосних з'їздів рад (1921), засідань повітових ревкомів, виконкомів, відділів управління, комісій і колегій з обговорення питань про створення економічних відділів, продовольче становище, заходи по ліквідації наслідків махновщини, гужову повинність, паливне питання, роботу міських рад, відділів народної освіти та охорони здоров'я, землевпорядкування, посівну кампанію, з питань комунального господарства, організації квартальних комітетів у містах, реорганізації міліції та укомплектування її штатів, стан радянської роботи в повітах, адміністративно-територіальний поділ повітів, організацію повітових КНС, охорону заводів, засипних пунктів, націоналізацію поміщицьких будинків, боротьбу з дезертирством, спекуляцією і бандитизмом.

Звернення відділів управління повітових виконавчих комітетів до населення про підтримку радянської влади, боротьбу з господарською розрухою, бандитизмом, куркульством, надання допомоги Червоній Армії (1920–1921). Листування Конотопського відділу управління з волосними виконкомами про вироблення плану розкуркулення селян, роботу КНС. Списки громадян, що підлягають розкуркуленню, та найбіднішого населення по волостях Конотопського повіту. Протоколи з'їздів і засідань, зборів членів КНС (1921–1923).

Доповіді, звіти, інформації та зведення про діяльність відділів повітових виконкомів (1921–1923), волосних виконавчих комітетів, політичне становище в повітах.

Договори на оренду приміщень, описи церковного майна, звіти, акти про реквізицію цінностей по церквах Конотопського повіту. Списки членів релігійних общин. Документи про реквізицію і конфіскацію цінних речей, майна, продуктів, зброї (протоколи, акти, списки, повідомлення, листування, ордери на реквізицію та арешти громадян).

Списки біженців, іноземних громадян, правила видачі їм закордонних паспортів.

Глухівський,	ф. Р-1716, 40 од. зб., 1919–1923 рр.
Конотопський,	ф. Р-4611, 649 од. зб., 1919–1923 рр.
Кролевецький,	ф. Р-4646, 60 од. зб., 1919–1923 рр.
Лебединський,	ф. Р-970, 30 од. зб., 1920–1923 рр.
Путивльський,	ф. Р-1804, 7 од. зб., 1920–1923 рр.
Роменський,	ф. Р-5791, 247 од. зб., 1919–1923 рр.
Середино-Будський,	ф. Р-4130, 60 од. зб., 1918–1919 рр.

Сумський, ф. Р-693, 212 од. зб., 1919–1923 рр.
Шосткинський, ф. Р-1800, 20 од. зб., 1918–1923 рр.

**Виконавчі комітети волосних рад робітничих,
селянських та червоноармійських депутатів
(волвиконкоми)***

78 фондів, 3215 од. зб., 1917–1927 рр. Описи, каталог.

Вперше створені в січні-лютому 1918 р. після проголошення радянської влади на Україні. У березні-грудні 1918 р. припиняли діяльність у зв'язку з введенням на територію України іноземних військ. На початку 1919 р. відновили діяльність на підставі постанови Ради Народних Комісарів УСРР “Про організацію місцевих органів радянської влади і порядок управління” від 8 лютого 1919 р. Були вищими органами влади у волостях. Підзвітні волосним з'їздам рад і вищим виконавчим органам влади. До функцій волвиконкому належали: зміцнення радянської влади шляхом запровадження в життя всіх постанов вищих органів, організація і згуртування сільської бідноти і середнього селянства навколо рад, охорона революційного порядку, боротьба з “паразитичними елементами” і “контрреволюційними виступами”, контроль і об'єднання всіх органів влади, організація і сприяння розвитку та піднесенню сільського господарства, народної освіти, підвищенню культурного рівня населення і т. ін. В період з грудня 1919 по квітень 1920 р., а в деяких місцевостях і в другій половині 1920 та на початку 1921 рр. волосні виконавчі комітети тимчасово припиняли свою діяльність і замінювались військово-революційними комітетами. Ліквідовані у 1923 р. за постановою ВУЦВК про скасування повітів і волостей.

Копії декретів і циркуляри ВЦВК, РНК СРСР та УСРР, Ради Праці та Оборони, Наркомзему, НКВС та інших народних комісаріатів, Харківського, Чернігівського, Полтавського і Курського губернських ревкомів і виконкомів (1919–1922).

Постанови і розпорядження повітових виконкомів та їх відділів про націоналізацію землі, промисловості, з питань податкової політики, зміцнення і розвитку народного господарства, організації радянських господарств, сільськогосподарських артілей і кооперативів, проведення зборів споживчих товариств (1919–1922).

Циркуляри та інструкції губернських і повітових земельних відділів про розподіл нетрудових земель, виселення поміщиків, збирання та реалізацію врожаю, відбір та охорону племінної худоби, заходи щодо попередження пожеж, роботу, права та обов'язки волвиконкомів і сільрад, створення і завдання комітетів незаможних селян, охорону громадської безпеки і порядку, заміну продовольчої розверстки продподатком, посівні кампанії, трудповинності, проведення крайової сільськогосподарської виставки у м. Ромнах (1923), відокремлення церкви від держави і школи від церкви, боротьбу

* Серед документів волвиконкомів є документи волревкомів, волосних земських управ, продовольчих комітетів та інших установ за 1917–1920 рр. Справи, датовані пізнішими роками, відображають діяльність виконавчих комітетів волостей Курської губернії, які увійшли у 1925–1927 рр. до складу УСРР.

із спекуляцією, надання допомоги голодуючим, порядок збирання і витрачення добровільних відрахувань населення на утримання шкіл, лікарень, місцевих рад, про боротьбу з куркулями, “мішечництвом”, спекуляцією, дезертирством та бандитизмом, допомогу родинам червоноармійців, соціального страхування, ліквідацію неписьменності.

Протоколи волосних з'їздів рад, засідань ревкомів, виконкомів, комітетів бідноти, економічних нарад, загальних зборів громадян, що відображають перші заходи радянської влади щодо відбудови промисловості, з питань землевпорядкування, охорони здоров'я, народної освіти, про складання місцевого бюджету для шкіл та установ волості.

Звіти волвиконкомів та їх відділів, КНС (1921–1922), описи розподілу землі, списки колишніх поміщиків, описи їхнього майна, відомості про землі, списки націоналізованих підприємств, списки громадян, що потребують землі, платників податків, платників продподатку, населених пунктів, населення.

Матеріали по виборах до рад, списки виборців та позбавлених виборчих прав.

Договори на здачу в оренду церков Боромлянської волості, описи майна церков, протоколи засідань Охтирської повітової комісії з конфіскації церковних цінностей.

Доповіді про діяльність волосних і сільських виконкомів, зведення про політичний стан населення, відомості про кількість неписьменних і малограмотних по волостях Конотопського повіту (1922).

Алтинівський,	ф. Р-4629, 143 од. зб., 1919–1923 рр.
Андріївський,	ф. Р-5958, 1 од. зб., 1922 р.
Андріяшівський,	ф. Р-5580, 35 од. зб., 1919–1923 рр.
Бацманівський,	ф. Р-5579, 142 од. зб., 1917–1923 рр.
Беївський,	ф. Р-3974, 4 од. зб., 1919–1922 рр.
Берестівський,	ф. Р-4018, 2 од. зб., 1920–1922 рр.
Біжівський,	ф. Р-1319, 20 од. зб., 1919–1920 рр.
Білопільський,	ф. Р-3164, 4 од. зб., 1919 р.
Білківський,	ф. Р-679, 6 од. зб., 1920–1921 рр.
Бобрицький,	ф. Р-5574, 20 од. зб., 1919–1921 рр.
Бобровський,	ф. Р-674, 3 од. зб., 1920–1922 рр.
Боромлянський,	ф. Р-488, 16 од. зб., 1919–1923 рр.
Буймерівський,	ф. Р-551, 1 од. зб., 1919 р.
Буринський,	ф. Р-4644, 22 од. зб., 1919–1926 рр.
Ведмежівський,	ф. Р-5570, 103 од. зб., 1918–1923 рр.
Великобубнівський,	ф. Р-5605, 173 од. зб., 1919–1923 рр.
Великосамбірський,	ф. Р-4628, 36 од. зб., 1917–1923 рр.
Великочернечинський,	ф. Р-507, 13 од. зб., 1920–1922 рр.
Вирівський,	ф. Р-22, 5 од. зб., 1919–1922 рр.
Вільшанський,	ф. Р-87, 1 од. зб., 1920 р.
Вовківський,	ф. Р-5573, 117 од. зб., 1919–1923 рр.
Глинський,	ф. Р-5577, 21 од. зб., 1920–1923 рр.
Глушецький,	ф. Р-4792, 12 од. зб., 1918–1921 рр.
Гружчанський,	ф. Р-4627, 244 од. зб., 1919–1926 рр.
Дернівський,	ф. Р-6738, 167 од. зб., 1917–1923 рр.

Жигайлівський,	ф. Р-5, 2 од. зб., 1921–1922 рр.
Журавський,	ф. Р-6775, 5 од. зб., 1921–1922 рр.
Засульський,	ф. Р-5604, 135 од. зб., 1917–1923 рр.
Кам'яно-Пригородський,	ф. Р-681, 2 од. зб., 1920–1923 рр.
Капустинський,	ф. Р-3991, 1 од. зб., 1923 р.
Карабутівський,	ф. Р-4640, 6 од. зб., 1919–1923 рр.
Кириківський,	ф. Р-6760, 118 од. зб., 1918–1923 рр.
Клепальський,	ф. Р-4791, 74 од. зб., 1918–1921 рр.
Клишківський,	ф. Р-1726, 6 од. зб., 1920 р.
Козаченський,	ф. Р-4625, 140 од. зб., 1919–1924 р.
Коровинський,	ф. Р-3971, 14 од. зб., 1919–1922 рр.
Кошарський,	ф. Р-4645, 15 од. зб., 1919–1921 рр.
Краснопільський,	ф. Р-1552, 1 од. зб., 1922–1923 рр.
Криничанський,	ф. Р-3351, 29 од. зб., 1918–1923 рр.
Кролевецький,	ф. Р-3129, 1 од. зб., 1921–1922 рр.
Лебединський,	ф. Р-671, 7 од. зб., 1920–1923 рр.
Липоводолинський,	ф. Р-4017, 6 од. зб., 1919–1922 рр.
Лісний,	ф. Р-1729, 1 од. зб., 1922 р.
Маловисторопський,	ф. Р-2719, 20 од. зб., 1920–1923 рр.
Миколаївський (Путивльського повіту),	ф. Р-4635, 12 од. зб., 1919–1922 рр.
Миколаївський (Сумського повіту),	ф. Р-61, 3 од. зб., 1920–1922 рр.
Миропільський,	ф. Р-670, 262 од. зб., 1918–1927 рр.
Михайлівський,	ф. Р-1693, 28 од. зб., 1920–1922 рр.
Мугинський,	ф. Р-4634, 7 од. зб., 1921–1923 рр.
Недригайлівський,	ф. Р-4020, 8 од. зб., 1919–1922 рр.
Нововоскресенський,	ф. Р-4643, 19 од. зб., 1919–1923 рр.
Охтирський,	ф. Р-6744, 76 од. зб., 1917–1923 рр.
Пекарівський,	ф. Р-6082, 4 од. зб., 1922–1923 рр.
Перекопівський,	ф. Р-5834, 2 од. зб., 1921 р.
Писарівський,	ф. Р-21, 4 од. зб., 1920–1922 рр.
Попівський,	ф. Р-4641, 81 од. зб., 1918–1923 рр.
Поповослобідський,	ф. Р-4626, 28 од. зб., 1920–1923 рр.
Річківський,	ф. Р-3316, 1 од. зб., 1922 р.
Рогинський,	ф. Р-6030, 73 од. зб., 1920–1923 рр.
Роменський,	ф. Р-5572, 231 од. зб., 1917–1923 рр.
Русанівський,	ф. Р-3976, 133 од. зб., 1920–1923 рр.
Сем'янівський,	ф. Р-4642, 68 од. зб., 1919–1923 рр.
Синівський,	ф. Р-3977, 30 од. зб., 1918–1923 рр.
Смілівський,	ф. Р-6158, 2 од. зб., 1918–1920 рр.
Степанівський,	ф. Р-422, 4 од. зб., 1920–1922 рр.
Сумський,	ф. Р-503, 4 од. зб., 1920–1922 рр.
Терешківський,	ф. Р-664, 3 од. зб., 1920–1922 рр.
Тростянецький,	ф. Р-499, 7 од. зб., 1919–1922 рр.
Успенський,	ф. Р-3318, 2 од. зб., 1920–1924 рр.
Хмелівський,	ф. Р-5806, 1 од. зб., 1923 р.
Хоружівський,	ф. Р-3998, 2 од. зб., 1920–1922 рр.
Хотінський,	ф. Р-390, 17 од. зб., 1920–1923 рр.
Хухрянський,	ф. Р-6766, 108 од. зб., 1919–1922 рр.

Червонослобідський,	ф. Р-4021, 1 од. зб., 1921 р.
Чернацький,	ф. Р-1730, 2 од. зб., 1920–1922 рр.
Шалигинський,	ф. Р-3041, 91 од. зб., 1919–1922 рр.
Юнаківський,	ф. Р-669, 5 од. зб., 1918–1922 рр.
Яструбинський,	ф. Р-18, 18 од. зб., 1920–1922 рр.

**Виконавчі комітети окружних рад робітничих,
селянських та червоноармійських депутатів
(окрвиконкоми)***

5 фондів, 4371 од. зб., 1921–1930 рр. Описи, каталог.

Створені на підставі постанови ВУЦВК від 7 березня 1923 р. та положення про окружні з'їзди рад і окружні виконавчі комітети від 30 травня 1923 р. з метою організації та зміцнення радянської влади, охорони революційного порядку, боротьби з контрреволюційними виступами та бандитизмом, здійснення керівництва і контролю за діяльністю районних виконавчих комітетів, нагляду за своєчасним і законним проведенням перевиборів до міських, селищних і сільських рад, організації та сприяння розвитку і піднесенню промислової та сільського господарства, народної освіти, підвищення культурного рівня населення. Побирались окружними з'їздами рад. З 1923 по 1925 р. окрвиконкоми були підпорядковані губернським виконкомам, а з 1925 р., після ліквідації губерній, керували діяльністю райвиконкомів, всіх органів державної влади на території округу, направляли і контролювали їх роботу у відповідності з постановами і розпорядженнями вищих органів влади. Були підпорядковані безпосередньо ВУЦВК.

Ліквідовані постановою ВУЦВК від 2 вересня 1930 р. про скасування округів.

Копії декретів і постанов, циркуляри центральних органів влади – РНК СРСР і УСРР, РПО, ВУЦВК та ін. (1923–1930).

Постанови, накази, розпорядження губернських, окружних виконавчих комітетів про адміністративно-територіальні зміни та районування губерній, проведення українізації радянського апарату, подальший розвиток народного господарства, житлового і шляхового будівництва, організацію і охорону громадського порядку, регулювання державної і кооперативної торгівлі, з питань податкової політики, фінансової дисципліни, народної освіти, про директиви по першому п'ятирічному плану, перевибори і розширення прав місцевих органів влади, проведення колективізації та поліпшення матеріального становища колгоспників, розвиток тваринництва, з питань охорони здоров'я, господарського і культурного будівництва, ліквідації неписьменності, благоустрою міст, деревопосадку на шляху Ромни–Гадяч (1925), поновлення роботи Роменської махорочної фабрики (1925), надання допомоги голодуючим Красноградського повіту (1923) та населенню Кримської АРСР, яке потерпіло від землетрусу (1927–1928), збір коштів на будівництво Дніпрогесу.

* У фондах є документи за 1921–1922 рр., що стосуються до діяльності повітових виконкомів.

Протоколи окружних і районних з'їздів рад (1923–1929), засідань окружних, районних і міських виконавчих комітетів, економічних нарад, планових та бюджетних комісій, комітетів незаможних селян, загальних зборів виборців з обговоренням питань землевпорядкування, соціалістичного перетворення села і ролі комнезамів (1926–1930), промислового, шляхового, колгоспного будівництва, землеустрою, державного страхування, охорони здоров'я, народної освіти, змін адміністративно-територіального поділу в окрузі, переєстрації та обліку населення.

Матеріали щодо обстеження районів округу з додатком відомостей про кількість населених пунктів по сільрадах, наявність промислових та торговельних підприємств, землезабезпеченість, надходження податків і стан хлібного ринку, стан культурно-освітньої роботи в окрузі, закінчення будівництва цукрового заводу в с. Пісках Лохвицького району (1927–1928), результати випробування води у Тернівцівській свердловині і бурових колодязях м. Ромен (1925).

Доповіді та звіти про роботу окружних і районних виконавчих комітетів, стан народного господарства округів.

Короткий економічний огляд Конотопського округу (1925–1926).

П'ятирічний план розвитку споживчої кооперації Глухівського округу на 1928–1933 рр. Пояснювальні записки до п'ятирічного плану розвитку сільського господарства, шляхового будівництва по Глухівському округу на 1928–1933 рр.

Кошториси на будівництво Будинку рад в м. Конотопі (1927), будівництво водопроводу в м. Глухів (1929), утримання лікувальних закладів Глухівського округу (1928–1929).

Листування з Народним комісаріатом шляхів сполучення УСРР і повідомлення про будівництво залізничних колій Ворожба–Орша (через Глухів), Глухові–Баничі (1928–1929).

Тези доповіді окрпарткому на VII окружній партконференції “Про стан і перспективи розвитку господарства Сумщини” (1927).

Плани кооперування селянських господарств, плани роботи по ліквідації неписьменності.

Протоколи засідань районних виборчих комісій, списки виборців і громадян, що позбавлені виборчих прав.

Протоколи засідань окружних комісій з виселення поміщиків.

Зведені відомості, списки господарств, які підлягають розкуркуленню та адміністративному виселенню, протоколи засідань комісій з розгляду скарг на неправильне розкуркулення, листування за скаргами розкуркулених.

Справи щодо позбавлення прав власності.

Протоколи окружних комісій по проведенню “чистки” радпарату. Списки особового складу окружних, районних виконкомів і сільрад по районах.

Матеріали про відгуки трудящих на повідомлення про смерть В. І. Леніна.

Листування з райвиконкомами, сільрадами та іншими організаціями, установами про денационалізацію будинків, надання допомоги родинам

червоноармійців, підсумки колективізації, хід хлібозаготівель, з питань землеустрою, увічнення пам'яті Лесі Українки (відкриття будинку-музею в м. Гадячі).

Глухівський, ф. Р-2308, 275 од. зб., 1924–1930 рр.

Конотопський, ф. Р-4653, 2118 од. зб., 1923–1930 рр.

Охтирський, ф. Р-2357, 12 од. зб., 1924–1925 рр.

Роменський, ф. Р. 5698, 1395 од. зб., 1922–1930 рр.

Сумський, ф. Р-32, 571 од. зб., 1921–1930 рр.

Відділи управління та адміністративні відділи виконавчих комітетів окружних рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів*

3 фонди, 627 од. зб., 1921–1930 рр. Описи, каталог.

3 фонди, 761 од. зб., 1921–1930 рр. Описи, каталог.

Створені на підставі положення ВУЦВК від 30 травня 1923 р. як відділи управління окрвиконкомів. Діяли на правах самостійних установ. Здійснювали контроль і координацію діяльності райвиконкомів, охорону революційного порядку і законності. У відповідності з інструкцією РНК УСРР від 3 січня 1924 р. відділи управління були реорганізовані. 20 вересня 1924 р. на підставі постанови ВУЦВК і РНК УСРР при окрвиконкомах були створені адміністративні відділи, які перебрали на себе функції реорганізованих відділів управління і були місцевими органами НКВС УСРР. До їх функцій належало: запровадження в життя постанов і розпоряджень центральних і місцевих органів влади з адміністративних питань, охорона революційного порядку і громадської безпеки, нагляд за роботою міліції з накладання нею адміністративних стягнень. Склалися із загальної канцелярії, адміністративного підвідділу і підвідділу міліції та розшуку. Ліквідовані за постановою ВУЦВК і РНК УСРР про скасування округів від 2 вересня 1930 р.

Копії постанов, наказів, циркуляри ВУЦВК, РНК УСРР, НКВС УСРР. Постанови, розпорядження, інструкції губернських та окружних виконавчих комітетів, адміністративних відділів про порядок виборів до рад, додержання революційної законності, відокремлення церкви від держави, облік іноземних підданих і біженців, проведення окладного обов'язкового страхування, надання пільг колективним господарствам, ліквідацію неписьменності серед населення, надання допомоги безпритульним, боротьбу з бандитизмом, дезертирством, самогоноварінням, порядок торгівлі спиртними напоями, порядок обліку служителів культів, арешти і висилання "соціальнонебезпечних елементів", боротьбу з кримінальною злочинністю і роботу інформаторів.

Плани, доповіді і записки, звіти про роботу окрадмінвідділів, окружних і районних підвідділів міліції.

* У фондах є документи за 1921–1922 рр., що стосуються до діяльності відділів управління повітвиконкомів (документи зрослися, розділити їх не можна).

Матеріали про перевибори рад (протоколи засідань, виборчих комісій, списки, заяви осіб, позбавлених виборчих прав).

Звіти райвиконкомів про роботу щодо відділення церкви від держави, реєстрацію релігійних общин, розвиток сектантства. Статути, протоколи загальних зборів, списки членів, описи майна релігійних общин, реєстраційні картки служителів культів.

Статистичні, таємно-інформаційні відомості про події по округах, про осіб, притягнутих до адміністративної відповідальності.

Списки колишніх поміщиків, куркулів, білогвардійців, інших осіб, які підлягають адміністративному виселенню.

Книги реєстрації осіб, засуджених до розстрілу.

Списки і анкети працівників міліції і радянських установ.

Відділи управління окрвиконкомів:

Конотопський, ф. Р-4560, 246 од. зб., 1922–1925 рр.

Роменський, ф. Р-5702, 367 од. зб., 1922–1930 рр.

Сумський, ф. Р-2337, 14 од. зб., 1921–1924 рр.

Адміністративні відділи окрвиконкомів:

Глухівський, ф. Р-3131, 220 од. зб., 1924–1930 рр.

Конотопський, ф. Р-4654, 381 од. зб., 1923–1930 рр.

Сумський, ф. Р-7, 160 од. зб., 1921–1930 рр.

Виконавчі комітети міських рад народних депутатів (міськвиконкоми) і районних рад у містах

14 фондів, 13 740 од. зб., 1918–1941, 1943–1985 рр. Описи, каталог.

2 фонди, 710 од. зб., 1974–1982 рр. Описи, каталог.

Створені на початку 1918 р. після проголошення радянської влади на Україні як виконавчі комітети міських рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів.

У березні-квітні припинили діяльність у зв'язку з військовою інтервенцією.

Відновили свою діяльність на підставі постанови Ради Народних Комісарів України “Про організацію місцевих органів радянської влади і порядок управління” від 8 лютого 1919 р. з метою запровадження в життя декретів, постанов і розпоряджень вищих органів радянської влади, керівництва роботою міських установ, залучення широких мас трудящих до справи радянського будівництва, піднесення їх культурного рівня та поліпшення матеріально-побутових умов життя.

Періодично передавали свої функції надзвичайним органам влади – ревкомам. На основі Конституції СРСР 1936 р. і Конституції УРСР 1937 р. перейменовані на виконавчі комітети міських рад депутатів трудящих. Тимчасово припиняли свою діяльність також у період окупації території Сумської області нацистськими загарбниками у 1941–1943 рр.

За Конституцією СРСР 1977 р. – виконавчі комітети міських рад народних депутатів. Є виконавчими і розпорядчими органами міських рад, керують державним, господарським і соціально-культурним будівництвом на території міської ради.

З найважливіших галузей своєї роботи міські ради створюють також із свого депутатського складу постійні комісії: фінансово-бюджетну, місцевої промисловості, народної освіти, комунального господарства, охорони здоров'я, торгівлі для попереднього розгляду і підготовки питань, сприяння проведенню в життя рішень рад, їх виконавчих комітетів і вищих органів державної влади і управління.

Копії декретів, постанов, циркуляри ВУЦВК, РНК СРСР і РНК УРСР, Української економічної ради, народних комісаріатів праці, фінансів і інших наркоматів з питань організації місцевих органів радянської влади, націоналізації промисловості, підготовки з'їздів рад, про боротьбу з бандитизмом і дезертирством.

Рішення міських рад, окружних, обласного, районних і міських виконавчих комітетів про порядок проведення податкового обкладання, з питань благоустрою, регулювання торгівлі, про мобілізацію населення на відбудовчі роботи і ліквідацію наслідків війни, заготівлю палива, з питань націоналізації домоволодінь, розвитку житлового будівництва, комунального господарства, соціального забезпечення, охорони здоров'я, народної освіти, надання допомоги інвалідам праці, родинам військовослужбовців, самотнім і багатодітним матерям.

Протоколи пленумів, сесій, засідань президій, виконавчих комітетів міських рад, їх секцій та постійно діючих комісій з питань виконання народногосподарських планів, міських бюджетів, благоустрій міст, розвиток місцевої промисловості, будівництво шкіл, лікарень, культурних закладів, житлових будинків, спортивних споруд, розвитку індивідуального житлового будівництва, підготовку шкіл до нового навчального року, оздоровлення дітей, налагодження професійно-технічної освіти, стану торгівлі, медичного обслуговування, роботу комунально-побутових закладів, електрифікацію міст, будівництво трамвайної лінії в м. Конотопі, санітарний стан міст, порядок розгляду скарг і заяв трудящих.

Плани роботи міськвиконкомів, матеріали (протоколи, плани, звіти) роботи постійно діючих комісій міськвиконкомів: фінансово-бюджетних, дорожнього будівництва і благоустрою, сільськогосподарських, соціалістичної законності, торгівлі і громадського харчування, народної освіти, охорони здоров'я, культурно-просвітницьких, у справах молоді, неповнолітніх, комісій з додержання законодавства про релігійні культури та ін.

Матеріали про вибори до міських рад (протоколи засідань виборчих комісій, списки виборців і осіб, позбавлених виборчих прав, анкети виборців), накази виборців, звіти депутатів перед виборцями.

Матеріали про проведення соціалістичного змагання у містах, плани заходів до святкування 50-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції (1967), 100-річчя від дня народження В. І. Леніна (1970).

Звіти про організаційно-масову роботу міськрад, статистичні звіти про роботу міськвиконкомів.

Матеріали про нагородження громадян орденами і медалями, присвоєння почесних звань.

Акти про матеріальні збитки, завдані містам нацистськими загарбниками в період тимчасової окупації Сумської області (1941–1943).

Білопільський,	ф. Р-4463, 505 од. зб., 1943–1979 рр.
Буринський,	ф. Р-7110, 259 од. зб., 1964–1985 рр.
Ворожбянський,	ф. Р-3961, 415 од. зб., 1943–1980 рр.
Глухівський,	ф. Р-4397, 499 од. зб., 1943–1981 рр.
Дружбівський,	ф. Р-4255, 316 од. зб., 1944–1984 рр.
Конотопський,	ф. Р-4259, 2720 од. зб., 1943–1978 рр.
Кролевецький,	ф. Р-4158, 420 од. зб., 1943–1979 рр.
Лебединський,	ф. Р-2461, 1121 од. зб., 1920–1941, 1943–1983 рр.
Путивльський,	ф. Р-5203, 379 од. зб., 1943–1980 рр.
Роменський,	ф. Р-4556, 2364 од. зб., 1918–1937, 1943–1981 рр.
Середино-Будський,	ф. Р-1727, 255 од. зб., 1919–1922, 1964–1981 рр.
Сумський,	ф. Р-6, 2836 од. зб., 1918–1937, 1943–1982 рр.
Тростянецький,	ф. Р-4459, 279 од. зб., 1943–1975 рр.
Шосткинський,	ф. Р-4315, 1372 од. зб., 1943–1985 рр.

Виконкоми районних рад м. Суми:

Зарічний,	ф. Р-7506, 483 од. зб., 1974–1982 рр.
Ковпаківський,	ф. Р-7509, 227 од. зб., 1974–1980 рр.

Виконавчі комітети районних рад народних депутатів (райвиконкоми)*

52 фонди, 28 071 од. зб., 1922–1940, 1943–1987 рр. Описи, каталог.

Створені на підставі постанови ВУЦВК від 7 березня 1923 р. про зміни в адміністративно-територіальному поділі України та положення про районні з'їзди рад і районні виконавчі комітети, затвердженого постановою ВУЦВК від 30 травня 1923 р., з метою запровадження в життя декретів, постанов і розпоряджень вищих органів влади, керівництва і нагляду за діяльністю сільських рад, проведення заходів, спрямованих на розвиток і піднесення економічного і культурного життя району, забезпечення охорони державного порядку і прав громадян.

Вибирались на районних з'їздах рад і в період між з'їздами були вищими органами влади на території району, підпорядковувались окрвиконкомам, з 1930 р. – ВУЦВК, з 1932 р. – облвиконкому. На основі Конституції СРСР 1936 р. та Конституції УРСР 1937 р. перейменовані на виконавчі комітети районних рад депутатів трудящих. До складу створеної у 1939 р. Сумської області увійшов 31 район.

В період радянсько-німецької війни у зв'язку з тимчасовою окупацією території області (1941–1943) діяльність райвиконкомів була припинена. У 1957–1962 рр. указами Президії Верховної Ради УРСР були внесені зміни в адміністративне районування і ліквідовано на території області 21 район.

У 1965–1966 рр. було відновлено 8 районів. У 1977 р. після прийняття нової Конституції СРСР виконавчі комітети районних рад депутатів трудящих перейменовані на виконавчі комітети районних рад народних депутатів.

* У деяких фондах є незначна частина документів повітових і волосних виконкомів за 1922–1923 рр.

Районні ради народних депутатів були органами державної влади в районі, керували на своїй території державним, господарським і соціально-культурним будівництвом.

Виконавчі комітети районних рад народних депутатів були виконавчими і розпорядчими органами, вибирались із числа депутатів у складі голови, заступників, секретаря і членів виконкому.

В районах діяли такі відділи і управління виконкомів: загальний, організаційно-інструкторський, планова комісія, народної освіти, культури, соціального забезпечення, капітального будівництва, фінансовий, сільського господарства, відділ внутрішніх справ, записів актів громадянського стану та ін. Відділи і управління виконкомів керували відповідними галузями і були підзвітні в своїй діяльності відповідній раді і її виконкому.

Структура райвиконкомів за період їх діяльності неодноразово змінювалась. Районні ради народних депутатів на період своїх повноважень створювали також із числа депутатів ряд постійних комісій для попереднього розгляду і підготовки питань, сприяння проведенню в життя рішень рад, їх виконавчих комітетів і вищих органів державної влади і управління, контролю за діяльністю державних органів, підприємств, установ, організацій.

Копії постанов, положень, інструкцій, директиви центральних органів влади – ВУЦВК, РНК СРСР і УСРР, РПО, НКВС і інших наркоматів (1923–1937).

Протоколи районних з'їздів рад.

Рішення, розпорядження окружних, районних виконавчих комітетів з питань землевпорядкування, запровадження єдиного сільськогосподарського податку, мобілізацію засобів, підготовку і проведення сільськогосподарських кампаній, запровадження загального обов'язкового навчання і ліквідацію неписьменності (1923–1930), проведення колективізації, зміцнення колгоспів, організацію колгоспної торгівлі, підвищення урожайності сільськогосподарських культур, розвиток громадського тваринництва, електрифікацію та благоустрій міст і сіл (1930–1939).

Протоколи засідань виборчих комісій, звіти про результати виборів рад, списки громадян, позбавлених виборчих прав, заяви про повернення виборчих прав.

Протоколи засідань комісій з ліквідації неписьменності. Статистичні відомості про кількість малописьменного та неписьменного населення.

Матеріали про виконання хлібоздачі, списки громадян, які не виконали планів хлібоздачі.

Статути, описи майна, списки релігійних общин.

Матеріали з питань “чистки” радянського апарату.

Плани і звіти про проведення колективізації, відомості про розкуркулені господарства, анкети на ці господарства, списки розкуркулених, акти конфіскації їх майна. Протоколи засідань комісій з розгляду скарг розкуркулених про неправильні штрафи і обкладання податками.

Матеріали про збір єдиного сільськогосподарського податку з громадян.

Протоколи сесій, засідань виконавчих комітетів, загальних зборів громадян сіл з питань відбудови і подальшого розвитку промисловості, сільського

господарства, про зміцнення колгоспів і ліквідацію наслідків війни, виконання планів будівництва житлових будинків, тваринницьких та інших сільськогосподарських споруд, будівництво доріг, соціально-культурне будівництво, розширення мережі шкіл, закладів охорони здоров'я, спортивних споруд, благоустрій населених пунктів, охорону природи, працевлаштування молоді, боротьбу зі злочинністю.

Матеріали про вибори до рад, організацію соціалістичного змагання між районами і сільрадами, з питань переселення громадян, релігійних культів, мобілізацію молоді до шкіл ФЗН, ремісничих училищ і організований набір робочої сили.

Протоколи, плани, довідки, інформації про роботу постійно діючих комісій: планово-бюджетних, з сільського господарства, торгівлі і громадського харчування, народної освіти, охорони здоров'я, соціального забезпечення, промисловості, будівництва, зв'язку, культури, побутового обслуговування, у справах молоді, соціалістичної законності.

Звіти, інформації про організаційно-масову роботу райвиконкомів, їх відділів, статистичні звіти.

Накази виборців, звіти депутатів перед виборцями.

Матеріали про нагородження громадян орденами, медалями, присвоєння почесних звань.

Алтинівський,

ф. Р-4532, 257 од. зб., 1923–1928 рр.

Білопільський,

ф. Р-3673, 964 од. зб., 1943–1980 рр.

Боромлянський,

ф. Р-489, 33 од. зб., 1923–1930 рр.

Буринський,

ф. Р-2303, 1422 од. зб., 1926–1936, 1943–1985 рр.

Великобубнівський,

ф. Р-5822, 1119 од. зб., 1923–1934 рр.

Великописарівський,

ф. Р-7427, 364 од. зб., 1944–1962, 1966–1980 рр.

Вирівський,

ф. Р-1203, 8 од. зб., 1925–1931 рр.

Ворожбянський,

ф. Р-713, 133 од. зб., 1923–1931 рр.

Глинський,

ф. Р-5667, 1050 од. зб., 1923–1931, 1944–1959 рр.

Глухівський,

ф. Р-1815, 950 од. зб., 1923–1932, 1944–1983 рр.

Гружчанський,

ф. Р-4688, 109 од. зб., 1924–1927 рр.

Грунський,

ф. Р-2358, 125 од. зб., 1923–1926, 1943–1959 рр.

Дубов'язівський,

ф. Р-4386, 132 од. зб., 1944–1957 рр.

Есманський,

ф. Р-1770, 2 од. зб., 1924–1928 рр.

Жовтневий (Сумського округу),
ф. Р-716, 2 од. зб., 1929–1931 рр.
Засульський,
ф. Р-5631, 859 од. зб., 1923–1930 рр.
Зноб-Новгородський,
ф. Р-2315, 136 од. зб., 1943–1962 рр.
Капустинський,
ф. Р-3992, 1 од. зб., 1923–1924 рр.
Карабутівський (з 1926 р. Жовтневий Конотопського округу),
ф. Р-4530, 465 од. зб., 1923–1930 рр.
Кириківський,
ф. Р-1180, 138 од. зб., 1923–1930 рр.
Конотопський,
ф. Р-4819, 2742 од. зб., 1923–1937, 1943–1976 рр.
Краснопільський,
ф. Р-718, 615 од. зб., 1923–1936, 1944–1961, 1965–1984 рр.
Кролевецький,
ф. Р-3751, 1239 од. зб., 1922–1925, 1935–1940, 1944–1986 рр.
Лебединський,
ф. Р-715, 1762 од. зб., 1923–1937, 1943–1982 рр.
Липоводолинський,
ф. Р-2314, 582 од. зб., 1923–1930, 1943–1962, 1965–1986 рр.
Миропільський,
ф. Р-771, 303 од. зб., 1926–1929, 1940, 1943–1957 рр.
Михайлівський,
ф. Р-714, 36 од. зб., 1923–1928 рр.
Недригайлівський,
ф. Р-6601, 923 од. зб., 1943–1962, 1965–1981 рр.
Охтирський,
ф. Р-2310, 1934 од. зб., 1922–1935, 1943–1985 рр.
Перекопівський,
ф. Р-5639, 229 од. зб., 1923–1930 рр.
Путивльський,
ф. Р-4317, 987 од. зб., 1943–1959, 1965–1983 рр.
Річківський,
ф. Р-414, 12 од. зб., 1923–1925 рр.
Роменський,
ф. Р-4549, 2427 од. зб., 1930–1939, 1943–1982 рр.
Середино-Будський,
ф. Р-2307, 894 од. зб., 1929–1932, 1943–1982 рр.
Синівський,
ф. Р-3819, 65 од. зб., 1943–1957 рр.
Славгородський,
ф. Р-717, 2 од. зб., 1924–1926 рр.
Смілівський,
ф. Р-5776, 233 од. зб., 1923–1933, 1943–1960 рр.
Степанівський,
ф. Р-1338, 1 од. зб., 1923–1925 рр.
Сумський,
ф. Р-501, 1167 од. зб., 1923–1930, 1943–1985 рр.

Тернівський,
ф. Р-1087, 39 од. зб., 1922–1931 рр.
Тростянецький,
ф. Р-500, 1084 од. зб., 1922–1929, 1943–1961, 1965–1987 рр.
Тулиголівський,
ф. Р-1767, 5 од. зб., 1923–1926 рр.
Уляннівський,
ф. Р-1192, 273 од. зб., 1930–1935, 1950–1962 рр.
Хильчицький,
ф. Р-2525, 5 од. зб., 1927–1929 рр.
Хогінський,
ф. Р-7129, 108 од. зб., 1943–1961 рр.
Червоний,
ф. Р-4410, 108 од. зб., 1943–1962 рр.
Чупахівський,
ф. Р-3, 16 од. зб., 1924–1925 рр.
Шалигинський,
ф. Р-4451, 146 од. зб., 1945–1959 рр.
Шосткинський,
ф. Р-4316, 993 од. зб., 1929, 1944–1962, 1965–1987 рр.
Штепівський,
ф. Р-1089, 49 од. зб., 1924–1930, 1950–1955 рр.
Юнаківський,
ф. Р-712, 44 од. зб., 1924–1930 рр.
Ямпільський,
ф. Р-4324, 779 од. зб., 1943–1962, 1966–1983 рр.

Виконавчий комітет Сумської обласної ради народних депутатів (облвиконком)

*Ф. Р-2196, 8919 од. зб., 1939–1941, 1943–1980 рр. Описи, каталог,
предметно-тематичний і географічний покажчики.*

Організований у зв'язку з утворенням Сумської області за указом Президії Верховної Ради СРСР від 10 січня 1939 р. Спочатку функції облвиконкому виконував організаційний комітет Президії Верховної Ради УРСР по Сумській області. 24 грудня були проведені вибори в місцеві ради депутатів трудящих на основі нової Конституції УРСР, прийнятої 30 січня 1937 р.

8 січня 1940 р. була скликана I сесія обласної ради депутатів трудящих, на якій був обраний перший склад виконавчого комітету Сумської обласної ради депутатів трудящих.

З жовтня 1941 р. по вересень 1943 р. припиняв діяльність у зв'язку з тимчасовою окупацією території Сумської області нацистськими загарбниками. За постановою Президії Верховної Ради УРСР від 30 грудня 1962 р. з січня 1963 р. по грудень 1964 р. діяв як виконком Сумської обласної промислової ради і виконком Сумської обласної сільської ради депутатів трудящих. З грудня 1964 р. об'єднаний у виконком Сумської обласної ради депутатів трудящих. У 1977 р. після прийняття нової Конституції СРСР перейменований на виконавчий комітет Сумської обласної ради народних депутатів.

Обласна рада народних депутатів була органом державної влади на території області.

Виконавчий комітет обласної ради, виконавчий і розпорядчий орган ради, обирався із числа депутатів у складі голови, заступників і членів виконкому. Облвиконком мав управління, відділи, за допомогою яких керував державним, господарським і соціально-культурним будівництвом на території області, діяльністю підвідомчих йому органів управління, забезпечував дотримання законів, охорону державного порядку і прав громадян. Обласна рада народних депутатів на період своїх повноважень створювала також із числа депутатів ряд постійних комісій для попереднього розгляду і підготовки питань, сприяння проведенню в життя рішень ради, її виконавчого комітету і вищих органів державної влади і управління, контролю за діяльністю державних органів, підприємств, установ, організацій.

Постанови і протоколи засідань оргкомітету Президії Верховної Ради УРСР по Сумській області, постанови Президії Верховної Ради СРСР і УРСР, ЦК КПРС і ЦК КП України, Ради Народних Комісарів, Ради Міністрів СРСР і УРСР, Вищої Ради народного господарства СРСР, Держплану, Держкомітету з питань будівництва СРСР, Укруднаргоспу, Харківського раднаргоспу, постанови і розпорядження облвиконкому, листування з Верховною Радою СРСР і УРСР, Радою Народних Комісарів, Радою Міністрів СРСР і УРСР, міністерствами, відомствами, райвиконкомом з питань адмінподілу, відбудови народного господарства, хлібозаготівель, розвитку промисловості і сільського господарства, будівництва доріг, аеродромів, житлового будівництва, мобілізації робочої сили, підготовки кадрів, репатріації і переселення громадян, забезпечення квартирами військовослужбовців, покращення медичного обслуговування, розвитку народної освіти, боротьби з хуліганством і бандитизмом, матеріального забезпечення сімей загиблих воїнів, дітей-сиріт, пенсіонерів.

Стенограми сесій обласної ради депутатів трудящих, протоколи засідань облвиконкому і матеріали до них. Державні плани розвитку народного господарства і культури області.

Доповідні записки, довідки, інформації облвиконкому про організаційно-масову роботу, роботу громадських організацій, розвиток торгівлі, громадського харчування, відомості про впровадження нових обрядів, роботу закладів культури, кінофікації, преси, радіо, телебачення, побутового обслуговування населення.

Звіти про роботу облвиконкому, статистичні звіти про склад виконкомів і постійних комісій місцевих рад області. Матеріали про проведення обласних нарад голів сільських і селищних рад.

Матеріали про вибори рад депутатів трудящих. Накази виборців, критичні зауваження, пропозиції на передвиборних зборах, заходи облвиконкому щодо їх виконання. Звіти депутатів перед виборцями.

Матеріали про проведення соціалістичного змагання сільських і селищних рад.

Матеріали роботи постійних комісій (плани, протоколи, довідки): планово-бюджетної, з промисловості, транспорту і зв'язку, сільського господарства і захисту природи, будівництва, дорожнього будівництва, комунального господарства, народної освіти, охорони здоров'я, соціального забезпечення,

побутового обслуговування і благоустрою, торгівлі і громадського харчування, культури, у справах молоді.

Матеріали про розвиток дружніх зв'язків Сумської області з Врачанським округом Народної Республіки Болгарії.

Заходи до святкування 50-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції (1967), 100-річчя від дня народження В. І. Леніна (1970).

Матеріали про нагородження громадян орденами і медалями, вручення Грамот Президії Верховної Ради УРСР.

Накази, розпорядження управління з питань евакуації і розселення українського і польського населення. Інформації про влаштування переселенців (1945–1948).

Листування з відділом у справах репатріації при Раді Міністрів УРСР про прийом і працевлаштування репатрійованих громадян, списки репатрійованих громадян по районах області (1944–1952).

Списки осіб, висланих за межі УРСР (по районах області) за Указом Президії Верховної Ради УРСР від 21 лютого 1948 р. Звіти про розгляд листів, заяв, скарг громадян, матеріали їх перевірок.

Матеріали про підготовку і участь у Всесоюзній сільськогосподарській виставці (листування, плани, характеристики учасників, експонатів) (1950–1956 рр).

Листування з Радою у справах колгоспів при уряді СРСР з питань діяльності колгоспів. Інформації, доповідні записки, звіти про виконання урядових постанов колгоспами області. Матеріали вивчення передового досвіду з вирощування високих врожаїв у колгоспах, проекти положень про голову колгоспу, правління, ревізійні комісії (1947–1951).

Відомості Уповноваженого Ради у справах релігійних культів при Раді Міністрів СРСР по Сумській області і Уповноваженого у справах православної церкви при Раді Міністрів УРСР про діяльність церков, священників, релігійні общини, секти, відкриття молитовних домів. Матеріали про закриття монастиря “Глинская пустынь” (1961).

Відомості про злодіяння нацистських загарбників на території Сумської області в період її окупації, листи, статті репатрійованих радянських громадян про перебування на примусових роботах у Німеччині.

Повітові комісії незаможних селян (повітКНС)*

4 фонди, 148 од. зб., 1920–1923 рр. Описи, каталог.

Створені при підвідділах КНС повітових відділів управління в березні 1922 р. у відповідності зі статутом, затвердженим ВУЦВК 16 січня 1922 р. з метою сприяння колективізації бідняцьких господарств у межах повіту та здійснення контролю за виконанням розпоряджень центру, що стосуються незаможного селянства. Ліквідовані у зв'язку з скасуванням повітів за постановою ВУЦВК від 7 березня 1923 р.

* У фондах є документи волосних комітетів незаможних селян.

Копії декретів і постанов ВУЦВК, РНК УСРР про комітети незаможних селян, охорону радянських господарств, заміну продрозверстки продподатком. Положення та інструкції про КНС. Протоколи повітових з'їздів, конференцій, загальних зборів волосних і сільських комітетів незаможних селян, об'єднаних нарад волвиконкомів та волосних КНС, комосередків (1920–1923) про перевірку соціального складу та реорганізацію КНС, перевибори КНС і вибори делегатів на з'їзди, нову економічну політику і завдання КНС, землевпорядкування, участь КНС у виконанні продрозверстки і продподатку, допомогу голодуючим Поволжя (1921), насіннєві позики, підняття сільського господарства шляхом колективного обробітку землі, організацію комітетів взаємодопомоги, ліквідацію неписьменності серед членів КНС і населення (1921–1923), конфіскацію у розкуркулених надлишків землі та сільськогосподарського реманенту, проведення посівних кампаній, відкриття хат-читалень.

Доповіді і звіти про роботу повітових комісій, сільських і волосних комітетів незаможних селян, списки членів КНС, відомості про кількість волосних і сільських КНС по повітах, участь членів КНС у радянському, господарському та культурному будівництві. Списки розкуркулених комнезамами громадян. Відомості про конфісковані і реквізовані землі, садиби, будівлі, передані незаможним селянам.

Конотопська, ф. Р-4997, 1 од. зб., 1922 р.

Кролевецька, ф. Р-4651, 12 од. зб., 1921–1923 рр.

Роменська, ф. Р-5611, 102 од. зб., 1920–1923 рр.

Сумська, ф. Р-905, 33 од. зб., 1921–1923 рр.

Волосні комітети незаможних селян (волКНС)

17 фондів, 102 од. зб., 1920–1923 рр. Описи, каталог.

Створені за постановою ВУЦВК та РНК УСРР від 9 травня 1920 р. У період воєнного комунізму були адміністративними органами. До їх функцій належало: здійснення закону про наділення землею та реманентом безземельних і малоземельних селян, запровадження в життя закону про хлібну розверстку, надання допомоги органам радянської влади у боротьбі з бандитизмом, а також у ліквідації неписьменності.

Ліквідовані за постановою ЦВК УСРР від 7 березня 1923 р. про скасування повітів і створення округів.

Постанови, накази, інструкції ВУЦВК, РНК УСРР про комітети незаможних селян, створення і зміцнення комітетів взаємодопомоги на селі. Постанови повітових виконавчих комітетів, відділів управління про організацію волосних і сільських КНС, права, пільги і переваги, які надаються незаможному селянству, організацію сільськогосподарських колективів з громадського обробітку землі, розвиток сільськогосподарської кооперації (1922), волосні з'їзди КНС.

Протоколи повітових, волосних з'їздів КНС, засідань президії Алтинівського, Конотопського волосних комітетів незаможних селян, сільських

КНС, загальних зборів селян сіл про організацію, діяльність і завдання КНС, проведення нової економічної політики, участь КНС у радянському і господарському будівництві, соціалістичному землеустрої в селі, організацію колективних господарств, кооперативних об'єднань, боротьбу з бандитизмом і куркульством, надання допомоги голодуючим, родинам червоноармійців, участь у виконанні продрозверстки, посівні і збиральні кампанії, проведення культурно-освітньої роботи серед населення.

Плани роботи і звіти волосних комітетів незаможних селян, акти обстеження їх роботи. Відомості про кількісний склад і стан КНС (1922–1923), відчуження у куркулів земель і майна, списки розкуркулених та їх майна.

Алтинівський,	ф. Р-4905, 21 од. зб., 1920–1924 рр.
Андріївський,	ф. Р-5991, 3 од. зб., 1921–1922 рр.
Андріяшівський,	ф. Р-5895, 2 од. зб., 1921 р.
Берестівський,	ф. Р-4019, 1 од. зб., 1922–1923 рр.
Буймерський,	ф. Р-533, 1 од. зб., 1922–1923 рр.
Великобубнівський,	ф. Р-6088, 4 од. зб., 1922 р.
Вовківський,	ф. Р-5606, 9 од. зб., 1921–1923 рр.
Глинський,	ф. Р-5811, 8 од. зб., 1921–1923 рр.
Засульський,	ф. Р-5629, 7 од. зб., 1920–1923 рр.
Комишанський,	ф. Р-3997, 4 од. зб., 1920–1921 рр.
Конотопський,	ф. Р-4908, 11 од. зб., 1920–1922 рр.
Липоводолинський,	ф. Р-4086, 1 од. зб., 1922 р.
Недригайлівський,	ф. Р-3988, 1 од. зб., 1920 р.
Роменський,	ф. Р-5575, 19 од. зб., 1920–1923 рр.
Русанівський,	ф. Р-4080, 1 од. зб., 1920–1923 рр.
Сватківський,	ф. Р-3973, 6 од. зб., 1920–1921 рр.
Терешківський,	ф. Р-1527, 3 од. зб., 1921–1922 рр.

Окружні комітети незаможних селян (окрКНС)*

4 фонди, 614 од. зб., 1922–1932 рр. Описи, каталог.

Окружні комісії незаможних селян (КНС) створені на основі “Положення про з'їзди, комісії і комітети незаможних селян УСРР” ВУЦВК і РНК УСРР від 11 липня 1923 р. у зв'язку зі зміною адміністративно-територіального поділу України з метою керівництва сільськими і районними КНС, розподілу конфіскованих земель і сільгоспінвентарю серед сільської бідноти, боротьби за розгортання соціалістичної революції на селі, проведення колективізації бідняцьких і середняцьких господарств в межах округу, здійснення контролю за виконанням розпоряджень центру, що стосуються незаможного селянства. Коли на зміну політиці воєнного комунізму прийшов неп, почало налагоджуватися господарське життя країни, адміністративні функції комнезамів були втрачені і вони перетворились у громадські організації виробничого характеру, що законодавчо було закріплено постановою ВУЦВК і РНК УСРР від 16 листопада 1925 р. Положенням Президії ВУЦВК від 13 квітня 1926 р. окружні комісії реорганізовані в окружні комітети незаможних селян.

* У фондах відклалися документи повітових і сільських КНС.

Постановою ВУЦВК і РНК УСРР “Про ліквідацію округів і перехід на двоступеневу систему управління” від 2 вересня 1930 р. округи були ліквідовані, припинили свою діяльність окружні КНС.

Постанови, циркуляри, положення РНК УСРР, Всеукраїнського центрального комітету незаможних селян та його президії, Народного комісаріату земельних справ УСРР (1924–1930), окружних виконкомів про участь КНС у колгоспному і радгоспному будівництві, проведенні посівних, хлібозаготівельних кампаній, про зміцнення союзу бідняка з середняком, ліквідацію неписьменності серед населення, участь КНС у роботі клубів, бібліотек і залученні жінок до роботи в комітетах, кооперуванні та кредитуванні бідноти.

Протоколи окружних з’їздів КНС, пленумів, засідань президій окружних і районних КНС, загальних зборів сільських КНС про соціалістичну перебудову села, перевибори сільських КНС, мету і завдання сільських КНС, зміцнення їх класового складу, проведення “чистки” КНС, залучення до КНС бідноти, стан колективізації сільського господарства, ліквідацію неписьменності, поліпшення культурно-освітньої роботи на селі, направлення членів КНС до вищих навчальних закладів.

Плани роботи окружних і районних комітетів незаможних селян. Статистичні звіти і доповіді про роботу окружного і районних комітетів.

Відомості про наявність районних комітетів, кількісний склад членів КНС. Акти обстежень роботи районних і сільських КНС.

Листування з районними КНС та іншими установами про відчуження майна в куркулів і закріплення його за КНС, скарги розкуркулених, акти, списки відчуженого майна.

Глухівський, ф. Р-4807, 26 од. зб., 1928–1930 рр.

Конопотський, ф. Р-4687, 194 од. зб., 1922–1930 рр.

Роменський, ф. Р-5632, 357 од. зб., 1922–1930 рр.

Сумський, ф. Р-115, 37 од. зб., 1923–1932 рр.

Районні комітети незаможних селян (райКНС)*

20 фондів, 1048 од. зб., 1921–1933 рр. Описи, каталог.

Створені на основі “Положення про з’їзди, комісії і комітети незаможних селян УСРР” ВУЦВК і РНК УСРР від 11 липня 1923 р. Керували сільськими комітетами незаможних селян, розподілом конфіскованих земель і сільсько-господарського реманенту між сільською біднотою, вели боротьбу за дальше розгортання соціалістичної революції на селі, проведення колективізації бідняцьких і середняцьких господарств. Подавали економічну допомогу колективним господарствам та найбіднішим селянам.

Ліквідовані за рішенням V пленуму Всеукраїнського Центрального Комітету незаможних селян від 15 лютого 1933 р.

Постанови та інструкції Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету, Ради Народних Комісарів УСРР і Всеукраїнського Центрального

* У фондах відклалися документи повітових і сільських КНС.

Комітету незаможних селян, Сумського окружного виконкому і комітету незаможних селян про реорганізацію комітетів, їх завдання, хід проведення хлібозаготівель та підготовку до весняної посівної кампанії, культурно-господарське будівництво на селі. Положення про районні, окружні і всеукраїнські з'їзди КНС.

Протоколи районних з'їздів КНС, пленумів, засідань президій, загальних зборів членів сільських КНС, об'єднаних загальних зборів членів КНС з біднотою та наймитами про мету і завдання КНС, організацію ударних бригад з хлібозаготівлі, заготівлі худоби, овочів, контрактацію ярових культур і сіна, підготовку до посівної кампанії і мобілізацію насінневого фонду, усупільнення продуктивної худоби та організацію молочних ферм.

Постанови і листування районних КНС з окружними та сільськими комітетами незаможних селян про відбудову і колективізацію сільського господарства, розкуркулення селян, кооперування та кредитування бідноти, розвиток тваринництва, створення машинно-тракторних товариств, перевибори керівних органів і перевірку соціального складу КНС, завдання КНС у проведенні культурно-освітньої роботи, ліквідацію неписьменності, податки, позики, самообкладання населення, страхування посівів.

Плани і звіти про роботу районних і сільських КНС, статистичні звіти. Акти обстеження роботи сільських КНС, списки членів КНС.

Матеріали про відчуження майна в куркулів (протоколи засідань ліквідаційних комісій, акти, списки, заяви-скарги громадян про неправильне відчуження майна).

Списки громадян, які мають надлишки землі, та позбавлених виборчих прав.

Алтинівський,	ф. Р-4809, 13 од. зб., 1923–1932 рр.
Боромлянський,	ф. Р-140, 7 од. зб., 1921–1928 рр.
Великобубнівський,	ф. Р-5821, 210 од. зб., 1923–1930 рр.
Ворожбянський,	ф. Р-720, 10 од. зб., 1924–1932 рр.
Глинський,	ф. Р-5672, 153 од. зб., 1921–1927 рр.
Жовтневий,	ф. Р-4930, 6 од. зб., 1926–1929 рр.
Засульський,	ф. Р-5628, 181 од. зб., 1922–1930 рр.
Кириківський,	ф. Р-1178, 26 од. зб., 1923–1930 рр.
Конотопський,	ф. Р-4850, 85 од. зб., 1923–1932 рр.
Лебединський,	ф. Р-724, 33 од. зб., 1925–1933 рр.
Липоводолинський,	ф. Р-4078, 1 од. зб., 1923–1924 рр.
Михайлівський,	ф. Р-722, 2 од. зб., 1924–1928 рр.
Недригайлівський,	ф. Р-6105, 1 од. зб., 1926 р.
Охтирський,	ф. Р-6739, 213 од. зб., 1923–1933 рр.
Перекопівський,	ф. Р-5868, 39 од. зб., 1927–1929 рр.
Роменський,	ф. Р-5633, 11 од. зб., 1930–1932 рр.
Степанівський,	ф. Р-748, 5 од. зб., 1921–1924 рр.
Сумський,	ф. Р-444, 4 од. зб., 1931–1932 рр.
Хильчицький,	ф. Р-1769, 1 од. зб., 1923–1924 рр.
Чупахівський,	ф. Р-6745, 45 од. зб., 1924–1930 рр.

Сільські комітети незаможних селян (сільКНС)

36 фондів, 260 од. зб., 1920–1932 рр. Описи, каталог, тематичний огляд.

Створені за постановою ВУЦВК та РНК УСРР від 9 травня 1920 р. У період воєнного комунізму були адміністративними органами.

Запроваджували в життя закон про хлібну розверстку, про наділення землею та реманентом безземельних і малоземельних. Подавали допомогу органам радянської влади у боротьбі з бандитизмом, куркулями, а також у ліквідації неписьменності. На підставі постанови ВУЦВК від 16 листопада 1925 р. КНС були звільнені від адміністративних функцій і перетворені в добровільні громадські організації.

Ліквідовані за рішенням V пленуму Всеукраїнського Центрального Комітету незаможних селян від 15 лютого 1933 р.

Постанови і циркуляри, положення та інструкції Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету, Ради Народних Комісарів УСРР і Всеукраїнського комітету незаможних селян, Харківського губернського, окружних і повітових виконкомів і комітетів незаможних селян про створення, завдання і роботу КНС, хід колективізації, ліквідацію неписьменності, направлення молоді на навчання, впровадження нових обрядів і свят, організацію хат-читалень, сільбудів, реалізацію позики серед населення, розподіл посівного матеріалу, організацію посівних і збиральних кампаній, хід перевірки сільських КНС.

Протоколи районних з'їздів, засідань сільських КНС, їх президій, загальних зборів членів КНС про проведення колективізації, виконання плану хлібозаготівель, звільнення бідноти від сплати одноразового податку, вилучення надлишків землі у заможних селян, самообкладання, кооперування бідноти на пільгових умовах, збір засобів на купівлю сільськогосподарських машин, боротьбу з бандитизмом, організацію дитячих ясел.

Плани роботи і звіти сільських КНС, списки членів, акти ревізій діяльності комітетів.

Артюхівський,	ф. Р-6127, 1 од. зб., 1925–1926 рр.
Бакирівський,	ф. Р-6758, 15 од. зб., 1927–1931 рр.
Басівський,	ф. Р-6063, 22 од. зб., 1922–1929 рр.
Бугруватський,	ф. Р-6759, 20 од. зб., 1926–1931 рр.
Великобудківський,	ф. Р-6000, 9 од. зб., 1922–1925 рр.
Гаївський,	ф. Р-6107, 1 од. зб., 1922–1923 рр.
Глинський,	ф. Р-6104, 1 од. зб., 1925 р.
Голенський,	ф. Р-6169, 2 од. зб., 1923 р.
Голубівський,	ф. Р-1344, 1 од. зб., 1928 р.
Гринівський,	ф. Р-4069, 5 од. зб., 1927–1930 рр.
Довгалівський,	ф. Р-6062, 9 од. зб., 1924–1931 рр.
Житнянський,	ф. Р-6080, 9 од. зб., 1925–1930 рр.
Засульський,	ф. Р-6376, 18 од. зб., 1924–1926 рр.
Карабутівський,	ф. Р-4815, 1 од. зб., 1924–1925 рр.
Коржівський,	ф. Р-5913, 13 од. зб., 1923–1931 рр.
Кургано-Озацький,	ф. Р-2758, 1 од. зб., 1925–1926 рр.

Лучанський,	ф. Р-4012, 32 од. зб., 1920–1931 рр.
Лучанобаранівський,	ф. Р-747, 3 од. зб., 1922–1924 рр.
Малобудківський,	ф. Р-4005, 2 од. зб., 1920–1921 рр.
Маловисторопський,	ф. Р-2729, 22 од. зб., 1920–1930 рр.
Маршалівський,	ф. Р-6094, 2 од. зб., 1929–1930 рр.
Новоіванівський,	ф. Р-1119, 1 од. зб., 1924–1925 рр.
Новомихайлівський,	ф. Р-759, 4 од. зб., 1925–1931 рр.
Олександрівський,	ф. Р-2671, 1 од. зб., 1924–1925 рр.
Петрівський,	ф. Р-1345, 2 од. зб., 1929–1930 рр.
Підставський,	ф. Р-3999, 1 од. зб., 1921 р.
Пристайлівський,	ф. Р-2737, 1 од. зб., 1927–1929 рр.
Старорябинівський,	ф. Р-6770, 18 од. зб., 1923–1928 рр.
Терешківський,	ф. Р-750, 3 од. зб., 1923–1926 рр.
Токарівський,	ф. Р-745, 2 од. зб., 1924–1925 рр.
Хмелівський,	ф. Р-6145, 1 од. зб., 1925 р.
Холоднянський,	ф. Р-4235, 2 од. зб., 1922–1923 рр.
Червленівський,	ф. Р-725, 5 од. зб., 1924–1932 рр.
Чернечинський,	ф. Р-6757, 1 од. зб., 1924–1930 рр.
Яблуненський,	ф. Р-6763, 7 од. зб., 1925–1930 рр.
Ярмолинський,	ф. Р-5910, 8 од. зб., 1924–1930 рр.

2. Військово-адміністративні установи

Повітові військові комісаріати (повітвійськкомати)*

9 фондів, 1655 од. зб., 1916–1923 рр. Описи.

Створені в листопаді–грудні 1918 р. та на початку 1919 р. після ліквідації старих органів місцевого воєнного управління – повітових воїнських начальників. Військові комісаріати – органи воєнного відомства і разом з тим військові відділи повітових виконкомів, головними завданнями яких були: облік військово-визволев'язаних, транспорту, коней і предметів військового вжитку, складання мобілізаційних планів, проведення чергових призовів і призовів з мобілізації населення, забезпечення заходів штабу військового округу з позавійськової підготовки трудящих, проведення різних зборів, допризовна підготовка населення.

Ліквідовані у 1923 р. у зв'язку із скасуванням повітів і створенням округів.

Копії декретів, постанови, циркуляри, розпорядження та інструкції Реввійськради республіки, Ради Робітничо-Селянської оборони, народних комісаріатів: у військових справах, юстиції, продовольства УСРР, губернських військових комісаріатів про проведення обліку і мобілізацію військово-визволев'язаних, формування військових частин, загальну трудову повинність, мобілізацію населення для робіт з відбудови залізничних мостів, про відкликання з армії та військових установ у розпорядження Народного комісаріату земельних справ спеціалістів сільського господарства.

* У фондах відклалися документи повітових воїнських начальників.

Постанови, накази та оперативні донесення повітових військкоматів про боротьбу з бандитизмом, дезертирством, про роботу повітових військово-трудова комісій, формування з добровольців рот, частин особливого призначення, про надання допомоги родинам червоноармійців та інвалідам війни.

Протоколи засідань культосвітніх комісій повітових військкоматів про проведення освітньої роботи серед населення та червоноармійців.

Плани, доповіді, звіти про роботу повітових військкоматів, списки червоноармійців, кошториси витрат.

Глухівський,	ф. Р-2366, 13 од. зб., 1918–1921 рр.
Конотопський,	ф. Р-2552, 354 од. зб., 1919–1923 рр.
Кролевецький,	ф. Р-2365, 756 од. зб., 1918–1923 рр.
Лебединський,	ф. Р-2482, 42 од. зб., 1919–1922 рр.
Охтирський,	ф. Р-1329, 13 од. зб., 1920–1921 рр.
Роменський,	ф. Р-1241, 349 од. зб., 1916–1923 рр.
Середино-Будський,	ф. Р-1689, 1 од. зб., 1918 р.
Сумський,	ф. Р-1367, 126 од. зб., 1919–1923 рр.
Шосткинський,	ф. Р-2297, 1 од. зб., 1920–1921 рр.

Окружні військові комісаріати (окрвійськкомати)

4 фонди, 1684 од. зб., 1923–1931 рр. Описи.

Створені на підставі постанови ВУЦВК від 7 березня 1923 р. “Про створення округів” з метою всебічного сприяння підвищенню обороноздатності республіки, зміцнення робітничо-селянської Червоної Армії та Флоту, проведення військових мобілізацій і чергових призовів до Червоної Армії та Флоту.

Ліквідовані в зв'язку із змінами в адміністративно-територіальному поділі у 1930 р.

Накази, циркуляри, інструкції Народного комісаріату у військових і морських справах, Реввійськради республіки, Політичного управління Українського військового округу, командуючого військами Українського військового округу, губернських, окружних військкоматів про реорганізацію повітових військкоматів в окружні, поліпшення політико-виховної та культурно-масової роботи в рядах Червоної Армії, загальне навчання допризовників, облік військовозобов'язаних громадян, розподіл громадян, взятих на військову службу, пересування військ, порядок надання пільг демобілізованим червоноармійцям, притягнення до відповідальності дезертирів.

Протоколи засідань Конотопської окружної призовної комісії.

Відомості про дислокацію військ і бойовий склад Конотопського гарнізону, рух військовозобов'язаних.

Звіти про роботу серед допризовників, статистичні звіти про проведення призову на дійсну військову службу.

Списки військовозобов'язаних, особові справи, відомості на видачу зарплати і продовольства.

Конотопський, ф. Р-4308, 1283 од. зб., 1923–1930 рр.

Охтирський, ф. Р-7142, 1 од. зб., 1924 р.

Роменський, ф. Р-1242, 156 од. зб., 1923–1927 рр.
Сумський, ф. Р-1703, 244 од. зб., 1923–1931 рр.

3. Органи робітничо-селянської інспекції, державного та партійного контролю

Повітові робітничо-селянські інспекції (повітРСІ)

7 фондів, 506 од. зб., 1920–1923 рр. Описи.

Створені на підставі положення ВУЦВК від 7 лютого 1920 р. та наказу Народного комісаріату робітничо-селянської інспекції від 25 лютого 1920 р. як відділи робітничо-селянської інспекції при повітових виконкомах. Здійснювали контроль за діяльністю органів державного управління, господарських і громадських організацій. На підставі постанови ВУЦВК від 8 березня 1922 р. та постанови РНК УСРР від 1 квітня 1922 р. замінені уповноваженими губернської робітничо-селянської інспекції. У липні 1922 р. в зв'язку з реорганізацією губінспекції в робітничо-селянський державний контроль перейменовані на повітових контролерів.

Ліквідовані постановою ВУЦВК від 6 грудня 1922 р. у зв'язку з передачею функцій контролю за повітовими установами, організаціями і підприємствами виїзним групам губернських відділів держконтролю.

Копії декретів, положень, постанов, інструкцій, наказів і циркулярних розпоряджень ВУЦВК, РНК УСРР, Народного комісаріату робітничо-селянського державного контролю УСРР, губернських робітничо-селянських інспекцій про обстеження державних установ, промислових підприємств, завдання робітничо-селянської інспекції в період непу, участь КСМУ в діяльності РСІ, контроль над споживчою кооперацією, зміцнення робітничо-селянських інспекцій, форми зв'язку в роботі повітових відділень РСІ з комітетами бідноти, організацію груп сприяння РСІ, залучення робітниць і селянок до роботи в РСІ, роботу повітових контролерів, боротьбу з трудdezертством, вилучення благородних металів, охорону архівів і т. ін. (1920–1922)

Протоколи з'їздів представників повітових інспекцій Чернігівщини, волосних з'їздів комнезамів і членів сільських осередків сприяння РСІ, наради завідуючих підвідділами Сумської робітничо-селянської інспекції про значення робітничо-селянської інспекції у справі державного управління, плани інспекційних робіт, завдання продінспекцій; протоколи загальних зборів селян сіл про вибори груп сприяння РСІ (1921–1922).

Положення, інструкції про робітничо-селянський державний контроль, уповноважених губернських РСІ, осередки РСІ та гуртки на фабрично-заводських підприємствах.

Звіти і доповіді про діяльність повітових РСІ.

Акти ревізій діяльності установ, підприємств, організацій.

Заяви і скарги громадян щодо повернення реквізованого майна, виділення житла, надання матеріальної допомоги.

Глухівська, ф. Р-1584, 70 од. зб., 1920–1923 рр.
Конотопська, ф. Р-4536, 70 од. зб., 1920–1922 рр.

Кролевецька, ф. Р-1621, 10 од. зб., 1921–1923 рр.
Охтирська, ф. Р-6774, 6 од. зб., 1921–1922 рр.
Роменська, ф. Р-5619, 183 од. зб., 1920–1923 рр.
Сумська, ф. Р- 412, 30 од. зб., 1920–1921 рр.
Шосткинська, ф. Р-1633, 137 од. зб., 1920–1922 рр.

Волосні робітничо-селянські інспекції (волРСІ)

7 фондів, 38 од. зб., 1920–1923 рр.

Створені на підставі положення ВУЦВК від 7 лютого 1920 р. Ліквідовані згідно з постановою Президії ВУЦВК від 7 березня 1923 р.

Копії наказів, інструкцій та циркулярів Народного комісаріату робітничо-селянської інспекції УСРР, губернських робітничо-селянських інспекцій про організацію груп сприяння робітничо-селянській інспекції, членів і завдання РСІ, залучення робітниць і селянок до діяльності в РСІ, організацію і діяльність волосних робітничо-селянських інспекцій.

Протоколи з'їздів представників волосних робітничо-селянських інспекцій, волосних з'їздів, загальних зборів членів гуртків сприяння РСІ, засідань членів волосних робітничо-селянських інспекцій, загальних зборів громадян сіл, засідань комітетів інспекцій про завдання робітничо-селянської інспекції, створення осередків сприяння у селах, розгляд скарг і заяв селян.

Скарги та заяви громадян про неправильний розподіл садибної землі, надання матеріальної допомоги, видачу посівного матеріалу і т. ін.

Есманська, ф. Р-2540, 7 од. зб., 1921 р.
Івотська, ф. Р-6711, 13 од. зб., 1920–1921 рр.
Клишківська, ф. Р-2532, 5 од. зб., 1920–1921 рр.
Новослобідська, ф. Р-3005, 1 од. зб., 1923 р.
Тулиголівська, ф. Р-2526, 1 од. зб., 1921 р.
Холопківська, ф. Р-2537, 4 од. зб., 1921–1922 рр.
Ямпільська, ф. Р-2541, 7 од. зб., 1920–1922 рр.

Окружні контрольні комісії – робітничо-селянські інспекції (окрКК–РСІ)

7 фондів, 3163 од. зб., 1922–1930 рр. Описи, каталог.

Контрольні комісії КП(б)У створені у вересні 1920 р. рішенням ІХ конференції РКП(б) та V конференції КП(б)У. Окружні РСІ створені на підставі постанов ВУЦВК і РНК УСРР від 17 червня і 1 липня 1925 р. Попередниками їх були відділи РСІ при окрвиконкомах, що діяли з 1923 р. Рішенням VII конференції КП(б)У в квітні 1923 р. контрольні комісії КП(б)У та робітничо-селянські інспекції реорганізовані в єдиний орган партійного і державного контролю Контрольні комісії – РСІ. Припинили діяльність в 1930 р. у зв'язку з ліквідацією округів.

Копії постанов і циркулярів секретаріату і президії ЦК КП(б)У, Народного комісаріату робітничо-селянської інспекції, президій окружних конт-

рольних комісій робітничо-селянської інспекції про роботу секцій робітничо-селянської інспекції при радах, права і обов'язки місцевих органів державної влади, перевірку радянського і кооперативного апарату, заходи боротьби за режим економії, звітність установ, торговельних підприємств, поліпшення перевезень сільськогосподарських і промислових товарів для населення, розвиток колгоспної торгівлі.

Протоколи засідань колегій окружних контрольних комісій – робітничо-селянських інспекцій про поліпшення роботи РСІ, заготівлю хліба, нормування зарплати, розгляд скарг трудящих.

Плани роботи, доповіді, звіти про діяльність окружних контрольних комісій РСІ, роботу бюро скарг.

Доповідні записки, акти обстеження інспекторами РСІ всіх напрямків діяльності установ, підприємств, організацій округу, зведені матеріали цих перевірок про скорочення адміністративно-управлінських витрат, висновки і пропозиції про стан праці і побуту жінок на промислових підприємствах, з питань заробітної плати, охорони праці, культурно-освітньої роботи.

Матеріали про проведення “чистки” адміністративно-господарського апарату установ, підприємств, організацій, навчальних закладів (протоколи, звіти, списки, листування). Заяви, скарги громадян. Персональні, конфліктні, апеляційні справи комуністів.

Глухівська, ф. Р-1821, 25 од. зб., 1925–1930 рр.

ф. П-3, 667 од. зб., 1922–1930 рр.

Конотопська, ф. Р-4538, 186 од. зб., 1924–1930 рр.

ф. П-405, 1647 од. зб., 1922–1930 рр.

Роменська, ф. Р-5612, 169 од. зб., 1923–1930 рр.

ф. П-444, 436 од. зб., 1924–1930 рр.

Сумська, ф. Р-12, 33 од. зб., 1924–1930 рр.

Районні контрольні комісії – робітничо-селянські інспекції (райКК–РСІ)*

13 фондів, 1545 од. зб., 1927–1934 рр. Описи.

Створені у зв'язку з ліквідацією округів у вересні 1930 р. при райвиконкомах. Об'єднували діяльність контрольних комісій КП(б)У і секцій РСІ, утворених при райвиконкомах у 1928 р. на підставі постанови ВУЦВК від 14 грудня 1928 р. В їх функції входив нагляд за виконанням постанов партії і уряду, здійснення контролю за державними установами, підприємствами, організаціями, боротьба з бюрократизмом, перевірка виконання виробничих планів, спрощення управлінського апарату, розгляд скарг трудящих. Ліквідовані за постановою ЦВК і РНК СРСР від 11 лютого 1934 р., замінені комісіями партійного і радянського контролю.

Копії постанов, положення та інструкції РНК УСРР, ЦКК КП(б)У і ЦКК НК РСІ, Народного комісаріату робітничо-селянської інспекції, окружних контрольних комісій РСІ про стан роботи РСІ на селі, хлібозаготівлю, хід будівництва у тваринницьких колгоспах та радгоспах, встановлення

* У фондах райКК–РСІ є документи районних секцій РСІ за 1928–1930 рр.

цін на товари, стан підготовки до сівби, висунення робітників в органи радянського державного апарату, організацію масового контролю над радянським, господарським та громадським апаратом, створення груп сприяння при сільських радах та інших установах.

Постанови районних РСІ про роботу бюро скарг, додержання сільрадами революційної законності, встановлення контролю за проведенням посівної та збиральної кампаній, боротьбу з втратами хліба, хлібозаготівлю.

Протоколи засідань бюро і пленумів районних партійних комітетів і контрольних комісій РСІ про хід колективізації, підготовку до польових робіт і виконання планів посіву колгоспами, стан соцзмагання у районах.

Плани робіт і звіти районних контрольних комісій РСІ, програми обстеження стану роботи секцій.

Акти обстеження роботи заводів, фабрик, колгоспів, радгоспів, шкіл, дитячих будинків і інших установ, підприємств, організацій, груп сприяння РСІ.

Матеріали проведення “чистки” радянського та адміністративно-господарського апарату установ, підприємств, організацій. Заяви і скарги громадян.

Інформаційні спецдонесення органів ДПУ про політичний та економічний стан Глухівського району.

Персональні, конфліктні, апеляційні справи комуністів.

Буринська,	ф. Р-2302, 39 од. зб., 1928–1932 рр.
Глухівська,	ф. П-21, 31 од. зб., 1930–1934 рр.
Конопотська,	ф. Р-4537, 100 од. зб., 1928–1934 рр.
	ф. П-407, 378 од. зб., 1927–1934 рр.
Краснопільська,	ф. Р-877, 7 од. зб., 1930–1932 рр.
Кролевецька,	ф. П-459, 131 од. зб., 1930–1934 рр.
Лебединська,	ф. Р-805, 30 од. зб., 1928–1934 рр.
Недригайлівська,	ф. П-49, 2 од. зб., 1931–1932 рр.
Путивльська,	ф. П-458, 214 од. зб., 1930–1934 рр.
Роменська,	ф. Р-5934, 173 од. зб., 1928–1934 рр.
	ф. П-445, 275 од. зб., 1930–1934 рр.
Середино-Будська,	ф. Р-2406, 12 од. зб., 1930–1934 рр.
	ф. П-415, 153 од. зб., 1928–1931 рр.

Група комісії державного контролю Ради Міністрів УРСР по Сумській області

Ф. Р-3336, 138 од. зб., 1961–1962 рр. Описи.

Створена на підставі постанови ЦК Компартії України і Ради Міністрів УРСР від 19 серпня 1961 р. Здійснювала перевірки виконання урядових постанов з питань народного господарства, дотримання державної дисципліни, виконання планів постачання матеріалів, обладнання, промислових і продовольчих товарів. Ліквідована на підставі Указу Президії Верховної Ради УРСР від 6 грудня 1962 р. у зв'язку з передачею функцій обласному комітету партійно-державного контролю.

Постанови, розпорядження, директивні та інструктивні вказівки Комісії державного контролю Ради Міністрів УРСР з питань контрольної роботи.

Доповідні записки, інформації про результати перевірок. Звіти про роботу, бухгалтерські звіти.

Матеріали перевірок роботи підприємств, установ, організацій, колгоспів, радгоспів, навчальних та медичних закладів, об'єктів будівництва, порядку витрати грошових сум, стану ревізійної роботи, розподілу і використання спеціалістів, стану водопостачання міст, охорони здоров'я населення, заготівлі овочів, фруктів, картоплі, зберігання та витрати сировини і матеріалів, використання виробничих потужностей, якості виготовленої продукції.

Заяви і скарги трудящих.

Сумський обласний комітет народного контролю

Ф. Р-3407, 1211 од. зб., 1963–1992 рр. Описи.

2 лютого 1963 р. на підставі постанови ЦК КППС і РМ СРСР від 27 листопада 1962 р. були створені два обласних комітети партійно-державного контролю – Сумський обласний комітет партійно-державного контролю Сумського промислового обкому КП України і облвиконкому і Сумський обласний комітет партійно-державного контролю Сумського сільського обкому КП України і облвиконкому.

На підставі постанови пленуму ЦК КППС від 16 листопада 1964 р. об'єднані в один комітет партійно-державного контролю Сумського обкому Компартії України і виконкому Сумської обласної ради депутатів трудящих.

З 1 січня 1966 р. на підставі Закону УРСР від 22 грудня 1965 р. реорганізований в Сумський обласний комітет народного контролю з підпорядкуванням безпосередньо Комітету народного контролю УРСР. Згідно з розпорядженням Сумської обласної ради народних депутатів від 24 квітня 1992 р. припинив свою діяльність.

Протоколи засідань комітету, плани, звіти про роботу, статистичні звіти. Інформації, доповідні записки вищим органам.

Протоколи нарад голів районних і міських комітетів, матеріали про роботу міських і районних комітетів, груп і постів народного контролю.

Річні бухгалтерські звіти.

Матеріали перевірок роботи підприємств промисловості, транспорту, зв'язку, будівництва, комунального господарства, сільського господарства, торгівлі, побутового обслуговування, фінансових органів, установ охорони здоров'я, народної освіти, культури (акти, довідки, інформації) з питань виконання постанов партійних і радянських органів, державних планів розвитку народного господарства.

4. Органи юстиції, суду, прокуратури, охорони державної та громадської безпеки

Юридичні відділи виконавчих комітетів повітових рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів

3 фонди, 30 од. зб., 1918–1923 рр. Описи.

Створені при виконкомах рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів на підставі положення Ради Народних Комісарів України “Про юридичні відділи” від 22 лютого 1919 р. Контролювали роботу підзвітних організацій (народних судів повіту, слідчих, судових виконавців, обвинувачів і правозахисників); надавали юридичну допомогу населенню, слідкували за законністю і правильністю винесених вироків і рішень підлеглими інстанціями; проводили розслідування судових справ за особливим розпорядженням Наркомату юстиції. Повітові юридичні відділи безпосередньо підпорядковувалися губернському юридичному відділу. Наркомат юстиції України здійснював нагляд за їх роботою. Ліквідовані за постановою ВУЦВК від 7 березня 1923 р. про скасування повітів.

Копії декретів, постанов, положень та розпоряджень Народного комісаріату юстиції України, ВУЦВК, РНК УСРР про судочинство (1919), затвердження народних нотаріальних камер, умови та порядок перегляду цивільних і кримінальних справ, створення комісій для неповнолітніх, створення відділень карного розшуку, дисциплінарні та адміністративні покарання членів виконкомів і службовців установ.

Резолюції II Кролевецького повітового з’їзду рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів (лютий 1920) по доповідях про діяльність повітового виконкому, впровадження закону про землю, подолання продовольчої та паливної кризи, допомогу голодуючим.

Циркуляри, інструкції Кролевецького повітового юридичного відділу для користування в роботі підлеглими організаціями.

Протоколи загальних зборів працівників органів юстиції Конотопського повіту. Журнали розпорядчих засідань Конотопської повітової ради народних суддів.

Протоколи засідань кримінально-слідчої комісії при Середино-Будському повітовому виконкомі з питань розслідування злочинів, розгляду різних скарг і заяв громадян.

Звіти про роботу повітових юридичних відділів і підвідділів, доповіді про діяльність народних судів Кролевецького повіту.

Списки та посвідчення працівників органів юстиції Конотопського повіту.

Конотопський, ф. Р-4770, 8 од. зб., 1918–1922 рр.

Кролевецький, ф. Р-4895, 18 од. зб., 1919–1923 рр.

Середино-Будський, ф. Р-4129, 4 од. зб., 1918 р.

Бюро юстиції виконавчих комітетів повітових рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів

2 фонди, 12 од. зб., 1921–1922 рр. Описи

Утворені у 1920 р. на підставі положення РНК УСРР “Про права повітового бюро юстиції”. Діяли у повітах і виконували ті самі функції, що й юридичні відділи: керівництво і нагляд за діяльністю підлеглих інстанцій, організація юридичної допомоги населенню, перегляд судових справ за особливим розпорядженням НКЮ, Ревтрибуналу. Були підзвітні губернському юридичному відділу. Ліквідовані за постановою ВУЦВК від 7 березня 1923 р. про скасування повітів.

Декрети, постанови, циркуляри Ради Народних Комісарів РРФСР та УСРР про боротьбу з прогулами, трудовим дезертирством, хабарництвом і самогоноварінням.

Декрет Народного комісаріату юстиції про обмеження прав за судовими вироками.

Циркуляр НКЮ про створення при повітових бюро юстиції особливих сесій нарсуду (1922), притягнення до відповідальності за підробку грошових знаків (1922) та ін.

Циркуляри та розпорядження Курського і Харківського губернських відділів юстиції, Ради народних суддів Курського судового округу для керівництва в роботі повітових бюро юстиції.

Звіти та доповіді Путивльського повітового бюро юстиції про організацію юридичної допомоги населенню в повіті, роботу юристів і консультантів.

Анкети та списки працівників органів юстиції Путивльського повіту.

Журнал реєстру кримінальних справ Путивльського повітового бюро юстиції за 1921–1923 рр. Описи справ, прийнятих народними слідчими від Путивльського повітового бюро юстиції.

Листування Путивльського повітового бюро юстиції з губвиконкомом, повітвиконкомом, губернським відділом юстиції, народними судами з адміністративно-господарських питань, про розгляд і рух судових справ.

Листування Путивльського повітового бюро юстиції з повітовими земельним і комунальним відділами про реєстрацію домоволодінь, їх продаж, складання нотаріальних угод (1922).

Лебединське, ф. Р-2771, 1 од. зб., 1922 р.

Путивльське, ф. Р-1664, 11 од. зб., 1921–1923 рр.

Управління юстиції виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів

Ф. Р-3882, 349 од. зб., 1943–1988 рр. Описи.

У січні 1939 р. одночасно з утворенням Сумської області почало діяти Управління Народного комісаріату юстиції УРСР по Сумській області, у 1946 р. перейменоване в Управління Міністерства юстиції (УМЮ) УРСР при викон-

комі Сумської обласної ради депутатів трудящих. До його функцій входило керівництво народними судами, нотаріатом і адвокатурою області, забезпечення підлеглих організацій кваліфікованими кадрами, організація пропаганди правових знань, вивчення та узагальнення судової практики.

Згідно з наказом Міністерства юстиції УРСР від 14 вересня 1956 р. УМЮ по Сумській області припинило своє існування, а його функції почав виконувати обласний суд.

У січні 1971 р. на підставі наказу Президії Верховної Ради УРСР відновив свою роботу відділ юстиції виконкому Сумської обласної ради депутатів трудящих, реорганізований у 1985 р. в управління юстиції.

Розпорядження та вказівки Управління Наркомату юстиції, Міністерства юстиції УРСР народним судам і нотаріальним конторам Сумської області.

Постанова Сумської обласної Ради працівників юстиції та прокуратури про розширення та покращення юридичної освіти (1947).

Рішення та розпорядження виконкому Сумської обласної ради народних депутатів про діяльність народних судів і органів юстиції.

Наказ начальника УНКЮ УРСР по Сумській області про усунення недоліків у роботі судів з розгляду справ про стягнення недоїмок по обов'язковому постачанню сільгосппродуктів і накладання штрафу за несвоєчасне його виконання (1945).

Накази та розпорядження начальника відділу юстиції народним судам і нотаріальним конторам області.

Книги наказів з основної діяльності по Сумському обласному відділу юстиції (1975–1979).

Плани роботи обласного відділу юстиції.

Зведені річні статистичні звіти про діяльність народних судів Сумської області з розгляду цивільних і кримінальних справ.

Матеріали перевірок діяльності органів юстиції Сумщини вищими органами та обласним відділом юстиції. Доповідні записки, довідки, направлені керівним організаціям з питань правової роботи в народному господарстві.

Матеріали з вивчення та узагальнення судової та нотаріальної практики з розгляду скарг, цивільних та кримінальних справ про розкрадання зерна та інших сільськогосподарських продуктів, хабарництво, злочини неповнолітніх та ін.

Штатний розпис органів юстиції Сумської області.

Списки та характеристики працівників юстиції, нагороджених медаллю “За доблесний труд у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр.”

Листування з Міністерством юстиції СРСР і УРСР, партійними органами з питань організації правової пропаганди, про роботу народних судів і органів юстиції Сумської області.

Протоколи звітно-виборчих профспілкових зборів, засідань місцевого комітету профспілки працівників держустанов відділу юстиції (1971–1975).

Окружні суди

4 фонди, 6017 од. зб., 1921–1930 рр. Описи.

Створені у відповідності з постановою РНК УСРР від 6 липня 1925 р. про встановлення штатів окружних судів.

До цього головним судовим органом був уповноважений губернського суду в окрузі, через якого здійснювався зв'язок між губсудом і місцевими органами судочинства.

Окружний суд слідкував за виконанням директивних розпоряджень Народного комісаріату юстиції, здійснював контроль за діяльністю народних судів округу, нотаріальної контори, колегії захисників, судових виконавців, займався розглядом судових справ, які належали до його компетенції, у касаційному порядку розглядав ухвали народних судів округу.

Був підзвітний безпосередньо Народному комісаріату юстиції УСРР.

Окружні суди припинили свою діяльність у 1930 р. у зв'язку з ліквідацією округів.

Копії постанов і циркуляри ВЦВК, РНК УСРР, ЦК КП(б)У та Верховного суду, Народного комісаріату юстиції про судочинство, товариські суди, висування робітників на відповідальну судово-слідчу роботу.

Витяги з наказів, циркуляри, копії протоколів пленумів окресуду, звіти та копії документів про роботу окресудів.

Протоколи і витяги з протоколів президії Глухівського та Конотопського окружних виконкомів, обов'язкові постанови окрвиконкомів, листування з губернським судом про прискорення розгляду справ, боротьбу з незаконним зберіганням зброї, бандитизмом, самогоноварінням і торгівлею спиртними напоями (1926–1930).

Протоколи президії Роменського окрвиконкому про стан колективізації сільського господарства в окрузі (1928), раціональне використання державного апарату, стан роботи судово-слідчих установ, розпорядчих засідань надзвичайної сесії окружного суду (1925).

Протоколи судових засідань, рішення і копії рішень Конотопського окружного суду і виїзної сесії окресуду з цивільних та кримінальних справ.

Доповіді народних судів про роботу на їхніх ділянках.

Персональні справи працівників судових органів.

Статистичні відомості про рух кримінальних і цивільних справ в окружних судах.

Кримінальні справи на громадян, обвинувачених у бандитизмі, пограбуванні і втечі з-під варти, в агітації проти радянської влади та у скривдженні членів комісії з розкуркулення, у спробі вбивства і вбивстві сільських активістів, в агітації проти колективізації сільського господарства та хлібозаготівель (1929–1930).

Цивільні справи про надання прав користування майном, земельними ділянками, будинками, вирішення земельних спорів, звільнення від військової служби за релігійними переконаннями.

Касаційні скарги громадян до окружного суду.

Копії касаційних ухвал Верховного суду УСРР з кримінальних і цивільних справ.

Касаційні рішення окружного суду з цивільних і кримінальних справ. Листування з окружною Робітничо-селянською інспекцією, народними судами, прокуратурою, слідчими, міліцією та іншими установами з питань розгляду судових справ про розкуркулення, засудження та висилку куркулів, про посилення боротьби з бандитизмом (1929).

Листування з окружними та районними установами про націоналізацію землі для цукрової промисловості, незаконне користування цією землею селянами (1924).

Глухівський, ф. Р-1306, 10 од. зб., 1924–1931 рр.

Конотопський, ф. Р-4776, 1911 од. зб., 1921–1930 рр.

Роменський, ф. Р-5839, 3772 од. зб., 1921–1930 рр.

Сумський, ф. Р-524, 324 од. зб., 1925–1932 рр.

Сумський обласний суд

Ф. Р-4117, 2379 од. зб., 1940–1989 рр. Описи.

Створений у січні 1939 р. одночасно з утворенням Сумської області. До функцій обласного суду належав розгляд кримінальних та цивільних справ, касаційних скарг та протестів на вироки, народних судів.

У серпні 1954 р. згідно з постановою Президії Верховної Ради СРСР при обласному суді була створена президія, яка переглядала вироки, постанови судів області.

Обласний суд також здійснював контроль за діяльністю народних судів, проводив ревізію. З січня 1971 р. ці функції почав виконувати щойно створений відділ юстиції виконкому Сумської обласної ради депутатів трудящих.

Копії постанов Верховного суду СРСР та УРСР, президії Сумського обласного суду про ведення судової справи.

Рішення і розпорядження Сумської обласної ради депутатів трудящих і виконавчого комітету з питань нормативного характеру: про вибори обласного суду та його склад, затвердження складу президії облсуду. Рішення виконкому Сумської облради депутатів трудящих “Про заходи по поліпшенню архівної справи в установах, організаціях і державних архівах області. Про ведення документації і стан архіву в облсуді і підлеглих йому організаціях” (1970).

Матеріали узагальнень судової практики Верховного суду СРСР та УРСР та директивні вказівки підлеглим установам.

Накази і розпорядження голови Сумського облсуду.

Протоколи виробничих і оперативних нарад обласного суду.

Протоколи засідань обласного суду в зв'язку з переглядом касаційних скарг громадян, засуджених за проведення антирадянської агітації та зведення наклепів на владу, за підсобництво нацистським загарбникам в період тимчасової окупації області.

Акти ревізій, статистичні звіти, довідки, доповідні записки про роботу облсуду. Матеріали перевірок роботи народних судів та нотаріальних контор області вищими судовими органами.

Цивільні справи про розторгнення шлюбу, розподіл майна, надання прав користування спадщиною.

Кримінальні справи за звинуваченням громадян у бандитизмі, збройному пограбуванні, зловживанні по службі, підробці документів і розкраданні державного майна, виготовленні фальшивих грошей, підсобництві та переховуванні бандитських груп, незаконному зберіганні зброї, хуліганстві, вбивстві та спробі навмисного вбивства, з'валтуванні.

Листування з Міністерством юстиції УСРР з питань судової діяльності і попередження злочинності, з приводу прийняття Президією Верховної Ради нових указів про кримінальну відповідальність за злочини.

Листування з Сумським обкомом КПУ та обласною радою депутатів трудящих про діяльність судових органів Сумської області, внесення доповнень до Кримінального кодексу УСРР, перегляд справ окремих громадян.

Окружні прокуратури

6 фондів, 4512 од. зб., 1921–1933 рр. Описи.

В Україні прокуратури почали створюватися на підставі постанови ВУЦВК від 28 червня 1922 р. “Про прокурорський нагляд”.

Окружні прокуратури були засновані у 1923 р. у зв'язку з утворенням округів. Їх завданням було здійснення найвищого нагляду за точним виконанням законів, діяльністю судових органів, додержанням законів у місцях позбавлення волі, боротьба зі злочинністю, охорона прав і свобод громадян.

Окружні прокуратури підпорядковувалися губернському прокурору, а з 1925 р. – безпосередньо Генеральному прокурору УСРР.

Припинили діяльність у 1930 р. у зв'язку зі змінами адміністративно-територіального поділу.

Постанови, накази, циркуляри ВУЦВК УСРР, народних комісаріатів юстиції, праці, фінансів, внутрішньої торгівлі, Верховного суду, Прокуратури УСРР та Генерального прокурора СРСР про прокурорський нагляд та опротестування судових рішень, слідчу роботу і діяльність юридичної консультації, організацію хлібозаготівельної кампанії, оподаткування нетрудових прибутків, розгляд справ неповнолітніх, порядок розкуркулення на селі (1923), виселення слугжителів культу та ін. (1928–1929).

Постанови, циркуляри Глухівського, Конотопського і Роменського окружних виконавчих комітетів, окружних прокуратур про діяльність товариських судів, охорону лісів, страхування майна господарств, перереєстрацію населення м. Глухова, земельну ренту (1925–1930).

Протоколи засідань Харківського губернського суду, президії Сумського окружного та районних виконкомів про будівництво цукрозаводу у Лебединському районі (1925), торфорозробки у Річківському районі, розвиток цукрової промисловості, шляхове будівництво (1925–1929), організацію комісії з надання допомоги жертвам інтервенції, призначення і роботу народних суддів, народних слідчих, правильне ведення судочинства районних податкових ревізійних, виборчих комісій, виконання єдиного сільськогосподар-

ського податку, проведення посівних та збиральних кампаній, охорону лісо-насаджень, затвердження місцевого бюджету, планів роботи прокуратури (1925, 1926, 1929), обладнання приміщень для шкіл з ліквідації неписьменності.

Протоколи та постанови Роменської окружної ліквідаційної комісії про розкуркулення селян (1924), виселення громадян за межі України як суспільно небезпечних (1928). Списки осіб Роменського округу, висланих за межі України за постановою особливої наради при ДПУ УСРР.

Протоколи антирелігійної комісії про відокремлення церкви від держави.

Плани роботи окрпрокуратури.

Доповідна записка Глухівського окрпрокурора про роботу прокуратури за 1928–1929 рр.

Списки робітників та службовців Роменської окрпрокуратури.

Кримінальні справи по звинуваченню громадян у контрреволюційній агітації проти радянської влади, про відібрання у куркулів майна та розгляд скарг про незаконне розкуркулення господарств.

Листування Роменської окружної прокуратури з вищими органами державної влади, Генеральним прокурором УСРР, райвиконкомом, судовими установами та окружною ліквідаційною комісією з питань розкуркулення окремих господарств в окрузі.

Листування Глухівського окружного прокурора з народними слідчими та міліцією з питань слідства та прокурорського нагляду.

Глухівська,	ф. Р-1752, 336 од. зб., 1922–1930 рр.
Конопотська,	ф. Р-4775, 2618 од. зб., 1921–1933 рр.
Охтирська,	ф. Р-4239, 298 од. зб., 1923–1925 рр.
Роменська,	ф. Р-5591, 1056 од. зб., 1922–1930 рр.
Сумська,	ф. Р-128, 164 од. зб., 1923–1931 рр.
Прокурор Сумського округу,	ф. Р-2787, 40 од. зб., 1922–1930 рр.

Прокуратура Сумської області

Ф. Р-3684, 1691 од. зб., 1943–1988 рр. Описи.

Організована в зв'язку з утворенням Сумської області у 1939 р. з метою здійснення нагляду за точним виконанням законів на території області, керівництва діяльністю судових органів, охорони прав і свобод громадян, законних інтересів підприємств, установ і організацій, боротьби зі злочинністю та попередження правопорушень, проведення попереднього розслідування.

Прокуратура області керує діяльністю районних і міських прокуратур.

Була підзвітна Прокуратурі УСРР.

Директиви, накази прокурорів СРСР і УСРР про заходи щодо посилення прокурорського нагляду за виконанням установами та підприємствами законів.

Директивні вказівки та накази прокурора Сумської області районним і міським прокуратурам.

Постанови облпрокуратури по розглянутих у порядку нагляду цивільних і кримінальних справах.

Матеріали обласних нарад працівників КДБ, МВС, суду та прокуратури.

Звіти про роботу, доповідні записки, огляди, акти перевірок діяльності міських і районних прокуратур, слідчих органів, виконання ними постанов уряду і наказів прокурорів СРСР і УРСР про слідчу роботу, кримінально-судовий і цивільно-судовий нагляд.

Інформації та доповідні записки про порушення постанов органів влади в районах Сумської області, про боротьбу зі злочинністю серед неповнолітніх.

Листування з прокурорами СРСР і УРСР з питань роз'яснення законодавства, укомплектованості органів прокуратури кадрами. Матеріали з питань організації, реорганізації, ліквідації органів прокуратури, введення та скорочення штатних одиниць.

Листування Сумської обласної прокуратури з райпрокуратурами з питань розгляду скарг трудящих, нагляду за виконанням держустановами законів.

Повітові управління робітничо-селянської міліції

8 фондів, 2235 од. зб., 1919–1925 рр. Описи.

Створені у 1919 р. згідно з декретом РНК УСРР від 9 лютого 1919 р. “Про створення міліції”.

Підпорядковувалися відділу управління повітових рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів. Керували діяльністю органів міліції на території повітів, здійснювали охорону громадського порядку, законних прав та інтересів громадян, організацій і установ, вели боротьбу зі злочинністю.

Ліквідовані в 1923 р. у зв'язку зі скасуванням повітів.

Копії декретів, постанов і циркулярів ВЦВК та ВУЦВК, Всеукраїнського революційного комітету, РНК УСРР, Головного управління міліції УСРР, Полтавського і Харківського губернських революційних і виконавчих комітетів, управлінь Чернігівської та Харківської губернської робітничо-селянської міліції про організацію політбюро при повітових міліціях, створення промислової міліції, озброєння та обмундирування працівників міліції, проведення “чистки” апарату міліції, порядок вирішення конфліктів між робітниками та роботодавцями, боротьбу з бандитизмом, дезертирством та хуліганством, строки виконання продрозверстки та передачу хліба у розподілення держави (1921).

Декрет РНК УСРР про обіг золота, срібла, платини, іноземної валюти (1922).

Накази Управління Чернігівської губернської робітничо-селянської міліції, Лебединського повітового військового комісаріату, повітових управлінь робітничо-селянської міліції про реформування та реорганізацію повітових міліцій, боротьбу з бандитизмом, охорону населених пунктів, цукрових заводів і господарств від бандитських нападів, про боротьбу зі злочинністю та спекуляцією.

Розпорядження про арешт та виселення колишніх поміщиків, куркулів і денікінців.

Звіти, доповіді, інформації про діяльність повітових управлінь робітничо-селянської міліції про боротьбу з бандитизмом та іншими злочинами, стан і діяльність промислової міліції, рапорти таємних агентів про роботу.

Інформації про політичне та економічне становище Лебединського, Сумського, Роменського повітів.

Кримінальні справи на звинувачених у бандитизмі, дезертирстві, пограбуванні, вбивстві та інших злочинах.

Телефонограми про напад загонів Махна і Антонова (1921) та боротьбу з ними, вилучення забороненої літератури (1922), охорону цукрових заводів.

Листування з Полтавським губернським управлінням міліції, Роменським виконкомом, повітовою прокуратурою, військовим комісаріатом та іншими установами з питань охорони громадського порядку, боротьби з бандитизмом, хуліганством, дезертирством та ін. злочинами.

Глухівське, ф. Р-1705, 40 од. зб., 1920–1923 рр.
Конопоське, ф. Р-5568, 372 од. зб., 1919–1923 рр.
Кролевецьке, ф. Р-1623, 536 од. зб., 1919–1923 рр.
Лебединське, ф. Р-98, 381 од. зб., 1919–1923 рр.
Путивльське, ф. Р-1766, 20 од. зб., 1920–1925 рр.
Роменське, ф. Р-5703, 772 од. зб., 1919–1923 рр.
Сумське, ф. Р-88, 91 од. зб., 1919–1924 рр.
Шосткинське, ф. Р-1634, 23 од. зб., 1920–1923 рр.

Окружні управління робітничо-селянської міліції та розшуку

5 фондів, 3126 од. зб., 1920–1930 рр. Описи.

Створені за постановою ВУЦВК від 7 березня 1923 р. про зміну адміністративно-територіального поділу УСРР.

Здійснювали охорону порядку і громадської безпеки, керували діяльністю органів міліції, розслідували кримінальні злочини.

Підпорядковувалися губернському управлінню робітничо-селянської міліції. Ліквідовані згідно з постановою ВУЦВК від 2 вересня 1930 р. про скасування округів.

Копії постанов, наказів, циркулярів та інструкцій ВУЦВК, РНК УСРР, Народного комісаріату внутрішніх справ УСРР, Головного Управління міліції УСРР, Революційної Військової Ради Республіки, Управління Харківської губернської робітничо-селянської міліції з питань боротьби з контрреволюцією, бандитизмом і кримінальною злочинністю, охорони залізничних і телефонних ліній, цукрової промисловості Лівобережної України органами міліції, про порядок вислання “соціально-неблагонадійних” елементів (1926), поширення українізації, охорону архівів, воєнізацію міліції (1930). Циркуляр Чернігівської губміліції про реорганізацію повітової міліції (1923), українізацію діловодства та роботу промміліції.

Витяги з протоколу сесій Степанівського райвиконкому про роботу райміліції (1923).

Протоколи засідань атестаційно-випробувальних медичних комісій, засідань з укомплектування особового складу (1925–1927), оперативних нарад робітників міліції про підвищення кваліфікації працівників, поліпшення культурно-освітньої роботи серед особового складу.

Річні та квартальні плани та звіти, доповіді про діяльність окружних і районних управлінь міліції.

Акти обстежень діяльності районних управлінь міліції Глухівського і Конотопського округів, підвідділів міліції з охорони цукрових заводів.

Списки та відомості про особовий склад працівників міліції в округах.

Відомості про стан злочинності та охорону громадського порядку в округах, кількість банд та їх ватажків (1923–1924), волості, які увійшли до округів після розформування повітів (1923).

Кримінальні справи на громадян, звинувачених у крадіжці та приховуванні зерна, підробці документів, шахрайстві та інших злочинах.

Листування з Полтавською губернською міліцією, Роменським окривкомом, начальниками районних відділів міліції Роменського округу з питань роботи окружної міліції.

Глухівське, ф. Р-3133, 1035 од. зб., 1923–1930 рр.

Конотопське, ф. Р-4657, 1559 од. зб., 1923–1930 рр.

Охтирське, ф. Р-4243, 120 од. зб., 1923–1925 рр.

Роменське, ф. Р-6572, 367 од. зб., 1920–1929 рр.

Сумське, ф. Р-1035, 45 од. зб., 1920–1930 рр.

Районні та міські управління робітничо-селянської міліції

21 фонд, 612 од. зб., 1919–1940 рр. Описи.

Міські управління робітничо-селянської міліції почали створюватися з 1919 р. згідно з декретом РНК УСРР “Про створення міліції”, а районні управління міліції розпочали діяльність у 1923 р. у зв’язку зі змінами адміністративно-територіального поділу УСРР.

Районні (міські) управління робітничо-селянської міліції мали на меті охороняти державне та громадське майно, стежити за порядком, запобігати скоєнню злочинів, виконувати вироки народних судів, надавати допомогу громадянам.

Були підзвітні окружним управлінням робітничо-селянської міліції, з 1930 р. згідно з постановою ВУЦВК та РНК УСРР про ліквідацію округів районні (міські) управління міліції підпорядковувалися безпосередньо центру.

Копії декретів, постанов, наказів, циркулярів РНК УСРР та СРСР, народних комісаріатів юстиції та внутрішніх справ, Чернігівського та Харківського губернських управлінь міліції про створення в губерніях окружних управлінь карного розшуку, підвищення боєздатності органів міліції; порядок ведення дізнання, розшуку та зберігання речових доказів; виконання вироків судових органів; боротьбу з контрреволюцією, бандитизмом, кримінальною злочинністю; порядок виробництва, торгівлі, застосування та зберігання зброї та боєприпасів; проведення хлібозаготівельної кампанії; створення Української книжкової палати, про трудові книжки (1920).

Накази, розпорядження, циркуляри, інструкції Сумського, Конотопського, Новгород-Сіверського окружних управлінь робітничо-селянської міліції про покращення агентурної роботи в органах міліції, порядок організації та діяльності інформаційного апарату, викорінення злочинності в рядах міліції, боротьбу з конокрадством, розкраданням і пошкодженням телеграфно-телефонних споруд, здійснення нагляду за подорожуючими акторами і їх репертуаром та монахами.

Циркуляри Рильського повітового управління міліції про ліквідацію товариств і спілок, які не приносять прибутку державі, обов'язкове навчання міліціонерів та програма навчання.

Інструкція про створення промислової міліції (1924).

Протоколи з'їзду начальників волосних органів міліції Конотопського округу.

Протоколи засідань релігійної громади Троїцької церкви с. Попова Слобода.

Акти обстежень і доповіді про стан діяльності районних управлінь міліції.

Таємно-інформаційні бюлетені про стан кримінальної злочинності по Алтинівському району.

Особові справи інформаторів та інших співробітників міліції та розшуку.

Кримінальні та цивільні справи.

Листування з Сумським адміністративним відділом, Сумською окружною робітничо-селянською міліцією про порядок видачі посвідок на проживання іноземним громадянам, скликання з'їзду віруючих Боромлянського району (1927–1928).

Алтинівське районне,	ф. Р-4696, 45 од. зб., 1924–1927 рр.
Білопільське міське,	ф. Р-1348, 15 од. зб., 1920–1935 рр.
Боромлянське районне,	ф. Р-1043, 37 од. зб., 1923–1930 рр.
Ворожбянське районне,	ф. Р-2750, 14 од. зб., 1929–1931 рр.
Глухівське районне,	ф. Р-1771, 10 од. зб., 1920–1926 рр.
Глухівське міське,	ф. Р-1814, 5 од. зб., 1919–1922 рр.
Гружчанське районне,	ф. Р-4910, 148 од. зб., 1924–1928 рр.
Жовтневе районне,	ф. Р-4928, 32 од. зб., 1926–1929 рр.
Карабутівське районне,	ф. Р-4692, 22 од. зб., 1923–1929 рр.
Кириківське районне,	ф. Р-1347, 1 од. зб., 1929 р.
Клишківське районне,	ф. Р-3120, 30 од. зб., 1923–1928 рр.
Конотопське районне,	ф. Р-4821, 63 од. зб., 1924–1929 рр.
Краснопільське районне,	ф. Р-1349, 4 од. зб., 1929–1935 рр.
Лебединське районне,	ф. Р-2757, 16 од. зб., 1923–1937 рр.
Середино-Будське районне,	ф. Р-2404, 1 од. зб., 1932 р.
Степанівське районне,	ф. Р-1052, 1 од. зб., 1923–1924 рр.
Сумське міське,	ф. Р-1534, 6 од. зб., 1922–1940 рр.
Тернівське районне,	ф. Р-101, 5 од. зб., 1928–1929 рр.
Тростянецьке районне,	ф. Р-1044, 49 од. зб., 1923–1928 рр.
Хильчицьке районне,	ф. Р-1820, 2 од. зб., 1922–1924 рр.
Шосткинське районне,	ф. Р-4861, 106 од. зб., 1921–1927 рр.

Управління Служби безпеки України в Сумській області (УСБУ в Сумській області)

Ф. Р-7641, 84 547 од. зб., 1919–1995 рр. Описи.

У 1917–1918 рр. для боротьби з контрреволюцією, спекуляцією і саботажем були створені надзвичайні комісії. Структура і назва їх постійно змінювалася, але весь час вони займалися охороною державної та суспільної безпеки.

З утворенням у січні 1939 р. Сумської області почало діяти Управління Народного комісаріату державної безпеки УРСР по Сумській області, яке у березні 1954 р. було реорганізоване в Управління Комітету держбезпеки УРСР по Сумській області при Раді Міністрів УРСР. З 25 березня 1992 р. в Сумській області діє Управління Служби безпеки України.

Фільтраційні справи на громадян Сумщини, вивезених на примусові роботи до Німеччини та інших країн гітлерівської коаліції під час Другої світової війни.

Кримінальні справи несудових органів на громадян, обвинувачених у шпіонажі, здійсненні терористичних актів, направлених проти представників радянської влади, пропаганді або агітації проти дій радянської влади, бандитизмі, зраді батьківщині, колишніх білих офіцерів, службовців царського режиму, покараних у 1920–1950 рр. і реабілітованих у 1980–1990 рр.

5. Органи планування і статистики

Планові комісії виконавчих комітетів окружних рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів (окрплани)

3 фонди, 389 од. зб., 1924–1933 рр. Описи.

Створені на підставі постанови ВУЦВК від 1924 р. для проведення робіт з планування та контролювання роботи підприємств і установ на території округів. Ліквідовані на підставі постанови ВУЦВК від 2 вересня 1930 р.

Копії постанов, наказів, циркулярів РНК та Економічної наради УСРР (1927–1930). Протоколи 2-го та 3-го пленумів та резолюції 4-го пленуму Конотопського окрвиконкому (1926).

Копії протоколів засідань Чернігівського губплану (1925). Постанови президії Конотопського окрвиконкому про націоналізацію та денационалізацію підприємств і домоволодінь (1925–1926). Копія постанови РНК УСРР про окружні планові комісії (1925). Плани ліквідації неписьменності в Україні (1926–1930). Кошторис місцевих доходів Конотопщини (1925–1926), пояснювальні записки до бюджету Конотопщини (1926–1928), п'ятирічний план робіт по благоустрою міст Конотопського округу (1926–1931), фінансовий (1927–1932) та сільськогосподарський плани розвитку Конотопщини (1928–1932). Бюджети міст Роменського округу (1926–1927). Показники п'ятирічного плану розвитку Роменського округу (1927–1933). Кон'юнктурний огляд Роменського ринку та опис економіки округу (1925–1926). Матеріали

про переобладнання Лохвицької електростанції, план електрифікації Лохвицького району (1925–1929). Виробничі програми, промислово-фінансові плани і звіти Конотопського електромеханічного, Буринського, Леонтіївського, Дубов'язівського цукрових заводів (1925–1929). Звіти підприємств Роменського округу. Характеристика сільськогосподарських районів Глухівського округу (1928), звіти про урожайність хлібів на Глухівщині (1927–1933). Річні плани меліорації, доповіді про обстеження індивідуальних селянських господарств та сільськогосподарських комун, підсумки хлібопоставок. Матеріали про розвиток комунального господарства, житлового будівництва, охорони здоров'я, народної освіти. Протоколи засідань окружних комісій.

Глухівська, ф. Р-4706, 5 од. зб., 1928–1933 рр.
Конотопська, ф. Р-4710, 273 од. зб., 1928–1930 рр.
Роменська, ф. Р-5855, 111 од. зб., 1924–1930 рр.

Планова комісія виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів (облплан)

Ф. Р-3427, 1222 од. зб., 1939–1985 рр. Описи.

Заснована на підставі указу Президії Верховної Ради СРСР від 10 січня 1939 р. про створення Сумської області як постійно діючий орган у складі облвиконкому. Розробляє та складає річні та перспективні плани розвитку народного господарства області, а також контролює їх виконання.

Директивні та методичні вказівки вищих державних органів та Держплану УРСР з перспективного та поточного планувань, доповідні записки, довідки, листування про хід виконання народно-господарського плану області (1947–1984). Рішення та розпорядження облвиконкому Сумської області та обкому КПУ (1944–1978). Плани розвитку області та статистичні дані про хід їх виконання (1939–1984). План відбудови народного господарства та культурно-просвітницьких установ області після звільнення від нацистських загарбників (1943). Характеристика природних багатств по районах області (1949). Річні бухгалтерські звіти, штатні розклади та кошториси видатків (1944–1980). Протоколи та постанови засідань обласної планової комісії.

Повітові статистичні бюро

3 фонди, 112 од. зб., 1919–1923 рр. Описи.

Засновані на підставі постанови РНК УСРР від 15 березня 1919 р. Ліквідовані постановою ВУЦВК від 7 березня 1923 р.

Копії постанов та розпоряджень РНК УСРР, ЦСУ, Чернігівського, Полтавського губревкому, губвиконкому, губстатбюро, Кролевецького та Роменського повітових комітетів про залучення до роботи статистичних кадрів, про демографічний, професійний та сільськогосподарський переписи (1920). Положення про місцеві статистичні установи України (1919). Списки насе-

лених пунктів Роменського (1920), Конотопського (1921), Кролевецького (1921–1923) повітів. Списки кооперативних установ Кролевецького повіту (1923), відомості про промислові підприємства Конотопського повіту (1921), список поштово-телеграфних установ Чернігівської губернії (1921). Списки підприємств Гадяцького, Лохвицького, Роменського повітів (1921). Таблиці перепису населення (1920) та статистичні відомості про населення Лохвицького, Прилуцького та Роменського повітів (1922). Списки селянських господарств Охтирського повіту (1922). Матеріали про стан посівів у Роменському (1920), Охтирському (1922) та стан бджільництва у Борзенському повіті (1920–1921). Відомості про базарні ціни у Борзні, Конотопі, Кролевці, Ромнах (1920–1923). Звіти повітових статистичних бюро.

Кролевецьке, ф. Р-4990, 40 од. зб., 1920–1922 рр.

Охтирське, ф. Р-6772, 5 од. зб., 1922 р.

Роменське, ф. Р-5810, 67 од. зб., 1919–1923 рр.

Окружні статистичні бюро (окрстатбюро)

5 фондів, 891 од. зб., 1923–1930 рр. Описи.

Утворені на підставі постанови ВУЦВК від 30 травня 1923 р. Проводили роботу по статистиці населення, промисловості, сільського господарства, фінансів, народної освіти, охорони здоров'я. Ліквідовані на підставі постанови ВУЦВК від 2 вересня 1930 р. Охтирське окрстатбюро було утворене на базі Богодухівського бюро у зв'язку з перенесенням центру округу з м. Богодухова до м. Охтирки.

Копії наказів, циркулярів та інструкцій РНК СРСР і РНК УСРР, Центрального статистичного управління, Народного комісаріату фінансів (1924–1930). Плани робіт ЦСУ УСРР на 1926–1927 рр. Протоколи засідань президії окрвиконкомів, листування з ЦСУ, губернськими статбюро з питань вивчення діяльності підприємств усіх галузей промисловості, фінансових установ, органів охорони здоров'я, народної освіти і культури, кооперативних і торговельних організацій, сільського господарства. Списки промислових підприємств Роменського (1923) та Охтирського (1924) округів. Економічний опис районів Конотопського та Роменського округів (1924). Статистичні відомості про стан міст Богодухова та Охтирки, матеріали про переведення центру округу з Богодухова до Охтирки (1924) та про адміністративно-територіальний поділ округів (1923–1928). Дані про посівні площі та врожай хлібів, картоплі, цукрових буряків, льону, коноплі, організацію садово-огородницьких та інших сільськогосподарських кооперативних товариств. Статистичні відомості вибіркових сільськогосподарських переписів селянських господарств Сумського округу (1924, 1925, 1927). Сільськогосподарський баланс Глухівського округу та матеріали до нього (1928–1929). Дані про стан шкільної мережі Конотопського округу (1926–1927), списки культурно-просвітніх установ Роменського округу (1925), українізацію апарату Роменського окрстатбюро (1927). Матеріали загальноросійського міського

перепису по Охтирському та Роменському округах (1923), всесоюзного перепису по Конотопському та Роменському округах (1926), списки жителів м. Сум із зазначенням їх національності (1931). Списки громадян, позбавлених виборчих прав Глухівського (1929), Конотопського (1927–1930), Роменського (1930) округів. Звіти окружних статбюро і районних статистиків, матеріали про приймання на роботу та звільнення працівників статуправлінь.

Глухівське, ф. Р-1806, 21 од. зб., 1928–1930 рр.
Конотопське, ф. Р-4872, 359 од. зб., 1923–1930 рр.
Охтирське, ф. Р-4245, 88 од. зб., 1923–1925 рр.
Роменське, ф. Р-5734, 294 од. зб., 1923–1930 рр.
Сумське, ф. Р-433, 129 од. зб., 1924–1927 рр.

Статистичне управління Сумської області (облстатуправління)

Ф. Р-3155, 8610 од. зб., 1939–1987 рр. Описи.

Засноване у 1939 р. при створенні Сумської області як обласне управління народногосподарського обліку, підпорядковане Центральному управлінню народногосподарського обліку при Держплані СРСР. Постановою РНК СРСР та ЦК ВКП(б) у березні 1941 р. обласні управління народногосподарського обліку були перейменовані у статистичні управління областей з підпорядкуванням Центральному статистичному управлінню при Держплані СРСР. Пізніше ЦСУ було перетворене у самостійний орган при Раді Міністрів СРСР. Обласне статуправління здійснює заходи щодо централізації обліку та статистики в галузях господарства та культури області, проводить облік виконання державних планів розвитку області. У підпорядкуванні обласного статуправління знаходяться районні та міські інспектори державної статистики.

Постанови та розпорядження РМ СРСР та УРСР (1949). Розпорядження та інструкції ЦСУ і Статистичного управління УРСР з поточного обліку і розробки підсумкових матеріалів з праці, промисловості і фондів заробітної плати, народної освіти, охорони здоров'я, культурного розвитку. Плани статистичних робіт ЦСУ УРСР. Списки підприємств важкої промисловості області та підсумки їх роботи (1940). Підсумки перепису промисловості області (1944). Кон'юнктурні огляди колгоспних ринків (1940–1984). Списки науково-дослідницьких закладів, розташованих на території області, вищих і середніх спеціальних навчальних закладів (1939–1940). Матеріали всесоюзного перепису установ охорони здоров'я по районах області (1963). Розпорядження ЦСУ СРСР та УРСР щодо підготовки та проведення всесоюзних переписів населення (1958–1979). Матеріали переписів (1959, 1970, 1979).

Аналітичні та доповідні записки, статистичні відомості про стан промисловості, сільського господарства, транспорту, зв'язку, народної освіти, охорони здоров'я, культурного розвитку області.

6. Фінансові установи. Банки

Фінансові відділи виконавчих комітетів повітових рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів (повітфінвідділи)

7 фондів, 492 од. зб., 1918–1924 рр. Описи.

Засновані на підставі декрету РНК УСРР від 22 лютого 1919 р. з метою складання кошторисів державного бюджету, проведення нарахувань і збору державних податків, здійснення контролю за додержанням фінансово-бюджетної дисципліни установами та організаціями в межах повіту. Ліквідовані у березні 1923 р. на підставі постанови ВУЦВК про скасування повітів. Путивльський повітовий фінансовий відділ ліквідований у травні 1924 р. на підставі постанови ВЦВК РСФРР від 12 травня 1924 р. про адміністративно-територіальний поділ Курської губернії.

Копії постанов, наказів і циркулярів РНК УСРР, Народного комісаріату фінансів, Курського, Полтавського губернських, Лебединського і Путивльського повітових виконавчих комітетів про порядок обкладання прибутковим податком, порядок реквізиції та конфіскації майна приватних осіб і товариств, страхування майна (1921–1923). Матеріали про ліквідацію фінансово-кредитних установ м. Конотопа, про націоналізовані землі, мастки, підприємства по волостях Конотопського повіту (1920). Кошториси видатків та штат установ Кролевецького повіту (1920). Звіти про фінансово-господарську діяльність товариств (1918–1921), відомості про стан торгівлі і промислів по Роменському повіту (1921–1923). Списки білоемігрантів по Конотопському повіту (1919–1920) та м. Ромнах (1920). Описи та акти конфіскації церковного майна по Путивльському повіту (1924). Відомості про особовий склад установ.

Конотопський, ф. Р-4389, 68 од. зб., 1919–1923 рр.
Кролевецький, ф. Р-3150, 99 од. зб., 1919–1924 рр.
Лебединський, ф. Р-536, 30 од. зб., 1919–1923 рр.
Охтирський, ф. Р-6769, 3 од. зб., 1918–1919 рр.
Путивльський, ф. Р-1663, 21 од. зб., 1922–1924 рр.
Роменський, ф. Р-5584, 261 од. зб., 1918–1923 рр.
Сумський, ф. Р-419, 10 од. зб., 1918–1924 рр.

Фінансові відділи виконавчих комітетів окружних рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів (окрфінвідділи)

5 фондів, 5242 од. зб., 1921–1935 рр. Описи.

Створені на підставі постанови ВУЦВК від 1923 р. для виконання фінансово-бюджетних робіт на території округу. Ліквідовані за постановою ЦВК УСРР від 2 вересня 1930 р. про скасування округів.

Копії постанов і циркулярів ЦВК і РНК СРСР та УСРР, народних комісаріатів фінансів СРСР та УСРР, Полтавського губернського, Сумського

і Глухівського окружних фінансових відділів, окрвиконкому про місцеві податки і збори, регулювання базарних цін, фінансовий контроль (1922–1929). Річні звіти окружних фінансових відділів, штатні розклади, акти обстежень і ревізій районних фінвідділів (1926–1930). Кошториси видатків на утримання установ Сумського округу (1924–1926). Пояснювальні записки до місцевого бюджету Глухівського округу (1925–1928), відомості про виконання місцевого бюджету Глухівщини (1926–1929). Відомості про стан лісового фонду (1925–1926) та аналіз торгово-промислової мережі Глухівського округу (1926–1927). Кон'юнктурні огляди промисловості і сільського господарства Глухівського та Роменського округів (1926–1928). Відомості про ярмарки та базари, ціни на продукти широкого вжитку, доповіді і статистичні відомості про врожай. Акти обстеження майнового стану громадян Лебединського повіту (1923). Протоколи засідань Сумської окружної комісії з проведення українізації держустанов Сумського округу (1925–1926), Глухівського окрфінвідділу (1929).

Глухівський, ф. Р-1754, 559 од. зб., 1924–1930 рр.

Конотопський, ф. Р-4669, 1878 од. зб., 1922–1931 рр.

Охтирський, ф. Р-6765, 15 од. зб., 1923–1925 рр.

Роменський, ф. Р-4522, 2520 од. зб., 1921–1933 рр.

Сумський, ф. Р-36, 285 од. зб., 1922–1930 рр.

Фінансовий відділ виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів (облфінвідділ)

Ф. Р-3545, 3959 од. зб., 1943–1984 рр. Описи.

Створений в 1939 р. у зв'язку з організацією області. 16 лютого 1963 р. відповідно до наказу Міністерства фінансів УРСР реорганізований в обласні сільський і промисловий фінансові відділи. Згідно з рішенням сесії обласної ради депутатів трудящих від 10 грудня 1964 р. об'єднані. Складає обласний бюджет, забезпечує його виконання, контролює роботу райміськфінвідділів.

Накази Міністерства фінансів СРСР (1947). Плани роботи облфінвідділу. Річні бюджети області, районів, міст, звіти про їх виконання (1943–1984). Протоколи нарад фінансових працівників області. Відомості про мережі та штати установ культури, освіти, охорони здоров'я. Матеріали про роботу з кадрами.

Фінансові відділи виконавчих комітетів районних рад народних депутатів (райфінвідділи)*

29 фондів, 16 790 од. зб., 1924–1987 рр. Описи.

Засновані згідно з постановою ВУЦВК від 7 березня 1923 р. Здійснюють облік об'єктів оподаткування, нарахування і стягнення сільськогосподарського, прибуткового, промислового та інших податків.

* У фондах Конотопського, Лебединського, Роменського, Сумського райфінвідділів є матеріали за 1924–1930 рр., коли фінвідділи не були самостійними фондоутворювачами.

Копії постанов, наказів, інструкцій та циркулярів ЦВК і РНК СРСР та УРСР, Народного комісаріату фінансів СРСР та УРСР (1931–1934, 1950–1953). Постанови Чернігівського та Харківського облфінвідділів, Роменського райфінвідділу з фінансових питань (1931–1938). Матеріали про обкладання сільськогосподарським податком громадян Конотопського району (1930–1932), куркульських господарств Роменського (1930–1931) та Конотопського (1932) районів. Списки родин військовослужбовців та партизан Роменського району, потерпілих від нацистської окупації. Проекти та бюджетні районних та сільських рад. Річні бухгалтерські звіти про виконання кошторисів бюджетних установ. Плани надходження платежів держприбутку. Штати, кошториси і картки з реєстрації штатів районних установ. Статистичні звіти з кадрових питань.

Білопільський,	ф. Р-3967, 740 од. зб., 1945–1980 рр.
Буринський,	ф. Р-5550, 1194 од. зб., 1943–1982 рр.
Великописарівський,	ф. Р-7441, 709 од. зб., 1944–1979 рр.
Глинський,	ф. Р-6450, 195 од. зб., 1943–1959 рр.
Глухівський,	ф. Р-5504, 583 од. зб., 1943–1985 рр.
Грунський,	ф. Р-1300, 1 од. зб., 1941 р.
Дубов'язівський,	ф. Р-6974, 97 од. зб., 1943–1957 рр.
Зноб-Новгородський,	ф. Р-5219, 18 од. зб., 1960–1963 рр.
Конотопський,	ф. Р-4864, 1344 од. зб., 1930–1983 рр.
Краснопільський,	ф. Р-3586, 478 од. зб., 1965–1987 рр.
Кролевецький,	ф. Р-4377, 1320 од. зб., 1943–1980 рр.
Лебединський,	ф. Р-1336, 1332 од. зб., 1929–1983 рр.
Липоводолинський,	ф. Р-7075, 739 од. зб., 1943–1985 рр.
Миропільський,	ф. Р-3197, 124 од. зб., 1936–1957 рр.
Недригайлівський,	ф. Р-5125, 377 од. зб., 1944–1983 рр.
Охтирський,	ф. Р-7403, 422 од. зб., 1946–1986 рр.
Путивльський,	ф. Р-4175, 747 од. зб., 1951–1985 рр.
Роменський,	ф. Р-5692, 1609 од. зб., 1930–1985 рр.
Середино-Будський,	ф. Р-4164, 1369 од. зб., 1943–1981 рр.
Синівський,	ф. Р-3862, 156 од. зб., 1943–1955 рр.
Смілівський,	ф. Р-6584, 60 од. зб., 1944–1960 рр.
Сумський,	ф. Р-1340, 859 од. зб., 1924–1982 рр.
Тростянецький,	ф. Р-4457, 693 од. зб., 1943–1987 рр.
Хотинський,	ф. Р-7130, 131 од. зб., 1944–1962 рр.
Червоний,	ф. Р-7121, 87 од. зб., 1943–1962 рр.
Шалигинський,	ф. Р-7122, 20 од. зб., 1947–1954 рр.
Шосткинський,	ф. Р-5547, 689 од. зб., 1948–1985 рр.
Штепівський,	ф. Р-6925, 23 од. зб., 1944–1956 рр.
Ямпільський,	ф. Р-5220, 674 од. зб., 1977–1985 рр.

Фінансові відділи виконавчих комітетів міських рад народних депутатів (міськфінвідділи) та районні в містах

7 фондів, 4535 од. зб., 1934–1985 рр. Описи.

2 фонди, 686 од. зб., 1974–1988 рр. Описи.

Створені: Конотопський, Сумський, Шосткинський згідно з постановою ВУЦВК і СНК УСРР від 20 травня 1931 р.; Глухівський, Охтирський, Роменсь-

кий, Тростянецький після виділення міст в самостійні адміністративні одиниці; Ковпаківський та Зарічний у 1974 р. при поділі м. Суми на райони. Фінансові відділи підпорядковані міськвиконкомам та Сумському облфінвідділу. Контролюють бюджети міських рад, установ, підприємств, організацій торгівлі, охорони здоров'я, культури, освіти.

Накази, інструкції листи Міністерств фінансів СРСР та УРСР з питань фінансової роботи. Річні фінплани, баланси прибутків і видатків установ та підприємств. Міські бюджети та пояснювальні записки до них, річні звіти про виконання бюджету. Рішення міськвиконкомів з питань виконання бюджету. Протоколи виробничих нарад. Акти про матеріальні збитки, завдані нацистськими загарбниками містам області (1943).

Глухівський,	ф. Р-7658, 41 од. зб., 1980–1984 рр.
Конотопський,	ф. Р-5201, 1581 од. зб., 1943–1985 рр.
Охтирський,	ф. Р-7491, 233 од. зб., 1975–1986 рр.
Роменський,	ф. Р-6660, 377 од. зб., 1963–1976 рр.
Сумський,	ф. Р-7114, 1234 од. зб., 1934–1985 рр.
Тростянецький,	ф. Р-4558, 64 од. зб., 1963–1965 рр.
Шосткинський,	ф. Р-5273, 1005 од. зб., 1944–1985 рр.
Районні в м. Сумах:	
Зарічний,	ф. Р-7507, 286 од. зб., 1974–1988 рр.
Ковпаківський,	ф. Р-7510, 400 од. зб., 1974–1987 рр.

Сумські обласні контори банків

5 фондів, 1433 од. зб., 1943–1980 рр. Описи.

Розпочали діяльність у 1939 р. при створенні Сумської області. У 1957 р. була припинена діяльність облконтори Торговельного банку. У 1959 р. закриті контори Сільськогосподарського та Комунального банків, а їх функції передані обласній конторі Держбанку СРСР та облконторі Промбанку СРСР, перейменованій у облконтору Будбанку СРСР.

Накази, розпорядження та вказівки Міністерства фінансів СРСР, Ради Міністрів УРСР, Цекомбанку (1949–1953). Річні звіти Будбанку (1943–1980), Сільгоспбанку (1944–1959), Торгбанку (1945–1955), Комунбанку (1946–1959). Матеріали перевірок. Штатні розписи. Книги наказів.

Всесоюзного банку фінансування капіталовкладень (Будівельного),	ф. Р-3430, 274 од. зб., 1943–1980 рр.
Всесоюзного банку фінансування комунального та житлового будівництва (Цекомбанк),	ф. Р-3428, 70 од. зб., 1946–1959 рр.
Державного банку СРСР,	ф. Р-3289, 1041 од. зб., 1943–1977 рр.
Сільськогосподарського банку СРСР,	ф. Р-3683, 37 од. зб., 1944–1959 рр.
Фінансування капітального будівництва, торгівлі і кооперації (Торгбанк),	ф. Р-3677, 11 од. зб., 1945–1955 рр.

7. Органи управління народним господарством. Промислові підприємства

Повітові ради народного господарства

9 фондів, 1044 од. зб., 1919–1924 рр. Описи.

Створені у 1919 р. на підставі постанови РНК УСРР для вирішення економічних питань у повітах. Ліквідовані у 1922 р.

Копії декретів, постанови, циркуляри, положення та інструкції ВУЦВК, РНК СРСР та УСРР, ВРНГ, Народного комісаріату фінансів, Головного і Всеукраїнського комітетів по трудовій повинності (1920–1921). Постанови і накази Полтавського, Харківського, Чернігівського губернських і повітових рад народного господарства про організацію відділів рад народного господарства, націоналізацію промисловості, заходи сприяння розвитку кустарної, хімічної та харчової промисловості.

Доповідь про технічний стан Роменської телефонної мережі (1919), матеріали про будівництво електростанції у Конотопі (1920). Пояснювальні записки про стан хімічної (1920) та ткацько-прядильної (1921) промисловості Роменського повіту.

Списки промислових підприємств Конотопського (1920), Роменського (1920–1922) повітів, націоналізованих підприємств Кролевецького повіту (1923). Книги обліку кустарів та відомості про кустарну промисловість. Анкети кустарних підприємств Лебединського повіту (1920). Статути трудових артілей. Штатні розписи, анкети, особові справи, відомості на виплату заробітної плати, списки робітників і службовців Глухівської (1919–1921), Конотопської (1920–1924), Роменської (1919–1924), Сумської (1919), Шосткинської (1921) повітових рад народного господарства.

Глухівська, ф. Р-1575, 138 од. зб., 1919–1922 рр.

Конотопська, ф. Р-1598, 239 од. зб., 1919–1923 рр.

Кролевецька, ф. Р-3332, 3 од. зб., 1919–1923 рр.

Лебединська, ф. Р-2572, 31 од. зб., 1920–1922 рр.

Путивльська, ф. Р-1680, 2 од. зб., 1921 р.

Роменська, ф. Р-5704, 538 од. зб., 1919–1924 рр.

Сумська, ф. Р-82, 19 од. зб., 1920–1924 рр.

Сумська, ф. Р-3160, 33 од. зб., 1919 р.

Шосткинська, ф. Р-1636, 41 од. зб., 1920–1922 рр.

Повітові уповноважені губернських рад народного господарства

4 фонди, 114 од. зб., 1920–1926 рр. Описи.

Посади повітових уповноважених засновані у 1922 р. у зв'язку з ліквідацією повітових відділів народного господарства з метою сприяння розвитку промисловості, здійснення контролю за виробничою та фінансовою діяльністю підприємств. Ліквідовані у 1923 р.

Постанови, накази, положення, циркуляри та інструкції ВЦВК, ВРНГ СРСР і РНК УСРР, Полтавської та Чернігівської губернських рад народного господарства про повітових уповноважених губернських РНГ, їх права та обов'язки, про роботу торгово-промислових підприємств, заходи щодо поліпшення селянського господарства.

Резолюція 1-ї губернської наради представників повітових і волосних виконкомів Чернігівщини (1922). Доповідь про діяльність Шосткинського повітового відділу народного господарства (1922), звіти промислової інспекції Конотопського округу (1923).

Акти обстеження млинів, цегельних та шкіряних заводів Конотопського повіту (1920–1922), промислових підприємств Глухівського повіту (1922). Відомості про націоналізацію та здавання в оренду промислових підприємств Лохвицького та Миргородського повітів, м.Ромен (1922–1923).

Глухівський, ф. Р-2456, 19 од. зб., 1921–1922 рр.

Конотопський, ф. Р-4624, 38 од. зб., 1920–1926 рр.

Роменський, ф. Р-7211, 56 од. зб., 1921–1924 рр.

Сумський, ф. Р-1434, 1 од. зб., 1921–1923 рр.

Відділи місцевого господарства окрвиконкомів

4 фонди, 1961 од. зб., 1922–1930 рр. Описи.

Створені на підставі постанови ВУЦВК у 1923 р. Займались організацією будівництва та ремонтом цивільних споруд, об'єктів комунального господарства, проведенням санітарних і протипожежних заходів. Ліквідовані у 1930 р. у зв'язку зі змінами адміністративно-територіального поділу.

Постанови, накази, директиви і циркуляри РНК СРСР та УСРР, ВРНГ, народних комісаріатів внутрішніх справ, фінансів і праці УСРР, Українського бюро Всесоюзної Центральної Ради профспілок, Чернігівського та Харківського губернських відділів комунального господарства (1923–1930). Протоколи засідань окружних і районних виконкомів. Матеріали III сесії Ради місцевої промисловості УСРР (1926). Плани робіт та звіти Роменського окркомунгоспу (1922–1929). Листування та пояснювальні записки до проектів розширення меж м. Конотопа (1922), м. Ромен (1922–1929), плани благоустрою міст. Відомості про стан та роботу місцевої промисловості Роменського округу (1925–1928), проекти і плани заводів, фабрик та інших будівель округу (1924–1930). Доповіді райвиконкомів Сумського округу про економічний стан районів (1924), річні звіти та баланси підприємств (1925–1926), статистичні звіти і доповіді про діяльність промислових підприємств округу (1925–1928). П'ятирічні плани дорожнього будівництва по Конотопському округу (1925–1930), експлуатації комунальних підприємств Конотопа (1928–1932), розвитку народного господарства Роменщини (1928–1933). Економічний огляд Роменського округу (1928). П'ятирічний перспективний план розвитку місцевого господарства Глухівського округу (1927–1932). Історія Сумського міського водогону, місячні звіти про роботу насосних станцій м.Сум (1924), матеріали про будівництво водогону у Ромнах (1924–1925).

Листування, кошториси, акти на проведення електричного освітлення у Ромнах та Конотопі, звіти про роботу електростанцій, відомості про електрифікацію Роменського округу (1923–1929), проекти будівництва Низівської гідроелектростанції (1929). Списки націоналізованих і денационалізованих домоволодінь по Роменському (1922–1929), Конотопському (1922–1927) округам, м.Суми (1928) Акти обстеження, плани, кошториси на ремонт шкіл та лікарень Конотопського та Роменського округів (1926). Список населених пунктів Конотопського округу (1926). Особові справи співробітників Сумського окркомунгоспу (1924–1928), списки робітників та службовців Конотопського окркомунгоспу (1923–1929).

Глухівський,	ф. Р-4853, 1 од. зб., 1927 рр.
Конотопський,	ф. Р-4658, 823 од. зб., 1923–1930 рр.
Роменський,	ф. Р-5594, 823 од. зб., 1922–1930 рр.
Сумський,	ф. Р-34, 314 од. зб., 1924–1930 рр.

Управління цукровими заводами Лівобережної України

ф. Р-508, 154 од. зб., 1919–1934 рр. Описи.

Створене у січні 1919 р., тимчасово припинило діяльність у період захоплення території Сумщини денікінськими військами (серпень–грудень 1919 р.). Спочатку до управління “Сумцукор” входили всі цукрові заводи Лівобережжя, з травня 1921 р. за розпорядженням “Головцукру” частина заводів Харківської і Полтавської губернії відійшла “Харцукру”. Управління “Сумцукор” мало відділи: загальний, технічний, агрономічний, постачання, кошторису, розрахунковий, розподільчий, статистичний. Роботою всіх відділів “Сумцукру” керувала колегія. Дату ліквідації управління не встановлено.

Копії декретів, постанов ВЦВК, Ради Праці та Оборони СРСР, Президії ВРНГ і РНК УСРР (1920–1922). Протоколи засідань колегії “Сумцукру”, заводських та профспілкових комітетів. Звіти і доповіді про діяльність “Сумцукру”, організацію праці на заводах.

Матеріали про створення Полтавського та Чернігівського агрономічних бюро “Сумцукор” (1919). Списки заводів “Сумцукру” (1921). Опис майна Воронізького та Грязнянського заводів (1921–1922) Положення та інструкції про міліцейську охорону цукрової промисловості УСРР (1922). Відомості про площі цукрових плантацій заводів та одержаний врожай, про кількість перероблених буряків і виробництво цукру. Списки робітників та службовців.

Управління та об’єднання промисловості Сумської області

6 фондів, 9042 од. зб., 1935–2001 рр. Описи.

Управління створені в 1939 р., об’єднання м’ясної промисловості – в 1970 р. Здійснюють управління діяльністю промислових підприємств і організацій Сумської області.

Накази, директивні вказівки міністерств м'ясної і молочної промисловості, легкої і харчової промисловості, продовольчих товарів УРСР, Держхарчопрому УРСР, Головного управління цукрової промисловості з діяльності промислових підприємств і організацій. Рішення облвиконкому, накази і розпорядження керівників управлінь з основної діяльності.

Статути тресту "Маслосирпром", підприємств легкої промисловості (1948), Сумської асоціації "Сумим'ясопром" (1995).

Протоколи технічних нарад, засідань балансових комісій. Протоколи засідань Ради асоціації "Сумим'ясопром".

Техпромфінплани промислових підприємств Сумської області. Плани виробництва продукції підприємствами та організаціями області.

Річні звіти облуправлінь та об'єднань, підвідомчих організацій про роботу. Звіти про виконання плану якісних показників продукції, про надходження та впровадження нової техніки, винаходів, раціоналізаторських пропозицій у виробництво, про освоєння нових видів промислової продукції, заготівлю сировини і використання її у виробництві. Техніко-виробничі показники роботи промислових підприємств.

Доповідні записки з питань виробничої діяльності. Паспорти залізничних під'їзних шляхів до цукрозаводів (1935–1941).

Акти про збитки, завдані нацистськими окупантами підприємствам легкої промисловості, промисловості продовольчих товарів (1943).

Документи з особового складу управлінь. Списки співробітників обллегпрому. Кошториси та штатні розписи. Відомості нарахування заробітної плати.

Листування з Міністерством промислових товарів широкого вжитку, підприємствами з виробничих питань.

Документи місцевих комітетів професійних спілок.

Сумське обласне управління промислових товарів широкого споживання,
ф. Р-2361, 199 од. зб., 1940–1954 рр.

Сумське обласне виробниче об'єднання продовольчих товарів,
ф. Р-3363, 1571 од. зб., 1943–1998 рр.

Асоціація цукровиків Сумщини "Сумицукор",
ф. Р-3467, 2645 од. зб., 1935–1941, 1944–2000 рр.

Сумське виробничо-торговельне об'єднання "Сумчанка",
ф. Р-4133, 1817 од. зб., 1946–1998 рр.

Сумське об'єднання підприємств "Сумимолоко",
ф. Р-4252, 1544 од. зб., 1943–2001 рр.

Сумська асоціація "Сумим'ясопром",
ф. Р-7545, 1266 од. зб., 1970–2001 рр.

Шосткинське ордену Жовтневої соціалістичної революції виробниче об'єднання "Свема" ім. 50-річчя СРСР

Ф. Р-4980, 2593 од. зб., 1938–1985 рр. Описи.

Шосткинська фабрика кіноплівки збудована в 1931 р. У жовтні 1959 р. фабрика перейменована у Шосткинський хімічний завод. Наказом Міністерства

хімічної промисловості СРСР № 300 від 25 квітня 1975 р. Шосткинський хімкомбінат перейменованій у Шосткинське виробниче об'єднання "Свема". Є одним з найбільших підприємств у хімічно-фотографічній промисловості Європи. У 1971 р. нагороджене орденом Жовтневої революції.

Накази Міністерств кінематографії та хімічної промисловості СРСР, директора фабрики № 3 та виробничого об'єднання "Свема" (1944–1985). Паспорти на обладнання цехів (1938). Штатний розпис та списки штатних робітників (1943–1946). Акти про збитки, нанесені нацистськими загарбниками (1944).

Розрахункові відомості про заробітну плату (1944–1946). Річні звіти про діяльність фабрики № 3. Книги запису раціоналізаторських пропозицій (1944). Річні техпромфінплани, протоколи технічних нарад, технічні звіти ВТК. Плани виробництв Шосткинського хімічного заводу (1960).

Сумський фарфоровий завод

Ф. Р-3420, 753 од. зб., 1959–1986 рр. Описи.

Збудований у 1959–1964 рр. Знаходиться у відомстві легкої промисловості УРСР. Випускає фарфоровий господарський посуд.

Матеріали про будівництво заводу (1959–1969). Акт Державної комісії з приймання заводу у експлуатацію (1964). Перспективний план восьмої п'ятирічки (1966–1970), п'ятирічний план економічного та соціального розвитку на 1981–1985 рр. Фінансові, статистичні, річні звіти та пояснювальні записки до них (1966–1986). Протоколи засідань художньо-технічної ради (1971–1985), технічні описи заводських виробів. Журнали запису раціоналізаторських пропозицій (1965–1986), плани розвитку і запровадження нової техніки та проведення науково-дослідницьких робіт. Кошториси, штатні розписи, колективні договори, звіти про роботу з кадрами (1966–1986). Матеріали про діяльність профспілкового комітету (1967–1986).

Конотопський ордена Трудового Червоного Прапора електромеханічний завод "Червоний металіст"

Ф. Р-4121, 2596 од. зб., 1916–1984 рр. Описи.

Заснований у 1916 р. Київським військово-промисловим комітетом для випуску снарядів. Націоналізований у 1919 р. і переданий у розпорядження Чернігівської губернської ради народного господарства. З 1933 р. іменується Конотопський державний електромеханічний завод "Червоний металіст". 9 липня 1966 р. нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора. Знаходився у віданні Міністерства вугільної промисловості СРСР. Випускає засоби автоматизації для вугільної гірничорудної промисловості.

Постанови, накази, розпорядження ЦВК, Ради Народних Комісарів СРСР, Вищої ради народного господарства УРСР, Чернігівської губернської ради народного господарства, Міністерства вугільної промисловості СРСР та УРСР, Харківського раднаргоспу (1919–1963). Накази директора заводу

(1943–1984). Листування з Київським обласним військово-промисловим комітетом (1916–1918).

Матеріали про перебудову Конотопської та запуск Кролевецької електростанцій (1922–1923). Характеристика заводів, що входили до об'єднання Чернігівської губернської ради народного господарства (1922). П'ятирічні плани розвитку заводу (1927–1932, 1965–1970). Річні звіти про діяльність заводу (1924–1984). Огляд роботи заводу за 1931, 1933 рр. Кон'юнктурний огляд діяльності об'єднання металообробної промисловості УСРР (1931).

Креслення заводської продукції (1931–1935). План капітального будівництва заводу на 1935 р. Листування з керівними організаціями та підприємствами СРСР з питань виконання плану, замовлень, поліпшення якості продукції, збуту готової продукції (1930–1936). Річні бухгалтерські звіти (1943–1984), техпромфінплани (1964–1984). Списки робітників та службовців, схема заводууправління та виробництва, штати інженерно-технічного персоналу (1932). Штатні розписи (1952–1984). Документи про роботу школи ФЗН (1924–1935). Перспективні плани науково-дослідних робіт (1964–1984). Колективні договори, матеріали про діяльність профспілкового комітету (1944–1984).

Конотопський ордена “Знак Пошани” вагоноремонтний завод

Ф. Р-4978, 740 од. зб., 1928–1990 рр. Описи.

Конотопські головні залізничні майстерні відкрилися у 1869 р. після прокладення Курсько-Київської залізниці. У 1929 р. передані до відання Наркомату шляхів сполучення і перейменовані на Конотопський паровозовагоноремонтний завод. У 1969 р. нагороджений орденом “Знак Пошани”. З 1973 р. – Конотопський вагоноремонтний завод.

Копії наказів Народного комісаріату та Міністерства шляхів сполучення (1931–1966). Накази начальника заводу з питань діяльності (1952–1985). Пояснювальна записка та зведення про виконання виробничої програми за п'ять місяців 1932 р. у порівнянні з 1931 р. Відомості про пропускну здатність заводу. Акти ревізій, аналізи роботи цехів та відділів заводу (1928–1929).

Технічно-промислові фінансові плани (1944–1985), технічно-економічні показники по заводу (1946–1964). Річні бухгалтерські звіти (1943–1985). Ліміти, контрольні цифри по виробництву продукції, баланси доходів та видатків. Штатні розписи, звіти про виконання норм виробітку, результати соціалістичного змагання, виробничий травматизм. Матеріали про присвоєння звання ударника та бригад комуністичної праці (1959–1960). Протоколи засідань завкому, загальних зборів робітників та службовців, заводських профспілкових конференцій, штатні розписи, кошториси, фінансові звіти профспілкового комітету (1944–1990).

Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання ім. М. В. Фрунзе

Ф. Р-191, 1473 од. зб., 1922–1987 рр. Описи.

Збудований у 1896 р. на кошти бельгійського акціонерного товариства, засновниками якого, окрім закордонних компаній, були сумські цукрозаводчики П. Харитоненко, М. Суханов, Л. Кеніг. Випускав обладнання і машини для цукрових і винокурних заводів. У 1912 р. змінено назву з Сумських машинобудівних майстерень на Сумські машинобудівні заводи. Націоналізований в 1919 р. У 1922 р. був перейменований на Сумський перший державний завод ім. Х. Г. Раковського. З 1928 р. мав назву Сумський машинобудівний завод ім. М. В. Фрунзе. У роки війни знаходився в евакуації в Узбекистані. З 1985 р. – Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання ім. М. В. Фрунзе.

Копії наказів, циркулярів, директив Вищої ради народного господарства СРСР, Українського тресту середнього машинобудування “Укрмашбудтрест”, галузевих міністерств, копії постанов РМ СРСР та УРСР, ЦК КПРС. Листування з Держпланом СРСР та УРСР з питань виробництва (з 1959). Протоколи нарад при Харківському об'єднанні державних заводів металообробної промисловості, загальних зборів робітників і службовців, виробничих і технічних нарад з обговоренням питань діяльності заводу. Інвентарний опис майна заводу (1922, 1928). Річні звіти про діяльність заводу (1928–1973). П'ятирічний план підготовки кваліфікованої робочої сили (1926–1928). Матеріали про поставку обладнання на будівництво Березниківського хімкомбінату (1930), виготовлення боєприпасів (1935–1936).

Матеріали проведення заходів з протиповітряної оборони (1930–1933). Промислово-фінансові плани заводу (1948–1972), технічно-економічні показники виробництва (1949–1972). Титульні списки та річні звіти про капітальне будівництво (1943–1970). Матеріали про участь заводу у закордонних та всесоюзних виставках (1967–1970). Книги обліку рацпропозицій та винаходів (1948–1967). Колективні договори (1948–1971). Списки технічного персоналу заводу (1929, 1936), відомості про інженерно-технічних працівників (1961–1972). Списки кращих робітників заводу по професіях та занесених на дошку пошани. Протоколи засідань звітно-виборних конференцій, кошториси, штатні розписи, фінансові звіти профспілкового комітету (1947–1968).

Охтирський ордена Трудового Червоного Прапора завод “Промзв'язок” ім. XXV з'їзду КПРС

Ф. Р-4473, 848 од. зб., 1935–1984 рр. Описи.

У 1927 р. на базі майстерень комунального господарства був створений Охтирський ливарно-механічний завод № 11. Під час тимчасової окупації Сумської області (1941–1943) завод був евакуйований у тил. У 1944 р. відновив свою діяльність на визволеній території. Наказом Міністерства зв'язку СРСР від 16 червня 1955 р. був затверджений профіль заводу – завод поштового та ливарного обладнання. З 1962 р. мав назву Державний союзний завод № 11 Го-

ловного управління промислових підприємств Міністерства зв'язку СРСР, у 1966 р. переіменований на Державний союзний завод "Промзв'язок". Наказом Президії Верховної Ради СРСР від 6 липня 1966 р. нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора. З 1976 р. підприємство називається Охтирський ордена Трудового Червоного Прапора союзний завод "Промзв'язок" ім. XXV з'їзду КПРС.

Накази, рішення, розпорядження Міністерства зв'язку СРСР, Охтирського райвиконкому про технічну підготовку заводу до випуску нових виробів, виготовлення дослідного зразка пачкосортувальної машини, хід атестації виробів заводу на Державний Знак якості, постачання продукції за кордон.

Статут Охтирського заводу "Промзв'язок".

Протоколи технічних нарад, засідань заводського комітету.

Техпромфінплани, плани наукової організації праці та модернізації виробів, плани заходів по переходу заводу на новий порядок планування та економічного стимулювання.

Річні звіти з основної діяльності заводу, з капітального будівництва. Звіти з питань освоєння випуску нових виробів і зняття з виробництва застарілої промислової продукції. Основні техніко-економічні показники роботи заводу.

Колективний договір.

Штатні розписи працівників заводу. Посадові інструкції (1952). Списки робочих і службовців, які брали участь у Великій Вітчизняній війні (1980). Звіти про роботу шкіл масового технавчання.

Документи профспілкового комітету.

Глухівський електроапаратний завод "Електропанель"

Ф. Р-7442, 461 од. зб., 1960–1983 рр. Описи.

Створений на підставі постанови Ради Міністрів УРСР від 13 травня 1960 р. на базі Глухівського лісообозного заводу. У 1976 р. завод "Електропанель" увійшов до складу виробничого об'єднання Харківського електромеханічного заводу. Спеціалізується на випуску електроапаратури різних видів.

Накази, рішення Міністерства електромеханічної промисловості СРСР, виробничого об'єднання Харківського електромеханічного заводу, що стосуються діяльності заводу "Електропанель".

Статут Глухівського електромеханічного заводу "Електропанель" (1970), паспорт заводу (1979–1983).

Техпромфінплани, п'ятирічні плани по виробництву на 1971–1975, 1976–1980 рр. План підвищення технічного рівня і якості промислової продукції, що випускається заводом, заходів з охорони праці, техніки безпеки та промислової санітарії.

Річні звіти з основної діяльності заводу, капітального будівництва, про якість продукції та виконання норм виробітку. Звіти про надходження та впровадження раціоналізаторських пропозицій.

Номенклатурний довідник виробів заводу (1982–1983). Матеріали про постачання електрообладнання для важливих об'єктів, які будуються або вводяться в дію.

Матеріали групи народного контролю.

Штатні розписи працівників заводу.

Документи профспілкового комітету.

Сумське орденна Леніна виробниче об'єднання “Хімпром”

Ф. Р-3493, 1723 од. зб., 1947–1991 рр. Описи.

Згідно з наказом Міністерства хімічної промисловості СРСР від 12 травня 1949 р. розпочалося будівництво суперфосфатного заводу для забезпечення народного господарства хімічними добривами. Сумський суперфосфатний завод був введений в дію у грудні 1954 р. У березні 1964 р. переіменований на Сумський хімічний комбінат, до його складу увійшов лакофарбний завод. З 1967 р. підприємство мало назву Сумський хімічний комбінат ім. 50-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції. Відповідно до постанови Ради Міністрів СРСР та наказу Міністерства хімічної промисловості від 25 квітня 1975 р. реорганізований у Сумське виробниче об'єднання “Хімпром”. У 1976 р. об'єднання було нагороджене орденом Леніна і почало називатися Сумське орденна Леніна виробниче об'єднання “Хімпром” ім. 50-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції. Підприємство підпорядковане Міністерству хімічної промисловості УРСР. Спеціалізується на випуску мінеральних добрив, лакофарбної продукції, товарів побутової хімії.

Постанови, накази, розпорядження та циркуляри Ради Міністрів УРСР, Міністерства хімічної промисловості СРСР і УРСР про зведення в Сумській області суперфосфатного заводу та створення будівельного управління для будівництва заводу (1949), про впровадження нових прогресивних техніко-економічних норм у хімічній промисловості, ремонт і реконструкцію підприємств і установ Мінхімпрому, роботу та перспективи розвитку Сумського хімкомбінату (1972).

Протоколи засідань, акти, висновки комісії щодо вибору місця під будівництво суперфосфатного заводу (1947).

Протоколи засідань колегії Мінхімпрому, Ради директорів хімічних підприємств про заходи із забезпечення виконання плану виробництва мінеральних добрив, хімічних засобів захисту рослин та сировини для них (1977–1978), про підсумки роботи підприємств хімічної промисловості. Протоколи нарад, загальних зборів робітників і службовців, виробничих і технічних нарад з обговоренням питань про діяльність Сумського ВО “Хімпром”.

Промислово-фінансові плани підприємства, технічно-економічні показники виробництва, норми витрат сировини та допоміжних матеріалів на одиницю продукції. Заходи щодо впровадження передової технології, механізації та автоматизації виробничих процесів, зменшення вмісту шкідливих речовин у вихлопних газах та поліпшення санітарної зони хімкомбінату (1971–1975).

Річні звіти про діяльність Сумського хімкомбінату. Технічні звіти про виконання плану виробництва хімічної продукції, впровадження рацпропозицій, нових технологій.

Титульні списки та річні звіти про капітальне будівництво. Акти про прийняття державною комісією промислових об'єктів та введення їх у дію.

Штатні розписи працівників підприємства, списки спеціалістів хімкомбінату.

Документи комітету профспілки працівників нафтової, газової та хімічної промисловості.

Роменський завод поліграфічних машин “Поліграфмаш”

ф. Р-5623, 1792 од. зб., 1921–1981 рр. Описи.

Завод почав діяти у 1916 р. як механічна майстерня приватних орендарів товариства “Георгіївські заводи”, на якій ремонтували сільськогосподарські машини та інвентар. У 1917 р. майстерня була перетворена на Георгіївський чавуноливарний і машинобудівний завод. У 1921 р. завод був націоналізований і перейменований на Роменський державний машинобудівний завод. У 1923–1930 рр. входив до складу Роменського комбінату місцевої промисловості. З 1930 р. випускав інкубатори і мав назву Роменський машинобудівний і інкубаторний завод, з 1933 р. – Роменський машинобудівний завод тресту “Укрсередмаш”. У 1936 р. завод перейшов на серійне виробництво поліграфічних машин. В 1941–1943 рр. діяльність заводу була перервана тимчасовою окупацією області нацистськими загарбниками, після війни відбудований і відновив свою роботу. З 1968 р. підприємство має назву Роменський завод поліграфічних машин “Поліграфмаш” і спеціалізується на випуску поліграфічного устаткування, деревообробних верстатів, комбайнів.

Постанови, накази та розпорядження РНК УСРР, Народного комісаріату важкої промисловості, Міністерства машинобудування та приладобудування, Головополіграфмашу, Роменського окрвиконкому, губернського і повітового раднаргоспів про виробничо-фінансові плани, надання допомоги голодуючим (1922), про трудову дисципліну, реорганізацію та реконструкцію заводу, перехід на госпрозрахунок.

Накази та розпорядження Роменського машинобудівного заводу. Статут і положення про спеціальне конструкторське бюро поліграфічного машинобудування (1965).

Протоколи засідань заводоуправління, загальних зборів працівників заводу, комісій з раціоналізації та винахідництва, технічних і виробничих нарад.

Промислово-фінансові плани підприємства, техніко-економічні показники виробництва. Проект п'ятирічного плану розвитку народного господарства Роменського заводу поліграфічних машин на 1966–1970 рр. Перелік виробів конструкторського бюро.

Річні звіти про діяльність заводу “Поліграфмаш”, виконання плану випуску продукції народного споживання, надходження та впровадження винаходів і рацпропозицій у виробництво, рух товарної продукції. Відомості про діяльність заводів Георгіївського товариства (1922).

Правила внутрішнього розпорядку заводу (1924). Списки працівників заводу, посвідчення робітників і службовців (1922–1924). Відомості нарахування зарплати.

Листування з Полтавським губраднаргоспом, Міністерством машинобудування УРСР, Головополіграфмашем з питань відбудови промисловості України, націоналізації заводу, виробництва та випробування паперорізальних машин.

Роменський завод автоматичних телефонних станцій (АТС)

Ф. Р-6630, 508 од. зб., 1961–1980 рр. Описи.

Створений на підставі постанови Ради народного господарства Харківського економічного району від 31 грудня 1960 р. Розпочав свою діяльність у 1961 р. на виробничих площах Роменської махорочної фабрики. Спеціалізується на випуску автоматичних телефонних станцій, комплектуючих до них, телефонних апаратів.

Постанови та накази Міністерства радіопромисловості СРСР, Управління радіотехнічної промисловості Харківського раднаргоспу, виконкому Роменської райради депутатів трудящих, що стосуються діяльності заводу. Накази та розпорядження директора Роменського заводу АТС з виробничої діяльності.

Техпромфінплани заводу. Плани виробництва заводу, організаційно-технічних і раціоналізаторських заходів щодо поліпшення якості продукції, впровадження передової технології, механізації та автоматизації виробничих процесів. Плани, титульні списки, кошториси капітального будівництва. Акти про прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів.

Річні звіти про роботу заводу, виконання планів виробництва, надходження та впровадження винаходів та рацпропозицій у виробничий процес. Довідки про випуск товарів народного споживання (1980).

Матеріали роботи групи народного контролю. Штатні розписи працівників заводу та кошториси адміністративно-управлінських витрат.

Документи профспілкового комітету.

Сумське виробниче об'єднання енергетичного насособудування “Насосенергомаш”

Ф. Р-208, 999 од. зб., 1923–1933, 1949–1988 рр. Описи.

Засноване на підставі постанови РНК СРСР від 17 липня 1923 р. “Про державні підприємства” як Сумський завод сільськогосподарських машин і знарядь “Сільмаш”. У 1930 р. підприємству було присвоєне ім'я Артема, а з 1933 р. завод був приєднаний до Сумського машинобудівного заводу ім. Фрунзе і переобладнаний під цех центрифугобудування. Згідно з наказом Міністерства машинобудування та приладобудування СРСР від 1 липня 1949 р. на базі цеху створений Сумський насосний завод. Наказом Міністерства хімічного машинобудування СРСР від 28 грудня 1971 р. насосний завод реорганізований у Науково-виробниче об'єднання “Насосенергомаш”,

яке у 1975 р. переіменоване у Виробниче об'єднання енергетичного насособудування “Насосенергомаш”. З 1982 р. – ВО “Насосенергомаш” ім. 60-річчя СРСР. Спеціалізується на виготовленні насосного устаткування для теплової та атомної енергетики.

Постанови, накази, директиви, розпорядження Народного комісаріату робітничо-селянської інспекції СРСР, Вищої ради народного господарства УРСР, Всесоюзного та Українського об'єднань сільськогосподарського машинобудування “Союзсільмаш”, “Укрсільмаш”, Міністерства машинобудування і приладобудування СРСР з питань роботи заводу, створення та обліку державного промислового фонду, якості продукції, що випускається.

Накази з основної діяльності заводу (1927, 1949–1976).

Статут заводу.

Протоколи засідань президії заводського комітету, виробничих і технічних нарад, загальних зборів робітників заводу, нарад при директорі і головному інженері заводу з обговоренням питань про складання і виконання виробничих планів та замовлень на виготовлення машин і знарядь, насосів, зниження собівартості продукції, здійснення госпрозрахунку, підготовки кадрів і використання робочої сили.

Виробничо-фінансові, кредитні і промислові плани (1926–1927, 1950–1976). План розвитку Сумського насосного заводу (1959–1965). Річні звіти з основної діяльності заводу, капітального будівництва.

Основні техніко-економічні показники роботи заводу. Опис обладнання цехів заводу (1928). Матеріали з освоєння нових машин.

Коллективний договір по Сумському насосному заводу.

Журнали реєстрації раціоналізаторських пропозицій (1950–1976). Альбоми виробництва живильних насосів для теплових електростанцій (1962–1976). Альбоми “Виробнича діяльність заводу” (1950–1976).

Штатні розписи. Відомості про середню зарплату робітників по професіях.

Листування з Вищою радою народного господарства УРСР, Міністерством машинобудування СРСР, підприємствами та організаціями з питань виконання промислового плану, постачання матеріалів для виробництва, відпуску готової продукції.

Сумське виробниче об'єднання “Електрон”

Ф. Р-7138, 2323 од. зб., 1956–1990 рр. Описи.

Сумський завод електронних мікроскопів заснований у 1956 р., вступив у дію в 1959 р. В 1968 р. заводу присвоєно ім'я 50-річчя ВЛКСМ, а в 1971 р. Президія Верховної Ради СРСР нагородила підприємство орденом Трудового Червоного Прапора. Згідно з наказом Міністерства приладобудування, засобів автоматизації і систем управління СРСР від 4 січня 1984 р. завод переіменований на Сумське виробниче об'єднання “Електрон”. Спеціалізується на виготовленні електронних мікроскопів, приладів, мас-спектрометрів.

Постанови, накази, розпорядження Міністерства приладобудування, засобів автоматизації і систем управління, Харківського раднаргоспу, що

стосуються діяльності об'єднання (1956–1984). Рішення та акти про відведення земельних ділянок для будівництва заводу (1956). Накази, розпорядження директора і головного інженера з основної діяльності заводу.

Положення та посадові інструкції відділів і служб заводу (1967).

Протоколи технічних нарад при директорові і головному інженерові заводу з питань будівництва і реконструкції заводу, затвердження цін на продукцію, виконання виробничих планів та замовлень на виготовлення приладів.

Проектне завдання на будівництво заводу (1956). Техпромфінплани. Річні виробничі плани і зміни до них. Плани організаційно-технічних заходів щодо поліпшення технології виробництва, модернізації обладнання заводу (1968–1983).

Звіт про виконання плану з основної діяльності заводу. Квартальні звіти про якість промислової продукції, надходження і впровадження винаходів і раціоналізаторських пропозицій. Річні звіти про облік, розподіл і використання кадрів. Бухгалтерські звіти.

Колективний договір.

Тези доповідей 4-ї Всесоюзної конференції з електронної мікроскопії. Доповіді I заводської конференції молодих спеціалістів (1960).

Акти про передачу недобудованої швейної фабрики заводу мас-спектрометрів (1956), ревізії виробничо-господарської діяльності об'єднання (1959–1984). Акти відомчих комісій про прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів. Акти, протоколи комісій з випробування приладів. Перелік експонатів, представлених на тематичну виставку (1961).

Штатні розписи працівників заводу.

Листування з питань проведення ярмарків, виставок та експортних поставок.

Документи профспілкового комітету.

Відкрите акціонерне товариство “Сумитекс”

Ф. Р-542, 1658 од. зб., 1922–1928, 1931–1934, 1938, 1940, 1944–2001 рр. Описи.

Заснована у 1916 р. приватними підприємцями Чернобильським та Бенцманом. У грудні 1920 р. фабрика була націоналізована і одержала назву Сумська суконна фабрика “Червоний текстильник”. На початку німецькорадянської війни обладнання суконної фабрики було евакуйоване, але всі цехи фабрики були зруйновані нацистами. З червня 1944 р. почалася відбудова фабрики, а перша продукція була випущена у 1946 р. В 1991 р. перейменована в Сумське орендне виробничо-вовняне підприємство. В грудні 1999 р. перетворене на Відкрите акціонерне товариство “Сумитекс”. В листопаді 2001 р. ліквідоване.

Постанови, директиви, накази Міністерства текстильної та легкої промисловості СРСР і УРСР, рішення Сумського облвиконкому про хід відбудови суконної фабрики (1946), створення художньої ради при “Укрсукнотресті”, впровадження в дію нової техніки, передового досвіду та випуск нових ви-

робів, економію сировини та матеріалів, використання відходів виробництва, нагородження колективів почесними грамотами. Положення про технічні відділи (1954).

Протоколи засідань художньо-технічної ради Республіканського будинку асортименту з питань затвердження зразків тканин, технічної ради фабрики, загальних зборів раціоналізаторів та винахідників.

Техпромфінплани, ліміти, контрольні цифри виробництва продукції. Норми виробітку витрат сировини та розцінки прядильного, апретурного, ткацького цехів.

Річні звіти з основної діяльності фабрики, виробничі та техніко-економічні показники фабрики за 1946–1976 рр.

Опис матеріальних цінностей, інструментів, технічного обладнання і машин суконної фабрики (1925). Акти про збитки, завдані німецько-фашистськими загарбниками Сумській суконній фабриці (1944) та інформації про введення в дію виробничих площ, обладнання після відбудови (1948).

Матеріали про нагородження працівників фабрики медаллю “За доблестный труд” (1970).

Штатні розписи працівників фабрики. Посвідчення, мандати та особові рахунки співробітників (1922–1924).

Документи профспілкового комітету фабрики.

Кролевецька ордена “Знак Пошани” фабрика художнього ткацтва

Ф. Р-7405, 358 од. зб., 1960–1983 рр. Описи.

Створена на базі ткацької артілі ім. 20-річчя Жовтневої революції згідно з постановою ЦК КП України та Ради Міністрів УРСР від 11 жовтня 1960 р. 16 лютого 1976 р. фабриці був вручений орден “Знак Пошани” і вона одержала назву Кролевецька ордена “Знак Пошани” фабрика художнього ткацтва. Спеціалізується на виготовленні сувенірних та декоративно-тканих виробів широкого вжитку.

Постанови, накази та розпорядження вищих організацій, що стосуються діяльності фабрики. Накази та розпорядження директора Кролевецької фабрики художнього ткацтва з виробничо-господарської діяльності.

Протоколи засідань художньої ради фабрики художнього ткацтва про підготовку до республіканських та міжнародних виставок декоративного мистецтва, з питань оцінки якості продукції, що виробляється на фабриці, та розробки і випуску нових виробів.

Матеріали про участь фабрики в міжнародних виставках, ярмарках, торгах у Франції, Канаді, Швеції (1962), Швейцарії, Італії (1963), Німеччині (1967), Алжирі (1981).

Річні техпромплани (1961–1983), трудові угоди. Титульні списки капіталовкладень. Акти про прийняття держкомісією закінчених об'єктів будівництва та введення їх у дію.

Річні звіти про роботу фабрики, виконання планів виробництва. Статистичні звіти про надходження та використання винаходів і раціоналізаторських пропозицій у виробничому процесі (1982–1983).

Матеріали роботи групи народного контролю за 1982 р.
Штатні розписи працівників фабрики.
Документи фабричного комітету профспілки працівників місцевої промисловості та комунально-побутових підприємств.

Шоколадна фабрика “Україна”, м. Тростянець Сумської області

Ф. Р-7571, 382 од. зб., 1971–1987 рр. Описи.

Згідно з постановою Ради Міністрів СРСР у березні 1971 р. розпочалося будівництво шоколадної фабрики у м. Тростянець Сумської області на базі реконструйованої будівлі насінневої бази. Шоколадна фабрика “Україна” була здана в експлуатацію у січні 1974 р. Виготовляє різні кондитерські вироби: цукерки, шоколад, какао-порошок.

Накази Головного управління кондитерської промисловості, що стосуються будівництва фабрики (1973). Накази та розпорядження директора фабрики з основної діяльності.

Протоколи нарад при директорі, технічних нарад з питань розгляду раціоналізаторських пропозицій, загальних зборів робітників і службовців, дегустаційної комісії з атестації продукції та категорії якості (1985).

Техпромфінплани (1974–1987). Затверджені плани, контрольні цифри, ліміти з основної діяльності фабрики. План впровадження нової техніки та передової технології на фабриці.

Звіти про витрату сировини на виробництво кондитерської продукції, про вихід какао-продуктів при переробці какао-бобів, про виконання плану кооперованих поставок. Статистичні звіти про надходження та впровадження раціоналізаторських пропозицій і винаходів, нових видів сировини, про впровадження державних стандартів. Річні бухгалтерські звіти (1971–1987). Звіт про роботу юридичного відділу (1985).

Інформація про хід будівництва фабрики (1971–1973). Показники виконання умов всесоюзного та республіканського соцзмагань.

Штатні розписи, зміни та доповнення до них. Матеріали з питань підбору, обліку, підготовки та перепідготовки кадрів, техніки безпеки на виробництві.

Документи профспілкового комітету.

Сумський лікєро-горілочний завод

Ф. Р-2342, 207 од. зб., 1935–1937, 1943–1978 рр. Описи.

Горілочний завод був побудований у 1897 р. приватним підприємцем П.С.Грищенком. У 1919 р. завод був націоналізований і об'єднаний з Сумським державним винним складом, який займався очисткою горілки для державних потреб. З серпня 1923 р. винний склад почав працювати як самостійний горілочний завод і займався виготовленням горілки, виконував функції винного складу, забезпечував продаж спиртних напоїв у магазинах. У період окупації

Сумської області в 1941–1943 рр. завод припиняв свою діяльність, був повністю зруйнований. Продукцію завод почав випускати у 1944 р., але повністю відбудований у 1954 р. Випускає лікєро-горілчані вироби.

Постанова Сумської міської ради про податки на державні землі та будівлі (1935). Накази та директиви Міністерства харчової промисловості УРСР, виробничого об'єднання “Укрлікєрогорілка”, керівництва заводу з основної діяльності.

Протоколи адміністративно-технічних нарад.

Техпромфінплани (1945–1978). Плани виробітку продукції (1935–1937).

Звіти про діяльність заводу, впровадження наукової організації праці.

Річні бухгалтерські звіти (1943–1978).

Колективні договори (1951–1976). Матеріали про соцзмагання (1951–1978).

Списки спирто-горілчаних магазинів та статистичні відомості про збут спирту (1935–1937). Акти про завдані збитки лікєро-горілчаному заводу під час нацистської окупації (1943).

Матеріали комплексної документальної ревізії виробничої і господарської діяльності заводу (1978).

Штатні розписи та кошториси адміністративно-управлінських витрат (1944–1978). Статистичні звіти по кадрах (1977).

Документи профспілкового комітету.

8. Організації транспорту, шляхового господарства, зв'язку

Сумське обласне управління будівництва та експлуатації автомобільних шляхів

Ф. Р-3341, 685 од. зб., 1943–1978 рр. Описи.

Сумський обласний дорожній відділ створений у січні 1939 р. На підставі наказу Міністерства автомобільних та шосейних шляхів УРСР від 7 лютого 1963 р. перейменованій на обласне управління будівництва та експлуатації автомобільних шляхів.

Накази Міністерства автомобільного транспорту та шосейних шляхів УРСР, Міністерства будівництва та експлуатації автомобільних шляхів УРСР, постанови Сумського облвиконкому (1949–1973). Акти збитків, нанесених нацистськими загарбниками (1943).

Матеріали про відбудову зруйнованих об'єктів. Проектно-кошторисна документація на будівництво шляхів та мостів. Акти прийому об'єктів, зданих в експлуатацію. Списки автомобільних шляхів. Технічні паспорти місцевих районних шляхів (1946–1950). Плани дорожніх робіт та промислово-фінансові плани. Річні бухгалтерські звіти підвідомчих організацій.

Протоколи засідань технічно-економічної ради. Штатні розписи. Списки особового складу управління (1976–1977). Книги наказів та відомості на виплату заробітної плати (1960–1967).

Матеріали про діяльність місцевого профспілкового комітету (1967–1973).

Сумське виробниче управління автомобільного транспорту

Ф. Р-3483, 307 од. зб., 1944–1980 рр. Описи.

Сумський обласний автомобільний трест створений у 1939 р. З 1955 р. мав назву – Сумський автомобільний трест; з 1961 р. – Сумський виробничий автомобільний трест; з 1966 р. – Сумське виробниче управління автомобільного транспорту.

Накази Міністерства автомобільного транспорту УРСР (1960–1980). Річні плани автоперевозок. Бухгалтерські звіти про роботу Сумського авторемзаводу, автобусного парку та інших підвідомчих організацій. Річні та квартальні звіти про виконання плану грузових перевезень. Статистичні відомості про наявність транспорту на підприємствах. Звіти про кількість робітників по професіях, штатні розписи. Документи про результати перевірок управлінням роботи підприємств. Матеріали про запровадження винаходів та раціоналізаторських пропозицій. Звіти про дорожньо-транспортні пригоди. Матеріали про діяльність місцевого профспілкового комітету (1965–1975).

Сумське обласне виробничо-технічне управління зв'язку

Ф. Р-3494, 1197 од. зб., 1943–1980 рр. Описи.

Сумське обласне управління зв'язку створене у 1939 р. Знаходилося у відомстві Наркомату зв'язку СРСР, з 1946 р. – Міністерства зв'язку СРСР. У 1955 р. підпорядковане Міністерству зв'язку УРСР. 30 травня 1966 р. перейменоване на Сумське обласне виробничо-технічне управління зв'язку.

Накази Наркомату зв'язку СРСР, Міністерства зв'язку СРСР та УРСР (1943–1978). Акти збитків, нанесених нацистськими загарбниками підприємствам зв'язку області (1943). Технічні проекти та кошториси реконструкцій районних радіоліній, телефонних мереж, матеріали про хід будівельно-монтажних робіт у районах області.

Річні виробничо-фінансові плани та титульні списки. Аналізи фінансово-господарської діяльності управління. Звіти про роботу пошти, сільського телефонного та міжміського телеграфно-телефонного зв'язку. П'ятирічний план розвитку засобів зв'язку області (1971–1975).

Штатні розписи, доповіді про роботу шкіл технічного навчання, матеріали про нагородження працівників відомчими відзнаками. Списки керівного та інженерно-технічного персоналу управління (1948–1968).

Матеріали про хід соціалістичного змагання, розвиток та запровадження нової техніки та раціоналізаторських пропозицій.

Документи про діяльність місцевого профспілкового комітету.

9. Організації сільського, лісового, водного господарства

Земельні управління виконавчих комітетів повітових рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів (повітземууправління)

9 фондів, 1385 од. зб., 1918–1924 рр. Описи.

Створені у 1919 р. як відділи повітвиконкомів. Згідно з постановою ВУЦВК від 21 січня 1923 р. реорганізовані в земельні управління. Керували діяльністю волземвідділів, організацією колективних господарств і радгоспів, проведенням землевпорядних робіт. Ліквідовані у березні 1923 р. згідно з постановою ВУЦВК про ліквідацію повітів.

Копії декретів і постанов ВЦВК та ВУЦВК, РНК СРСР та УРСР, Народного комісаріату земельних справ СРСР (1919–1923) про відбудову сільського господарства України, організацію та реорганізацію земельних відділів, націоналізацію цукрової промисловості, садівництво в Україні. Закон про землю (1920). Резолюції Чернігівського губернського з'їзду завідуючих земвідділами та V губернського земельного з'їзду (1920). Постанови та резолюції VI і VII повітових з'їздів рад Конотопського повіту. Положення про губернські та повітові підвідділи землеустрою та меліорації (1922). Матеріали I Всеукраїнського агрономічного з'їзду при Наркомземі УРСР. Протоколи засідань II та V Харківської районної комісії по націоналізації земель (1920–1922). Плани землевпорядкувальних робіт по Конотопському, Кролевецькому, Сумському повітах (1920–1922). Відомості обліку земель та населення по волостях Сумського повіту (1922). Протоколи засідань колегії Чернігівського губернського земельного відділу, Глухівського, Конотопського, Кролевецького повітових і волосних земельних відділів, сільських земельних комісій, волосних комітетів незаможних селян, агрономічних нарад про землевпорядкування та меліорацію, надання допомоги червоноармійським господарствам, охорону рибних господарств, розвиток бджільництва (1919–1923). Матеріали про організацію трудових сільськогосподарських комун Кролевецького повіту (1919), приймання приватних лісів, створення лісництв у Глухівському повіті (1919–1920). Звіти про роботу Роменського лісництва (1922–1923). Відомості про наявність сільськогосподарських машин у Роменському повіті (1922). Звіт по Глухівському агрономічному району (1923). Кошториси витрат Глухівського і Конотопського повітових земельних відділів, колгоспів Кролевецького повіту (1922–1923). Плани, доповіді і звіти про діяльність повітових волосних земельних відділів (1920–1923). Матеріали засідань з'їзду представників волосних земельних відділів і сільрад, комісій з націоналізації землі, загальних зборів селян, відомості повітових земвідділів про стан посівів, землекористування і посівні площі, облік державного земельного майна. Списки робітників та службовців земельних відділів Глухівського (1920–1922), Конотопського (1919–1923), Кролевецького (1920), Роменського (1920–1922) повітів.

Глухівський,	ф. Р-4951, 56 од. зб., 1919–1923 рр.
Конотопський,	ф. Р-4616, 270 од. зб., 1918–1923 рр.
Кролевецький,	ф. Р-4798, 261 од. зб., 1918–1923 рр.
Лебединський,	ф. Р-80, 46 од. зб., 1919–1923 рр.
Охтирський,	ф. Р-79, 56 од. зб., 1918–1923 рр.
Путивльський,	ф. Р-1748, 1 од. зб., 1921–1924 рр.
Роменський,	ф. Р-5589, 588 од. зб., 1918–1923 рр.
Середино-Будський,	ф. Р-4126, 2 од. зб., 1918 р.
Сумський,	ф. Р-418, 105 од. зб., 1918–1923 рр.

Земельні відділи виконавчих комітетів окружних рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів (окрземвідділи)

5 фондів, 4016 од. зб., 1921–1930 рр. Описи.

Створені на підставі постанов ВУЦВК у 1923 р. після ліквідації повітових земельних управлінь з метою здійснення контролю за додержанням правил і норм землевпорядкування та землекористування, організації агрономічного обслуговування, сприяння розвитку та кооперування селянських господарств. Ліквідовані на підставі постанови ВУЦВК від 2 вересня 1930 р. про ліквідацію округів.

Копії декретів, постанов та інструкцій ВУЦВК (1922–1928), Народного комісаріату земельних справ УСРР (1923–1930), РНК УСРР (1924–1928), РНК СРСР (1929–1930), Української економічної наради (1927–1928), Всеукраїнського управління лісами (1927–1929). Плани заходів Наркомзему УСРР з сільського господарства на 1925–1926 рр. План весняної посівної кампанії в УСРР 1929 р. Циркуляри та протоколи Полтавського, Харківського, Чернігівського губернських земельних управлінь, Глухівського, Конотопського, Сумського окружних земельних відділів (1922–1928) про використання і розподіл кредиту на землевпорядкування, організацію переселення, порядок ведення землевпорядкувальних справ, про заходи щодо проведення колективізації сільського господарства, постачання сільськогосподарських колективів машинами та інвентарем, про зниження сільськогосподарського податку земельним общинам та окремим господарствам, про розвиток бджільництва.

Тези і проекти по доповідях Сумського окружного земельного відділу про перспективи розвитку сільського господарства округу.

Протоколи колегії Наркомзему, Полтавського губвиконкому, Роменського окрвиконкому та земельного відділу, технічної колегії сільськогосподарського відділу, районних технічних нарад з питань земельної політики, матеріали та плани, звіти про землевпорядкувальні роботи округу (1922–1930). Виробничий план землевпорядкувальних робіт по Полтавській губернії (1923–1924). Плани робіт з меліорації та звіти про меліоративні роботи в окрузі (1923–1930). Опис гідроустановок Роменського округу по річках Сула, Грунь, Псел (1924–1925). Плани меліоративних робіт Конотопського округу (1927). Виробничі плани лісництв Конотопського округу (1923).

Матеріали з обліку держземель та майна по районах Роменського округу 1923–1925 рр. Перспективний план розвитку сільського господарства в Роменському окрузі на 1926–1927 рр. Районні перспективні п'ятирічні плани 1926–1930 рр.

Резолюції пленумів Глухівського і Конотопського окружних парткомів та виконкомів, комітетів незаможних селян. П'ятирічні плани розвитку колективізації на Конотопщині (1928–1933), Глухівщині (1929–1933). Списки колективних господарств (1925), сільськогосподарських колективів по Роменському округу (1923). Матеріали про організацію сільськогосподарських артільей Засульського, Липоводолинського, Веприцького, Гадяцького районів (1925). Відомості про стан сільськогосподарських комун Конотопського округу (1925). Статути сільськогосподарських артільей Конотопського округу (1924–1926). Доповіді про стан колективізації по Конотопському округу (1923–1924). Відомості про стан радгоспів на Конотопщині (1926–1928).

Річні операційно-фінансові плани робіт Глухівського, Конотопського, Роменського окружних земельних відділів, кошториси Конотопського окрземвідділу, Глухівського окрземвідділу та райземвідділів, звіти про роботу Конотопського окрземвідділу (1923–1928). Семирічний план робіт райземвідділів Роменського округу (1925–1931). Звіт Конотопського окрземвідділу про стан сільського господарства округу за 1928–1929 рр. План заходів по сільському господарству Конотопщини на 1927–1928 рр. Перспективний семирічний план робіт щодо землевпорядкування Конотопського округу (1925–1931). Доповіді про роботу окружних земельних відділів (1924–1928). Накази Конотопського окрземвідділу (1923). Протоколи технічних нарад Конотопського окрземвідділу (1927–1928). Протоколи засідань планового комітету Сумського окрземвідділу (1925). Статистичні відомості про землеустрій та землекористування на Конотопщині (1928). Відомості про землевпорядкувальні роботи та пояснювальні записки до планів землевпорядкування по районах Глухівського (1925), Охтирського (1923–1924) округів. Плани землевпорядкувальних робіт по районах Конотопського (1922–1928) та Сумського (1925–1930) округів. Анкети обстежень та відомості про майно цукрових заводів Конотопського та Роменського округів (1926–1927). Експлікація земель та географічні карти Роменського і Лубенського округів (1930–1932). Відомості про стан колишньої садиби Лазаревських у с. Шевченкове Конотопського округу (1925). Матеріали про проведення Конотопської окружної виставки (1923, 1925). Матеріали про переселення з Конотопського, Сумського, Роменського округів (1923–1935), статuti переселенських товариств Роменського округу (1926–1927). Відомості про виплату заробітної плати, особові справи, списки співробітників, матеріали про українізацію окрземвідділів.

Глухівський,	ф. Р-1685, 636 од. зб., 1923–1930 рр.
Конотопський,	ф. Р-4655, 1959 од. зб., 1921–1930 рр.
Охтирський,	ф. Р-4244, 32 од. зб., 1923–1925 рр.
Роменський,	ф. Р-5663, 1111 од. зб., 1922–1930 рр.
Сумський,	ф. Р-35, 278 од. зб., 1921–1930 рр.

**Управління сільського господарства виконавчого комітету
Сумської обласної ради народних депутатів
(облсільгоспуправління)**

Ф. Р-3335, 4108 од. зб., 1939–1941, 1943–1985 рр.

Описи, каталог, огляд фонду.

Сумський обласний земельний відділ організований у січні 1939 р. Був підпорядкований Народному комісаріату землеробства УРСР. Тимчасово припиняв діяльність під час нацистської окупації території Сумської області у 1941–1943 рр. Реорганізовувався: з 4 лютого 1947 р. – в обласне управління сільського господарства; з 9 червня 1953 р. – в обласне управління сільського господарства та заготівель, з 28 січня 1954 р. – в обласне управління сільського господарства.

На підставі постанови ЦК КПУ і РМ УРСР від 12 березня 1956 р. у зв'язку з ліквідацією уповноваженого Міністерства заготівель СРСР по Сумській області при облуправлінні сільського господарства було утворене управління (відділ) заготівель та закупок сільськогосподарських продуктів.

Ліквідоване на підставі постанови ЦК КПУ і РМ УРСР від 27 березня 1962 р. “Про перебудову управління сільським господарством Української РСР” з передачею функцій новоутвореному обласному управлінню виробництва і заготівель сільськогосподарських продуктів і обласному комітету з сільського господарства.

З середини квітня 1965 р. обласне управління виробництва і заготівель сільськогосподарських продуктів було реорганізоване в обласне управління сільського господарства Міністерства сільського господарства.

Ліквідоване у грудні 1985 р. у зв'язку з утворенням Агропрому згідно з постановою ЦК Компартії України і Ради Міністрів УРСР від 19 листопада 1985 р.

Постанови, розпорядження, накази Ради Міністрів СРСР і УРСР, Народного комісаріату земельних справ, Міністерства сільського господарства УРСР та Міністерства виробництва і заготівель, обласного земельного відділу, обласного управління сільського господарства. Рішення і постанови Сумського обкому КП України та облвиконкому.

Матеріали засідань обласної Ради колгоспів (1972–1985). Протоколи засідань Ради обласного агропромислового об'єднання (1983–1985).

Зведені виробничо-фінансові плани колгоспів, радгоспів, МТС (1947–1975). Річні плани землевпорядкування (1947–1957). Перспективні плани розвитку сільського господарства. Плани економічного і соціального розвитку (1981–1985). Плани фінансування капітальних вкладень. Перспективні плани підвищення кваліфікації керівників і спеціалістів обласних і районних управлінь. Плани впровадження і пропаганди науково-технічних досягнень і передового досвіду в сільськогосподарське виробництво Сумської області.

Стенограми нарад, конференцій, з'їздів з сільського господарства (1947–1974). Стенограми обласних нарад передовиків сільського господарства (1947–1962).

Матеріали з дослідження торф'яних боліт (1939–1940). Відомості про кількість населених пунктів у колгоспах по районах. Матеріали засідань тех-

ради з питань укрупнення колгоспів (1965–1972). Кошториси та штатні розписи управління (1948–1961).

Первинні річні звіти колгоспів по районах та зведені річні звіти колгоспів по районах та зонах МТС. Річні виробничі звіти. Річні бухгалтерські звіти облземвідділу, обласного управління сільського господарства (1944–1961). Звіти про виконання колгоспами зобов'язань по заготівлях та поставках (1956–1958). Річні звіти про розвиток тваринництва в колгоспах області. Річні виробничо-зоотехнічні та ветеринарні звіти. Річні звіти племінної інспекції та державних племрозсадників. Агротехнічні звіти по озимих та ярових культурах.

Річні звіти спостережних пунктів служби захисту і сигналізації про появу шкідників сільського господарства (1949–1961). Річні звіти обласної лабораторії біологічного методу боротьби зі шкідниками сільськогосподарських культур (1953–1961).

Огляди поширення шкідників і хвороб сільськогосподарських культур у звітному році та прогноз появи їх у наступному році (1944–1945, 1947–1961).

Річні звіти про заходи щодо боротьби з шкідниками та хворобами сільськогосподарських рослин (1950, 1955–1957). Звіти про наявність та розподіл земельного фонду за категоріями земель, землевласників та угідь по області та районах (1940, 1941, 1944–1967). Зведені річні звіти міжколгоспних організацій, міжгосподарських відділів комунального господарства, міжгосподарських цегельних та комбикормових заводів, відділів капітального будівництва, біологічних лабораторій. Відомості про урожайність за рік. Річні звіти з меліорації та іригації (1966–1985). Відомості про виробництво кормів та стан пасовищ. Книги обліку виконання норм виробітку. Плани та звіти щодо впровадження науково-технічних досягнень та передового досвіду в сільськогосподарське виробництво (1978–1985). Плани, звіти, інформації про роботу з кадрами. Матеріали про нагородження, присвоєння почесних звань трудівникам сільського господарства області (1947–1968). Звіти про нещасні випадки, пов'язані з виробництвом (1970–1985). Фотоальбоми обласної сільськогосподарської виставки (1952, 1954–1956, 1958).

Листування з Міністерством сільського господарства з питань розвитку тваринництва та заготівель. Листування про вилучення земель у колгоспів для державних і громадських потреб.

Соціалістичні зобов'язання працівників сільського господарства та підсумки їх виконання.

Протоколи звітно-виборних профспілкових зборів, фінансові звіти, кошториси, статистичні звіти місцевого комітету профспілки (1966–1985).

Агропромисловий комітет Сумської області Державного агропромислового комітету УРСР (АПК)

Ф. Р-7676, 289 од. зб., 1986–1990 рр. Описи.

Організований у січні 1986 р. згідно з рішенням облвиконкому від 14 та 21 січня 1986 р. Згідно з постановою Ради Міністрів УРСР від 16 жовтня

1989 р. № 253 “Про удосконалення управління в агропромисловому комплексі республіки” та рішенням сесії обласної ради народних депутатів від 7 грудня 1989 р. “Про ліквідацію агропромислового комітету” був ліквідований, і з 15 грудня 1989 р. була створена Рада агропромислових формувань Сумської області (агропромрада). Агропромрада була створена на добровільних засадах рішенням уповноважених представників виробничих об’єднань районів агрокомбінату “Охтирський”, об’єднань з виробництва, переробки і торгівлі сільськогосподарською продукцією, з агрохімічного обслуговування, матеріально-технічного постачання, будівництва з метою координації їх діяльності. Згідно з наказом Міністерства сільського господарства УРСР від 29 липня 1991 р. №157 створене управління сільського господарства Сумського облвиконкому.

Постанови, накази та розпорядження Державного агропромислового комітету УРСР, обласного агропромислового комітету.

Протоколи засідань обласної Ради колгоспів та засідань колегії обласного комітету.

Зведені плани розвитку сільського господарства та виробничо-фінансові плани. Основні показники планів економічного і соціального розвитку області (1986–1990). Плани державних капіталовкладень та їх фінансування.

Зведені звіти про наявність і розподіл земельного фонду за категоріями земель, землекористувачів та угідь по районах області. Зведені звіти по колгоспах, радгоспах, рибо-водно-меліоративних станціях, районних агропромислових об’єднаннях. Зведені річні звіти по промисловості, міжгосподарських та торгових підприємствах, виробничо-технічному обслуговуванню, республіканському та місцевому бюджетах. Зведені статистичні звіти про інфекційні хвороби тварин та про протиепізоотехнічні заходи. Звіти про виконання плану розвитку науки і техніки в області.

Зведені звіти про потерпілих від нещасних випадків на виробництві і затрати на заходи з охорони праці.

Штатні розписи апарату управління та кошториси витрат.

Документи профспілкового комітету.

Управління сільського господарства та заготівель виконавчих комітетів районних рад депутатів трудящих Сумської області

15 фондів, 2159 од. зб., 1925, 1930–1941, 1943–1953 рр. Описи, каталог.

Створені на підставі постанови ВУЦВК від 7 березня 1923 р. як земельні управління райвиконкомів. З грудня 1939 р. – це земельні відділи райвиконкомів, з лютого 1947 р. – районні управління сільського господарства. У червні 1953 р. перейменовані на управління сільського господарства та заготівель. Ліквідовані у грудні 1953 р. за рішенням Сумської обласної ради депутатів трудящих.

Постанови, рішення, накази, розпорядження, циркуляри Раднаркому СРСР, Укрколгоспцентру, Наркомзему УРСР, Міністерства сільського господарства, Міністерства сільського господарства і заготівель, обласного

і районних виконавчих комітетів депутатів трудящих, обласного управління сільського господарства (1933–1936, 1943–1953) про організацію роботи районних земельних відділів, проведення землевпорядкування, організацію колективних господарств, хід посівних кампаній, розвиток тваринництва, шовківництва, участь колгоспів у сільськогосподарських виставках, запровадження передового досвіду.

Протоколи районних виробничих і агротехнічних нарад, нарад передовиків сільського господарства, посівних трійок, комісії з вирощування цукрових буряків, виробничих нарад колгоспів про організацію роботи колгоспів у боротьбі за високий урожай. Протоколи звітно-виборних зборів колгоспників (1945–1947).

Виробничі плани колгоспів по зонах МТС. Плани агролісомеліоративних робіт, розвитку тваринництва та бджільництва в колгоспах, впровадження передової техніки в сільське господарство. Зведені сільськогосподарські плани земвідділів (1936). Контрольні плани виробітку цегли в колгоспах (1933). П'ятирічні плани відновлення ставків і будівництва нових, відбудови зрошувальних систем, меліоративних робіт (1946–1950).

Річні земельні звіти про розподіл земель по угіддях та землекористувачах. Звіти про хід колективізації, будівництва, використання коштів місцевого бюджету. Звіти про агролісомеліоративні роботи, рибальство, птахівництво. Зоотехнічні звіти та звіти про розвиток тваринництва у колгоспах районів. Заключні звіти про валовий збір врожаю по колгоспах району, розвиток племінної справи. Місячні звіти райземвідділів і колгоспів про допомогу безкоровним колгоспникам (1936). Інформації про вирощування кок-сагізу (1949). Відомості про розвиток бджільництва, конярства, рибного господарства в колгоспах. Відомості про облік пасік (1932). Облікові картки ставків Смілівського району (1935). Списки колгоспів Конотопського району, які мають парові млини, олійниці, крупорушки, кузні, столярні майстерні (1931). Відомості про переселенців-українців із Польщі по Лебединському району (1946).

Кошториси та штатні розписи районних управлінь. Державні акти на вічне користування землею (1935–1936, 1945–1949, 1952–1953). Державні земельні книги реєстрації землекористувачів.

Статути сільських виробничих кооперативних товариств, сільськогосподарських артілей (1930–1931, 1948–1950).

Листування з облземвідділом, колгоспами, лісгоспами з питань ведення лісового господарства в колгоспах, розвиток бджільництва та рибного господарства.

Листування з райвиконкомами, сільрадами, правліннями колгоспів з питань розгляду скарг трудящих.

Білопільське,
ф. Р-7589, 18 од. зб., 1944–1953 рр.

Великописарівське,
ф. Р-7550, 24 од. зб., 1946–1953 рр.

Глинське,
ф. Р-6343, 133 од. зб., 1935–1936, 1943–1953 рр.

Глухівське,
ф. Р-6677, 120 од. зб., 1938, 1940–1941, 1943–1953 рр.
Грунське,
ф. Р-7104, 30 од. зб., 1943–1953 рр.
Дубов'язівське,
ф. Р-5077, 21 од. зб., 1945–1954 рр.
Конотопське,
ф. Р-4535, 388 од. зб., 1925, 1930–1938, 1943–1954 рр.
Лебединське,
ф. Р-7169, 94 од. зб., 1945–1953 рр.
Миропільське,
ф. Р-3180, 27 од. зб., 1943–1953 рр.
Роменське,
ф. Р-5975, 676 од. зб., 1930–1936, 1940–1941, 1943–1953 рр.
Середино-Будське,
ф. Р-4150, 457 од. зб., 1943–1953 рр.
Синівське,
ф. Р-3858, 103 од. зб., 1944–1947 рр.
Смілівське,
ф. Р-6517, 36 од. зб., 1943–1953 рр.
Червоне,
ф. Р-6730, 12 од. зб., 1943–1947, 1951 рр.
Шалигинське,
ф. Р-6728, 20 од. зб., 1945–1952 рр.

**Інспекції сільського господарства виконавчих комітетів
районних рад депутатів трудящих Сумської області
(райсільгоспінспекції)**

9 фондів, 265 од. зб., 1958–1961 рр. Описи.

Створені на підставі постанови ЦК КПУ і Ради Міністрів Української РСР від 27 травня 1958 р. й постанови бюро обкому КПУ і виконкому обласної ради депутатів трудящих від 2 червня 1958 р. “Про реорганізацію машинно-тракторних станцій і створення районних інспекцій по сільському господарству”. Згідно з наказом № 452 по Міністерству сільського господарства УРСР від 4 червня 1958 р. до складу інспекцій сільського господарства були включені контрольньо-насіннева лабораторія, агрохімлабораторія та ветеринарна дільниця. Ліквідовані на підставі постанови ЦК КПУ і Ради Міністрів УРСР від 28 лютого 1961 р. № 240 “Про реорганізацію Міністерства сільського господарства УРСР”, постанови бюро Сумського обкому КПУ, виконкому обласної ради депутатів трудящих від 21 березня 1961 р. № Б-33/18 та наказу по Сумському обласному управлінню сільського господарства від 19 квітня 1961 р. № 63.

Постанови, рішення, накази, розпорядження Міністерства сільського господарства, обласного і районних виконавчих комітетів депутатів трудящих, обласного управління сільського господарства про створення та організації роботи районних інспекцій сільського господарства.

Протоколи районних виробничих і агротехнічних нарад, нарад спеціалістів, передовиків сільського господарства, засідань технічної ради сільгоспінспекцій.

Плани та постанови економічної ради при райвиконкомках про переведення колгоспів на грошову оплату праці (1960). Виробничо-фінансові плани по колгоспах районів. План роботи дослідно-зразкового господарства колгоспу “Червоний партизан” Червоного району (1961). Плани вирощування зернових культур, розвитку тваринництва, меліорації та зрошення земель. Плани-розрахунки з вирощування цукрових буряків (1960). Плани продажу колгоспами сільгосппродуктів.

Економічні показники колгоспів району.

Зведені річні звіти колгоспів. Річні звіти колгоспів про розподіл земель по угіддях та землекористувачах (1960). Агрозвіти та звіти про розвиток тваринництва.

Зведені відомості бонітування худоби (1959–1960).

Звіт про ступінь механізації трудомістких процесів у тваринництві.

Заходи щодо ліквідації відставання економічно слабких колгоспів. Акти ревізій колгоспів.

Книги обліку сівозмін у колгоспах. Структура посівних площ у колгоспах районів (1958).

Кошториси витрат та штатні розписи інспекцій.

Накази з особового складу і відомості нарахування заробітної плати робітникам і службовцям.

Соціалістичні зобов’язання по збільшенню продуктів тваринництва, росту поголів’я худоби.

Листування з обласним управлінням сільського господарства з питань розвитку сільського і лісового господарства.

Білопільська,	ф. Р-7590, 8 од. зб., 1958–1961 рр.
Великописарівська,	ф. Р-7551, 17 од. зб., 1958–1960 рр.
Глухівська,	ф. Р-6678, 29 од. зб., 1958–1961 рр.
Недригайлівська,	ф. Р-6542, 59 од. зб., 1953–1961 рр.
Роменська,	ф. Р-6552, 71 од. зб., 1958–1961 рр.
Середино-Будська,	ф. Р-4652, 52 од. зб., 1958–1961 рр.
Смілівська,	ф. Р-6563, 9 од. зб., 1958–1960 рр.
Червона,	ф. Р-6731, 17 од. зб., 1958–1961 рр.
Шалигинська,	ф. Р-6729, 3 од. зб., 1958–1959 рр.

Управління сільського господарства виконавчих комітетів районних рад депутатів трудящих Сумської області (райсільгоспуправління)

18 фондів, 7399 од. зб., 1962–1985 рр. Описи, каталог.

Створені у 1962 р. як територіальні виробничі колгоспно-радгоспні управління на підставі постанов ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР від 22 березня 1962 р. № 267 “Про перебудову управління сільським господарством”, ЦК КПУ і Ради Міністрів УРСР від 27 березня 1962 р. № 362 “Про перебудову управління сільським господарством Української РСР”, бюро Сумського обкому КПУ та виконкому обласної ради депутатів трудящих від 4 квітня 1962 р. “Про перебудову управління сільським господарством Сумської області”. На підставі

постанови ЦК КПУ і Ради Міністрів УРСР від 30 грудня 1962 р. і наказу Міністерства виробництва і заготівель сільськогосподарських продуктів УРСР від 4 січня 1963 р. № 8 територіальні управління одержали нову назву – виробничі колгоспно-радгоспні управління. На підставі постанови ЦК КПУ і Ради Міністрів УРСР від 15 січня 1965 р. “Про виробничі управління і трести радгоспів” реформовані в сільськогосподарські виробничі управління. Згідно з постановою ЦК КПУ і Ради Міністрів УРСР від 30 січня 1970 р. “Про районні виробничі управління сільського господарства” реформовані в управління сільського господарства райвиконкомів. Припинили свою діяльність у 1985 р. згідно з постановою ЦК Компартії України і Ради Міністрів УРСР від 19 листопада 1985 р.

Постанови, рішення, накази, розпорядження Міністерства виробництва і заготівель сільськогосподарських продуктів, Міністерства сільського господарства, обкому КПУ, облвиконкому, райвиконкомів. Накази управління сільського господарства з основної діяльності.

Положення про територіальні виробничі колгоспно-радгоспні управління.

Протоколи засідань ради управління, технічної ради. Протоколи районних нарад і семінарів працівників сільського господарства, звітно-виборчих зборів членів колгоспів району.

Статути колгоспів.

Зведені 5-річні плани розвитку господарств району. Зведені виробничо-фінансові плани колгоспів. Плани посівних площ, заготівлі і продажу сільгосппродуктів, держзакупок сільгосппродуктів, розвитку лісового господарства, бджільництва, тваринництва, птахівництва, селекційно-племінної роботи, меліорації земель, вирощування цукрових буряків, зерна, картоплі, овочів, завезення і розподілу мінеральних та органічних добрив.

Виробничо-економічні показники по господарствах району.

Матеріали про укрупнення колгоспів (1962).

Річні земельні звіти про розподіл земель за угіддями та землекористувачами, агрозвіти та агротехзвіти про посів та збирання цукрових буряків. Річні звіти про виконання плану капітального будівництва в колгоспах районів та кошторису адміністративно-господарських витрат. Звіти про роботу державної технічної інспекції з нагляду за технічним станом машинно-тракторного парку колгоспів району.

Матеріали про впровадження досягнень науки і передового досвіду в сільськогосподарське виробництво (1963).

Заходи щодо подолання відставання економічно слабких господарств.

Паспортні відомості ставків, артезіанських і шахтних колодязів, озер і сільськогосподарських водопроводів Сумського району (1963).

Кошториси і штатні розписи управлінь сільського господарства.

Списки колгоспів і радгоспів, що входять до складу територіальних виробничих колгоспно-радгоспних управлінь (1962). Списки учасників Виставки досягнень народного господарства СРСР (1978).

Державна книга реєстрації землекористувачів (1964).

Державна насіннева книга Роменського району (1963–1966).

Карта Роменського району з кордонами колгоспів (1963).

Соціалістичні зобов'язання трудівників сільського господарства. Відомості про переможців соціалістичного змагання.

Листування з обласним управлінням сільського господарства з питань працевлаштування випускників навчальних закладів, нагородження медаллю "Ветеран праці".

Документи профспілкових комітетів.

Білопільське,	ф. Р-7591, 305 од. зб., 1962–1980 рр.
Буринське,	ф. Р-7383, 372 од. зб., 1962–1985 рр.
Великописарівське,	ф. Р-7552, 197 од. зб., 1962–1980 рр.
Глухівське,	ф. Р-7473, 612 од. зб., 1962–1978 рр.
Конотопське,	ф. Р-7414, 325 од. зб., 1963–1982 рр.
Краснопільське,	ф. Р-7611, 131 од. зб., 1965–1985 рр.
Кролевецьке,	ф. Р-7326, 503 од. зб., 1962–1980 рр.
Лебединське,	ф. Р-7004, 586 од. зб., 1962–1981 рр.
Липоводолинське,	ф. Р-7178, 376 од. зб., 1965–1985 рр.
Недригайлівське,	ф. Р-7180, 240 од. зб., 1965–1975 рр.
Охтирське,	ф. Р-7515, 396 од. зб., 1962–1985 рр.
Путивльське,	ф. Р-7037, 462 од. зб., 1965–1985 рр.
Роменське,	ф. Р-7376, 501 од. зб., 1962–1983 рр.
Середино-Будське,	ф. Р-7017, 542 од. зб., 1963–1981 рр.
Сумське,	ф. Р-4971, 710 од. зб., 1962–1985 рр.
Тростянецьке,	ф. Р-7463, 376 од. зб., 1965–1984 рр.
Шосткинське,	ф. Р-7386, 248 од. зб., 1962–1985 рр.
Ямпільське,	ф. Р-7569, 517 од. зб., 1967–1985 рр.

Сумське обласне об'єднання "Сільгосптехніка" (облсільгосптехніка)

Ф. Р-3970, 665 од. зб., 1961–1986 рр. Описи.

На підставі постанови ЦК КПУ і Ради Міністрів УРСР від 28 січня 1961 р. № 257 Сумське обласне управління матеріально-технічного постачання і РТС переіменоване в Сумське обласне об'єднання "Сільгосптехніка" і підпорядковане Українському об'єднанню Ради Міністрів УРСР "Укрсільгосптехніка". Здійснювало виробничо-технічне і матеріально-технічне обслуговування та забезпечення колгоспів, радгоспів та інших сільськогосподарських організацій. У відповідності з Указом Президії Верховної Ради УРСР від 20 липня 1978 р. переіменоване в обласне виробниче об'єднання з виробничо-технічного забезпечення сільського господарства "Сільгосптехніка". Згідно з постановою ЦК Компартії України і Ради Міністрів УРСР від 10 грудня 1985 р. № 429 наказом Держагропрому від 15 січня 1986 р. та рішенням Сумського облвиконкому від 30 грудня 1985 р. "Про подальше удосконалення управління агропромисловим комплексом області" об'єднання "Сільгосптехніка" з 1 квітня 1986 р. було ліквідоване. На його базі були створені відділ матеріально-технічного постачання "Облагропромстач" та відділ механізації облагропрому.

Постанови, рішення, накази українського об'єднання "Укрсільгосптехніка", Міністерства сільського господарства, бюро обкому Компартії України, облвиконкому. Накази з основної діяльності.

Протоколи засідань технічної та техніко-економічної рад.
Зведені виробничі, торгові, фінансові плани. Плани капіталовкладень на будівництво, придбання машин та обладнання. Плани з праці.
Аналізи діяльності райоб'єднань, відділень, спецмагазинів, облбази.
Зведені річні звіти об'єднання. Звіти про наявність автомобілів, гаражів і персоналу. Звіти про дотримання техніки безпеки та дорожньо-транспортні пригоди. Річні звіти про надходження і впровадження винаходів і раціоналізаторських пропозицій та впровадження наукової оплати праці. Звіт про переведення працівників на п'ятиденний робочий тиждень з двома вихідними днями (1968). Звіти про виконання плану з праці.
Списки керівного і особового складу з повними анкетними даними. Списки кращих працівників сільського господарства для нагородження з нагоди Дня працівника сільського господарства.
Інформації та довідки про роботу з кадрами.
Звіти про перепідготовку і підвищення кваліфікації кадрів.
Ліквідаційний баланс станом на 1 квітня 1986 р.
Матеріали профспілкового комітету.

Повітові лісові комітети (повітліскоми)

3 фонди, 53 од. зб., 1919–1923 рр. Описи.

Засновані на підставі постанови Тимчасового робітничо-селянського уряду України у 1919 р., підпорядковані лісовим підвідділам повітових та губернських земвідділів, а пізніше – губернському лісовому комітетові. Займалися організацією лісорозробок та лісозаготівель. Ліквідовані у березні 1923 р. на підставі постанови ВУЦВК про скасування повітів.

Постанови та розпорядження Чернігівського та Полтавського губземвідділів, губернських лісових комітетів про ліси при цукрових заводах, відпуск лісоматеріалів, заготівлю дров. Циркуляри та інструкції губернських лісових комітетів, надіслані для керівництва. Книга наказів Сумського повітового лісового комітету.

Протоколи засідань Глухівського повітового військово-революційного комітету (1919). Протокол Глухівського повітового земельного з'їзду (1920). Протоколи загальних зборів співробітників Роменського лісового комітету.

Відомості про заготівлю і вивезення дров та лісоматеріалів з лісових ділянок.

Списки лісництв Глухівського повіту (1920). Списки робітників і службовців лісництв Глухівського повіту, які отримали відстрочки від призову до армії.

Рахунки лісозаготівельників з розробітку лісових діляниць.

Листування з лісовим відділом РНК, уповноваженим по паливу, уставами з питань розрахунків за придбані лісоматеріали.

Листування з губліскомом, повітземвідділом з питань виробництва телеграфних стовпів, кряжів, стояків.

Глухівський, ф. Р-1589, 6 од. зб., 1919–1923 рр.

Роменський, ф. Р-5773, 25 од. зб., 1919–1922 рр.

Сумський, ф. Р-1528, 22 од. зб., 1920–1921 рр.

Сумське обласне управління лісового господарства і лісозаготівель (обллісгоспзаг)

Ф. Р-4335, 824 од. зб., 1949–1982 рр. Описи.

Створене у 1949 р. шляхом виділення із складу Харківського управління лісового господарства на підставі постанови Ради Міністрів УРСР № 1076 від 4 травня 1949 р. і наказу Міністерства лісового господарства УРСР № 192 від 6 липня 1949 р. З 1953 по 1958 р. було підпорядковане Сумському обласному управлінню сільського господарства Міністерства сільського господарства УРСР. У відповідності з постановою Ради Міністрів УРСР № 1834 від 30 листопада 1959 р. “Про організацію управлінь лісовим господарством і лісозаготівлями в УРСР”, рішенням виконкому Сумської обласної ради депутатів трудящих від 30 грудня 1959 р. управління лісового господарства з грудня 1959 р. було виділене з підпорядкування обласного управління сільського господарства в самостійну організацію – Сумське обласне управління лісового господарства і лісозаготівель з підпорядкуванням Головному управлінню лісового господарства і заготівель при Раді Міністрів УРСР. З 1966 р. управління підпорядковане Міністерству лісового господарства УРСР. Здійснює загальне керівництво лісгоспами, лісгоспзагами, планує їхню роботу, затверджує звіти і баланси, керує плановими вирубками лісів, вивезенням лісоматеріалів, переробіткою деревини.

Рішення, накази Міністерства лісового господарства і лісозаготівель при Раді Міністрів УРСР, Міністерства сільського господарства УРСР, Головного управління лісового господарства і лісозаготівель при Раді Міністрів УРСР, виконкому Сумської обласної ради депутатів трудящих, Сумського обласного управління сільського господарства і заготівель. Наказ по Харківському управлінню лісового господарства про утворення Сумського обласного управління лісового господарства (1949). Накази начальника управління з основної діяльності.

Протоколи засідань технічної ради.

Семирічний план розвитку лісового господарства на 1959–1965 рр. Виробничі плани лісгосподарської діяльності. Виробничо-фінансові плани. Річні плани капіталовкладень та капітального будівництва. Плани підготовки і підвищення кваліфікації кадрів.

Положення про Березнянський ліспромгосп обласного управління лісового господарства (1959).

Кошториси та штатні розписи управління.

Матеріали про відведення лісових площ для громадських і державних потреб (1960).

Зведені річні звіти з лісового господарства і госпрозрахункової діяльності. Звіти про виконання плану лісокультурних робіт. Річні звіти лісгоспів та лісгоспзагів. Річні звіти з мисливського господарства, про розвиток та впровадження нової техніки та наукової праці у виробництво, про потерпільних від нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом, звіти по кадрах.

Звіти начальника управління про підсумки роботи лісгоспзагів області. Санітарні огляди стану лісів області.

Список передовиків Роменського лісгоспу, нагороджених урядовими нагородами (1950). Списки, характеристики учасників Всесоюзної сільсько-господарської виставки. Документи профспілкового комітету.

**Сумське обласне виробниче управління меліорації
та водного господарства виконавчого комітету
Сумської обласної ради народних депутатів**

Ф. Р-4113, 400 од. зб., 1954–1986 рр. Описи.

Створене 16 вересня 1954 р. на підставі рішення Сумського облвиконкому № 1241 від 13 вересня 1954 р. До цього організація функціонувала як відділ обласного управління сільського господарства. З 1954 р. по 1960 р. управління було підпорядковане Головному управлінню водного господарства при Раді Міністрів УРСР; з 1961 по 1963 р. – Державному комітету Ради Міністрів УРСР по водному господарству; з 1964 р. по 25 жовтня 1965 р. – Державному виробничому комітету по зрошуваному землеробству і водному господарству; з 25 жовтня 1965 р. – Міністерству меліорації і водного господарства УРСР. Управління здійснювало контроль за правильним використанням водних ресурсів, меліоративним покращенням зрошуваних та осушених земель, охороною річок та водоймищ від забруднення, експлуатацією малих річок і меліоративних систем, вирішувало питання будівництва водогосподарських об'єктів і сільськогосподарського водопостачання.

Накази міністерств сільського господарства УРСР, меліорації і водного господарства, Головного управління водного господарства при Раді Міністрів УРСР, Державного комітету Ради Міністрів УРСР по водному господарству, облуправління сільського господарства.

Рішення Сумського облвиконкому. Накази облуправління з виробничої діяльності.

Протоколи засідань технічної ради з розгляду проектів будівництва водогосподарських об'єктів.

Плани водогосподарського і меліоративного будівництва та експлуатації водогосподарських об'єктів. Виробничо-фінансові плани лугомеліоративних станцій. Плани капіталовкладень у водогосподарське будівництво. Плани з праці.

Річні звіти з водогосподарського будівництва та технічної експлуатації осушувальних систем Сумської області. Звіти про розміри рівня ґрунтових вод та про водовикористання. Річні бухгалтерські звіти. Статистичні звіти по кадрах.

Кошториси та штатні розписи управління.

Титульні списки водогосподарського і меліоративного будівництва.

Завдання на проектування водогосподарських об'єктів та акти приймання виконаних проектно-розвідувальних робіт.

Листування з Міністерством меліорації і водного господарства УРСР, місцевими партійними органами з питань водогосподарського і меліоративного будівництва в області.

Підсумкові зведення виконання умов соцмагання.

Документи профспілкового комітету.

10. Будівельні, архітектурні організації

Обласний відділ у справах будівництва і архітектури виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів

Ф. Р-3343, 301 од. зб., 1944–1979 рр. Описи.

Створений у 1944 р. як відділ архітектури при облвиконкомі для забезпечення керівництва архітектурними та планувальними роботами для відбудови зруйнованих населених пунктів. Згідно у постановою Ради Міністрів УРСР від 26 вересня 1955 р. реорганізований у відділ в справах будівництва та архітектури. Здійснював керівництво плануванням і забудовою міст, населених пунктів, роботою архітекторів області.

Положення про обласний відділ у справах архітектури, про інспекцію Державного архітектурно-будівельного контролю.

Постанови, накази, розпорядження РНК СРСР та УРСР, Державного комітету УРСР у справах будівництва про заходи щодо відбудови індивідуального житлового фонду у звільнених районах (1944), поліпшення житлового будівництва в сільській місцевості (1979), охорону та реставрацію пам'ятників архітектури.

Постанови та рішення виконкомів Сумської обласної та міської рад про деякі зміни в адміністративно-територіальному поділі Сумської області, планування та забудову населених пунктів області, встановлення пам'ятних знаків воїнам, які загинули у Великій Вітчизняній війні (1971), впорядкування назв вулиць у містах, перейменування сіл, колгоспів, затвердження проектно-кошторисної документації на будівництво об'єктів.

Протоколи засідань містобудівної, технічної рад при відділі в справах будівництва та архітектури Сумського облвиконкому, обласних нарад з питань будівництва та архітектури.

Архітектурно-планувальні завдання на проектування будівельних об'єктів, висновки експертів по проектах та кошторисах на будівництво у Сумській області.

Плани та річні звіти, довідки, інформації про роботу відділу в справах архітектури та будівництва, про хід та стан житлового та комунального будівництва.

Реєстр пам'ятників архітектури Сумської області, які складають архітектурно-мистецьку цінність і потребують реставрації. Довідки, акти про дослідження стану, реставрацію і охорону пам'ятників архітектури.

Штатний розпис і списки працівників відділу з повними анкетними даними.

Листування з питань планування та забудови міст Сумської області, охорони та реставрації пам'ятників архітектури. Лист М.Т. Рильського до начальника Сумського обласного відділу з приводу встановлення меморіальної дошки на місці зруйнованого Троїцького собору в Глухові у 1962 р. (оп.1, спр.150, арк. 32), автограф.

Будівельні управління та організації

5 фондів, 1143 од. зб., 1944–1979 рр. Описи.

Управління головного архітектора м. Сум створене 5 квітня 1968 р. на базі раніше існуючого техбюро при Сумському обласному відділі в справах будівництва та архітектури.

Управління капітального будівництва розпочало свою діяльність у 1958 р. як відділ капітального будівництва при облвиконкомі.

Управління з будівництва в колгоспах створене у 1945 р. Припинило свою діяльність у 1959 р., об'єднавшись з обласним управлінням сільського господарства.

Обласне будівельне управління Міністерства житлового та цивільного будівництва УРСР діяло з 1946 по 1953 рр.

Сумська обласна міжколгоспна будівельна організація “Облміжколгоспбуд” організована у 1960 р. У 1989 р. ліквідована з передачею функцій новоствореному кооперативно-державному об'єднанню з агропромислового будівництва “Сумиоблагробуд”.

Керували діяльністю будівельних організацій в області, займалися розробкою планів будівництва, організацією та контролем будівельних робіт, створенням підприємств з виробництва будівельних матеріалів.

Положення про Сумське обласне міжколгоспне об'єднання з будівництва (“Облміжколгоспбуд”) за 1968 р.

Статути “Облміжколгоспбуд” (1968), Конотопської школи десятників-будівельників (1956).

Постанови Рад облміжколгоспбуду та райміжколгоспбуду, Сумського облвиконкому, бюро обкому КПУ про будівництво великопанельних споруд, культурно-побутових об'єктів на селі (1967).

Накази Міністерства комунального господарства УРСР, Держбуду УРСР про проведення конкурсу на розробку проекту планування та забудови центру м. Сум (1973), про виконання плану будівництва.

Рішення та розпорядження, директивні вказівки Сумського облвиконкому про заходи щодо поліпшення роботи облбудуправління, розширення механізації житлового будівництва (1949), виконання планових завдань будівництва об'єктів, якість житлового будівництва.

Протоколи нарад в Держбуді УРСР, засідань містобудівної ради, технічних нарад управління головного архітектора м. Сум, обласних нарад передовиків сільського будівництва з питань роботи управлінь, проектування та будівництва загальновузлових об'єктів Сумського північного промвузла (1971).

Плани та звіти виконання будівельно-монтажних робіт, фінансування капітальних вкладів. Титульні списки та плани капітального будівництва.

Акти про прийняття держкомісією закінчених будівництвом об'єктів.

Довідки про роботу будівельних управлінь та організацій.

Штатні розписи, кошториси адміністративно-господарських витрат будівельних управлінь.

Листування з Державним комітетом у справах будівництва, Міністерством виробництва та заготівель сільгосппродуктів, облвиконкомом з питань будівництва.

Управління головного архітектора м. Сум,
ф. Р-7401, 43 од. зб., 1968–1975 рр.
Управління капітального будівництва в Сумській області,
ф. Р-6715, 117 од. зб., 1958–1977 рр.
Сумське обласне управління житлового та цивільного будівництва,
ф. Р-3789, 34 од. зб., 1946–1952 рр.
Сумська обласна міжколгоспна будівельна організація “Облміжколгоспбуд”,
ф. Р-3777, 917 од. зб., 1960–1984 рр.
Сумське обласне управління з будівництва в колгоспах,
ф. Р-7005, 32 од. зб., 1945–1959 рр.

11. Організації комунального господарства та побутового обслуговування

Відділи комунального господарства виконавчих комітетів повітових рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів

5 фондів, 324 од. зб., 1919–1923 рр. Описи.

Створені на підставі постанови Народного комісаріату внутрішніх справ УСРР від 5 квітня 1919 р. при повітових виконкомах. Відали організацією та управлінням комунальними підприємствами загального користування, експлуатацією комунальних земель і володінь, націоналізованими будовами, вирішенням житлових питань, проведенням санітарних і протипожежних заходів. Мали кілька підвідділів. Ліквідовані у березні 1923 р. у зв'язку з скасуванням повітів.

Постанови, накази, циркуляри, положення та інструкції ВУЦВК, РНК УСРР, народних комісаріатів земельних справ, внутрішніх справ СРСР, Головного комунального управління УСРР, Харківського губвиконкому (1919–1923) про державне майнове страхування, створення державної будівельно-господарчої контори при Харківському губернському комітеті державних споруд, обладнання пересильних пунктів, порядок затвердження і реєстрацію торговельно-промислових, комісійних артілей і культурно-освітніх об'єднань, заходи поліпшення житлових умов трудового населення, побуту наукових працівників, квартирний податок, організацію фінансового господарства комунальних підприємств.

Накази і положення Сумського і Лебединського виконкомів про організацію відділів комунального господарства, створення будинкових комітетів бідноти, порядок користування комунальними послугами та оплату за них (1921–1922). Протоколи та виписки з протоколів засідань комунальної секції Сумської міської ради. Протоколи засідань Тимчасового комітету з управління міським господарством Роменського ревкому (1919). Доповіді та звіти про роботу Конотопського та Сумського повітових відділів комунального господарства та його підвідділів (1920–1922). Місячні фінансові звіти Лебединського повітового відділу комунального господарства. Штатний розпис та кошториси видатків по підприємствах та установах Лебединського міського відділу комунального господарства (1921–1923). Акти обстежень торгових

приміщень та садіб. Відомості про земельний фонд Сумського повіту. Виконавчі кошториси на будівництво водогонів. Проекти Низівської гідроелектростанції.

Конотопський, ф. Р-4612, 32 од. зб., 1919–1923 рр.
Лебединський, ф. Р-315, 39 од. зб., 1919–1923 рр.
Путівльський, ф. Р-3134, 2 од. зб., 1922–1923 рр.
Роменський, ф. Р-5901, 171 од. зб., 1919–1923 рр.
Сумський, ф. Р-417, 80 од. зб., 1919–1923 рр.

Управління комунального господарства виконавчого комітету Сумської обласної ради депутатів трудящих (облкомунгосп)

Ф. Р-3742, 668 од. зб., 1944–1981 рр. Описи.

Відділ комунального господарства при облвиконкомі був створений у 1939 р. У 1941 р. тимчасово припинив діяльність і поновив її у 1943 р. після звільнення м. Сум від нацистів. Займався питаннями забезпечення населення комунально-побутовими послугами, експлуатацією та ремонтом житлового господарства, благоустроєм та озелененням міст і селищ. З 1 січня 1963 р. по 1 січня 1965 р. облвідділ комунального господарства був розділений на промисловий та сільський облкомунгоспи. У 1976 р. обласний відділ комунального господарства був переіменований в управління комунального господарства облвиконкому.

Постанови ЦК КПУ і Ради Міністрів УРСР про заходи щодо поліпшення і подальший розвиток житлово-комунального господарства УРСР (1959).

Накази міністерств житлово-комунального господарства УРСР, фінансів та Держплану про виконання плану комунального і житлового будівництва в областях УРСР, про заходи щодо забезпечення діяльності комунальних підприємств.

Рішення та розпорядження Сумського облвиконкому, накази Сумського обласного відділу комунального господарства про заходи щодо розвитку комунального господарства області, розширення навчання та працевлаштування молоді на роботу в комунальне господарство, організацію Сумського тролейбусного управління (1967), проведення місячників комплексного благоустрою, озеленення населених пунктів області, впорядкування газопостачання та електропостачання багатопверхових будинків.

Проектні завдання на розширення та реконструкцію водогону, електромережі, газопостачання в містах області, спорудження каналізації, електростанцій, будівництва бань, житлових будинків. Технічний проект реконструкції і розширення електромережі у м. Сум. План капітального будівництва житлово-комунального господарства на 1953 р.

Фінансовий план і план експлуатаційної діяльності організацій і підприємств комунального господарства.

Плани та звіти про підготовку та підвищення кваліфікації кадрів. Річні статистичні, бухгалтерські звіти облкомунгоспу та підвідомчих організацій і підприємств.

Довідки, інформації Міністерству житлово-комунального господарства про стан комунального господарства Сумської області за 1971–1980 рр. Матеріали про перехід на нові умови оплати праці, організацію нових підприємств, підсумки республіканських соцзмагань за 1980 р.

Акти про прийняття в експлуатацію об'єктів будівництва комунального господарства області.

Штатний розпис облкомунгоспу та підвідомчих організацій.

Документи профспілкового комітету.

Управління побутового обслуговування населення виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів (облпобутуправління)

Ф. Р-4407, 1241 од. зб., 1961–1990 рр. Описи.

Створене на підставі постанови ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР від 20 липня 1960 р. і рішення Сумського облвиконкому від 13 січня 1961 р. з метою розширення та поліпшення побутового обслуговування населення області.

До його функцій належало: розширення мережі підприємств побутового обслуговування населення, підвищення технічного рівня підприємств, затвердження та представлення облвиконкому перспективних планів розвитку побутового обслуговування населення, капітального будівництва, впровадження нової техніки, технології виробництва, здійснення керівництва і контролю за діяльністю підпорядкованих підприємств. Згідно з рішенням виконкому обласної ради народних депутатів від 28 вересня 1990 р. була створена Сумська обласна спілка підприємств і організацій побутового обслуговування населення “Облсоюзсервіс”, а обласне управління побутового обслуговування населення ліквідоване.

Положення про управління побутового обслуговування населення виконавчих комітетів обласних і міських рад депутатів трудящих (1961).

Постанови колегії Міністерства побутового обслуговування населення УРСР, облпобутуправління про поліпшення побутового обслуговування населення, розвиток мережі служби побуту на підприємствах Українського товариства сліпих (1984). Постанови президії обкому профспілки працівників місцевої промисловості та комунально-побутових підприємств про присудження перехідного Червоного Прапора.

Накази Головного управління побутового обслуговування населення при Раді Міністрів УРСР про забезпечення будівництва підприємств та введення в дію пускових об'єктів побутового обслуговування населення, про розподіл фондів на капітальне будівництво.

Рішення виконкому Сумської обласної ради депутатів трудящих про будівництво підприємств побутового обслуговування населення в області, реорганізацію окремих підприємств облпобутуправління, стан і заходи щодо поліпшення архівної справи в Сумській області (1963).

Протоколи засідань колегії облпобутуправління, технічної та художньої рад, постійно діючої комісії з економного та раціонального використання матеріальних ресурсів, обласних нарад директорів, підприємств, передовиків служби побуту області.

Плани та звіти з товарообігу та поставок, випуску головних видів продукції та обсягу реалізації побутових послуг, розвитку та впровадження нової техніки і передових технологій. П'ятирічний план капітального будівництва на 1966–1970 рр. Доповіді про приріст мережі підприємств побутового обслуговування населення, роботу електростанцій, стан охорони праці та техніки безпеки на підприємствах.

Матеріали про участь організацій облпобутуправління в республіканських оглядах-конкурсах, проведення Дня побуту у м.Сумах, нагородження урядовими нагородами працівників служби побуту (1971–1975).

Акти про передавання підприємств з системи споживчої кооперації до системи облпобутуправління, державної приймальної комісії про прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів.

Штатний розпис облпобутуправління.

Матеріали комплексної ревізії виробничо-фінансової діяльності за період з 1987 по 1990 рр. Ліквідаційний баланс (1990).

Документи профспілкового комітету.

12. Продовольчі, торговельні, заготівельні, постачальні, кооперативні організації

Повітові військово-продовольчі комісії та відділи

4 фонди, 187 од. зб., 1919–1923 рр. Описи.

Для покращення постачання армії продовольством і необхідними речами на період громадянської війни у 1919 р. були створені повітові особливі військово-продовольчі комісії. До їх функцій входило: проведення заготівельної роботи у повітах і розподіл продуктів, роз'яснення продовольчої політики держави серед населення, облік населення і посівних площ. Склалися із заготівельного, постачального, обліково-статистичного, фінансового, інструкторсько-інформаційного та загального відділів. За наказом Народного комісаріату продовольства УСРР у червні 1920 р. при продовольчих комітетах були створені військово-продовольчі відділи, які займалися постачанням та розподілом продуктів і необхідних речей серед військових частин, установ та закладів, вели облік людей і коней, забезпечували заготівельні відділи продорганів технічними засобами та робочою силою. У квітні 1922 р. за постановою РНК УСРР повітові особливі продовольчі комісії були переіменовані на продовольчі комітети (повітпродкоми). На підставі постанови ВУЦВК від 7 березня 1923 р. про скасування повітів були ліквідовані.

Копії декретів, положення, накази, розпорядження ВУЦВК, РНК СРСР і УСРР, Всеукраїнської особливої продовольчої комісії по постачанню Червоної Армії, народних комісаріатів продовольства СРСР і УСРР про організацію та роботу особливих військово-продовольчих комісій, відділів продовольчих комітетів, міжвідомчих комісій з обліку врожаю (1919), затвердження плану виконання продрозверстки та натурального податку на домашню птицю (1920–1921), правила отримання червоноармійського пайка та норми використання продуктів харчування населенням міст, працівниками підприємств і установ (1920).

Положення, розпорядження, циркуляри, інструкції, протоколи засідань Чернігівської і Харківської губернських, повітових військово-продовольчих комісій і комітетів, райпродкомів, революційних комітетів, виконкомів і комітетів незаможних селян про організацію повітових і районних особливих військово-продовольчих комісій, комітетів і їх відділів, про облік продовольчих надлишків і вилучення їх у куркулів, мобілізацію сил на виконання продовольчої розверстки, проведення продподаткової кампанії, постачання Червоної Армії і населення продовольством.

Постанова РНК УСРР від 31 жовтня 1922 р. “Про охорону архівів (порядок здавання, зберігання, знищення архівних матеріалів)”.

Витяги з наказів Глухівського повітпродкому про строки виконання продподатку, загальну трудову повинність (1921).

Доповіді про роботу відділів повітпродкомісій та комітетів, хід сільсько-господарських робіт, кількість урожаю у 1922 р.

Відомості про виконання продрозверстки та продподатку населенням Глухівського повіту (1920–1921). Списки населення сіл Глухівського повіту, якому не вистачало продуктів харчування.

Штатний розпис і списки співробітників Глухівської військово-продовольчої комісії та військово-продовольчого відділу повітпродкому.

Норми залишення хліба населенню після вилучення продподатку.

Закупівельні та відпускні ціни на хліб і зернові продукти врожаю 1919–1920 рр. Ціни на продукти по Глухівському повіту у 1919–1920 рр.

Листування Глухівського повітового військово-продовольчого відділу з військкоматом та Чернігівським губернським військово-продовольчим відділом про створення повітової особливої контрольно-облікової комісії, про допомогу голодуючим Поволжя (1921).

Глухівська комісія, ф. Р-1582, 49 од. зб., 1919–1923 рр.

Глухівський відділ, ф. Р-2586, 118 од. зб., 1919–1922 рр.

Конотопська комісія, ф. Р-3293, 3 од. зб., 1920–1921 рр.

Шосткинський відділ, ф. Р-2587, 17 од. зб., 1920–1921 рр.

Продовольчі комітети виконавчих комітетів повітових та районних рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів (повітрайпродкоми)

8 фондів, 1137 од. зб., 1919–1923 рр. Описи.

Повітові продовольчі комітети створені у 1919 р., керували всією продовольчою роботою повітів, вели облік запасів продовольства та сировини, займалися постачанням і розподілом продуктів між сільським і міським населенням. Повітпродкоми керували роботою волосних продвідділів і були підзвітні губернському комітету продовольства. Повітпродкоми склалися з фінансово-облікового, заготівельного, інструкторсько-інформаційного, розподільного, загального, податкового відділів і відділу військового постачання. У 1920–1922 рр. у повітах діяли райпродкоми, які охоплювали територію кількох волостей і займалися заготівельною роботою. Повітпродкоми були ліквідовані на підставі постанови ВУЦВК від 7 березня 1923 р. про скасування повітів.

Копії декретів, постанови, циркуляри та інструкції ВУЦВК і РНК УСРР, Реввійськради республіки і Південно-Західного фронту, Головпостачпродарму, Надзвичайної ради робітничо-селянської оборони з питань постачання Червоної Армії і Флоту на Україні і в Криму (1919–1921).

Декрети, положення, постанови, інструкції ВУЦВК і РНК УСРР, Народного комісаріату продовольства і Вищої ради народного господарства про створення місцевих податкових комісій та відділів при повітпродкомах, укріплення апарату продовольчих органів, введення єдиного натурального податку на сільськогосподарські продукти, затвердження твердих заготівельних і відпускних цін на продукти харчування.

Положення, накази, циркуляри та інструкції Харківського, Полтавського, Курського губернських і повітових ревкомів, губвиконкомів і повітових виконкомів, особливих військово-продовольчих комісій і продовольчих комітетів про мобілізацію населення на продовольчу роботу, виконання продрозверстки і проведення продподаткової кампанії в повітах, організацію особливої повітової продовольчої комісії, комітетів економічної наради, заготівельних контор, підсумки продовольчої кампанії (1921–1922), першу державну хлібну позику, постачання Червоної Армії і населення продовольством, облік продовольчих надлишків і вилучення їх у куркулів, боротьбу зі спекуляцією, створення комісії по націоналізації приватної торгівлі у повітах (1919–1922), проведення сільськогосподарської виставки у м.Ромнах.

Протоколи засідань Харківської губернської ради народного господарства, особливих військово-продовольчих комісій та повітпродкомів, нарад і загальних зборів продзагонів про продовольче становище у Сумському повіті, залучення робітників до заготівельної роботи і розподілу продовольства, обладнання засипних пунктів і створення насінневих фондів, роботу млинів, крупорушок, маслобоєнь, постачання дитячих і лікувальних закладів продуктами харчування, про політосвітню та культурно-масову роботу при повітпродкомах (1919–1923).

Звіти і доповіді про роботу повітових продовольчих комітетів та їх відділів, повітових особливих продовольчих комісій і продзагонів про виконання продрозверстки і продподатку, роботу млинів і засипних пунктів.

Акти ревізій волосних засипних пунктів, овочесушарок, млинів.

Зведення на потрібну кількість продуктів і фуражу для населення по Путивльському повіту, відомості про надходження продуктів для голодуючих (1923).

Статистичні відомості, зведення про облік земель, посівних площ, наявність птиці, поголів'я худоби по Конотопському повіту (1920–1922).

Особові справи, списки працівників повітпродкомів. Списки червоноармійців і командирів на отримання пайка при продовольчому комітеті.

Конотопський повітпродком,	ф. Р-4567, 440 од. зб., 1919–1923 рр.
Кролевецький повітпродком,	ф. Р-4526, 162 од. зб., 1918–1923 рр.
Лебединський повітпродком,	ф. Р-150, 5 од. зб., 1920–1922 рр.
Путивльський повітпродком,	ф. Р-1668, 25 од. зб., 1917–1921 рр.
Роменський повітпродком,	ф. Р-5710, 320 од. зб., 1918–1923 рр.
Середино-Будський райпродком,	ф. Р-4131, 1 од. зб., 1922 р.

Сумський повітпродком, ф. Р-108, 149 од. зб., 1920–1923 рр.
Шосткинський повітпродком, ф. Р-1640, 35 од. зб., 1920–1922 рр.

Продовольчі комітети виконавчих комітетів окружних рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів (окрпродкоми)

2 фонди, 100 од. зб., 1921–1925 рр. Описи.

Окружні продовольчі комітети створені згідно з постановою ВУЦВК у 1923 р. на базі ліквідованих повітових продовольчих комітетів. Окрпродкоми мали завдання здійснювати продовольчу політику на місцях, вести облік продовольства і постачати ним населення і армію, збирати продовольчі та сировинні податки. В роботі окрпродкоми безпосередньо підпорядковувалися губернському продовольчому комітету і були у віданні Народного комісаріату продовольства УСРР. Припинили свою діяльність у зв'язку з постановою ВУЦВК та РНК УСРР від 11 червня 1924 р. про ліквідацію Наркомату продовольства УСРР.

Копії постанов, наказів і інструкцій ВУЦВК та РНК УСРР про встановлення розмірів та порядок сплати єдиного сільськогосподарського податку, відповідальність за порушення законів про соціальне страхування.

Постанови, накази та розпорядження народних комісаріатів фінансів і продовольства, Полтавського і Чернігівського губернських та Конотопського і Роменського виконавчих і продовольчих комітетів, Роменської окружної економічної наради про реорганізацію податкового апарату і створення окружних податкових комісій при окрвиконкомах, звільнення і надання пільг на сплату податку, видачу насінневої позички найбільшому селянству, здавання окремих водних угідь в оренду спеціалістам – риболовам.

Накази по Конотопському і Роменському окрпродкому з питань виконання єдиного сільськогосподарського податку.

Протоколи засідань президії окружних виконавчого і продовольчого комітетів про зміни в податковому законодавстві, ліквідацію повітового і організацію окружного продовольчого комітету, встановлення єдиного сільськогосподарського податку і порядок його виконання, організацію агітбригад з роз'яснення правил здавання єдиного сільгоспподатку, хлібну позику та її виконання, економічний стан районів.

Інструкції вищих продорганів про порядок обкладання єдиним сільгоспподатком господарств, державних установ, надання допомоги місцевим адміністративним органам у виконанні єдиного сільськогосподарського податку, преміювання за краще ведення господарства.

Звіти та доповіді про діяльність окружних продовольчих комітетів, роботу районних фінансових інспекторів, хід збирання продовольчих податків.

Акти обстежень роботи Конотопського окрпродкому, заготівельної контори, комісії з обліку земельних площ. Місячні відомості про надходження допомоги голодуючим (1922–1923).

Списки та особові рахунки платників єдиного сільгоспподатку по Конотопському округу.

Листування Конотопського і Роменського окружних продкомітетів з губпродкомами, окрвиконкомама, земельним відділом, окрстатбюро з питань затвердження штатів, окрпродкому, про облік закріпленої землі, нарахування сільгосподатку, з питань постачання населення продовольством.

Конотопський, ф. Р-5210, 71 од. зб., 1921–1924 рр.

Роменський, ф. Р-6053, 29 од. зб., 1923–1925 рр.

Торговельні відділи виконавчих комітетів окружних рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів (окрторгвідділи)

4 фонди, 480 од. зб., 1923–1930 рр. Описи.

Окружні інспектури внутрішньої торгівлі (окрвнуторги) створені за постановою ВУЦВК і РНК УСРР від 22 жовтня 1924 р. Окрвнуторги були підпорядковані губернській комісії внутрішньої торгівлі та окрвиконкому, а з 1925 р. – безпосередньо Народному комісаріату торгівлі УСРР. Вони сприяли розвитку торгового обігу в межах округу, контролювали та регулювали торговельну діяльність державних, кооперативних і приватних підприємств округів, проводили роботу по заготівлі і збуту продукції. У зв'язку з постановою РНК і президії ВУЦВК у 1926 р. окружні інспектури внуторгу були ліквідовані, а їх функції передані Управлінню уповноваженого Народного комісаріату зовнішньої і внутрішньої торгівлі УСРР. Для зв'язку з управлінням при окружних виконавчих комітетах була введена посада економіста – кореспондента. У 1928 р. для забезпечення економічного регулювання торгівлі на місцях, згідно з постановою РНК УСРР від 19 квітня 1928 р. Управління уповноважених Наркомторгу УСРР були ліквідовані, а при окрвиконкомах створені окружні відділи торгівлі. Припинили свою діяльність у 1930 р. у зв'язку зі змінами адміністративно-територіального поділу.

Положення, постанови, розпорядження та циркуляри ВУЦВК, РНК і Народного комісаріату торгівлі СРСР та УСРР про створення губкомісій внутрішньої торгівлі, окружних і районних торговельних відділів при окрвиконкомах, про проведення хлібозаготівельної кампанії (1925–1926), встановлення цін на зерно і борошно в Україні, постачання населення продуктами і товарами першої необхідності, облік м'ясних запасів та заготівлю хутра, пуху, кінського волосу та пряжі, розширення кролівництва та організацію молочних ферм в Україні, розширення виробництва цегли та встановлення її виробничої вартості (1925).

Постанови, протоколи, рішення нарад губернських і окружних виконавчих комітетів та торговельних відділів, їх секцій про завдання кооперації на селі, контракцію посівів зернових і технічних культур, проведення хлібозаготівель, з питань регулювання державної і кооперативної торгівлі, встановлення закупівельних і товарних цін (1924–1930), діяльність риночних комітетів, заготівлю сільськогосподарських продуктів і сировини (1925–1926).

Книги наказів Конотопського окружного відділу торгівлі (1924–1930).

Плани і звіти про заготівлю зернових і технічних культур, продуктів тваринництва і сировини.

Звіти, доповіді про роботу окружних торговельних відділів (1924–1928). Місячні звіти споживчих товариств про товарообіг, відомості про кількість товарів і сільськогосподарських продуктів у магазинах споживчих товариств.

Доповідь про створення та діяльність Сумської окружної комісії внутрішньої торгівлі (1924).

Доповіді та відомості про стан сільського господарства і торгівлі в районах Конотопського округу для складання економічного нарису, заготівлю на експорт сировини в Сумському та Конотопському округах.

Відомості про середні ринкові ціни на промтовари та продукти харчування по округах, цегельні заводи, які знаходилися у віданні Сумського окружного відділу комунального господарства (1925).

Списки державних і кооперативних торговельних підприємств Сумського округу та м.Конотопа.

Листування з Наркомторгом УСРР, окрспоживспілками про порядок заготівель сільськогосподарських продуктів і сировини, реєстрацію торговельних підприємств по округах (1924–1930). Листування Сумського окрторгвідділу з установами та організаціями про встановлення твердих цін на продукти і речі першої необхідності, з питань заготівлі лікарських рослин.

Глухівський, ф. Р-4922, 42 од. зб., 1926–1930 рр.

Конотопський, ф. Р-4674, 247 од. зб., 1923–1930 рр.

Роменський, ф. Р-5626, 124 од. зб., 1924–1930 рр.

Сумський, ф. Р-9, 67 од. зб., 1924–1930 рр.

Відділ торгівлі виконавчого комітету Сумської обласної ради депутатів трудящих (облторгвідділ)

Ф. Р-3366, 18 од. зб., 1943–1955 рр. Описи.

Почав діяти у 1939 р. У 1941 р. тимчасово припинив діяльність і відновив її у 1943 р. після звільнення області від нацистських загарбників. До його функцій входило регулювання всієї торгівлі на території області, керівництво і контроль над підлеглими державними підприємствами торгівлі та нагляд за діяльністю приватних і кооперативних торговельних підприємств. Сумський облторг був підпорядкований Міністерству торгівлі УРСР та облвиконкому ради депутатів трудящих. У 1955 р. на базі обласного відділу торгівлі та управління місцевими торгами був створений єдиний орган – Сумське обласне управління торгівлі.

Постанови, накази міністерств торгівлі СРСР і УРСР про норми виробітку для торгових підприємств та підприємств громадського харчування, про основні положення з обліку праці та заробітної плати, заходи щодо забезпечення виконання плану товарообігу.

Постанови 5-го пленуму Українського республіканського комітету профспілки та VI Сумської обласної конференції профспілки працівників державної торгівлі та громадського харчування (1955).

Рішення виконкому Сумської обласної ради депутатів трудящих про затвердження закупівельних відпускних і роздрібних цін на продукти та то-

вари широкого вжитку, про перегляд цін, затвердження торгових націнок на товари, на які не встановлено єдиних роздрібних цін.

Вступний баланс Сумського обласного відділу торгівлі на вересень 1943 р.

Плани робіт Охтирської контори Сумиоблторгу.

Звіти шкіл, курсів, торггосорганізацій про підготовку та підвищення кваліфікації кадрів масових професій.

Річні звіти Сумського облторгу та його районних контор.

Список підприємств Охтирської та Шосткинської контор Сумиоблторгу на вересень 1943 р.

Акти про збитки, завдані нацистськими загарбниками організаціям і підприємствам Сумського облторгу під час окупації Сумщини.

Інвентарний опис товаро-матеріальних цінностей, зібраних після відходу німців організаціями та підприємствами Сумиоблторгу у 1943 р.

Сумське обласне управління місцевими торгами

Ф. Р-3367, 98 од. зб., 1943–1955 рр.

Сумське обласне управління місцевими торгами було створене після визволення Сумщини від нацистських загарбників у 1943 р. і керувало підприємствами роздрібною торгівлі місцевого значення. Йому були підпорядковані управління міських і районних торгів області.

У 1955 р. на базі Сумського обласного управління місцевими торгами і обласного відділу торгівлі було створене Сумське обласне управління торгівлі.

Накази, інструкції, вказівки міністерств торгівлі СРСР і УРСР про план розвитку торгівлі на Україні (1951–1955), встановлення та скорочення штатів у сфері торгівлі та ін.

Наказ Сумського обласного управління місцевими торгами “Про план розвитку торгівлі по місцевих торгах Сумської області на 1952 р.”.

Протоколи засідань балансової комісії Сумського облуправління місцевими торгами для розгляду звітів торгів області з господарсько-фінансової діяльності.

Плани розвитку роздрібною торговельною мережі та мережі підприємств громадського харчування. Плани випуску продукції виробничими підприємствами, сільським господарством Сумської області.

Штатний розпис Сумського обласного управління місцевими торгами Наркомату УРСР (1946).

Річні звіти місцевих торгів Сумської області хід заготівель, переробки та закладання на збереження овочів і фруктів, про товарообіг на складах і в роздрібній мережі, у підприємствах громадського харчування.

Основні показники роздрібною торгівлі у 1943 р.

Довідник оптово-відпускних цін на сільськогосподарську продукцію (1951–1955).

Акти про збитки, завдані нацистськими загарбниками торговельним організаціям під час окупації Сумської області.

Управління торгівлі виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів

Ф. Р-3368, 1951 од. зб., 1955–1990 pp.

Сумське обласне управління торгівлі – орган планування та регулювання торгівлі, безпосереднього керівництва господарською діяльністю всіх місцевих торговельних організацій та підприємств громадського харчування області створене згідно з наказом Міністерства торгівлі УРСР від 11 червня 1955 р. і рішенням Сумського облвиконкому на базі обласного відділу торгівлі та управління місцевими торгами у червні 1955 р. Згідно з постановою Ради Міністрів УРСР від 14 січня 1963 р. обласне управління торгівлі реорганізоване в управління торгівлі Сумського промислового облвиконкому і управління торгівлі Сумського сільського облвиконкому. У січні 1965 р. ці два управління були знову об'єднані в Сумське обласне управління торгівлі.

Постанови, директиви, накази міністерств торгівлі СРСР та УРСР з основних питань діяльності торговельних організацій: покращення технічного оснащення та впровадження нової техніки в підприємствах торгівлі та громадського харчування, поширення середньої спеціальної освіти торговельних працівників, затвердження роздрібних цін на продовольчі та промислові товари, використання передового досвіду організації роздрібно торгівлі та ін.

Рішення виконкому Сумської обласної ради депутатів трудящих про стан і заходи поліпшення комісійної торгівлі в області, будівництво та благоустрій колгоспних ринків Сумської області, впровадження в господарство області вібраційних млинів та з інших питань, що стосуються діяльності управління торгівлі.

Протоколи засідань ради Сумського обласного управління торгівлі. Матеріали обласних нарад працівників торгівлі.

Річні плани розвитку торговельної мережі Сумської області, випуску валової і товарної продукції, товарообігу державної та кооперативної торгівлі області. Плани державних капітальних вкладів.

Звіти відділів обласного управління торгівлі, підлеглих підприємств і організацій торговельної мережі.

Доповідні записки та довідки, направлені Міністерству торгівлі УРСР, про розвиток торгівлі в області.

Матеріали Всесоюзного конкурсу – огляду на кращу торговельну організацію та підприємство з погляду впровадження прогресивних методів торгівлі і підвищення культури обслуговування населення, присвяченого 100-річчю від дня народження В. І. Леніна (1969).

Інформації Міністерству торгівлі УРСР про стан цін в області.

Інформації, довідки про виконання планів товарообігу, роботи підприємств громадського харчування, будівництво і впорядкування колгоспних ринків, укомплектування і підвищення кваліфікації кадрів, розвиток і впровадження нової техніки, різних винаходів у галузі торгівлі.

Документи профспілкового комітету.

Відділ цін виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів

Ф. Р-7539, 380 од. зб., 1970–1992 рр. Описи.

Створений на підставі постанови Ради Міністрів УРСР від 30 квітня 1970 р. та рішення виконкому Сумської обласної ради депутатів трудящих від 3 червня 1970 р. До його функцій входило: контроль за дотриманням цін у всіх підприємствах та організаціях області, вивчення та узагальнення практики встановлення цін і тарифів, підготовка економічно обґрунтованих проектів оптових і роздрібних цін і тарифів на послуги, внесення облвиконкому пропозицій про перегляд затверджених цін і тарифів на окремі види товарів і послуги. Згідно з розпорядженням представника Президента України від 24 квітня 1992 р. про створення на базі Сумського облвиконкому, його відділів, управлінь і підрозділів Сумської обласної державної адміністрації та розпорядженням від 18 травня 1992 р. “Про структуру обласної державної адміністрації” відділ був ліквідований.

Рішення Державного комітету цін УРСР і відділу цін облвиконкому про вилучення грошових сум, отриманих в результаті порушення цін.

Розпорядження облвиконкому про затвердження цін. Економічне обґрунтування до преїскурантів цін на товари, затверджених розпорядженням облвиконкому.

Протоколи виробничих нарад відділу цін.

План основних робіт і заходів відділу цін і преїскурантної групи.

Книги обліку рішень про вилучення грошових сум, отриманих в результаті порушення цін.

Книги реєстрації преїскурантів оптових, роздрібних цін на товари народного споживання.

Кошторис витрат і штатний розпис відділу цін та преїскурантної групи.

Річні бухгалтерські звіти та звіти про роботу відділу цін.

Документи про аналіз цін та економічних показників роботи підприємств.

Доповідні записки, довідки та інформації у справах цін, направлені керуючим органам.

Довідки про стан виробництва товарів з індексом “Н” на підприємствах області.

Документи профспілкового комітету.

Державна інспекція по закупках і якості сільськогосподарських продуктів по Сумській області

Ф. Р-7556, 158 од. зб., 1970–1985 рр. Описи.

Створена у травні 1970 р. згідно з постановою Ради Міністрів УРСР від 13 березня 1970 р. з метою покращення організації заготівель сільськогосподарських продуктів і сировини, для здійснення контролю за якістю продукції, що закуповується. Підпорядкована Міністерству заготівель УРСР.

Положення про Державну інспекцію по закупках та якості сільськогосподарських продуктів.

Накази міністерств заготівель СРСР та УРСР, постанови, рішення, розпорядження Сумського облвиконкому, що стосуються діяльності інспекції по закупках та якості сільгосппродуктів.

Накази головного інспектора з основної діяльності Державної інспекції по закупках і якості сільськогосподарських продуктів по Сумській області.

Протоколи виробничих нарад, нарад керівників заготівельних організацій за підсумками діяльності обласної інспекції та підлеглих організацій.

Плани закупок сільськогосподарських продуктів по Сумській області.

Річні звіти про виконання планів закупок, контрактації, підвищення якості сільськогосподарських продуктів і сировини.

Показники контрактації сільськогосподарських продуктів.

Довідки про діяльність Сумської державної інспекції по закупках і якості сільгосппродуктів, направлені до Міністерства заготівель УРСР.

Довідки про результати контролю за правильністю приймання сільськогосподарської продукції від колгоспів і радгоспів.

Кошторис та штатний розпис Держінспекції по закупках і якості сільськогосподарських продуктів.

Листування з міністерствами заготівель СРСР і УРСР з питань закупок і якості продуктів.

Документи профспілкового комітету.

Окружні спілки споживчих товариств (окрспоживспілки)

3 фонди, 2388 од. зб., 1919–1931 рр. Описи.

Згідно з декретом РНК РРФСР “Про єдині робітничо-селянські товариства споживачів” від 20 березня 1919 р. почали створюватися районні спілки споживчих товариств: Конотопська – у серпні 1920 р., Роменська – у серпні 1922 р. Відповідно до постанови зборів уповноважених Вукоопспілки у 1929 р. райспоживспілки змінили свою назву на окрспоживспілки. Глухівська окружна спілка споживчих товариств була утворена у 1923 р. Окрспоживспілки керували діяльністю споживчих товариств округу, створювали торговельні та виробничі організації, надавали допомогу споживчим та іншим кооперативним товариствам у виконанні завдань. Припинили свою діяльність за постановою ВУЦВК і РНК УСРР від 2 вересня 1930 р. “Про ліквідацію округів та перехід на двоступеневу систему управління”. Функції окрспоживспілок були передані районним спілкам споживчих товариств.

Положення про повітові контори райспілки споживчих товариств (1923).

Статути губерньського союзного об'єднання робітничої і міської кооперації, Всеукраїнського кооперативного банку, райспілки споживчих товариств, сільського єдиного споживчого товариства.

Постанови ЦВК та РНК СРСР і УСРР, Народного комісаріату торгівлі УСРР, Всеукраїнської кооперативної спілки, Полтавського та Чернігівсько-

го губвиконкомів, окрспоживспілок про злиття кредитної і споживчої кооперації, порядок і принципи розділу та об'єднання окрспілок, промислове постачання “пайщиків”, порядок випуску в обіг цінних паперів та грошових знаків, податкові пільги для кооперативних організацій, встановлення прав на промислові підприємства, з питань торгівлі в Роменському окрузі.

Обіжні розпорядження Полтавського губернського кооперативного комітету про повернення споживчим, кооперативним установам націоналізованих будівель.

Циркуляри Народного комісаріату праці, Всеукраїнської спілки споживчих товариств, Роменської та Конотопської споживспілок про реорганізацію системи споживчої кооперації та покращення її роботи, відправлення товарів на експорт, забезпечення товарами селян, кооперативні завдання в хлібозаготівельній роботі, боротьбу з куркулями.

Циркуляри Роменського окружного архівного управління з питань зберігання документів.

Протоколи з'їздів, пленумів, нарад представників єдиного споживчого товариства Роменського повіту, голів і членів правлінь сільських споживчих товариств Роменського району; засідань правлінь, загальних зборів членів Роменської та Конотопської окрспоживспілок. Протоколи засідань Роменської окружної надзвичайної комісії з ліквідації неписьменності.

Матеріали 2-го з'їзду уповноважених Роменської райспоживспілки.

Плани роботи окрспоживспілок, підлеглих організацій.

Звіти про роботу споживчих товариств Роменщини, Конотопщини, Глухівщини.

Короткий огляд діяльності та звіти про роботу райспоживспілок.

Огляд сільськогосподарських кредитно-кооперативних товариств УСРР станом на 1 жовтня 1926 р.

Дані про склад Роменського округу на 1923 р. (райони, кількість землі, населення).

Основні показники розвитку мережі споживчої кооперації Конотопського округу (1927–1931).

Списки колгоспів, сільських споживчих товариств Конотопського та Глухівського округів станом на 1 травня 1930 р.

Списки, анкети, посвідчення, особові справи працівників споживчих товариств Роменського та Конотопського округів.

Листування з Вукоопспілкою, Полтавським губвиконкомом, окрвиконкомом, райвиконкомом та споживчими товариствами з питань розвитку кооперації, кооперативного страхування, діяльності окрспоживспілок, заготівлі сільськогосподарської продукції.

Глухівська, ф. Р-4923, 36 од. зб., 1923–1930 рр.

Конотопська, ф. Р-4682, 890 од. зб., 1919–1931 рр.

Роменська, ф. Р-5643, 1462 од. зб., 1923–1930 рр.

Сумська обласна спілка споживчих товариств (облспоживспілка)

Ф. Р-3365, 1678 од. зб., 1943–1989 рр. Описи.

Сумська обласна спілка споживчих товариств (облспоживспілка) організована у 1939 р. У 1941 р. тимчасово припинила діяльність і відновила її у 1943 р. після звільнення області від нацистських окупантів. Сумська облспоживспілка об'єднувала районні спілки споживчих товариств Сумської області, керувала організаційною і господарською роботою споживчих кооперативних організацій області в справі розвитку торгівлі і заготівель на селі. Облспоживспілка перебувала у віданні Української спілки споживчих товариств (Укоопспілки).

Постанови Центральної спілки СРСР, Української спілки споживчих товариств, Міністерства торгівлі УРСР, Сумського облвиконкому про організацію торговельної мережі споживчої кооперації УРСР і Сумської області, стан міської кооперативної торгівлі, хід закупівлі сільськогосподарської продукції, посилення боротьби з недостачами, розтратами та розкраданням.

Директивні вказівки Центральної спілки СРСР та Української спілки споживчих товариств про оплату праці працівників споживчої кооперації.

Рішення Сумського облвиконкому про хід закупок сільськогосподарських продуктів і торгівлі ними в містах, хід посівної кампанії, укладання господарських угод.

Матеріали обласних з'їздів працівників споживчої кооперації Сумської області.

Протоколи засідань правління облспоживспілки та постанови про стан торгівлі в Сумській облспоживспілці, хід виконання закупівлі хліба та інших сільськогосподарських продуктів, покращення якості продовольства, розвиток виробництва черепиці.

Матеріали про укрупнення та розукрупнення споживчих товариств і райспоживспілок.

Перспективні плани розвитку господарської діяльності. Плани закупівлі сільськогосподарської сировини та продуктів харчування.

Плани механізації та автоматизації виробничих процесів, впровадження нової техніки та передової технології.

Показники виконання планів товарообігу по споживчих товариствах, роздрібних торговельних підприємствах та підприємствах харчопрому.

Звіти і доповіді про роботу обласної та районних споживспілок.

Плани і звіти про підготовку та перепідготовку робітників масових кваліфікацій.

13. Установи охорони здоров'я, фізичної культури та спорту

Відділи охорони здоров'я виконавчих комітетів повітових рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів (повітздороввідділи)

8 фондів, 140 од. зб., 1919–1923 рр.

Утворені на підставі постанови РНК УСРР від 8 лютого 1919 р. і постанови Наркомату охорони здоров'я УСРР від 27 лютого 1919 р. з метою керівництва роботою лікарень, лікувально-профілактичних закладів у повіті.

Ліквідовані на підставі постанови ВУЦВК від 7 березня 1923 р. про скасування повітів.

Копії наказів, циркуляри та розпорядження ВУЦВК, РНК УСРР, народних комісаріатів охорони здоров'я, продовольства УСРР, губернських відділів охорони здоров'я, постанови і накази повітвиконкомів, повітових відділів охорони здоров'я про організацію медичного обслуговування населення, фінансове і санітарно-медичне постачання закладів повітового відділу охорони здоров'я, відновлення діяльності санітарних комітетів, санітарну освіту, поліпшення роботи медично-санітарних закладів, організацію роботи лікарень, проведення протиепідемічних заходів, подання допомоги безробітним, підтримання санітарного стану вулиць і площ міст.

Протоколи засідань колегій повітових відділів охорони здоров'я, з'їзду завідуючих повітовими відділами охорони здоров'я Харківської губернії (1923), нарад завідуючих підвідділами, секцій по боротьбі з туберкульозом про стан медичного обслуговування населення, відкриття дитячих ясел і майданчиків на селі під час польових робіт, організацію волосних санітарних комітетів.

Плани роботи, доповіді і звіти про діяльність повітових відділів охорони здоров'я.

Списки лікувальних закладів, карти санітарного огляду приміщень державних, громадських і приватних закладів, промислових підприємств.

Глухівський, ф. Р-2360, 1 од. зб., 1921–1922 рр.

Конотопський, ф. Р-4613, 27 од. зб., 1919–1923 рр.

Кролевецький, ф. Р-3331, 60 од. зб., 1919–1923 рр.

Лебединський, ф. Р-83, 13 од. зб., 1919–1923 рр.

Путивльський, ф. Р-1749, 3 од. зб., 1921–1923 рр.

Роменський, ф. Р-5857, 5 од. зб., 1921–1922 рр.

Сумський, ф. Р-38, 30 од. зб., 1919–1922 рр.

Шосткинський, ф. Р-1740, 1 од. зб., 1922 р.

Інспектури охорони здоров'я виконавчих комітетів окружних рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів

4 фонди, 838 од. зб., 1923–1930 рр.

У 1923 р. у зв'язку з утворенням округів при окрвиконкомах були створені окружні відділи охорони здоров'я. За постановою ВУЦВК у 1924 р. реорганізовані в окружні інспектури охорони здоров'я.

Ліквідовані у 1930 р. у зв'язку із змінами адміністративно-територіального поділу.

Копії постанов, розпоряджень ВУЦВК, РНК УСРР, накази, циркуляри і розпорядження народних комісаріатів охорони здоров'я, праці УСРР, накази губернських, окружних відділів (інспектур) охорони здоров'я про відкриття і розширення лікувальних закладів, роботу лікарень, поліклінік, амбулаторій, медпунктів, проведення оздоровчих кампаній, боротьбу з туберкульозом та іншими соціальними і інфекційними захворюваннями, відкриття дитячих садків, майданчиків, розширення санітарно-освітньої роботи на селі, організацію зборів на створення фонду для боротьби з туберкульозом.

Протоколи з'їздів, засідань колегій, нарад, загальних зборів працівників окружних відділів охорони здоров'я.

П'ятирічні плани розвитку системи охорони здоров'я у Конотопському та Роменському округах.

Звіти про роботу окружних відділів (інспектур) охорони здоров'я, лікувальних закладів, санаторіїв, медпунктів, доповіді про стан санітарної справи у районах.

Номенклатури хвороб по медпунктах.

Відомості про мережу місцевих губернських, окружних і сільських лікувальних закладів, лікарських дільниць і стан їх діяльності, чисельність населення по районах Сумського округу, санітарно-курортне лікування населення Роменського округу, участь лікувальних закладів у боротьбі з інфекційними захворюваннями.

Договори на будівництво нових медичних закладів.

Облік медичних закладів, статистичні звіти. Акти обстеження роботи інспектур охорони здоров'я і лікувальних закладів.

Глухівська, ф. Р-4698, 71 од. зб., 1923–1930 рр.

Конотопська, ф. Р-4656, 272 од. зб., 1923–1930 рр.

Роменська, ф. Р-5690, 470 од. зб., 1923–1930 рр.

Сумська, ф. Р-420, 25 од. зб., 1923–1930 рр.

Відділи (інспектури) охорони здоров'я виконавчих комітетів районних і міських рад народних депутатів (райміськздороввідділи).

Центральні районні лікарні (ЦРЛ)

21 фонд, 1646 од. зб., 1930–1939, 1943–1963 рр.

3 фонди, 1087 од. зб., 1943–1985 рр.

20 фондів, 5687 од. зб., 1919–1941, 1943–1988 рр.

Створені за постановою ВУЦВК і РНК УСРР від 20 травня 1931 р. “Про організацію відділів і інспектур при райвиконкомах і міських радах, що виділені в окремі адміністративно-господарські одиниці” як інспектури охорони здоров’я. Пізніше перейменовані у відділи охорони здоров’я.

У червні 1957 р. ліквідовані, їх функції передані центральним районним лікарням*.

Накази, інструкції, методичні листи Народного комісаріату охорони здоров’я та Міністерства охорони здоров’я УРСР, Чернігівського та Сумського обласних відділів охорони здоров’я, рішення районних рад депутатів трудящих та їх виконкомів, районних відділів охорони здоров’я про стан охорони здоров’я населення, роботу медичних установ, розширення мережі лікувальних закладів, боротьбу з інфекційними хворобами, охорону материнства і дитинства та ін.

Протоколи конференцій, засідань медичних рад, атестаційних комісій, виробничих нарад.

Плани роботи, основних заходів щодо покращення медичного обслуговування населення, проведення оздоровчих кампаній, ”Днів здоров’я”. Матеріали громадських оглядів роботи лікувальних установ, присвячених ювілейним датам.

Аналізи роботи з охорони здоров’я, захворюваності трудящих на інфекційні хвороби і проведення профілактичних заходів, акти обстеження роботи лікувальних закладів.

Доповідні записки, довідки, листування з питань санітарно-профілактичної і лікувальної роботи.

Статистичні і текстові звіти районних та міських відділів охорони здоров’я, центральних районних лікарень, дільничних лікарень, фельдшерсько-акушерських пунктів, лікувально-профілактичних закладів. Звіти про стан терапевтичної, акушерсько-гінекологічної допомоги населенню, роботу жіночих консультацій, показники дитячої смертності.

Відомості про рух інфекційних хвороб, роботу дитячих ясел, площадок, їдалень, дитячих будинків, санаторіїв, піонерських таборів, молочних кухонь по Роменському району (1930–1939).

Списки і відомості з обліку дітей шкільного віку, про хід оздоровчих кампаній серед допризовників по Роменському району (1930–1939).

Кошториси, штатні розписи, річні фінансові звіти.

Районні відділи охорони здоров’я:

Білопільський,	ф. Р-4466, 58 од. зб., 1946–1957 рр.
Буринський,	ф. Р-7144, 37 од. зб., 1950–1958 рр.
Великописарівський,	ф. Р-6827, 23 од. зб., 1949–1957 рр.
Глинський,	ф. Р-6407, 79 од. зб., 1944–1957 рр.
Глухівський,	ф. Р-7123, 77 од. зб., 1943–1957 рр.
Конотопський,	ф. Р-6726, 50 од. зб., 1953–1963 рр.
Кролевецький,	ф. Р-6710, 38 од. зб., 1948–1957 рр.
Лебединський,	ф. Р-7088, 108 од. зб., 1944–1956 рр.
Липоводолинський,	ф. Р-7246, 24 од. зб., 1945–1957 рр.

* Конотопський і Сумський райздороввідділи ліквідовані в 1963 р., Конотопський і Шосткинський міськздороввідділи – в 1977 р.

Миропільський,	ф. Р-3212, 118 од. зб., 1943–1957 рр.
Недригайлівський,	ф. Р-6543, 82 од. зб., 1943–1957 рр.
Охтирський,	ф. Р-7468, 38 од. зб., 1946–1957 рр.
Путивльський,	ф. Р-4233, 6 од. зб., 1950–1958 рр.
Роменський,	ф. Р-5695, 526 од. зб., 1930–1939, 1943–1957 рр.
Середино-Будський,	ф. Р-5132, 93 од. зб., 1943–1953 рр.
Синівський,	ф. Р-3872, 6 од. зб., 1943–1944 рр.
Смілівський,	ф. Р-6514, 82 од. зб., 1943–1954 рр.
Сумський,	ф. Р-6689, 95 од. зб., 1945–1963 рр.
Червоний,	ф. Р-7126, 40 од. зб., 1948–1957 рр.
Шосткинський,	ф. Р-5278, 33 од. зб., 1943–1959 рр.
Ямпільський,	ф. Р-6812, 33 од. зб., 1955–1957 рр.

Міські відділи охорони здоров'я:

Конотопський,	ф. Р-6755, 198 од. зб., 1944–1977 рр.
Сумський,	ф. Р-3682, 633 од. зб., 1931–1933, 1943–1985 рр.
Шосткинський,	ф. Р-5272, 256 од. зб., 1943–1977 рр.

Центральні районні лікарні*:

Білопільська,	ф. Р-4502, 217 од. зб., 1958–1979 рр.
Буринська,	ф. Р-7189, 239 од. зб., 1959–1987 рр.
Великописарівська,	ф. Р-6819, 117 од. зб., 1957–1979 рр.
Глухівська,	ф. Р-7127, 594 од. зб., 1958–1987 рр.
Конотопська,	ф. Р-6832, 426 од. зб., 1946–1984 рр.
Краснопільська,	ф. Р-7301, 214 од. зб., 1965–1987 рр.
Кролевецька,	ф. Р-6709, 183 од. зб., 1958–1979 рр.
Лебединська,	ф. Р-7175, 507 од. зб., 1947–1987 рр.
Липоводолинська,	ф. Р-7247, 205 од. зб., 1948–1984 рр.
Недригайлівська,	ф. Р-6604, 273 од. зб., 1946–1977 рр.
Охтирська,	ф. Р-7418, 293 од. зб., 1946–1985 рр.
Путивльська,	ф. Р-4161, 297 од. зб., 1945–1986 рр.
Роменська,	ф. Р-6002, 689 од. зб., 1919–1941, 1943–1985 рр.
Середино-Будська,	ф. Р-5131, 219 од. зб., 1944–1953, 1958–1980 рр.
Сумська,	ф. Р-6784, 291 од. зб., 1963–1984 рр.
Тростянецька,	ф. Р-6721, 336 од. зб., 1944–1988 рр.
Червона,	ф. Р-7125, 41 од. зб., 1958–1963 рр.
Шалигинська,	ф. Р-7124, 13 од. зб., 1957–1959 рр.
Шосткинська,	ф. Р-6664, 222 од. зб., 1946–1986 рр.
Ямпільська,	ф. Р-6813, 311 од. зб., 1958–1988 рр.

**Відділ охорони здоров'я виконавчого комітету Сумської
обласної ради народних депутатів
(облздороввідділ)**

Ф. Р-3370, 1741 од. зб., 1939–1941, 1943–1993 рр. Описи, каталог.

Створений у січні 1939 р. при організаційному комітеті Президії Верховної Ради УРСР у зв'язку з утворенням Сумської області. З січня 1940 р. діяв при

* У фондах Конотопської, Лебединської, Липоводолинської, Недригайлівської, Охтирської, Путивльської, Середино-Будської, Сумської, Тростянецької, Шосткинської ЦРЛ відклалися документи районних лікарень, що діяли до 1957 р.

виконавчому комітеті Сумської обласної ради депутатів трудящих. З жовтня 1941 р. по вересень 1943 р. припиняв діяльність у зв'язку з тимчасовою окупацією території області нацистськими загарбниками. До 1946 р. підвідомчий Наркомату охорони здоров'я УРСР, з 1946 р. – Міністерству охорони здоров'я УРСР. Керує роботою установ охорони здоров'я області.

Накази Міністерства охорони здоров'я УРСР, постанови бюро обкому КПУ, рішення, розпорядження облвиконкому, накази облздороввідділу про заходи щодо подальшого покращення медичного обслуговування і охорони здоров'я населення області.

Протоколи конференцій, засідань колегії, медичної ради, облздороввідділу, нарад робітників медичних установ області і матеріали до них (інформації, довідки, звіти).

Матеріали обласного з'їзду лікарів області (1945).

Плани розвитку мережі лікувальних закладів області.

Річні звіти про мережу, кадри і діяльність лікувальних установ, стан акушерської і гінекологічної допомоги у лікувальних закладах, аналізи захворюваності населення на туберкульоз, венеричні, онкологічні та інші хвороби, про стан медичного обслуговування інвалідів.

Річні звіти облздороввідділу, райздороввідділів, центральних районних лікарень, лікувальних закладів області. Статистичні звіти.

Матеріали громадського огляду лікувальних установ до 100-річчя від дня народження В. І. Леніна (1970).

Інформації, довідки вищим органам про роботу відділу і підвідомчих установ. Відомості про діяльність лікувально-профілактичних закладів області, інформації, довідки, звіти дошкільних закладів, дитячих будинків, шкіл.

Штатні розписи, кошториси, річні бухгалтерські звіти централізованої бухгалтерії облздороввідділу, звіти обласного бюро судово-медичної експертизи.

Акти про збитки, нанесені нацистськими загарбниками мережі системи охорони здоров'я області (1944).

Комітет фізкультури і спорту виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів. Сумська обласна рада Спільки спортивних товариств і організацій УРСР

Ф. Р-3287, 1044 од. зб., 1943–1985 рр. Описи.

Створений у 1940 р. У 1953 р. був переданий до системи охорони здоров'я під назвою сектор фізкультури облздороввідділу. У 1954 р. сектор був ліквідований і знову створений комітет фізкультури і спорту виконавчого комітету Сумської обласної ради депутатів трудящих. З 1959 по 1968 рік переривав діяльність, функції комітету виконувала Сумська обласна рада Спільки спортивних товариств і організацій УРСР, створена згідно з постановою ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР від 9 січня 1959 р. На виконання постанови ЦК КПУ і Ради Міністрів УРСР від 19 листопада 1968 р. № 591 знову був створений Комітет

фізкультури і спорту облвиконкому, а обласна рада Спілки спортивних товариств і організацій УРСР ліквідована.

Основні завдання комітету: керівництво фізвихованням населення області, розробка і здійснення науково-обґрунтованої системи фізичної підготовки населення, проведення обласних спортивних заходів, контроль за спортивними змаганнями, організація науково-методичної роботи, підготовка і розподіл фізкультурних кадрів, будівництво спортивних споруд і т. ін.

Накази всесоюзного і республіканського комітетів фізкультури і спорту, обласного комітету з основної діяльності, протоколи засідань, постанови, плани роботи, перспективні і річні плани розвитку фізкультури і спорту, матеріали чемпіонатів, спартакіад, першостей, обласних змагань з різних видів спорту (протоколи, таблиці, звіти), річні звіти комітету про роботу, статистичні звіти. Представлення на присвоєння почесних спортивних звань. Інформації, оглядові довідки про стан розвитку фізкультури і спорту в області.

Постанови президії Центральної ради Спілки спортивних товариств і організацій СРСР, президії ради Спілки спортивних товариств і організацій УРСР, постанови Сумської обласної ради.

Протоколи конференцій, пленумів, засідань президії обласної ради Спілки спортивних товариств і організацій.

14. Установи народної та професійної освіти.

Вищі навчальні заклади

Відділи народної освіти виконавчих комітетів повітових рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів

8 фондів, 1706 од. зб., 1917–1924 рр. Описи.

Утворені згідно з постановою РНК УСРР “Про організацію місцевих органів радянської влади і порядок управління” від 8 лютого 1919 р. Ліквідовані у 1923 р. у зв’язку зі скасуванням повітів.

Копії постанов, циркуляри, інструкції, розпорядження ВУЦВК, РНК УСРР, Народного комісаріату освіти, Головного управління у справах літератури та видавництва (1920–1924), Харківського і Полтавського губернських відділів народної освіти (1920), Чернігівського губернського, Роменського і Сумського повітових виконавчих комітетів ради робітничих і селянських депутатів, Лебединського, Путивльського та Сумського відділів народної освіти (1921–1923). Постанова Наркомату освіти про організацію 7-річної єдиної трудової школи (1920).

Протоколи колегій, комісій з дошкільного та соціального виховання дітей, шкільних підвідділів і секцій, протоколи засідань шкільних рад. Статут товариства “Просвіта” (1920), протоколи зборів та засідань Городищенського та Малосамбірського товариства “Просвіта” (1923). Плани роботи, доповіді, звіти про діяльність повітового та волосних відділів народної освіти.

Анкетні листки обслідування дитячих будинків, садків, клубів, колоній, що знаходяться у віданні Сумського відділу освіти (1920). Статистичні відомості про ліквідацію неписьменності по Конотопському і Кролевецькому повітах, кількість учнів у трудових школах (1919–1923).

Кошториси на будівництво, утримання і ремонт шкіл, дитячих будинків, культурно-освітніх закладів. Відомості про зарплату вчителів, анкети та заяви вчителів на право викладати в школах, звільнення та приймання на роботу (1919–1923).

Конотопський,	ф. Р-4565, 982 од. зб., 1919–1923 рр.
Кролевецький,	ф. Р-4525, 139 од. зб., 1919–1923 рр.
Лебединський,	ф. Р-81, 75 од. зб., 1919–1923 рр.
Охтирський,	ф. Р-6764, 18 од. зб., 1921–1924 рр.
Путивльський,	ф. Р-1747, 2 од. зб., 1922–1924 рр.
Роменський,	ф. Р-5600, 466 од. зб., 1917, 1919–1922 рр.
Сумський,	ф. Р-416, 21 од. зб., 1919–1926 рр.
Середино-Будський,	ф. Р-4127, 4 од. зб., 1918 р.

Інспектури народної освіти виконавчих комітетів окружних рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів *

4 фонди, 4050 од. зб., 1921–1930 рр. Описи.

Утворені згідно з постановою ВУЦВК від 9 травня 1923 р. "Про структуру та штати окрвиконкомів".

Ліквідовані у 1930 р. у зв'язку зі скасуванням округів.

Копії постанов, циркуляри, інструкції, розпорядження ВУЦВК, Народного комісаріату освіти СРСР, накази Харківського, Чернігівського губернських та Сумського виконкомів про проведення загального обов'язкового навчання, ліквідацію неписьменності населення, боротьбу з безпритульністю, охорону пам'ятників культури, музеїв, бібліотек.

Протоколи засідань Центральної Всеукраїнської комісії українізації радянського апарату при РНК УСРР (1927). Циркуляри Народного комісаріату освіти про створення Всесоюзної педагогічної виставки. Матеріали курсів з вивчення української мови (1924–1925). Протоколи засідань педрад, навчальних контрольних комісій Сумського педагогічного технікуму (1926–1927).

Плани, доповіді, звіти інспектур народної освіти про політико-освітню роботу, роботу шкіл, бібліотек, хат-читалень, народних будинків. Огляд про діяльність шкільних кооперативів Путивльського району (1928).

Звіти про роботу Сумського художньо-історичного музею (1925–1927).

Клопотання інспектора народної освіти перед президією окрвиконкому про виділення засобів на організацію хати-читальні і дитячого музею в будинку, де жив Т. Г. Шевченко на хуторі Лифине (1924).

* У фонді Роменської інспектури є матеріали Роменського повітового відділу народної освіти за 1921–1922 рр.

Листування з дитбудинками з питань виховання дітей, театрами з організаційних та господарчих питань, Лебединським художньо-історичним музеєм (1925–1927).

Афіші та відомості про постановку п'єс в театрах Роменського повіту (1923).

Глухівська, ф. Р-2322, 155 од. зб., 1926–1930 рр.

Конотопська, ф. Р-4653, 2208 од. зб., 1923–1930 рр.

Роменська, ф. Р-5601, 1645 од. зб., 1921–1930 рр.

Сумська, ф. Р-33, 42 од. зб., 1923–1930 рр.

Обласний відділ народної освіти виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів

Ф. Р-3552, 2283 од. зб., 1944–1986 рр. Описи.

Створений у січні 1939 р. у зв'язку з утворенням Сумської області. Керує та контролює роботу районних та міських відділів освіти, інституту удосконалення кваліфікації вчителів, Лебединського педагогічного училища, дитячих будинків, станцій, садків, шкіл.

Накази Міністерства освіти УРСР, рішення Сумського обласного виконавчого комітету та обласного відділу народної освіти, матеріали перевірок шкіл районів (1944–1986).

Протоколи засідань ради з народної освіти. Звіти вечірніх змінних шкіл робочої молоді, середніх шкіл (1962–1964). Зведені списки дошкільних установ області (1970).

Річні звіти з капітального будівництва та відбудови шкільних споруд. Плани розподілу молодих спеціалістів.

Інформації про підсумки обласного та республіканського турів огляду-конкурсу на краще збереження навчальної книги 1981–1986 рр.

Довідки про стан професійно-педагогічної підготовки учнів Лебединського педагогічного училища ім. А. С. Макаренка.

Протоколи звітно-виборчих профспілкових зборів. Звіти про підготовку та підвищення кваліфікації працівників народної освіти (1981–1986).

Кошториси та штатні розписи підвідомчих установ (1969–1984).

Списки працівників народної освіти, представлених до нагород (1949–1950).

Сумське обласне управління технічної освіти

Ф. Р-3369, 1320 од. зб., 1943–1986 рр. Описи.

Створене в листопаді 1940 р. згідно з Указом Президії Верховної Ради СРСР від 2 жовтня 1940 р. «Про утворення трудових резервів при Раднаркомі СРСР». Основною функцією управління є керівництво навчальною, виробничою, виховною та методичною діяльністю учбових закладів професійно-технічної освіти.

Накази та розпорядження Головного управління трудових резервів при РНК СРСР, Головного управління профтехосвіти при Раді Міністрів УРСР,

постанови, рішення, розпорядження облвиконкому та обкому КПУ, накази обласного відділу народної освіти з основної діяльності.

Протоколи учбово-методичної ради. Плани підготовки молодих кваліфікованих робітників.

Звіти училищ професійно-технічної освіти про склад учнів за професіями, за результатами виробничого навчання учнів.

Акти фронтальних інспекторських перевірок навчально-виховного процесу (1983).

Списки відбудованих ремісничих, залізничних училищ, шкіл ФЗН, плани підготовки молодих кваліфікованих робітників, звіти про склад та рух контингенту учнів (1944–1964).

Кошториси та штатні розписи, річні бухгалтерські звіти облуправління, міських і сільських ПТУ.

Протоколи звітно-виборчих профспілкових зборів, зборів трудового колективу (1971–1976). Матеріали групи народного контролю (1986).

Глухівський державний педагогічний інститут ім. С. М. Сергєєва-Ценського

Ф. Р-5369, 865 од. зб., 1943–1986 рр. Описи.

Створений і почав свою діяльність у 1874 р. в м. Глухові як учительський інститут. У 1917 р. реорганізований в педагогічний інститут з 3-річним строком навчання, в 1921 р. педагогічний інститут переіменовано в інститут народної освіти, в 1924 р. – у вищі педагогічні курси. В 1926 р. на базі педкурсів створений педагогічний технікум з 3-річним строком навчання. В 1930 р. на базі педтехнікуму організується інститут соціального виховання, який у 1933 р. реорганізований в педагогічний. У 1936 р. при педінституті відкривається учительський інститут, який в 1954 р. реорганізований в педінститут. В 1956 р. відкривається факультет підготовки вчителів початкових класів, а з 1972 р. – факультет підготовки вчителів трудового навчання та креслення.

Накази Народного комісаріату освіти УРСР про роботу педвузів за 1943 р., директиви Міністерства освіти УРСР щодо роботи педвузів (1960–1981). Накази ректорату інституту за 1982–1983 рр.

Протоколи засідань ради інституту, кафедр, державної екзаменаційної комісії. Тематичні плани науково-дослідних робіт за 1955–1986 рр., навчальні плани інституту на 1982–1983 рр. Річні звіти про роботу інституту. Акт про збитки, нанесені інституту нацистськими загарбниками (1941–1943).

Листування з основних питань діяльності.

Штатний формуляр професорсько-викладацького складу за 1943–1944 рр.

Сумський державний педагогічний інститут ім. А. С. Макаренка

Ф. Р-2817, 3296 од. зб., 1924–1976 рр. Описи.

Створений на основі вищих педагогічних курсів, відкритих в м. Сумах у 1924 р., а з 1925 р. перейменованих на педагогічний технікум. У 1930 р. Сумсь-

кий педагогічний технікум реорганізований в Сумський інститут соціального виховання, з 1933 р. – в Сумський педагогічний інститут. У 1957 р. інституту присвоєно ім'я А. С. Макаренка.

Копії постанов РНК УРСР та накази управління у справах вищої школи про підготовчі курси, терміни зимової сесії та з інших питань. Накази та директиви Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти УРСР з науково-дослідної роботи інституту (1944–1960). Розпорядження по інституту (1969–1970). Накази міністра вищої і середньої спеціальної освіти СРСР, УРСР по заочному відділу освіти (1964–1965).

Протоколи засідань кафедр інституту за різні роки. Плани розподілу молодих спеціалістів у 70–80-ті рр. Навчальні плани факультетів інституту. Студентські наукові праці, звіти роботи бібліотеки.

Книги наказів (1923–1941). Відомості про успішність студентів Білопільського робфаку (1933). Списки студентів педагогічних курсів (1931). Особові справи студентів (1928–1941). Копії дипломів, заяви та анкети студентів, залікові книжки, відомості про успішність фізико-математичного, історичного, філологічного, природничого факультетів.

Сумський філіал Харківського ордена Леніна політехнічного інституту ім. В. І. Леніна

Ф. Р-7444, 428 од. зб., 1960–1978 рр. Описи.

15 травня 1960 р. згідно з наказом Міністерства вищої та середньої спеціальної освіти УРСР на базі Сумського учбово-консультативного пункту був створений Сумський загальнотехнічний факультет Українського заочного політехнічного інституту Міністерства вищої та середньої спеціальної освіти УРСР. У 1966 р. реорганізований в Сумський філіал Харківського ордена Леніна політехнічного інституту ім. В. І. Леніна Міністерства вищої та середньої спеціальної освіти УРСР.

Директивні матеріали Українського заочного політехнічного інституту. Накази Міністерства вищої та середньої спеціальної освіти УРСР про затвердження форм діяльності загальнотехнічного факультету (1963–1964). Накази Харківського політехнічного інституту ім. В. І. Леніна (1965–1966). Плани роботи ради Сумського філіалу інституту (1966–1967). Протоколи засідань та плани робіт кафедр інституту (1960–1978). Перспективний план розвитку філіалу на 1970–1980 рр. Накази з основної діяльності, протоколи засідань президії методичної ради, звіти про роботу Державної екзаменаційної комісії, статистичні звіти з кадрів, кошториси та штатні розписи, річні бухгалтерські звіти (1960–1978). Матеріали звітно-виборчих профспілкових зборів, конференцій, протоколи загальних зборів, засідань профкому (1961–1976).

Сумський філіал Харківського ордена Трудового Червоного Прапора сільськогосподарського інституту ім. В. В. Докучаєва

Ф. Р-7697, 140 од. зб., 1977–1982 рр. Описи.

Створений 29 квітня 1977 р. згідно з наказом Міністерства сільського господарства.

Накази та директиви міністерств сільського господарства СРСР, УРСР та управлінь щодо діяльності філіалу. Накази ректора інституту та директора філіалу з основної діяльності, плани та звіти роботи кафедр, плани та звіти з науково-дослідної роботи, протоколи наукових конференцій, засідань рад факультетів і кафедр, ради при директорі філіалу. Кошториси та штатний розпис, річні бухгалтерські звіти, звіти про роботу бібліотеки філіалу (1977–1982). Штатні формуляри професорсько-викладацького складу, документи про обслідування роботи філіалу за 1981 р.

15. Культурно-освітні установи, заклади мистецтва та масової інформації. Архівні установи

Управління культури виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів

Ф. Р-3377, 1487 од. зб., 1952–1994 рр. Описи.

Управління культури виконкому Сумської обласної ради депутатів трудящих розпочало свою діяльність у червні 1953 р. Неодноразово змінювало назву. З жовтня 1977 р. – управління культури виконкому Сумської обласної ради народних депутатів, з 24 квітня 1992 р. – управління культури Сумської обласної державної адміністрації, з 21 липня 1994 р. – управління культури виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів. Виконує функції контролю за роботою райвідділів культури, підвідомчих обласних установ, займається питаннями будівництва установ культури, охорони пам'ятників культури та мистецтва.

Накази, постанови, директивні листи міністерств культури СРСР та УРСР (1953–1982). Фінансові плани та баланси підвідомчих установ. Кошториси видатків облфілармонії, обласного театру ім. Щепкіна, музшколи, міських парків. Списки відкритих нових бібліотек по Сумській області (1954).

Матеріали III обласної конференції з культурного будівництва (1961). Статистичні звіти районних будинків культури та сільських клубів (1965–1982). Плани навчально-виховної роботи та річні звіти музичних шкіл області. Статистичні звіти про чисельність та склад спеціалістів з вищою освітою. Перспективні плани створення народних музеїв та музейних кімнат по області (1967–1970). Звіти про роботу музеїв. Список пам'ятників історії, археології, прикладного мистецтва союзного та республіканського значення на території області. Паспорти пам'ятників культури (1971).

Матеріали про проведення ювілейних заходів та вшанування пам'яті І. Котляревського, О. Вишні, Г. Сковороди, М. Некрасова. Історичні довідки до списку сіл Сумської області, знищених у роки нацистської окупації. Річні бюджети, кошториси, штатні розписи, звіти культурно-освітніх установ області.

Сумське орендне підприємство “Кіновідеопрокат”

Ф. Р-3400, 740 од. зб., 1943–1997 рр. Описи.

Сумське управління кінофікації створене наприкінці 1930-х рр. У лютому 1959 р. об'єднане з Сумською обласною конторою по прокату кінофільмів. З 20 вересня 1963 р. – Сумське обласне управління кінофікації виконавчого комітету Сумської обласної ради депутатів трудящих. З 1 грудня 1988 р. на базі ліквідованого управління кінофікації та облконтори кінопрокату створено об'єднання “Кіновідеопрокат”. На підставі рішення засновників виробничого об'єднання “Кіновідеопрокат” – Ради директорів від 23 вересня 1993 р. згідно з наказом об'єднання № 9 від 24 вересня 1993 р. виробниче об'єднання “Кіновідеопрокат” ліквідовано з 1 жовтня 1993 р. Функції об'єднання “Кіновідеопрокат” до створення Департаменту по кіно при обласній адміністрації покладені на колегіальний орган – Раду директорів і робочий орган – Координаційний центр, які діють на громадських засадах на базі орендного підприємства “Кіновідеопрокат”.

Накази Міністерства культури УРСР, Головного управління кінофікації та кінопрокату, Сумського облвиконкому (1948–1986). Відомості про збитки, нанесені нацистськими загарбниками кінотеатрам області (1943). Штатні розписи та кошториси видатків (1943–1986). Плани розвитку та експлуатації кіномережі (1960–1986). Матеріали та протоколи засідань Ради управління кінофікації, колегиї управління, технічної ради. Перспективні та фінансові плани роботи. Довідки та доповіді, направлені Державному комітету УРСР з питань кінематографії та облвиконкому про діяльність “Кіновідеопрокату”. Звіти районних дирекцій кіномереж (1966–1986).

Краєзнавчі музеї Сумського обласного управління культури

3 фонди, 1230 од. зб., 1919–1983 рр. Описи.

Засновані: Конотопський у 1900 р. при активній участі історика О. М. Лазаревського; Роменський і Сумський у 1920 р.

Накази Народного комісаріату освіти, Міністерства культури УРСР, Чернігівського обласного управління мистецтв, Сумського облвиконкому та облуправління культури з питань діяльності. Статут, плани роботи, протоколи засідань Роменського товариства захисту пам'яток мистецтва (1920–1923). Положення про місцеві комітети охорони пам'ятників мистецтва, старовини та природи (1921). Листування з АН УСРР та Московським історичним музеєм з питань археологічних досліджень на Роменщині. Плани археологічних досліджень (1923–1933). Описи церковного майна (1923–1924). Паспор-

ти археологічних пам'яток Роменського, Глинського, Липоводолинського районів Сумської області (1946). Звіти Посульських археологічних експедицій (1927, 1948). Звіти про роботу Роменського (1920–1978), Конотопського (1943–1978) музеїв. Матеріали про збитки, нанесені Конотопському музею нацистськими загарбниками (1943).

Акти надходження експонатів (1946–1950). Матеріали обласних нарад музейних працівників (1957, 1962). Списки письменників, літературознавців, артистів, художників, творчість яких пов'язана з Сумщиною. Описи книг та музейного майна. Тематично-експозиційні плани, методичні розробки, лекції, плани координації наукової роботи музеїв. Річні плани, кошториси, фінансові звіти.

Конотопський, ф. Р-5096, 227 од. зб., 1943–1978 рр.
Роменський, ф. Р-6434, 495 од. зб., 1919–1978 рр.
Сумський, ф. Р-3547, 508 од. зб., 1946–1983 рр.

Сумський художній музей

Ф. Р-3397, 172 од. зб., 1943–1975 рр. Описи.

Сумський художній музей засновано у 1920 р. Основу склали приватні колекції. У 1938–1939 рр. колекція музею поповнилась експонатами Державного Російського музею і творами західного мистецтва з фондів Державного Ермітажу. У 1939 р. музей розділився на художній і краєзнавчий. Сьогодні близько 11 тис. творів репрезентують дореволюційне українське та російське, радянське, зарубіжне і декоративно-ужиткове мистецтво.

Накази Міністерства культури та обласного управління культури (1961–1975). Положення про Сумський художній музей (1944). Штатні розписи музею (1944–1968). Плани роботи та річні звіти (1945–1975). Книги відгуків (1969–1975).

Сумський обласний український музично-драматичний театр ім. М. С. Щепкіна

Ф. Р-3304, 382 од. зб., 1937–1983 рр. Описи.

Заснований у 1939 р. на базі діючого з 1933 р. 1-го Харківського робітничо-колгоспного театру з присвоєнням ім. М. С. Щепкіна. Знаходиться у підпорядкуванні обласного управління культури.

Накази Міністерства культури та обласного управління культури. Статут театру (1941). Штатні розписи (1941–1983). Характеристика на артистів (1943). Доповідні записки про роботу театру (1949). Річні звіти (1942–1983). Плани роботи театру та протоколи засідань художньої ради. Відгуки, статті та довідки про спектаклі та концерти театру. Акти приймання нових п'єс. Списки акторів, нагороджених почесною грамотою (1957). Списки співробітників театру (1962, 1966, 1970). Доповіді до 25-річчя театру (1958).

Сумська обласна філармонія

Ф. Р-3396, 303 од. зб., 1939–1978 рр. Описи.

Філармонія створена у 1939 р. Підпорядкована обласному управлінню культури.

Накази та розпорядження Сумського обласного управління культури про діяльність філармонії (1950–1978). Творчі плани та звіти (1953–1978). Статути філармонії (1939–1954). Кошториси та штатні розписи (1954–1978). Річні фінансові звіти (1954–1978). Протоколи засідань художньої ради (1956–1978). Списки співробітників (1958, 1967, 1969, 1971). Програми концертів (1955–1978). Протоколи профспілкових нарад, звіти про роботу місцевого комітету (1954–1978).

Управління у справах видавництва, поліграфії та книжкової торгівлі виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів

Ф. Р-4319, 252 од. зб., 1964–1979 рр. Описи.

Згідно з постановою Ради Міністрів УРСР № 135 від 7 лютого 1964 р. та рішенням виконавчого комітету обласної ради депутатів трудящих № 191 від 6 березня 1964 р. було створене обласне управління у справах друку. Згідно з указами Президії Верховної Ради СРСР, Президії Верховної Ради УРСР та рішенням обласної ради депутатів трудящих № 474 від 18 вересня 1972 р. Сумське обласне управління у справах друку перейменоване у Сумське обласне управління у справах видавництва, поліграфії та книжкової торгівлі. Здійснювало керівництво видавничими справами та книжковою торгівлею у Сумській області.

Накази Державного комітету у справах друку, рішення облвиконкому (1964–1974). Річні фінансові плани, кошториси прибутків та видатків, статистичні відомості та бухгалтерські звіти, штатні розписи, відомості про підсумки соціалістичного змагання. Матеріали обласних нарад робітників поліграфічної промисловості (1975–1979). Тематичні плани випуску літератури редакційно-видавничим відділом (1975–1978). Показники роботи поліграфічних та книго-торгових підприємств, звіти про розвиток та впровадження технічних новинок. Протоколи, кошториси, фінансові звіти профспілкового комітету (1964–1969).

Комітет по телебаченню та радіомовленню виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів

Ф. Р-3558, 1445 од. зб., 1943–1983 рр. Описи.

Заснований у вересні 1943 р. Здійснював організацію планування та оперативного керівництва радіомовленням в області. З жовтня 1977 р. – обласний комітет по телебаченню та радіомовленню виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів.

Накази, циркуляри та директивні листи Всесоюзного та Республіканського комітетів по радіомовленню та телебаченню при Раді Міністрів СРСР та УРСР (1948–1968). Тематичні плани та тексти радіопередач (1949–1983). Звіти про діяльність радіокомітету (1952–1983). Виробничо-фінансові плани, річні бухгалтерські звіти, кошториси, штатні розписи (1943–1983).

Архівний відділ виконавчого комітету Сумської обласної ради народних депутатів*

Ф. Р-2445, 2050 од. зб., 1918–1935, 1939–1941, 1943–1988 рр. Описи

Сумське обласне архівне управління НКВС створене згідно з постановою Оргкомітету Президії Верховної Ради 25 січня 1939 р. В 1960 р. підпорядковане Сумському облвиконкому. Ліквідоване 14 листопада 1988 р. у зв'язку з рішенням Сумського облвиконкому № 206 від 26 вересня 1988 р. з передачею функцій Державному архіву Сумської області.

Положення про архівні установи. Накази, плани і звіти про роботу архівних установ області, госпрозрахункових груп. П'ятирічні плани розвитку архівної справи в області та звіти про їх виконання.

Штатні розписи, кошториси.

Протоколи засідань експертно-перевірної комісії. Протоколи, акти і рішення про проведення оглядів державних і відомчих архівів. Методичні розробки, огляди роботи архівних установ. Наглядові справи архівних установ області.

Акти про збитки, нанесені архівним установам в роки нацистської окупації Сумської області. Оглядові довідки населених пунктів по районах області про злочини німецько-фашистських загарбників та звільнення Сумщини (1943–1944). Спогади громадян, які повернулись з примусових робіт з Німеччини. Списки-довідники організацій, установ та підприємств, що діяли в роки окупації Сумської області.

Державний архів Сумської області

Ф. Р-2448, 1473 од. зб., 1939–1998 рр. Описи.

Історія архіву розпочалась з організації у 1925 р. окружного архівного управління**.

Накази Головархівів СРСР та УРСР. Перспективні, річні плани, звіти, інформації про роботу, стан науково-довідкового апарату, участь у підготовці до видання “Історії міст і сіл УРСР. Сумська область”.

Протоколи науково-методичної ради, експертно-перевірної комісії, виробничих нарад, конференцій дослідників, засідань “круглого столу”, пресконференцій.

* У фонді є копії декретів і постанов про архівну справу за 1918–1935 рр.

** Див. передмову.

Матеріали про роботу історико-архівної секції при Сумській обласній організації товариства охорони пам'яток історії і культури.

Статті, тексти теле- і радіопередач, експозиційні плани виставок. Матеріали ініціативного інформування.

Матеріали профспілкового комітету.

Сумська науково-дослідна комісія по написанню історії місцевої організації КП(б)У (Істпарт)*

Ф. П-9, 21 од. зб., 1923–1936 рр. Описи.

20 вересня 1920 р. вийшла постанова РНК РСФРР “Об учреждении комиссии для собирания и изучения материалов по истории Октябрьской революции и истории Российской Коммунистической партии”. На Україні був створений Істпарт ЦК КП(б)У і місцеві істпарті в губернських містах (1921–1922). У 1926 р. Істпарті стали працювати на правах відділів окружкомів КП(б)У. В 1929 р. на базі Істпарту ЦК КП(б)У було створено Інститут історії партії і Жовтневої революції при ЦК КП(б)У, а при ньому єдиний партархів.

Протоколи засідань Сумської комісії з проведення 25-літнього ювілею революції 1905 р., Сумської комісії з написання нарисів з історії партії, Сумської комісії з виявлення учасників Жовтневої революції, Конотопської окружної комісії зі святкування 20-річного ювілею революції 1905 р., Конотопської комісії Істпарту.

Календарі революційних подій Сумщини і Конотопщини 1917–1919 рр. Рецензія на книгу “Історія Сумської партійної організації”. Листування з Інститутом історії партії та Жовтневої революції при ЦК КП(б)У.

Спогади, автобіографії учасників революції 1905 та 1917 р.

Партійний архів Сумського обласного комітету Комуністичної партії України (облпартархів)

Ф. П-10, 846 од. зб., 1939–1991 рр. Описи.

Створений за постановою Сумського обкому КП(б)У в березні 1939 р. Указом Президії Верховної Ради України “Про передачу архівів Компартії України в підпорядкування Головного архівного управління при Кабінеті Міністрів України” від 27 серпня 1991 р. з 1 жовтня 1991 р. ліквідований, а фонди передані до Державного архіву Сумської області.

Плани роботи, звіти, довідки про діяльність партархіву, паспорти. Протоколи засідань експертно-перевірочних комісій. Акт приймання-передавання партійного архіву Держархів Сумської області (30 вересня 1991).

Листування з Інститутом марксизму-ленінізму при ЦК КПРС та Інститутом історії партії ЦК Компартії України з питань приймання, схоронності, використання документів, видавничої роботи.

* У фонді є матеріали Конотопської окружної комісії істпарту.

Статті, тексти радіо- та телепередач, доповіді.

Спогади активних учасників революційних подій 1905 р., 1917 р., громадянської та Великої Вітчизняної воєн, партизанського руху на Сумщині 1941–1943 рр.

16. Науково-дослідні та проектні організації

Всесоюзний науково-дослідний інститут луб'яних культур, м. Глухів

Ф. Р-5485, 751 од. зб., 1944–1980 рр. Описи.

У 1931 р. на базі Української дослідної станції прядильних культур у м. Глухові було створено Всесоюзний науково-дослідний інститут коноплі. У 1944 р. об'єднаний з Всесоюзним науково-дослідним інститутом нових луб'яних культур у Всесоюзний науково-дослідний інститут луб'яних культур (Лубінститут).

Накази Наркомзему СРСР, Головного управління науково-дослідних установ Наркомзему, Міністерства технічних культур СРСР, Міністерства сільського господарства СРСР. Листування з керівними організаціями з питань діяльності. Річні бухгалтерські звіти, виробничо-фінансові плани, кошториси та штатні розписи. Протоколи засідань науково-технічної ради інституту. Проект відбудови об'єктів інституту (1947). Відомості про посівні площі сільськогосподарських культур у колгоспах Глухівського району (1948–1951). Статут та положення про Північно-Кавказький філіал інституту (1948). Матеріали про участь інституту у Виставках досягнень народного господарства СРСР (1973–1980). Списки співробітників інституту (1974). Матеріали про перебування в інституті наукових делегацій з соціалістичних країн. Звіти про науково-технічні та економічні зв'язки з закордоном. Документи про діяльність профспілкового комітету інституту (1948–1967).

Всесоюзний науково-дослідний інститут атомного та енергетичного насособудування, м. Суми (ВНДІАЕН)

Ф. Р-7076, 1179 од. зб., 1956–1979 рр. Описи.

Згідно з наказом Міністерства машинобудування і приладобудування СРСР № 1 від 4 січня 1956 р. на базі Сумського насосного заводу створено Госпрозрахункове конструкторське бюро живильних насосів, підпорядковане Головгідромашу Міністерства машинобудування і приладобудування СРСР. Згідно з постановою Харківського раднаргоспу № 54 від 23 листопада 1957 р. бюро переведене в підпорядкування Ради народного господарства Харківського економічного адміністративного району. Постановою РМ СРСР № 742 від 5 липня 1963 р. конструкторське бюро передане в підпорядкування Державного комітету хімічного та нафтового машинобудування. На підставі постанови РМ СРСР від 10 серпня 1966 р. на базі спеціального конструкторського

бюро живильних насосів створено Український філіал ВНДГідромаш. У 1970 р. філіал реформовано у Всесоюзний науково-дослідний інститут атомного та енергетичного насособудування. Виконує роботи з дослідження, проектування та створення нового насосного обладнання для атомної та теплової електроенергетики, нафтодобувної та хімічної промисловості.

Постанови РМ СРСР та УРСР, ЦК КПУ, накази міністерства з питань науково-дослідної роботи та діяльності інституту (1956–1979). Статут госпрозрахункового спеціального бюро живильних насосів (1956). Протоколи засідань науково-технічної ради (1962–1979). Відгуки та висновки за проектами технічної документації. Листування з заводами та науково-дослідними інститутами з питань дослідження насосів. Історичні довідки та огляди діяльності інституту. Річні звіти, кошториси, штатні розписи. Статут та положення про інститут ВНДІАЕН (1971). Заяви про видачу авторських свідоцтв. Плани робіт, протоколи засідань профспілкового комітету та профспілкових зборів (1957–1979).

Державний науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут компресорного машинобудування, м. Суми*

Ф. Р-7365, 451 од. зб., 1964–1977, 1988–1995 рр. Описи.

Всесоюзний науково-дослідний технологічний інститут хімічного насосно-компресорного та арматурного машинобудування створений згідно з постановами ЦК КПРС та РМ СРСР від 14 травня 1964 р. Знаходився у віданні Міністерства хімічного та нафтового машинобудування СРСР. 10 лютого 1971 р. наказом Міністерства хімічного та нафтового машинобудування СРСР був перейменований у Всесоюзний науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут компресорного машинобудування “ВНДІкомпресор-маш”. З лютого 1992 р. – Державний науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут компресорного машинобудування Міністерства машинобудування, військово-промислового комплексу та конверсії України.

Накази Міністерства хімічного та нафтового машинобудування СРСР (1964–1977). Фінансові плани, кошториси, штатні розписи. Річні звіти про діяльність інституту. Статистичні відомості про виконання науково-дослідних, проектних та конструкторських робіт. Тематичні плани науково-дослідних робіт. Протоколи засідань науково-технічної ради інституту. Положення про технічну раду інституту (1967). Матеріали про науково-технічне та економічне співробітництво з країнами Східної Європи. Фінансові звіти, кошториси, протоколи засідань профспілкового комітету, матеріали звітновибірчих профспілкових конференцій.

* У фонді зберігаються матеріали про культурну та меценатську діяльність науково-виробничого акціонерного товариства “Нікмас” за 1988–1995 рр.

17. Органи праці, соціального забезпечення, соціального страхування

Відділи праці виконавчих комітетів повітових рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів

8 фондів, 495 од. зб., 1919–1923 рр. Описи.

Створені згідно з постановою РНК України від 8 лютого 1919 р. Головним завданням відділу були охорона праці та регулювання її умов, забезпечення інтересів робітників у всіх галузях господарства, регулювання ринку праці з метою планомірного розподілу робочої сили, боротьба з безробіттям, забезпечення соціального страхування, техніки безпеки. Під наглядом повітового відділу праці перебували приватні та державні підприємства та організації.

Постанови і циркуляри РНК СРСР і РНК УСРР, народних комісаріатів праці і фінансів, Головного і Всеукраїнського комітетів з трудової повинності, Робітничо-селянської інспекції УСРР, Харківського губернського відділу праці (1920–1921). Накази та розпорядження місцевих органів влади, повітових відділів праці з обліку та розподілу робочої сили про порядок найму робітників і службовців, проведення мобілізації і навчання спеціалістів, загальну трудову повинність, порядок обкладання населення трудгужподатком, трудовлаштування демобілізованих з Червоної Армії.

Протоколи волосних з'їздів рад, повітових відділів праці, конфліктних комісій.

Плани роботи і звіти про діяльність відділів праці, інспекторів охорони праці (1921–1922). Звіти волосних уповноважених відділу праці.

Листування з питань реорганізації повітових відділів праці та соціального забезпечення, обліку і розподілу робочої сили (1919–1923).

Акти обстежень приватних підприємств і державних підприємств. Місячні статистичні звіти по ринку праці. Відомості про кількість безробітних (1922–1924). Матеріали про особовий склад повітових відділів праці.

Глухівський, ф. Р-1799, 1 од. зб., 1920–1923 рр.

Кролевецький, ф. Р-4648, 44 од. зб., 1919–1923 рр.

Конотопський, ф. Р-4327, 128 од. зб., 1919–1923 рр.

Лебединський, ф. Р-109, 29 од. зб., 1920–1921 рр.

Охтирський, ф. Р-6779, 4 од. зб., 1922–1923 рр.

Путивльський, ф. Р-3046, 95 од. зб., 1920–1924 рр.

Роменський, ф. Р-5714, 189 од. зб., 1920–1922 рр.

Сумський, ф. Р-429, 5 од. зб., 1920–1922 рр.

Відділи праці виконавчих комітетів окружних рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів

3 фонди, 395 од. зб., 1921–1931 рр. Описи.

Згідно з постановою ВУЦВК від 30 травня 1923 р. при окрвиконкомах були засновані окружні інспектури праці для нагляду за додержанням трудового

законодавства і проведення заходів щодо боротьби з безробіттям для поліпшення організації праці, умов життя робітників на території округу. З 1929 р. перетворені на відділи праці. Ліквідовані у 1930 р. у зв'язку зі зміною адміністративно-територіального поділу.

Копії постанов Ради Праці та Оборони, Рад народних комісарів СРСР і УСРР, народних комісаріатів праці і соціального забезпечення. Розпорядження, накази, циркуляри Чернігівського, Полтавського губернських відділів праці, Конотопського та Роменського окружних виконкомів про перевірку дотримання законів про працю, соціальне забезпечення, розгляд трудових конфліктів, поліпшення праці робітників, підготовку кадрів.

Плани роботи, звіти і доповіді про діяльність окружних відділів праці, комісій та інспектур з охорони праці. Акти обстеження приватних, громадських, державних підприємств (1922–1931).

Листування з підприємствами та організаціями з питань виплати заробітної плати, компенсацій, ставок (1925–1926). Документи з особового складу робітників та службовців відділу праці (1922–1927).

Конотопський, ф. Р-4680, 234 од. зб., 1921–1931 рр.

Роменський, ф. Р-5872, 141 од. зб., 1922–1930 рр.

Сумський, ф. Р-37, 20 од. зб., 1922–1930 рр.

Відділи соціального забезпечення виконавчих комітетів повітових рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів

7 фондів, 877 од. зб., 1919–1923 рр. Описи.

Створені згідно з постановою РНК України від 8 лютого 1919 р. Їх завданням було нарахування пенсій, надання допомоги інвалідам війни та праці, недієздатним громадянам, особам, що постраждали від контрреволюції та погромів банд, захист матеріальних та духовних інтересів сиріт і всіх, хто потребував опікунського нагляду, створення будинків для інвалідів, шкіл професійної освіти, артілей, майстерень. Були самостійними відділами повітвиконкомів, підпорядковувалися губернському відділу соцзабезпечення. Керували діяльністю волосних відділів соціального забезпечення. Ліквідовані згідно з постановою ВУЦВК від 7 березня 1923 р. про скасування повітів.

Копії декретів, постанов, наказів, циркулярів ВУЦВК, РНК УСРР, Народного комісаріату соціального забезпечення УСРР про створення та порядок діяльності підвідділів опіки, комітетів взаємодопомоги (1922), комітету та комісій допомоги хворим і пораненим червоноармійцям (1919–1920), затвердження комісії в справах неповнолітніх; про встановлення єдиних норм соціального забезпечення інвалідів праці та війни (1920); соцзабезпечення червоноармійців та їх сімей, членів сімей трудящих у випадку смерті годувальника (1919), надання допомоги жертвам контрреволюції.

Положення про соціальне забезпечення трудящих (1918), підвідділи соціального забезпечення при відділах праці та соцзабезпечення місцевих виконкомів (1920). Положення – інструкція Всеукраїнського комітету допомо-

ги хворим і пораненим червоноармійцям про створення будинків відпочинку (1921).

Циркуляри та інструкції Наркомсоцзабезу, губсоцзабезу з питань діяльності комітетів взаємодопомоги, пенсійного забезпечення, опікунства (1918–1923), про кооперування інвалідів у виробничо-споживчі об'єднання, створення дитячих будинків та будинків для інвалідів (1919).

Зведення правил видачі пенсій та допомог трудящим відділами соціального забезпечення.

Протоколи засідань колегій Конотопського, Кролевецького та Роменського повітових відділів соціального забезпечення, робочих комісій з призначення пенсій та надання допомоги демобілізованим воїнам, громадянам, які постраждали в роки громадянської війни, інвалідам війни та праці.

Звіти та доповіді про діяльність повітових відділів соціального забезпечення (1919–1923).

Огляди та акти перевірок діяльності підвідділів охорони материнства та дитинства при Кролевецькому повітвідділі соцзабезпечення, дитячих садків та притулків.

Матеріали про проведення “Дня Червоного інваліда” в Конотопському повіті (1922), призначення пенсій та надання допомоги пенсіонерам, інвалідам війни та праці, громадянам, які постраждали від денікінців (1919–1920). Відомості про стан установ для інвалідів по Конотопському повіту (1921–1922), діяльність дитячих будинків у Кролевецькому повіті (1919–1920). Списки сіл, установ та підприємств по Конотопському повіту (1922).

Списки інвалідів громадянської війни, вдів, дітей-сиріт, осіб, які повернулися з полону додому, по Конотопському та Роменському повітах.

Справи про дослідження соціального та майнового становища сімей червоноармійців, призначення пенсій громадянам, встановлення опіки над дітьми померлих громадян.

Листування повітових відділів соціального забезпечення з губкомітетом допомоги хворим червоноармійцям, з волвиконкомами, держустановами та окремими громадянами з питань соцзабезпечення, з відділом освіти та виконкомами про відкриття дитячих ясел (1919–1921).

Глухівський, ф. Р-1585, 5 од. зб., 1919 р.

Конотопський, ф. Р-4614, 107 од. зб., 1919–1923 рр.

Кролевецький, ф. Р-4647, 145 од. зб., 1919–1923 рр.

Лебединський, ф. Р-1162, 69 од. зб., 1919–1922 рр.

Путивльський, ф. Р-1750, 2 од. зб., 1921–1923 рр.

Роменський, ф. Р-5727, 75 од. зб., 1919–1923 рр.

Сумський, ф. Р-413, 477 од. зб., 1919–1923 рр.

Інспектури соціального забезпечення виконавчих комітетів окружних рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів

5 фондів, 833 од. зб., 1920–1930 рр. Описи.

Засновані з утворенням округів згідно з постановою ВУЦВК від 30 травня 1923 р. як окружні відділи соціального забезпечення. У 1924 р. реорганізовані

в окружні інспектури соціального забезпечення, які здійснювали керівництво і контроль за діяльністю районних відділів соціального забезпечення, товариств взаємодопомоги, надавали допомогу сім'ям червоноармійців, інвалідам та сиротам. Перебували у віданні Наркомату соціального забезпечення УСРР. Ліквідовані у 1930 р. у зв'язку зі зміною адміністративно-територіального поділу.

Постанови ВУЦВК, РНК УСРР, Народного комісаріату соціального забезпечення, Конотопського окружного виконкому про створення виробничих споживчих артілей, утворення фонду допомоги матері-селянці, охорону архівів (1924), проведення тижня допомоги інвалідам війни (1923).

Розпорядження, циркуляри та інструкції ВУЦВК, РНК УСРР, Наркомату соціального забезпечення, губернського відділу соціального забезпечення, Центральної опікунської ради з питань соціального забезпечення, надання пільг інвалідам та сім'ям загиблих, створення та роботи сільських товариств взаємодопомоги (1924), про зміцнення та розширення інвалідної кооперації; реєстрацію дітей, інвалідів на біржах праці та їх працевлаштування; обов'язкове страхування майна; порядок направлення хворих інвалідів у санаторії.

Інструкції Наркомсоцзабезу про порядок введення на всій території УСРР єдиних реєстраційних, пенсійних та розрахункових книжок підопічних органів соцзабезу (1925). Інструкції з проведення "Тижня допомоги інвалідам війни" (1923).

Протоколи з'їздів та пленумів комітетів взаємодопомоги Конотопського, Роменського округів, Кролевецького району (1923–1924).

Протоколи засідань виконкому товариства інвалідів при окрсоцзабезі, комітету з надання допомоги хворим і пораненим червоноармійцям і інвалідам війни, комісії з призначення пенсій інвалідам війни, вдовам, сиротам, сільських товариств взаємодопомоги з питань затвердження бюджету та плану роботи інспектури та секцій соціального забезпечення, створення органів соцзабезпечення, інвалідної кооперації і виробничих осередків, з питань роботи будинків для літніх та інвалідів.

Плани, звіти та доповіді про діяльність окружних інспектур соціального забезпечення, сільських комітетів взаємодопомоги (1923–1928), Роменського окружного виробничо-споживчого кооперативного об'єднання "Інвалід" (1924–1925). Матеріали з обстеження соціального та майнового становища родин червоноармійців та інвалідів.

Статути трудових кустарних артілей інвалідів війни та праці при окрсоцзабезі (1923–1924).

Списки інвалідів війни та праці, вдів, сімей, які втратили годувальника, по Конотопському та Роменському окрсоцзабезах за 1923–1926 рр.

Справи про встановлення опіки над сиротами та їх майном.

Листування окружних інспектур соціального забезпечення з Наркомсоцзабезом, окрвиконкомама, райвиконкомама, товариствами інвалідів, державними установами з питань соціального забезпечення, українізації (1925), організації районних опікунських рад (1926–1927).

Глухівська, ф. Р-4704, 45 од. зб., 1924–1930 рр.
Конотопська, ф. Р-4659, 392 од. зб., 1919–1930 рр.
Охтирська, ф. Р-6746, 23 од. зб., 1924–1925 рр.
Роменська, ф. Р-5820, 340 од. зб., 1920–1930 рр.
Сумська, ф. Р-14, 33 од. зб., 1923–1930 рр.

18. Професійні спілки, творчі та інші громадські організації

Повітові бюро професійних спілок*

5 фондів, 455 од. зб., 1917–1923 рр. Описи.

Утворені у 1919 р. з метою координації діяльності галузевих профспілкових організацій на території повітів. Об'єднували профспілки: металістів, залізничників, народного зв'язку, радробітників, землі та лісу, освіти, цукровиків, медичних робітників, комунального господарства, будівельників, шкірників, швачок, місцевого транспорту, поліграфічного виробництва, робітників мистецтв та ін. Ліквідовані в 1923 р. у зв'язку зі скасуванням повітів.

Постанови та декрети РНК УСРР з питань організації праці та заробітної платні, ліквідації технічної неграмотності, соціального страхування, роботи з безпритульними дітьми, господарсько-технічного обслуговування медичних установ при підприємствах.

Постанова ВУЦВК “Про встановлення мінімального відсотку робочих підлітків у підприємствах”. Постанови Наркомпраці УСРР, Наркомфіну УСРР про надання пільг на квартирну платню та комунальні послуги, сплату податків, допомогу по безробіттю.

Циркуляри Південного бюро Всеросійської Центральної ради профспілок, Полтавської та Чернігівської губернських рад профспілок з питань охорони праці, заробітної плати, допомоги голодуючим, соціального страхування, боротьби з безробіттям.

Колективні та тарифні угоди. Протоколи засідань повітових профбюро, конференцій, пленумів, засідань правлінь, загальних зборів профспілок: працівників залізничного транспорту, “Всемедикосанпраця”, працівників народної освіти, “Нархарч”, “Харчосмак”, домашніх служниць, тютюнників, працівників з обробки шкіри, “Ломовик”, “Металіст”, “Швейпром”, голки та пральників, працівників мистецтв, працівників землі та лісу, комунальних службовців, будівельних робочих, муніципальних працівників, працівників міліції.

Протоколи засідань колегії культпросвіткомісії профспілок м. Сум. Протоколи засідань комісії з “чистки” профспілок Роменського повіту.

Листування з партійними, радянськими, профспілковими органами з питань проведення виборів, організації обов'язкового соціального страху-

* У фонді Роменського повітового бюро профспілок є справи Центральної ради профспілок м. Ромен за 1917–1918 рр.

вання, розподілу продовольства та одягу, роботи кас взаємодопомоги при профспілках, боротьби з неписьменністю, організації допомоги голодуючим тощо.

Списки працівників установ та підприємств; списки членів галузевих профспілок.

Конотопське, ф. Р-4561, 149 од. зб., 1919–1923 рр.
Кролевецьке, ф. Р-4649, 37 од. зб., 1921–1923 рр.
Лебединське, ф. Р-2603, 41 од. зб., 1920–1922 рр.
Роменське, ф. Р-5722, 220 од. зб., 1917–1923 рр.
Сумське, ф. Р-543, 8 од. зб., 1919–1922 рр.

Окружні ради професійних спілок*

4 фонди, 1403 од. зб., 1921–1930 рр. Описи.

Утворені згідно з постановою ВУЦВК від 7 березня 1923 р. з метою координації діяльності галузевих профспілкових організацій на території відповідних округів. Ліквідовані у 1930 р. у зв'язку зі зміною адміністративно-територіального поділу.

Копії циркулярів ВЦРПС, Полтавської та Чернігівської губернських рад профспілок з питань праці, заробітної платні, складання колективних угод, боротьби з безробіттям, охорони праці, участі профспілок у виборах, стану страхування, нормування квартирної платні, організації архівної справи у профспілках (1923–1930).

Протоколи окружних конференцій профспілок. Протоколи пленумів та засідань президії окружних профбюро. Протокол Х з'їзду профспілок Сумщини (1926).

Протоколи засідань правлінь галузевих профспілок (1923–1930).

Протоколи засідань окружних комісій з українізації, комісій з “чистки” радянського та профспілкового апарату, тарифних нарад (1923–1930).

Плани та звіти окружних рад та галузевих профспілок.

Листування з радянськими, партійними та профспілковими організаціями з питань організації діяльності профспілок, боротьби з безробіттям та неписьменністю, організації відпочинку трудящих, організації роботи кас взаємодопомоги, забезпечення житлом та ін.

Список відповідальних працівників профапарату, платників податку, безробітних, неписьменних.

Підписні листи з надання допомоги страйкуючим гірникам Англії (1926).

Відомості про національний склад працівників (1926).

Колективні угоди.

Глухівська, ф. Р-4919, 18 од. зб., 1929–1930 рр.
Конотопська, ф. Р-4559, 803 од. зб., 1923–1930 рр.
Роменська, ф. Р-5732, 392 од. зб., 1922–1930 рр.
Сумська, ф. Р-262, 190 од. зб., 1921–1930 рр.

* До фонду Сумської окружної ради профспілок ввійшли зрощені справи первинних профспілкових організацій за 1921–1922 рр.

Сумська обласна рада професійних спілок (облпрофрада)

Ф. Р-3347, 1278 од. зб., 1948–1979 рр. Описи.

Після прийняття ВЦРПС 21 жовтня 1948 р. постанови про створення в республіках, краях та областях рад професійних спілок на 1-й обласній міжспілковій конференції 31 жовтня 1948 р. була обрана Сумська обласна рада професійних спілок. Основними функціями обласної ради було проведення міжспілкових заходів, координація спільних дій профспілкових організацій у вирішенні питань виробництва, поліпшення матеріально-побутового становища та культурного обслуговування працюючих, охорони праці та ін.

Постанови Ради Міністрів СРСР, президії та секретаріату Всесоюзної Центральної Ради, Української республіканської ради профспілок про зміни у порядку виплати пенсій, поліпшення роботи профорганізацій, участь профспілок у виборах народних суддів, виконання плану членських внесків, укладання колективних угод, проведення огляду клубів, палаців культури, розвиток мережі профспілкових бібліотек, соціальне страхування, стан охорони праці, політико-масову роботу профспілок, медичне обслуговування працівників, проведення громадського огляду стану гуртожитків, обслуговування працівників та службовців у санаторіях та будинках відпочинку (1948–1950).

Постанови секретаріату ВЦРПС та президії УРРП про оплату праці, перевірку колективних угод, стан індивідуального житлового будівництва, соціальне страхування, стан дисципліни на підприємствах, поліпшення позашкільної роботи серед школярів, облік комунальних підприємств, стан медичного обслуговування трудящих (1951–1954).

Матеріали обласних профспілкових конференцій, пленумів обласної ради профспілок, засідань президії облради, обласних зборів профактиву (1948–1979).

Протокол обласних зборів стаханівців (1951).

Звіти, доповіді, довідки, інформації з питань організаційно-масової, виробничої, культурно-масової, спортивної діяльності профспілок (1948–1979).

Листування з профспілковими організаціями, галузевими комітетами профспілок з усіх питань профспілкової роботи.

Статистичні, фінансові документи.

Комітети міжнародної організації допомоги борцям революції (МОДР)

Районні комітети МОДР створені після прийняття IV Конгресом Комінтерну 30 листопада 1922 р. рішення про утворення організацій допомоги борцям революції, окружні – в 1923 р. у зв'язку з утворенням округів, обласний – у 1939 р. Здійснювали заходи щодо допомоги політичним в'язням країн Європи, проведення зборів і мітингів протесту проти політичних переслідувань у західних країнах, координували роботу осередків МОДР на місцях. Ліквідовані: окружний у 1930 р. у зв'язку із змінами адміністративно-територіального поділу, районні та обласний у 1948 р. на підставі рішення ЦК МОДР СРСР.

Районні комітети міжнародної організації допомоги борцям революції (МОДР)

2 фонди, 65 од. зб., 1923–1936 рр. Описи.

Копії протоколів, витяги з протоколів засідань президії Всеукраїнського ЦК МОДР (1928, 1931). Постанови пленумів Всеукраїнського ЦК МОДР (1931, 1933). Циркуляри Всеукраїнського ЦК МОДР з питань пропагандистської роботи, про інтернаціональне виховання молоді (1931).

Бюлетені бюро друку ЦК МОДР СРСР, Всеукраїнського ЦК МОДР (1926, 1935).

Протоколи пленумів Глинського та Конотопського райкомів МОДР (1926, 1929–1931). Протоколи засідань президій Алтинівського, Батуриного, Гружчанського, Дмитрівського, Конотопського, Кролевецького, Соницького, Чорнотицького райкомів МОДР (1924, 1926, 1928, 1930). Протоколи зборів сільських осередків, ініціативних груп МОДР (1924, 1929).

Списки членів МОДР, листування з політичними в'язнями країн Західної Європи. Звіти про роботу. Фінансові документи.

Глинський, ф. Р-5671, 12 од. зб., 1925–1929 рр.

Конотопський, ф. Р-4866, 53 од. зб., 1923–1936 рр.

Округні комітети міжнародної організації допомоги борцям революції (МОДР)

4 фонди, 154 од. зб., 1924–1931 рр. Описи.

Інструкція ЦК МОДР СРСР про перехід на інкасування коштів (1928), директивний лист ЦК МОДР СРСР про виборчу кампанію (1928), циркуляри Всеукраїнського ЦК МОДР про оргроботу, підготовку до 8-ї річниці утворення МОДР (1928–1930).

Копія листа голови ЦК МОДР СРСР про активізацію роботи МОДР, витяг з протоколу засідання оргбюро ЦК ВКП(б) про діяльність МОДР (1926).

Бюлетені бюро друку ЦК МОДР СРСР (1930).

Копії протоколів засідань президії Всеукраїнського ЦК МОДР (1926–1930).

Тези до 7-річчя заснування МОДР (1929).

Протоколи окружних конференцій, пленумів окружних комітетів, районних комітетів, засідань президій окружних комітетів, ревкомісій, загальних зборів осередків (1926–1930). Плани роботи окружкомів (1927–1930).

Звіти про склад і роботу окружкомів, райкомів, осередків (1927–1928).

Листи політв'язнів Болгарії, Німеччини, Румунії, Угорщини, Польщі (1929–1930).

Списки членів окружних комітетів, осередків. Фінансові документи.

Глухівський, ф. Р-1756, 3 од. зб., 1926–1927 рр.

Конотопський, ф. Р-4859, 45 од. зб., 1925–1930 рр.

Роменський, ф. Р-5597, 95 од. зб., 1924–1930 рр.
Сумський, ф. Р-453, 11 од. зб., 1924–1931 рр.

Сумський обласний комітет міжнародної організації допомоги борцям революції (МОДР)

Ф. Р-2334, 14 од. зб., 1944–1948 рр. Описи.

Директивні вказівки, інструкції ЦК МОДР УРСР (1944–1946), протоколи, витяги з протоколів президії та оргбюро ЦК МОДР УРСР (1944–1946). Договори про соціалістичне змагання ЦК МОДР Української РСР з ЦК МОДР Грузинської РСР (1945), Сумського обкому МОДР з Чернігівським обкомом МОДР (1947).

Списки співробітників обласного комітету (1944–1948). Списки дітей м. Суми на безкоштовне харчування, відомості на видачу речей сім'ям фронтівиків.

Листування, фінансові документи.

Сумське обласне товариство охорони природи

Ф. Р-3618, 192 од. зб., 1958–1978 рр. Описи.

Створене в 1958 р. згідно з постановою ЦК КПУ і Ради Міністрів УРСР № 719 від 3 червня 1958 р. та відповідних рішень облвиконкому від 25 серпня 1958 р. № 708 та від 27 березня 1959 р. № 233. Підпорядковане Республіканській раді Українського товариства охорони природи, разом з якою покликане активно сприяти заходам уряду з охорони, раціонального використання та відтворення природних ресурсів.

Положення про роботу опорних пунктів Українського товариства охорони природи. Постанови ЦК Компартії України та Ради Міністрів УРСР, колегії Державного комітету Ради Міністрів УРСР з охорони природи, Республіканської ради Українського товариства охорони природи, спільні постанови обкому ЛКСМ України, обласних управлінь та президії обласної ради товариства охорони природи.

Рішення облвиконкому “Про заходи по поліпшенню охорони природи області”. Наказ Державного комітету РМ УРСР з охорони природи. Інструкції Республіканської ради Українського товариства з охорони природи.

Протоколи засідань президії та технічної ради обласної організації товариства. Плани роботи обласного відділення, комплексні плани природоохоронної роботи в області. Зведені квартальні та річні звіти про роботу, про підсумки соцзмагань, інформаційні звіти про роботу інспекторів обласного товариства. Кошториси та штатні розписи. Річний баланс та пояснювальна записка до нього. Акти перевірки фінансово-господарської діяльності.

Довідки про перевірки районних відділень товариства.

Матеріали звітно-виборчих конференцій, соцзмагань.

Список кандидатів для затвердження учасниками ВДНГ СРСР.

Інформації про роботу на адресу Республіканської ради та листування з основних питань діяльності.

Плакати та листівки товариства.

Сумська обласна організація Товариства охорони пам'яток історії та культури

Ф. Р-7446, 226 од. зб., 1966–1987 pp. Описи.

Створена на громадських засадах у 1966 р. згідно з постановами ЦК КПУ від 25 серпня 1965 р. та Ради Міністрів УРСР від 28 серпня 1965 р. Покликана всебічно сприяти заходам уряду з охорони та збереження історико-культурної спадщини. Підпорядкована Українському товариству охорони пам'яток історії та культури.

Постанови президії Республіканського правління товариства, його пленумів, бюро обкому КПУ та облвиконкому, постанова установчої конференції обласного відділення товариства, зведені постанови обласних управлінь, обкому ВЛКСМ та обласної організації товариства. Рішення обкому КПУ та облвиконкому, що стосуються діяльності товариства.

Протоколи установчої, обласних та звітно-виборчих конференцій, пленумів, науково-методичної ради товариства. Плани роботи секцій товариства, фінансові плани. Річні звіти про роботу товариства, бухгалтерські звіти, статистичні кадрові та звіти з особового складу. Кошториси та штатні розписи. Акти ревізії фінансово-господарської діяльності.

Стенограми пленумів обласного товариства. Характеристика на делегатів конференцій. Лекції та статті членів товариства.

Листування з республіканським правлінням товариства з основних питань діяльності.

Плакати, видані товариством.

Сумська обласна рада Товариства винахідників і раціоналізаторів

Ф. Р-3492, 335 од. зб., 1958–1980 pp. Описи.

Створена 28 лютого 1958 р. за рішенням Сумської облради профспілок на підставі постанови ВЦРПС від 17 січня 1958 р. з метою розвитку колективно-технічної творчості трудящих, сприяння впровадженню винаходів та рацпропозицій, захисту державних інтересів в галузі винахідництва та раціоналізації, а також захисту авторських прав винахідників та раціоналізаторів.

Положення про секцію по роботі з молоддю при радах ВТВР і огляди винахідницької та раціоналізаторської діяльності. Постанова Президії Української республіканської ради ВТВР “Про створення республіканської секції по розвитку технічної творчості серед молоді”. Постанови та розпорядження вищих органів, що стосуються діяльності обласної ради ВТВР.

Протоколи обласних конференцій, пленумів, засідань президії облради ВТВР. Плани роботи обласної ради (річні та кварталні), впровадження

винаходів на підприємствах, планові завдання первинних організацій з винахідництва та раціоналізації. Зведені статистичні звіти про склад товариства, роботу щодо розвитку технічної творчості, підсумки виборів керівних органів, надходження та витрачання членських внесків. Кошториси та штатні розписи.

Довідки про перевірки діяльності первинних організацій ВТВР.

Матеріали соцзмагань, з присвоєння звання “Заслужений раціоналізатор УРСР”.

Підсумки оглядів, конкурсів та естафет.

Сумська обласна рада наукових та інженерних об'єднань

Ф. Р-4555, 281 од. зб., 1958–1994 pp. Описи.

Утворена 21 листопада 1958 р. згідно з постановою ВЦРПС від 9 травня 1958 р. з метою об'єднання галузевих правлінь НТТ та керівництва їх діяльністю в розробці питань науки, техніки, економіки, організації праці, виробництва та управління на науковій основі. 4 лютого 1988 р. на 7-му Всесоюзному з'їзді НТТ була заснована Спілка наукових та інженерних товариств СРСР. У березні цього ж року створене Українське республіканське правління Спілки НТТ СРСР, а 14 травня – її Сумське обласне правління. У зв'язку з прийняттям 16 липня 1990 р. Декларації про державний суверенітет України VI пленум Українського республіканського правління Спілки НТТ СРСР 30 листопада 1990 р. прийняв постанову “Про незалежну творчу Спілку наукових та інженерних об'єднань України”, яка й була створена на установчій конференції Спілки. 5 березня 1991 р. на установчому пленумі була заснована Сумська обласна організація Спілки НІО України як правонаступник обласного правління Спілки НТТ СРСР.

Положення про республіканську, крайову, обласну (міську) раду НТТ. Статут Спілки НІО України. Постанови ВРНТТ, що безпосередньо стосуються діяльності обласної ради НТТ. Рішення III пленуму Комітету ВРНТТ з питань стандартизації, VI пленуму Українського республіканського правління Ради НІО СРСР.

Протоколи міжгалузевих конференцій, обласних конференцій з науково-економічних питань, пленумів та засідань обласної ради НТТ та НІО. Плани роботи обласної ради, квартальні тематичні плани. Зведені статистичні звіти, звіти про виконання бюджету, підсумки виборів рад первинних організацій НТТ, роботу з особистих та колективних творчих планів; текстові звіти про роботу облради та пояснювальні записки до них. Штатні розклади, резерв керівних працівників мережі НТТ. Списки підвідомчих організацій мережі НТТ.

Інформації, довідки, доповідні записки облради на адресу вищих органів.

Підсумки обласних оглядів-конкурсів.

Грамота Всесоюзної ради НТТ.

Сумський обласний комітет Товариства Червоного Хреста

Ф. Р-3548, 290 од. зб., 1947–1979 рр. Описи.

Створений у 1939 р. як підвідомчий Центральному комітетові Товариства Червоного Хреста УРСР, що є масовою добровільною громадською організацією трудящих, мета якої – залучення широких мас населення до проведення оздоровчих, профілактичних та санітарно-оборонних заходів, а також надання допомоги потерпілим від стихійного та іншого лиха.

Постанови президії Центрального комітету Товариства Червоного Хреста УРСР, що стосуються діяльності обласного комітету.

Протоколи пленумів, конференцій, засідань президії обласного комітету.

Плани роботи президії обласного комітету, зведені оперативно-фінансові плани. Звіти про роботу обкому, фінансові та статистичні звіти, звіти про виконання планів з праці.

Штатні розписи, кошториси адміністративно-управлінського персоналу. Списки співробітників обкому, підвідомчих організацій по місту та області.

Документи ревізій фінансово-господарської діяльності (акти, довідки).

Матеріали соцзмагань, документи про нагородження значком “Відмінник санітарної оборони СРСР” та Почесною грамотою ЦК Товариства Червоного Хреста УРСР.

Листування з ЦК Товариства Червоного Хреста щодо основних питань діяльності.

Матеріали конференцій, пленумів, зльотів.

Сумська обласна організація Спілки письменників України

Ф. Р-7669, 73 од. зб., 1985–1995 рр. Описи.

Створена у червні 1985 р. згідно з рішенням президії правління Спілки письменників України від 31 травня 1985 р. як добровільна громадська творча організація, що об’єднує професійних літераторів області. Підпорядкована Спілці письменників України.

Статут обласної організації. Розпорядження облдержадміністрації щодо основних питань діяльності організації. Протоколи звітно-виборчих та загальних зборів, засідань бюро обласної організації. Плани роботи, плани з праці. Річні бухгалтерські та статистичні кадрові звіти. Кошториси та штатні розписи.

Матеріали про підготовку та святкування ювілеїв письменників.

Листування з правлінням Спілки письменників України та з Міністерством фінансів УРСР.

Списки членів обласної організації.

Публікації літераторів області.

Сумська обласна організація журналістів

Ф. Р-7678, 78 од. зб., 1976–1995 pp. Описи.

Створена в квітні 1957 р. згідно з постановою оргбюро Спілки журналістів СРСР як Сумська обласна організація Спілки журналістів УРСР, що є добровільною творчою громадською організацією професійних журналістів. Рішенням 11-ї обласної конференції членів Спілки журналістів від 20 січня 1990 р. затверджено Статут, згідно з яким організація стала називатися Сумською обласною спілкою журналістів. В квітні 1993 р. на обласній конференції Спілки прийнято новий Статут, згідно з яким Сумська обласна спілка журналістів стала називатися Сумською обласною організацією журналістів.

Статут обласної спілки журналістів та організації журналістів.

Постанови секретаріату правління Спілки журналістів України. Рішення комісії Спілки журналістів України, правління облспілки товариства любителів книги та облспоживспілки.

Протоколи пленумів, засідань бюро, звітно-виборчих конференцій. Плани роботи організації, плани з праці. Звіти про підсумки конкурсів, фінансові звіти. Кошториси та річні баланси.

Довідки-інформації про роботу організації.

Документи про державну реєстрацію обласної організації.

Заява-звернення Сумського єпархіального управління про захист інтересів та прав обласної спілки.

Сумська обласна організація Спілки архітекторів України

Ф. Р-7679, 32 од. зб., 1970–1995 pp. Описи.

Створена в 1969 р. згідно з постановою Спілки архітекторів УРСР як добровільна громадська творча організація професійних архітекторів. Згідно з Статутом, прийнятим IX з'їздом архітекторів України, отримала назву Спілка архітекторів України.

Положення про творчу архітектурно-проектну майстерню “Сумархпроект”.

Статут Спілки архітекторів України, обласної організації, малого підприємства “Сумархпроект”.

Розпорядження Спілки архітекторів України.

Протоколи президентської ради Спілки архітекторів України, засідань правління та загальних зборів обласної організації.

Довідки про створення Всесоюзного архітектурно-проектного об'єднання, довідка державної податкової інспекції про перевірку звіту і балансу організації.

Матеріали конкурсу на кращий проект комплексу Інституту металофізики АН УРСР (протокол, програма).

Інформації до вищих закладів про роботу обласної організації.

Списки членів організації.

Кадрові, фінансові та річні бухгалтерські звіти. Кошториси та штатні розписи.

19. Органи політичних партій та молодіжних організацій

Повітові комітети Комуністичної партії (більшовиків) України та Російської Комуністичної партії (більшовиків) (повіткоми КП(б)У та РКП(б)*)

9 фондів, 1610 од. зб., 1919–1924 рр. Описи, каталоги.

Утворені на початку 1919 р., Шосткинський – у серпні 1920 р. Ліквідовані в березні 1923 р. у зв'язку з ліквідацією повітів на Україні. Путивльський повітком в складі Курської губернії діяв до 1924 р.

Постанови, циркуляри, інструкції ЦК КП(б)У, ЦК РКП(б), губернських і повітових комітетів. Протоколи повітових партійних конференцій, пленумів, засідань бюро і секретаріату, загальних міських, повітових, волосних партзборів. Протоколи жіночих повітових конференцій, мітингів селян повіту. Протоколи комісії з “чистки”. Доповіді, інформації про економічний і політичний стан у повіті, впровадження непу, боротьбу з контрреволюцією і бандитизмом, роботу на селі.

Плани і звіти про роботу.

Статвідомості про склад повітових парторганізацій, списки комуністів, реєстраційні картки, анкети про перереєстрацію. Особові справи, відомості на заробітну плату.

Матеріали осередків Української партії лівих соціалістів-революціонерів (боротьбистів), Бунду.

Глухівський, ф. П-297, 46 од. зб., 1919–1923 рр.
Конотопський, ф. П-406, 352 од. зб., 1919–1923 рр.
Кролевецький, ф. П-461, 307 од. зб., 1919–1923 рр.
Лебединський, ф. П-30, 71 од. зб., 1919–1923 рр.
Охтирський, ф. П-199, 5 од. зб., 1920–1921 рр.
Путивльський, ф. П-460, 401 од. зб., 1918–1924 рр.
Роменський, ф. П-442, 347 од. зб., 1919–1923 рр.
Сумський, ф. П-19, 74 од. зб., 1919–1923 рр.
Шосткинський, ф. П-185, 7 од. зб., 1920–1923 рр.

Округні комітети Комуністичної партії (більшовиків) України (окружкоми КП(б)У)

5 фондів, 4473 од. зб., 1923–1930 рр. Описи, каталоги.

У березні 1923 р. утворені Конотопський, Роменський і Сумський округкоми, в листопаді 1923 р. – Охтирський, у серпні 1925 р. – Глухівський.

Ліквідовані у зв'язку з ліквідацією округів: Охтирський – у липні 1925 р., Глухівський і Роменський – у червні 1930 р., Конотопський і Сумський – у вересні 1930 р.

* У фонді Путивльського повіткому є матеріали Путивльського військово-революційного комітету.

Постанови, циркуляри, інструкції ЦК ВКП(б), ЦК КП(б)У, ЦКК ВКП(б), ЦКК КП(б)У, Харківського, Чернігівського, Полтавського губернських комітетів.

Протоколи конференцій, пленумів, засідань бюро, секретаріату, райпарткомів, волосних комітетів, осередків, фракцій.

Плани, звіти, довідки про роботу відділів.

Доповіді, інформації, листування про політичний та економічний стан округів, відношення до інших партій – меншовиків, анархістів, есерів, боротьбистів, сіоністів, “троцькістів”, боротьбу з бандитизмом, куркульством, релігією, проведення колективізації, хлібозаготівлі, українізації. Матеріали про роботу з національними меншинами.

Протоколи засідань комісії з “чистки” парторганізацій. Протоколи засідань жінвідділів та агітпропу.

Статвідомості про склад окружних парторганізацій, списки, анкети, особові справи комуністів.

Огляди закордонної емігрантської преси.

Глухівський, ф. П-221, 740 од. зб., 1923–1930 рр.

Конотопський, ф. П-404, 2261 од. зб., 1923–1930 рр.

Охтирський, ф. П-214, 12 од. зб., 1923–1925 рр.

Роменський, ф. П-443, 1308 од. зб., 1923–1930 рр.

Сумський, ф. П-17, 152 од. зб., 1923–1930 рр.

Районні комітети Комуністичної партії України (райкоми Компартії України)*

48 фондів, 44 105 од. зб., 1919–1991 рр. Описи, каталоги.

Утворені в березні 1923 р. у зв'язку з ліквідацією волостей і повітів і створенням районів. Згідно з постановами про перебудову партійного керівництва народним господарством в 1963 р. райкоми були реорганізовані в партійні комітети промислових і партійні комітети колгоспно-радгоспних виробничих управлінь. У грудні 1964 р. парткоми були ліквідовані і відновлені єдині райкоми Компартії України. Ліквідовані 27 серпня 1991 р. Були підпорядковані до вересня 1930 р. окружкомам, до 1932 р. – безпосередньо ЦК КП(б)У, після створення областей – обкомам.

Постанови, циркуляри, інструкції ЦК КПРС, ЦК КПУ, губернських, окружних, обласних комітетів. Протоколи районних партійних конференцій, пленумів, активів, засідань бюро, секретаріату, осередків.

Плани та звіти про роботу. Статистичні звіти про склад райпарторганізацій. Кошториси, штатні розписи.

Довідки, інформації, листування про політичний та економічний стан районів, проведення колективізації, розкуркулення, боротьбу з бандитизмом та контрреволюцією, голодомор 1932–1933 рр., неп, роботу з нацменшинами

* У фондах райкомів є матеріали Алтинівського, Білопільського, Ворожбянського, Гружанського, Капустинського, Синівського, Тростянецького волкомів, Кролевецького та Лебединського повіткомів КП(б)У за 1919–1921 рр., що не підлягають виділенню.

ми, українізацію, переселення до Криму (1944), голод (1947), виселення колгоспників за межі України (1948), демократизацію суспільства.

Матеріали на комуністів, репресованих у 30–50 рр. та їх реабілітацію. Матеріали про масовий вихід з лав партії в кінці 80-х років.

Матеріали роботи жінвідділів.

Акти збитків, списки розстріляних, загиблих, вивезених до Німеччини в період окупації Сумщини нацистськими загарбниками по Буринському, Великописарівському, Глинському, Глухівському, Грунському, Дубов'язівському, Зноб-Новгородському, Конотопському, Краснопільському, Кролевецькому, Миропільському, Путивльському, Синівському, Улянівському, Хотинському, Шалигинському, Шосткинському, Штепівському, Ямпільському районах. Матеріали про діяльність підпільних та диверсійних груп, партизанських загонів – Глухівського, Грунського, Кролевецького (“Месть стахановцев”), Лебединського (загону Карпова), Путивльського (загону Ковпака та Руднева), Тростянецького, Шосткинського, Штепівського, Ямпільського.

Звіт про роботу Охтирського дитячого містечка (1923).

Списки переселенців з Західної України та Польщі (1946).

Особові справи номенклатурних партійних робітників, персональні справи. Списки комуністів. Відомості нарахування заробітної плати.

Алтинівський,

ф. П-454, 82 од. зб., 1919–1927 рр.

Білопільський,

ф. П-23, 2518 од. зб., 1920–1937, 1943–1962, 1965–1991 рр.

Боромлянський,

ф. П-43, 6 од. зб., 1927–1930 рр.

Буринський,

ф. П-75, 1920 од. зб., 1925–1937, 1943–1962, 1965–1991 рр.

Великобубнівський,

ф. П-449, 8 од. зб., 1922–1929 рр.

Великописарівський,

ф. П-80, 1270 од. зб., 1923–1932, 1943–1962, 1966–1991 рр.

Вирівський,

ф. П-134, 1 од. зб., 1926–1927 рр.

Вільшанський,

ф. П-35, 10 од. зб., 1920–1930 рр.

Ворожбянський,

ф. П-20, 14 од. зб., 1922–1930 рр.

Глинський,

ф. П-6, 548 од. зб., 1922–1937, 1943–1959 рр.

Глухівський (з 1980 р. – міськком),

ф. П-39, 2399 од. зб., 1923–1937, 1943–1962, 1965–1991 рр.

Гружчанський,

ф. П-401, 37 од. зб., 1925–1927 рр.

Грунський,

ф. П-77, 443 од. зб., 1935, 1943–1959 рр.

Дубов'язівський,

ф. П-439, 372 од. зб., 1934–1936, 1943–1957 рр.

Жовтневий (Карабутівський),

ф. П-452, 64 од. зб., 1923–1930 рр.

Засульський,
ф. П-446, 109 од. зб., 1923–1930 рр.

Зноб-Новгородський (Хильчицький),
ф. П-298, 560 од. зб., 1923–1939, 1943–1962 рр.

Капустинський,
ф. П-451, 17 од. зб., 1922–1924 рр.

Кириківський,
ф. П-197, 4 од. зб., 1923–1925 рр.

Конотопський,
ф. П-42, 2252 од. зб., 1923–1935, 1943–1962, 1965–1991 рр.

Краснопільський,
ф. П-55, 1815 од. зб., 1931–1937, 1943–1962, 1965–1991 рр.

Кролевецький,
ф. П-438, 1927 од. зб., 1921–1933, 1941, 1943–1962, 1965–1991 рр.

Лебединський,
ф. П-29, 2305 од. зб., 1923–1941, 1943–1962, 1965–1991 рр.

Липоводолинський,
ф. П-24, 1497 од. зб., 1923–1935, 1943–1962, 1965–1991 рр.

Миропільський,
ф. П-14, 361 од. зб., 1927–1937, 1943–1957 рр.

Недригайлівський,
ф. П-37, 1384 од. зб., 1923–1937, 1944–1962, 1965–1991 рр.

Охтирський (з 1975 р. – міськком),
ф. П-26, 2650 од. зб., 1923–1937, 1943–1962, 1965–1991 рр.

Перекопівський (Бобрицький),
ф. П-447, 127 од. зб., 1923–1930 рр.

Путивльський,
ф. П-5, 1776 од. зб., 1925–1938, 1943–1962, 1965–1991 рр.

Річківський,
ф. П-16, 6 од. зб., 1925–1930 рр.

Роменський,
ф. П-79, 747 од. зб., 1923–1935, 1943–1962 рр.

Середино-Будський,
ф. П-33, 1748 од. зб., 1923–1939, 1943–1962, 1965–1991 рр.

Синівський,
ф. П-448, 221 од. зб., 1922–1929, 1943–1957 рр.

Смілівський,
ф. П-36, 357 од. зб., 1923–1938, 1943–1960 рр.

Степанівський,
ф. П-135, 1 од. зб., 1925–1926 рр.

Сумський,
ф. П-12, 7357 од. зб., 1923–1930, 1943–1962, 1965–1991 рр.

Тернівський,
ф. П-34, 11 од. зб., 1920–1930 рр.

Тростянецький,
ф. П-38, 1860 од. зб., 1919–1937, 1943–1962, 1965–1991 рр.

Улянівський,
ф. П-28, 427 од. зб., 1930–1937, 1943–1962 рр.

Хотінський,
ф. П-15, 500 од. зб., 1924–1927, 1935–1936, 1943–1962 рр.

Червоний (Есманський),
ф. П-13, 556 од. зб., 1924–1930, 1935, 1943–1962 рр.
Чупахівський,
ф. П-27, 4 од. зб., 1926–1929 рр.
Шалигинський,
ф. П-76, 369 од. зб., 1932–1938, 1943–1959 рр.
Шосткинський,
ф. П-25, 1430 од. зб., 1927–1939, 1943–1957, 1965–1991 рр.
Штепівський,
ф. П-133, 286 од. зб., 1923, 1927–1935, 1943–1957 рр.
Юнаківський,
ф. П-130, 1 од. зб., 1927 р.
Ямпільський,
ф. П-1356, 1654 од. зб., 1935–1938, 1943–1962, 1966–1991 рр.
Ярославецький (Тулиголівський),
ф. П-299, 94 од. зб., 1923–1933 рр.

Міські комітети Комуністичної партії України (міськкоми Компартії України)

4 фонди, 16 712 од. зб., 1930–1991 рр. Описи, каталоги.

Створені: Сумський – у вересні 1930 р., Шосткинський – у лютому 1939 р.,
Конотопський – у березні 1940 р., Роменський – у грудні 1962 р. Ліквідовані
27 серпня 1991 р. Були підпорядковані до 1932 р. безпосередньо ЦК КП(б)У,
після створення областей – обкомам.

Постанови, циркуляри, інструкції ЦК КПРС, ЦК КПУ, обласних комітетів.
Протоколи міських партконференцій, пленумів, активів, засідань бюро,
секретаріату, осередків.

Плани та звіти про роботу. Статзвіти про склад міськпарторганізацій.
Кошториси, штатні розписи.

Довідки, інформації, листування про політичний та економічний стан
міст, засудження опозиції і “троцькістів”, зв’язки з Врачанським округом
Народної Республіки Болгарії та м. Целле Німеччини, роботу з самодіяльними
громадськими об’єднаннями, вибори до Верховної Ради (1989 р.), референдум
про збереження СРСР.

Матеріали про “чистку” партійних організацій та реабілітацію комуністів,
репресованих у 30–50 рр. Списки есерів, меншовиків, членів Бунду по м.
Сум (1937).

Матеріали про масовий вихід з КПРС в кінці 80-х років.

Матеріали про колективізацію та розвиток сільського господарства на
Сумщині в 1930–1931 рр.

Матеріали про діяльність партизан та підпільників в містах Конотопі,
Сум, Шостці, існування в Конотопі групи українських націоналістів (1942).
Акти про злочини нацистських загарбників, вивезення до Німеччини. Лист
офіцерів і курсантів артучилища з м. Ачинська землякам у зв’язку із звільненням
м. Сум (вересень 1943). Списки госпіталів в м. Сум (1944).

Матеріали про роботу міських жіночих рад.

Особові справи номенклатурних партійних робітників, персональні справи. Списки комуністів, відомості нарахування заробітної плати.

Конотопський, ф. П-40, 9841 од. зб., 1943–1991 рр.

Роменський, ф. П-7449, 2408 од. зб., 1962–1991 рр.

Сумський, ф. П-1, 2433 од. зб., 1930–1941, 1943–1991 рр.

Шосткинський, ф. П-149, 2030 од. зб., 1939–1941, 1943–1991 рр.

Сумський обласний комітет Комуністичної партії України (обком Компартії України)

Ф. П-4, 17 475 од. зб., 1939–1962, 1965–1991 рр. Описи, каталоги.

Утворений у січні 1939 р. З 17 січня по 16 липня працювало Оргбюро ЦК КП(б)У по Сумській області, яке здійснювало всі функції обкому партії. Вищим органом обласної парторганізації були конференції, в перервах між ними – пленуми обкому партії, для повсякденного керівництва роботою обласної парторганізації обиралось бюро обкому. Перша обласна партійна конференція відбулась 24–28 лютого 1939 р., перший пленум – 28 лютого 1939 р. У серпні 1941 р. було затверджено склад Сумського підпільного обкому на тимчасово окупованій території, який діяв до травня 1942 р. У зв'язку з загибеллю керівників у жовтні 1942 р. затверджено новий склад, який діяв до вересня 1943 р. До визволення м. Сум обком працював у лютому–червні 1942 р. в Куп'янську, в липні 1942 р. – в Ворошиловграді, з лютого 1943 р. – в Миропіллі, з серпня 1943 р. – в Тростянці.

Називався з січня 1939 р. до 1952 р. – обком КП(б)У, з 1952 р. по 1962 р. – обком Комуністичної партії України. Постановами листопадового (1962 р.) пленуму ЦК КПРС та грудневого (1962 р.) пленуму ЦК Компартії України про перебудову партійного керівництва народним господарством було створено 2 обласних комітети: промисловий і сільський, постановами листопадового (1964 р.) пленуму ЦК КПРС та ЦК Компартії України з 4 грудня 1964 р. були ліквідовані промисловий і сільський обкоми і відновлений єдиний обласний комітет Компартії України.

Ліквідований 27 серпня 1991 р. згідно з Указом Президії Верховної Ради України № 1435-12 від 26 серпня 1991 р. “Про тимчасове припинення діяльності Компартії України”.

Постанови ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР, ЦК КПУ, Ради Міністрів УРСР. Протоколи обласних партійних конференцій, пленумів, активів бюро, секретаріату обкому.

Плани та звіти про роботу. Доповіді, інформації, звіти міськкомів і райкомів партії. Статистичні звіти про склад обласної, міських, районних парторганізацій.

Довідки, інформації з питань ідеологічної роботи, ідейно-політичного, культурного, соціально-економічного розвитку, закордонних зв'язків, про роботу комісії партійного контролю, уповноваженого у справах релігійних культів.

Матеріали на комуністів, репресованих в 30–50 рр., та їх реабілітацію. Матеріали спецперевірок членів партії.

Партійний бюджет обкому і звіт про його виконання, кошториси і штати обкому, міськкомів, райкомів.

Матеріали обласної жіночої ради.

Протоколи засідань Сумського підпільного обкому КП(б)У, накази, донесення, звіти партизанських загонів і з'єднань Сумської області, підпільних комуністичних та комсомольських організацій, списки особового складу партизанських загонів, нагородні листки, справи про прийом в партію в партизанських загонах, щоденники бойових дій.

Особові справи номенклатурних партійних працівників, персональні справи, виписки з протоколів контрольної парткомісії. Відомості нарахування заробітної плати.

Сумський промисловий обласний комітет Компартії України

Ф. П-7483, 263 од. зб., 1963–1964 рр. Описи, каталоги.

Обраний у січні 1963 р. на I партійній конференції обласної промислової парторганізації, що відбулася після листопадового та грудневого (1962) пленумів ЦК КПРС та ЦК КПУ.

Об'єднаний пленум 4 грудня 1964 р. прийняв рішення про об'єднання промислової та сільської парторганізацій в єдину обласну парторганізацію.

Стенограми, протоколи обласної партійної конференції, пленумів, засідань бюро і секретаріату, парткомісії обкому Компартії України, витяги з рішень Комітету партійного контролю при ЦК КПРС і ЦК Компартії України, бюро обкому партії про розгляд персональних справ комуністів.

Звіти, статзвіти про склад обласної, міських і районних парторганізацій; довідки, доповідні записки, інформації про виконання постанов ЦК КПРС, ЦК Компартії України, обкому партії, роботу виробничих парткомів.

Листування з партійними комітетами, радянськими, комсомольськими, профспілковими і господарськими органами з питань роботи підприємств промисловості, транспорту, будівництва і зв'язку, медичних і навчальних закладів.

Списки відповідальних працівників обкому, міськкомів і райкомів Компартії України, первинних парторганізацій.

Сумський сільський обласний комітет Компартії України

Ф. П-7484, 342 од. зб., 1963–1964 рр. Описи, каталоги.

Обраний у січні 1963 р. на I партійній конференції обласної сільської парторганізації, що відбулася після листопадового та грудневого (1962) пленумів ЦК КПРС та ЦК КПУ.

Об'єднаний пленум 4 грудня 1964 р. прийняв рішення про об'єднання промислової та сільської парторганізацій в єдину обласну парторганізацію.

Стенограми, протоколи обласної партійної конференції, пленумів, засідань бюро і секретаріату, парткомісії обкому Компартії України, витяги з рішень Комітету партійного контролю при ЦК КПРС і ЦК Компартії України,

бюро обкому партії про розгляд персональних справ комуністів, протоколи зборів партактиву обласної парторганізації, засідань обласних нарад секретарів парткомів, голів райвиконкомів, передовиків сільського господарства.

Звіти, статзвіти про склад обласної, міських і районних парторганізацій; довідки, доповідні записки, інформації про виконання постанов ЦК КПРС, ЦК Компартії України, обкому партії, роботу партійних комітетів колгоспно-радгоспних виробничих управлінь.

Листування з партійними комітетами, радянськими, комсомольськими, профспілковими і господарськими органами з питань роботи колгоспно-радгоспних управлінь, підприємств сільського господарства, переробної промисловості, будівництва, адміністративних і фінансових органів, медичних і навчальних закладів.

Анкети делегатів обласної партійної конференції.

Списки відповідальних працівників обкому, міськкомів і райкомів Компартії України, первинних парторганізацій, учасників нарад передовиків колгоспів.

Партійні комітети Компартії України з правами райкому (парткоми)

8 фондів, 7323 од. зб., 1922–1991 рр. Описи.

Утворені на базі первинних парторганізацій. Ліквідовані в серпні 1991 р.

Протоколи партійних конференцій, загальних зборів, засідань бюро, первинних організацій (цехів). Звіти, довідки, інформації про роботу.

Протоколи закритих партзборів Шосткинського заводу № 9 та Шосткинської фабрики кіноплівки про викриття троцькістсько-зінов'євської групи (1935–1936). Постанова спільного засідання парткому СМНВО ім.Фрунзе і ради секретарів про засудження дій ГКЧП та ЦК КПУ, Сумського обкому і міськкому Компартії України, які підтримали дії ГКЧП (26 серпня 1991).

Матеріали з “чистки” парторганізацій. Матеріали про вихід з КПРС (1989–1991).

Статзвіти про склад парторганізацій. Книги обліку партбілетів, реєстрації облікових карток. Списки комуністів. Відомості на сплату членських внесків. Справи з прийому в члени КПРС, персональні справи.

Конопольського електромеханічного заводу “Червоний металіст”,
ф. П-597, 752 од. зб., 1925–1934, 1943–1988 рр.

Сумського МНВО ім. Фрунзе,

ф. П-48, 1806 од. зб., 1922–1923, 1927–1929, 1933–1935, 1944–1991 рр.

Сумського НВО “Насосенергомаш”,

ф. П-2194, 418 од. зб., 1949–1990 рр.

Сумського ВО “Електрон”,

ф. П-4098, 466 од. зб., 1957–1990 рр.

Сумського ВО “Хімпром”,

ф. П-7103, 613 од. зб., 1954–1990 рр.

Шосткинського НВО “Свема”,

ф. П-294, 1430 од. зб., 1935–1936, 1943–1988 рр.

Шосткинського ВО “Десна”,
ф. П-295, 1013 од. зб., 1934–1988 рр.
Шосткинського електромеханічного заводу,
ф. П-396, 825 од. зб., 1944–1988 рр.

Партійні комітети промислових і колгоспно-радгоспних виробничих управлінь (парткоми)

15 фондів, 727 од. зб., 1962–1965 рр. Описи.

Утворені в грудні 1962 р. на підставі постанов листопадового Пленуму ЦК КПРС і грудневого Пленуму ЦК Компартії України про перебудову партійного керівництва народним господарством. Підпорядковувались відповідним обкомам партії. Припинили свою діяльність у грудні 1964 р. згідно з постановою листопадового (1964) Пленуму ЦК КПРС.

Протоколи партійних конференцій, пленумів, бюро, зборів партактиву. Анкети делегатів. Звіти, довідки, інформації про роботу. Статистичні звіти про склад парторганізацій.

Кошториси, штатні розписи, звіти про фінансову діяльність. Відомості нарахування заробітної плати. Книги розпоряджень.

Книги обліку та видачі партійних квитків, кандидатських карток, реєстрації облікових карток членів партії і кандидатів.

Партійні комітети промислово-виробничих управлінь:
Білопільський, ф. П-7362, 37 од. зб., 1962–1964 рр.
Дружбівський, ф. П-7361, 50 од. зб., 1962–1965 рр.
Путивльський, ф. П-7444, 24 од. зб., 1962–1964 рр.
Сумський, ф. П-7363, 44 од. зб., 1962–1965 рр.
Тростянецький, ф. П-7443, 36 од. зб., 1962–1964 рр.

Партійні комітети колгоспно-радгоспних виробничих управлінь:
Білопільський, ф. П-7416, 59 од. зб., 1962–1964 рр.
Буринський, ф. П-7458, 37 од. зб., 1962–1964 рр.
Глухівський, ф. П-7476, 26 од. зб., 1962–1964 рр.
Конотопський, ф. П-7446, 50 од. зб., 1962–1964 рр.
Кролевецький, ф. П-7447, 55 од. зб., 1962–1964 рр.
Лебединський, ф. П-7367, 42 од. зб., 1962–1964 рр.
Охтирський, ф. П-7365, 80 од. зб., 1962–1965 рр.
Роменський, ф. П-7391, 69 од. зб., 1962–1965 рр.
Середино-Будський, ф. П-7486, 51 од. зб., 1962–1964 рр.
Сумський, ф. П-7370, 67 од. зб., 1962–1964 рр.

Політичний відділ Сумського обласного військового комісаріату (політвідділ облвійськкомату)

Ф. П-5604, 302 од. зб., 1940–1941, 1944–1988 рр. Описи.

Політвідділ створено згідно з постановою XVIII з'їзду ВКП(б) у 1939 р. До 1941 р. називався відділом політичної пропаганди. Ліквідовано за директивою Генерального штабу Військових Сил СРСР від 20 грудня 1991 р.

Протоколи партійних конференцій, активів, зборів, засідань партійного бюро, партійної комісії.

Статзвіти про склад партійної організації.

Особові справи з прийому в партію і персональні справи на членів і кандидатів у члени КПРС.

Політичні відділи відділків залізниці (політвідділи)*

3 фонди, 272 од. зб., 1920–1921, 1931–1940, 1949–1956 рр. Описи.

Утворені в липні 1933 р. Ліквідовані за рішенням XX з'їзду КПРС в лютому 1956 р.

Циркуляри та директиви Політуправління Міністерства шляхів сполучення, політвідділів Московсько-Київської та Південної залізниць, постанови ЦК ВЛКСМ.

Протоколи партійних зборів, засідань бюро первинних і цехових парторганізацій, зборів партактиву, комсомольських зборів.

Плани та звіти про роботу. Доповіді, довідки, інформації про партійно-політичну роботу. Статзвіти і довідки про склад і кількість цехових парторганізацій.

Постанови з перевірки партійних документів, “чистки” партійних рядів Роменського району. Особові справи з виключення з партії по Конотопському відділку (1933–1936).

Накази з особового складу. Списки членів і кандидатів партії.

Конотопського відділку Московсько-Київської залізниці,
ф. П-644, 77 од. зб., 1920–1921, 1931–1936, 1949–1956 рр.

8-го Роменського відділку Південної залізниці,
ф. П-472, 36 од. зб., 1933–1940 рр.

3-го Смородинського відділку Південної залізниці,
ф. П-6540, 159 од. зб., 1949–1955 рр.

Політичні відділи радгоспів (політвідділи радгоспів)

7 фондів, 108 од. зб., 1933–1936 рр. Описи.

Утворені за рішенням січневого (1933) об'єднаного пленуму ЦК і ЦКК ВКП(б) для перебудови сільських парторганізацій за виробничим принципом. Ліквідовані в квітні 1940 р. Відновлені за постановою ЦК ВКП(б) від 17 листопада 1941 р., остаточно ліквідовані за постановою Політбюро ЦК ВКП(б) від 31 травня 1943 р.

Постанови ЦК ВКП(б), ЦК КП(б)У, Чернігівського обкому, накази, циркулярні листи Політуправління радгоспів.

Протоколи засідань політвідділів, протоколи нарад.

* У фонді політвідділу Конотопського відділку є матеріали Конотопського дільничного політвідділу Московсько-Київсько-Воронезької залізниці за 1920–1921 рр. та Конотопського райполітвідділу за 1931–1933 рр.

Політдонесення, звіти, довідки про роботу. Акти перевірки роботи радгоспів.

Матеріали Кролевецької райкомісії “чистки” парторганізацій.

Матеріали обстеження Бочечанської школи колгоспних бригадирів Конотопського району (1936).

Листування з партійними і радянськими органами, органами ДПУ.

Накази з особового складу. Списки робітників, облікові картки, характеристики керівників.

Буринського бурякорадгоспу,

ф. П-1672, 4 од. зб., 1934–1936 рр.

Володимирського бурякорадгоспу Шалигинського району,

ф. П-332, 7 од. зб., 1933–1936 рр.

Конотопського свинорадгоспу “Сахни”,

ф. П-691, 7 од. зб., 1934–1936 рр.

Кролевецького свинорадгоспу “Реутинці”,

ф. П-690, 25 од. зб., 1933–1936 рр.

Путивльського свинорадгоспу “16 років Жовтня”,

ф. П-6830, 8 од. зб., 1934–1935 рр.

Роменського свинорадгоспу “Овече”,

ф. П-6829, 16 од. зб., 1934–1936 рр.

Смілівського свинорадгоспу “Піонер”,

ф. П-689, 41 од. зб., 1933–1936 рр.

Політичні відділи машинно-тракторних станцій (політвідділи МТС)

7 фондів, 169 од. зб., 1933–1935 рр. Описи.

Утворені за рішенням січневого (1933) об'єднаного пленуму ЦК і ЦКК ВКП(б) для перебудови сільських парторганізацій за виробничим принципом. Листопадовим пленумом ЦК ВКП(б) 1934 р. реорганізовані в звичайні партійні органи і об'єднані з райкомами.

Постанови ЦК ВКП(б), ЦК КП(б)У, Чернігівського і Харківського обкомів, накази, циркулярні листи політуправління МТС Наркомзему, політсектору Чернігівського і Харківського облземуправління.

Протоколи партійних зборів і нарад політвідділів.

Політдонесення, звіти, довідки про роботу, розкуркулення, контрреволюційну агітацію, голодомор 1932–1933 рр. (ф. П-639, оп. 1, спр. 19), стан Кролевецького дитячого містечка (1933).

Протоколи Кролевецької райкомісії з “чистки” парторганізацій.

Акти обстеження колгоспів.

Листування з партійними і радянськими органами, органами ДПУ.

Накази з особового складу. Списки робітників, комуністів, комсомольців, активу політвідділів МТС.

Засульської МТС, ф. П-463, 33 од. зб., 1933–1934 рр.

Конотопської МТС, ф. П-639, 62 од. зб., 1933–1935 рр.

Кролевецької МТС, ф. П-572, 28 од. зб., 1933–1935 рр.

Курилівської МТС, ф. П-640, 1 од. зб., 1933 р.
Лебединської МТС, ф. П-1351, 36 од. зб., 1933–1934 рр.
Путивльської МТС, ф. П-711, 8 од. зб., 1933–1934 рр.
Чухахівської МТС, ф. П-189, 1 од. зб., 1933 р.

Повітові комітети Комуністичної Спілки Молоді України та Російської Комуністичної Спілки Молоді (повіткоми КСМУ та РКСМ)

3 фонди, 76 од. зб., 1920–1923 рр. Описи.

Утворені на початку 1923 р. Підпорядковувалися губернському комітету КСМУ, Путивльський – губернському комітету РКСМ. Ліквідовані у березні 1923 р. у зв'язку з ліквідацією повітів. Путивльський повітком РКСМ у складі Курської губернії діяв до ліквідації Путивльського повіту (травень 1924).

Циркуляри Курського губкому РКСМ, протоколи повітових комсомольських і безпартійних молодіжних конференцій, пленумів, засідань бюро повіткому, загальних зборів членів комсомольських осередків, звіти про роботу повіткомів і осередків, листи, відозви, звернення до молоді.

Інформації про перехід до непу, перші успіхи відновлення народного господарства, про антирелігійну роботу, боротьбу за ліквідацію неписьменності, відомості про роботу Путивльського дитячого містечка “Новый мир” (1923).

Списки, посвідчення, характеристики працівників повіткому і активних комсомольських працівників, списки делегатів конференцій, кандидатів і членів КСМУ та РКСМ, анкети, заяви, книга обліку членів РКСМ Путивльського повіткому.

Фінансовий звіт Путивльського повіткому, відомості на видачу зарплати.

Глухівський, ф. П-369, 2 од. зб., 1922 р.
Путивльський, ф. П-7304, 70 од. зб., 1920–1923 рр.
Роменський, ф. П-545, 41 од. зб., 1920, 1922 рр.

Округні комітети Ленінської Комуністичної Спілки Молоді України (окружкоми ЛКСМУ)*

4 фонди, 163 од. зб., 1922–1931 рр. Описи.

Утворені у 1923 р., Глухівський – у 1925 р. у зв'язку з перенесенням округового центру з м. Новгород-Сіверського до м. Глухова. До 1924 р. називалися округні комітети Комуністичної Спілки Молоді України (окружкоми КСМУ), з 1924 р. – округні комітети Ленінської Комуністичної Спілки Молоді України (окружкоми ЛКСМУ). Підпорядковувалися губернському комітету ЛКСМУ, з серпня 1925 р. – ЦК ЛКСМУ. Припинили свою діяльність у 1930 р. у зв'язку з ліквідацією округів.

* У фонді Сумського округкому є матеріали Харківського губкому КСМУ (1922), Конотопського округкому – Конотопського РК ЛКСМУ (1931).

Постанови, розпорядження, директиви, листи ЦК КП(б)У, ЦК ЛКСМУ, губернських та окружних комітетів; протоколи окружних комсомольських конференцій, пленумів, засідань бюро окружкомів, загальних зборів і засідань бюро райкомів та осередків ЛКСМУ; протоколи засідань колегій, комісій при окружкомі; плани роботи, звіти, доповідні записки про роботу окружкомів, райкомів та осередків.

Довідки, інформації про економічний і політичний стан в округах, неп, перебудову роботи комсомольських організацій в період переходу до індустріалізації, про хлібозаготівлю, колективізацію, боротьбу з неписьменністю, роботу з нацменшостями, українізацію, безробіття, дитячий рух, матеріали про “чистку” комсомольських організацій.

Листування окружкомів з райкомаами та осередками з питань організаційно-комсомольської роботи.

Списки комсомольського активу, членів ЛКСМУ окружкомів та осередків, комсомольські квитки зразка 1922 р., заяви, анкети, особові картки членів Конотопського та Роменського окружкомів, відомості про сплату членських внесків.

Відомості на видачу заробітної плати.

Глухівський,	ф. П-368, 7 од. зб., 1925, 1927–1930 рр.
Конотопський,	ф. П-671, 87 од. зб., 1923–1931 рр.
Роменський,	ф. П-543, 36 од. зб., 1924–1930 рр.
Сумський,	ф. П-72, 33 од. зб., 1922, 1924–1927 рр.

Районні і міські комітети Ленінської Комуністичної Спілки Молоді України (райкоми і міськкоми ЛКСМУ)*

43 фонди, 31 489 од. зб., 1923–1933, 1943–1992 рр. Описи.

4 фонди, 5845 од. зб., 1925, 1927, 1931, 1938, 1943–1991 рр. Описи.

Утворені у 1923–1924 рр. у зв’язку з ліквідацією волостей і повітів і створенням районів. Підпорядковувалися окружкомам, з вересня 1930 р. – ЦК ЛКСМУ, після створення областей з 1932 р. – обкомам ЛКСМУ. У роки Великої Вітчизняної війни на території області діяли 9 підпільних райкомів комсомолу – Білопільський, Глухівський, Середино-Будський, Синівський, Тростянецький, Хильчицький, Червоний, Шосткинський, Ямпільський. Згідно, постановами про перебудову партійного керівництва народним господарством у грудні 1962 р. райкоми були реорганізовані в комітети комсомолу промислових і колгоспно-радгоспних виробничих управлінь, які діяли по грудень 1964 р. У січні 1965 р. райкоми ЛКСМУ поновили свою діяльність. 27 грудня 1991 р. постановою Сумської обласної комсомольської конференції припинили свою діяльність.

Постанови, директиви, розпорядження ЦК ЛКСМУ, обласного комітету ЛКСМУ. Протоколи районних та міських комсомольських конференцій,

* У фондах райкомів за 1963–1964 рр. є матеріали первинних комсомольських організацій; у фондах Буринського, Лебединського, Тростянецького, Сумського МК і Сумського РК є матеріали первинних комсомольських організацій за 20-ті роки, у фонді Путивльського РК – за 30-ті роки.

пленумів, засідань бюро, зборів районних і міських комсомольських організацій, зльотів молодих передовиків промисловості і сільськогосподарського виробництва.

Плани роботи райкомів і міськкомів, їх відділів, звіти, довідки, інформації в обком комсомолу про виконання постанов з питань організаційної, ідеологічної, військово-патріотичної, піонерської, спортивної роботи, про участь у соцзмаганні, роботу первинних комсомольських організацій, ради Всесоюзної піонерської організації ім. В. І. Леніна.

Політико-економічна характеристика районів, матеріали про українізацію в 1920-ті роки, проведення хлібозаготівлі в 1930-ті роки, виключення з комсомолу, настрої позапартійної молоді, взаємовідносини з нацменшостями, релігійними течіями – баптистами, євангелістами.

Акти збитків, інформації і відомості про злочини, здійснені нацистськими загарбниками в роки окупації по Великописарівському, Дубов'язівському, Липоводолинському, Миропільському, Роменському, Червоному, Шалигинському, Ямпільському районах.

Матеріали про хід перебудови, демократизацію, розширення гласності, впровадження української мови, формування багатопартійної системи, участь молоді у вирішенні соціально-економічних проблем.

Статистичні звіти про склад районних та міських комсомольських організацій, книги обліку, видачі комсомольських білетів, журнали реєстрації членів ЛКСМУ. Штати, кошторис, акти ревізійних комісій, фінансові звіти, відомості нарахування і видачі зарплати, розпорядження про приймання, звільнення і переміщення технічних робітників райкомів і міськкомів комсомолу.

Районні комітети ЛКСМУ:

Білопільський,	ф. П-260, 2373 од. зб., 1943–1992 рр.
Боромлянський,	ф. П-255, 2 од. зб., 1926–1927 рр.
Буринський,	ф. П-676, 1521 од. зб., 1932, 1943–1991 рр.
Великобубнівський,	ф. П-1242, 1 од. зб., 1924–1925 рр.
Великописарівський,	ф. П-1773, 1143 од. зб., 1943–1991 рр.
Вирівський,	ф. П-248, 2 од. зб., 1926–1927 рр.
Вільшанський,	ф. П-262, 2 од. зб., 1926–1927 рр.
Ворожбянський,	ф. П-252, 3 од. зб., 1926–1927, 1929 рр.
Глинський,	ф. П-1775, 106 од. зб., 1944–1959 рр.
Глухівський,	ф. П-371, 2189 од. зб., 1925, 1931–1932, 1943–1991 рр.
Грунський,	ф. П-717, 156 од. зб., 1943–1959 рр.
Дубов'язівський,	ф. П-440, 83 од. зб., 1943–1957 рр.
Жовтневий,	ф. П-256, 2 од. зб., 1926–1927 рр.
Зноб-Новгородський (Хильчицький),	ф. П-370, 176 од. зб., 1924–1929, 1943–1962 рр.
Конотопський,	ф. П-418, 1978 од. зб., 1931, 1943–1991 рр.
Краснопільський,	ф. П-249, 1513 од. зб., 1943–1991 рр.
Кролевецький,	ф. П-417, 1640 од. зб., 1923–1924, 1943–1991 рр.
Лебединський,	ф. П-129, 2200 од. зб., 1926–1927, 1943–1991 рр.
Липоводолинський,	ф. П-1405, 1458 од. зб., 1943–1991 рр.
Миропільський,	ф. П-266, 124 од. зб., 1943–1957 рр.
Недригайлівський,	ф. П-710, 1560 од. зб., 1943–1991 рр.

- Охтирський, ф. П-1666, 1971 од. зб., 1943–1992 рр.
 Путивльський, ф. П-715, 1688 од. зб., 1943–1992 рр.
 Річківський, ф. П-261, 2 од. зб., 1926–1927 рр.
 Роменський, ф. П-441, 1308 од. зб., 1930, 1933, 1943–1962 рр.
 Середино-Будський, ф. П-596, 1448 од. зб., 1926–1927,
 1930–1933, 1943–1991 рр.
 Синівський, ф. П-289, 117 од. зб., 1927, 1943–1957 рр.
 Славгородський, ф. П-250, 2 од. зб., 1926–1927 рр.
 Смілівський, ф. П-148, 148 од. зб., 1930, 1943–1960 рр.
 Степанівський, ф. П-251, 2 од. зб., 1925, 1927 рр.
 Сумський, ф. П-253, 2024 од. зб., 1927, 1943–1989 рр.
 Тернівський, ф. П-263, 2 од. зб., 1926–1927 рр.
 Тростянецький, ф. П-259, 1358 од. зб., 1925–1927, 1943–1991 рр.
 Улянівський, ф. П-247, 151 од. зб., 1933, 1943–1962 рр.
 Хотінський, ф. П-254, 126 од. зб., 1926–1927, 1943–1962 рр.
 Червоний (Есманський), ф. П-373, 128 од. зб., 1927–1928, 1943, 1945–1962 рр.
 Чупахівський, ф. П-257, 2 од. зб., 1926–1927 рр.
 Шалигинський, ф. П-716, 135 од. зб., 1943–1959 рр.
 Шосткинський, ф. П-67, 1143 од. зб., 1933, 1943–1989 рр.
 Штепівський, ф. П-128, 102 од. зб., 1923, 1926–1927, 1943–1957 рр.
 Юнаківський, ф. П-258, 2 од. зб., 1926–1927 рр.
 Ямпільський, ф. П-1776, 1397 од. зб., 1943–1991 рр.
 Ярославецький, ф. П-372, 1 од. зб., 1929 р.
- Міські комітети ЛКСМУ:
 Конопотський, ф. П-672, 1362 од. зб., 1943–1991 рр.
 Роменський, ф. П-7442, 1543 од. зб., 1963–1989 рр.
 Сумський, ф. П-73, 1908 од. зб., 1925, 1927, 1931, 1938, 1943–
 1991 рр.
 Шосткинський, ф. П-416, 1032 од. зб., 1943–1991 рр.

**Сумський обласний комітет комсомолу Ленінської
 Комуністичної Спілки Молоді України
 (обком ЛКСМУ)**

ф. П-413, 3730 од. зб., 1939–1941, 1943–1962, 1965–1991 рр. Описи.

Утворений 3 лютого 1939 р. рішенням Сумської обласної комсомольської конференції. Керував політичною, організаційною, ідеологічною, культурною, господарчою діяльністю комсомольських організацій області. З вересня 1941 р. по вересень 1943 р. на тимчасово окупованій території області діяв Сумський підпільний обком. Постановами листопадового Пленуму ЦК КПРС, грудневого Пленуму ЦК Компартії України 1962 р. і II пленуму ЦК ВЛКСМ були створені 2 обкоми ЛКСМУ – промисловий і сільський. Постановами листопадового Пленуму ЦК КПРС, ЦК Компартії України, Пленумів ЦК ВЛКСМ і ЦК ЛКСМУ 21 грудня 1964 р. відновлений єдиний обком ЛКСМУ. Підпорядковувався ЦК ЛКСМУ. Постановою Сумської обласної комсомольської конференції від 27 грудня 1991 р. припинив свою діяльність.

Постанови ЦК КПРС, ЦК КПУ, ЦК ВЛКСМ, ЦК ЛКСМУ з питань роботи комсомольських організацій. Протоколи обласних комсомольських конференцій, пленумів, засідань бюро, секретаріату обкому, комсомольських активів.

Плани роботи, доповіді, довідки, інформації, звіти обкому та його відділів, міськкомів, райкомів комсомолу з питань ідеологічної роботи, ідейно-політичного, культурного і військово-патріотичного виховання, спортивної роботи з молоддю, про організацію дозвілля молоді та відпочинку дітей в піонерських таборах і на оздоровчих майданчиках. Матеріали про направлення молоді на комсомольські будови країни, ударні будови області, діяльність обласної комсомольської школи передового досвіду двічі Героя Соціалістичної Праці М. Х. Савченко (1970–1971), передовиків промисловості та сільського господарства, соціалістичне змагання комсомольсько-молодіжних бригад.

Статистичні звіти про склад обласних, міських, районних комсомольських і піонерських організацій.

Документи обласного штабу студентських загонів (1971–1990): постанови, накази, розпорядження, плани, довідки, інформації, звіти про виробничу діяльність студентських загонів, фінансові звіти штабу, розрахунково-платіжні відомості на видачу заробітної плати працівникам штабу.

Документи бюро міжнародного молодіжного туризму “Супутник” Сумського обкому ЛКСМУ (1972–1988). Штатний розпис, бюджет і звіт про його виконання, кошторис, акти ревізій, фінансово-господарської діяльності обкому, міськкомів і райкомів комсомолу, відомості на зарплату, картки особових рахунків працівників обкому комсомолу, книги розпоряджень.

Особові справи номенклатурних комсомольських працівників, персональні справи членів ЛКСМУ.

Сумський промисловий обласний комітет ЛКСМУ

Ф. П-7482, 26 од. зб., 1963–1964 рр. Описи.

Обраний в січні 1963 р. на першій конференції обласної промислової комсомольської організації, відповідно до рішень листопадового та грудневого (1962) Пленумів ЦК КПРС та ЦК Компартії України, II пленуму ЦК ВЛКСМ і III пленуму ЦК ЛКСМУ.

Ліквідований відповідно до рішень об'єднаного пленуму Сумських промислового і сільського обкомів ЛКСМУ, що відбувся 21 грудня 1964 р.

Директиви ЦК ВЛКСМ та ЦК ЛКСМУ, витяги з протоколів засідань бюро, секретаріату ЦК ВЛКСМ.

Протоколи конференцій, засідань пленумів і бюро промислового обкому ЛКСМУ.

Статистичні звіти промислового обкому, промислово-виробничих комітетів ЛКСМУ про склад обласної комсомольської організації.

Штатний розпис, бюджет і звіт про його виконання, кошторис, акти ревізій, фінансово-господарської діяльності обкому і промислово-виробничих комітетів ЛКСМУ.

Сумський сільський обласний комітет ЛКСМУ

Ф. П-7481, 38 од. зб., 1963–1964 рр.

Обраний у січні 1963 р. на першій конференції обласної сільської комсомольської організації відповідно до рішень листопадового та грудневого (1962) пленумів ЦК КПРС та ЦК Компартії України, II пленуму ЦК ВЛКСМ і III пленуму ЦК ЛКСМУ.

Ліквідований відповідно до рішень об'єднаного пленуму Сумських промислового і сільського обкомів ЛКСМУ, що відбувся 21 грудня 1964 р.

Директиви ЦК ВЛКСМ та ЦК ЛКСМУ, витяги з протоколів засідань бюро, секретаріату ЦК ВЛКСМ.

Протоколи конференцій, засідань пленумів і бюро сільського обкому ЛКСМУ, об'єднаного пленуму сільського та промислового обкомів ЛКСМУ.

Інформації обкому в ЦК ЛКСМУ, сільських виробничих комітетів про наслідки соцзмагання, статистичні звіти сільського обкому, сільських виробничих комітетів ЛКСМУ про склад обласної комсомольської організації.

Штатний розпис, бюджет і звіт про його виконання, кошторис, акти ревізій фінансово-господарської діяльності обкому і сільських виробничих комітетів ЛКСМУ.

Комітети комсомолу промислових і колгоспно-радгоспних виробничих управлінь*

15 фондів, 267 од. зб., 1956–1965 рр. Описи.

Утворені у грудні 1962 р. згідно з постановами листопадового (1962) Пленуму ЦК КПРС, грудневого Пленуму ЦК Компартії України і II пленуму ЦК ВЛКСМ. Підпорядковувались відповідним обкомам комсомолу. Припинили діяльність у грудні 1964 р. згідно з постановами листопадових (1964) Пленумів ЦК КПРС і ЦК КПУ, Пленумів ЦК ВЛКСМ і ЦК ЛКСМУ.

Протоколи партійних конференцій, пленумів, засідань бюро комітетів ЛКСМУ.

Плани роботи, звіти, довідки, інформації в обком комсомолу про роботу Конотопського, Лебединського, Роменського комітетів ЛКСМУ колгоспно-радгоспних виробничих управлінь, Сумських комітетів ЛКСМУ колгоспно-радгоспного та промислового виробничих управлінь.

Статистичні звіти про склад комсомольських організацій. Списки секретарів комсомольських організацій Охтирського району і активу комітету ЛКСМУ Путивльського промислово-виробничого управління. Книги обліку і видачі комсомольських квитків зразка 1956 р., журнали реєстрації членів ЛКСМУ.

Фінансові звіти, відомості нарахування заробітної плати.

* У фондах Крелевецького та Сумського промислового комітетів ЛКСМУ є матеріали первинних організацій за 1956–1965 рр.

Комітети ЛКСМУ промислово-виробничих управлінь:
Білопільський, ф. П-7479, 14 од. зб., 1963–1964 рр.
Дружбівський, ф. П-7364, 34 од. зб., 1963–1964 рр.
Путивльський, ф. П-7450, 17 од. зб., 1963–1964 рр.
Сумський, ф. П-7371, 14 од. зб., 1963–1965 рр.
Тростянецький, ф. П-7366, 16 од. зб., 1963–1964 рр.

Комітети ЛКСМУ колгоспно-радгоспних виробничих управлінь:
Білопільський, ф. П-7480, 23 од. зб., 1963–1964 рр.
Буринський, ф. П-7460, 9 од. зб., 1963–1964 рр.
Глухівський, ф. П-7445, 19 од. зб., 1963–1964 рр.
Конотопський, ф. П-7368, 16 од. зб., 1963–1964 рр.
Кролевецький, ф. П-7448, 22 од. зб., 1956–1965 рр.
Лебединський, ф. П-7369, 18 од. зб., 1963–1964 рр.
Охтирський, ф. П-7467, 17 од. зб., 1963–1964 рр.
Роменський, ф. П-7441, 20 од. зб., 1963–1964 рр.
Середино-Будський, ф. П-7499, 7 од. зб., 1963–1964 рр.
Сумський, ф. П-7485, 21 од. зб., 1963–1964 рр.

20. Підпільні організації КП(б)У та партизанські загони періоду німецько-радянської війни

*4 фонди, 9 од. зб., 1941–1943 рр. Описи, каталоги.
9 фондів, 81 од. зб., 1941–1945 рр. Описи, каталоги.*

Підпільні партійні органи КП(б)У та партизанські загони створені в серпні 1941 р. Підпільний обком та райкоми припинили свою діяльність після звільнення області у вересні 1943 р. Партизанські загони у складі з'єднань діяли до березня–листопада 1944 р. на території Сумської, Чернігівської, Поліської, Київської, Житомирської, Рівненської, Волинської, Львівської, Вінницької, Дрогобицької, Кіровоградської, Одеської, Полтавської областей України, Курської та Орловської областей Росії, Гомельської, Брестської, Білостоцької областей Білорусії, Люблінського та Варшавського воєводств Польщі.

Накази оперативної групи Українського штабу партизанського руху Сумської області партизанським з'єднанням.

Протоколи засідань підпільних райкомів КП(б)У про створення райкомів та партизанських загонів. Звіти про діяльність. Щоденники бойових дій загону “За Родину”. Книги наказів. Донесення, рапорти про проведення бойових операцій. Нагородні листки, списки партизанів. Особові справи агентів-підпільників. Протоколи допитів.

Листівки, відозви до населення окупованих територій, німецьких та угорських солдат, поліцаїв, військовополонених. Листівки німецького командування до партизанів.

Відомості про збір коштів на танкову колону “Партизан України”. Спогади партизанів.

Атестати сім'ям партизанів, листування про виявлення місця знаходження сімей партизанів і підпільників.

Списки мешканців Хильчицького району, які перебували в лісі з партизанами.

Підпільні організації КП(б)У:

Сумський обком, ф. П-98, 1 од. зб., 1943 р.
Глухівський райком, ф. П-365, 2 од. зб., 1941–1943 рр.
Червоний райком, ф. П-367, 2 од. зб., 1941–1943 рр.
Ямпільський райком, ф. П-97, 4 од. зб., 1942–1943 рр.

Партизанські загони:

Оперативна група Українського штабу партизанського руху Сумської області,
ф. П-90, 7 од. зб., 1942–1943 рр.
Глухівського району, ф. П-95, 2 од. зб., 1942–1943 рр.
ім.25-річчя Червоної Армії ст.Зноб, ф. П-411, 1 од. зб., 1943 р.
Середино-Будського району, ф. П-91, 3 од. зб., 1941–1945 рр.
ім. Щорса Хильчицького району, ф. П-410, 36 од. зб., 1941–1945 рр.
Червоного району, ф. П-89, 3 од. зб., 1942–1943 рр.
Шалигинського району, ф. П-93, 5 од. зб., 1941–1944 рр.
“За Родину” Ямпільського району, ф. П-88, 17 од. зб., 1942–1945 рр.
ім. Ворошилова – військовослужбовців, ф. П-412, 7 од. зб., 1941–1943 рр.

21. Особові фонди

Данько М. М.

Ф. Р-7680, 255 од. зб., 1910–1992 рр. Описи.

Данько Микола Михайлович (1926–1993), член Спілки письменників України (1990), поет, журналіст, перекладач, краєзнавець.
Автор трьох збірок віршів: “Зоряне вікно” (1965), “Червоне соло” (1967), “Й сонця прихилив би” (1991).

Творчі матеріали (рукописи) М. М. Данька: повісті, оповідання, нариси, новели, гуморески, казки, поеми, збірки поезій, поезії, дитячі та гумористичні вірші, пісні на слова М. М. Данька, статті та дослідження, автобіографії, переклади. Записні книжки, блокноти журналіста.

Листи М. М. Данька, листи до нього від видавництв, редакцій, поетів, письменників, журналістів, родичів, друзів, знайомих, читачів. Серед них листи відомих письменників Б. Д. Антоненка-Давидовича, Костя Гордієнка, Василя Віденка, Павла Ключини, Тереня Масенка, Бориса Олійника, Григора Тютюнника, Дмитра Ткача, Олекси Ющенко та інших, академіка-земляка Ф. Д. Овчаренка.

Біографічні документи поета, газети, вирізки з газет. Матеріали, зібрані М. М. Даньком: про життя та діяльність краєзнавця П. А. Сапухіна, про комсомольське підпілля в Сумах у роки Великої Вітчизняної війни, з питань літератури і літературного мовлення, критики і бібліографії, з питань розвитку культури, обрядів, звичаїв, кіно, театру, політики, ідеології та краєзнавства, медицини, спорту, охорони природи.

Рецензії та редакційні висновки на твори М. М. Данька.

Фотографії М. М. Данька (індивідуальні і групові), його рідних, діячів літератури та мистецтва, акторів, друзів та знайомих поета, фотографії пам'яток архітектури, скульптур, музейних експонатів, картин, gobеленів, мозаїк.

**Хатаєва Є. І., Гусєв-Оренбургський С. І.
(сімейний фонд)**

Ф. Р-7627, 67 од. зб., 1908–1952 рр. Описи, каталог.

Хатаєва Євфалія Іванівна (1891 – не пізніше 1945) – камерна співачка. Гусєв-Оренбургський (псевдонім, справжнє прізвище Гусєв) Сергій Іванович (1867–1963) – російський письменник. Матеріали знайомлять з життям російської діаспори в Китаї, Америці, Франції, Італії 20–50-х рр. ХХ ст.

Програми концертів, афіші, буклети, альбоми з газетними вирізками про виступи (1917–1938). Повісті, оповідання, статті Є.І. Хатаєвої.

Щоденник про події революції, громадянської війни, життя в еміграції. Листи до Є. І. Хатаєвої: Алісова П. Ф., Каришева І., Левіна М. М., Левіна Й. М., Мунштейна Л. Г., Щириковського М. та ін.

Вірші Саші Чорного. Книги та журнали з дарчими написами, автограф Марини Цветаєвої (1934). Портрети Хатаєвої Є. І. роботи Лєскова М. І., Каришева І., Щириковського М., Цицковського М.

Фотографії та репродукції портретів Є. І. Хатаєвої роботи Бурлюка Д. Д., Фєшина М., Левіна Й.М. Фотолистівки з видами Монако, Ніцци, Монте-Карло, Парижа.

Платівка з записом циганських романсів у виконанні Є. І. Хатаєвої.

Книги С. І. Гусєва-Оренбургського з дарчими написами, неопубліковані оповідання, вірші, автографи. Щоденник, листи С. І. Гусєва-Оренбургського, фотографії.

Ступак Ю. П.

Ф. Р-7443, 278 од. зб., 1937–1981 рр. Описи.

Ступак Юрій Петрович (1911–1979) – педагог, кандидат філологічних наук, літературознавець, краєзнавець, мистецтвознавець, член Спілки художників СРСР.

Матеріали про педагогічну, наукову і громадську діяльність (накази, характеристики, програми конференцій, запрошення, грамоти, листування, мандати, подяки, посвідчення). Наукові праці, статті, нариси, кандидатська і незакінчена докторська дисертації, оповідання та переклади віршів Ю. П.Ступака. Рецензії діячів науки на роботи Ю. П. Ступака.

Книги, журнали, газети з публікаціями наукових праць, досліджень, статей, рецензій Ю. П. Ступака з питань літературознавства і мистецтвознавства.

Листування з установами, видавництвами, вузами, музеями, бібліотеками, громадськими діячами України, Росії, Білорусії, письменниками,

художниками, літературознавцями, друзями, студентами. Матеріали, зібрані Ю. П. Ступаком (фоторепродукції картин, газетні публікації, каталоги виставок, фотографії) про художників Г. Г. Яременка, М. С. Барсамова, публікації краєзнавця Г. Т. Петрова.

Книги з дарчими написами авторів Ю. П. Ступаку.

Біографічні документи, фотографії.

22. Релігійні установи

Роменська округова церковна рада Всеукраїнської православної церковної ради Української автокефальної православної церкви (УАПЦ)

Ф. Р-5737, 62 од. зб., 1920–1929 рр. Описи.

Утворена у 1923 р. для керівництва діяльністю релігійними громадами Української автокефальної православної церкви Роменського округу. Ліквідована у 1929 р.

Статут Всеукраїнського об'єднання релігійних громад Української автокефальної православної церкви, копії протоколів засідань президії Всеукраїнської православної церковної ради, протоколи округових церковних соборів, засідань президії Роменської округової церковної ради, районних церковних рад.

Протоколи загальних зборів релігійних громад по селах округу, нарад представників парафій УАПЦ Роменщини.

Листування з Всеукраїнською православною церковною радою з питань призначення священників, проведення богослужінь.

Відомості про стан церков і парафій (парафіальні картки). Списки членів релігійних громад.

Особові справи священників.

23. Колекції документів

Колекція документів з історії Сумщини

Ф. Р-2362, 73 од. зб., 1753–1934 рр. Описи, каталог.

Колекція створена із оригіналів і копій документів, зібраних архівістами області та виявлених в інших архівах і фондах. Більшу частину колекції складають документи, що відображають події революцій 1905–1907 та 1917 рр., громадянської війни, встановлення радянської влади.

Копії указів російських царів: Єлизавети I, Катерини II, Павла I, Олександра I, Миколи I, Сенату, Синоду, Харківської духовної консисторії, надісланих для оголошення.

За 1825 р. є копії листів, маніфестів, об'яв царської сім'ї про вступ на престол Миколи I.

Документи сім'ї цукрозаводчика Харитоненка (Жалувана грамота на спадкове дворянство), відомості про цукрові заводи і мастки.

Статистичні відомості про Сумщину і м. Суми, Охтирську і Сумську провінції.

Плани міст Охтирка, Білопілля, Глухів, Конотоп, Лебедин, Путивль, Суми початку ХХ ст.

Звіт генерал-ад'ютанта Струкова про відрядження в Харківську губернію у 1905 р. з аналізом економічного становища селянських господарств Лебединського і Сумського повітів і описом аграрних бунтів на Сумщині.

Матеріали про революцію 1917 р. і громадянську війну: накази, розпорядження центральних і місцевих органів влади, протоколи засідань Сумської міської думи, з'їздів рад, зборів трудящих, копії газетних публікацій, відомостей про страйки на Павлівському рафінадному заводі, вимоги страйкуючих, листівки, прокламації, донесення Сумського повітового жандармського відділення, рапорти поліцейських, списки неблагонадійних, спогади учасників революційних подій.

Відомості про профспілковий рух на заводах в період 1917–1927 рр., про колишніх землевласників Сумського округу.

Відгуки трудящих на смерть В. І. Леніна.

Голод на Сумщині у 1932–1933 рр.

Ф. Р-7711, 109 од. зб., 291 док., 1968, 1988–1990, 1997 рр. Описи.

Колекція створена у 2001 р. із документів, зібраних архівістами області.

Оголошення в районних газетах, подані районними архівами, з проханням відгукнутися свідків голодомору 1932–1933 рр.

Статті в районних газетах свідків голоду. Анкети-спогади та спогади жителів сіл по районах Сумської області, які були свідками голодомору або знають про нього із спогадів своїх батьків чи дідів.

Тематичний перелік документів Державного архіву Сумської області “Голодомор 1932–1933 рр. на Сумщині”.

Колекція документів громадських організацій, об'єднань та політичних партій Сумщини

Ф. Р-7710, 67 од. зб., 1988–1997 рр. Описи.

Колекція створена в 2001 р. До її складу ввійшли Сумське обласне громадсько-політичне об'єднання “Нова Україна”, створене 14 березня 1992 р., Фонд милосердя і здоров'я Сумської області “Україна”, створений 26 січня 1989 р., Спілка української молоді “Сумщина”, створена 25 лютого 1990 р.

Протоколи засідань оргкомітетів, установчих зборів Фонду милосердя і здоров'я (1989), Спілки української молоді (1990), об'єднання “Нова Україна” (1992).

Протоколи загальних зборів, нарад, конференцій. Списки членів об'єднань і організацій.

Статути, програми організацій і об'єднань.

Інформації про діяльність.

Звернення, заяви, листівки об'єднання "Нова Україна" (1992) та СУМ "Сумщина" (1991–1996). Газета "Троно" Спілки української молоді "Сумщина" (1996).

Розділ IV

**ФОНДИ УСТАНОВ
ПЕРІОДУ ТИМЧАСОВОЇ
НАЦИСТСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ
СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ
1941–1943 рр.**

1. Органи української допоміжної адміністрації

Міські управи

7 фондів, 2703 од. зб., 1941–1943 рр. Описи, каталог.

Створені в 1941 р. Підтримували окупаційний режим. Склалися з відділів: старостат, райплан, фінвідділ, земвідділ, освіти, охорони здоров'я, праці, шляховий, паливний, ЗАГС, поліція (ф. Р-2446, оп. 1, спр. 2).

Всі відділи підпорядковувались загальному керівництву – бургомістру (ф. Р-2344, оп. 1, спр. 1, ф. Р-1972, оп. 1, спр. 2).

Припинили діяльність після звільнення області від нацистських загарбників у вересні 1943 р.

Розпорядження та постанови про реєстрацію населення, боротьбу з партизанами, вивезення до Німеччини на примусові роботи, оподаткування, повернення майна репресованим радянською владою, створення поліції Гема, структуру міськуправи.

Положення про правовий відділ Сумської управи, протоколи засідань правового відділу. Судові справи. Доповіді про боротьбу з партизанами.

Матеріали про діяльність Конотопського історичного архіву.

Списки вивезених до Німеччини з Лебедина та Охтирки. Списки військовополонених по м. Охтирка. Списки поліцаїв Лебедина, Охтирки, Шостки. Списки жителів Охтирки, Буднянської сільуправи Охтирського району, робітників і службовців м. Сум, відомості на зарплату працівників установ і підприємств Бурині і Лебедина. Анкети на отримання городів жителів Конотопа.

Буринська,	ф. Р-3381, 1 од. зб., 1942 р.
Конотопська,	ф. Р-2192, 10 од. зб., 1941–1943 рр.
Лебединська,	ф. Р-1949, 77 од. зб., 1941–1943 рр.
Охтирська,	ф. Р-1928, 59 од. зб., 1941–1943 рр.
Сумська,	ф. Р-1841, 2554 од. зб., 1942–1943 рр.
Тростянецька,	ф. Р-2158, 2 од. зб., 1941–1943 рр.
Шосткинська,	ф. Р-2172, 2 од. зб., 1941–1943 рр.

Районні управи

15 фондів, 196 од. зб., 1941–1943 рр. Описи, каталог.

Створені в 1941 р. Підтримували окупаційний режим. Мали структуру: голова на установа (старшина, заступник, секретар, перекладач, друкарка, фінвідділ,

відділ будівництва, районний лікар, райветеринар, шкільний інспектор, господарський відділ, сільськогосподарський відділ, поліція (ф. Р-2930, оп. 1, спр. 1, арк. 88).

Припинили діяльність після звільнення області від нацистських загарбників у вересні 1943 р.

Розпорядження про оподаткування, вилучення землі у родин партизанів та червоноармійців, надання землі у власність, паспортизацію населення, реєстрацію молоді, покарання громадян за відмову їхати до Німеччини, проведення сільськогосподарських робіт.

Постанова головнокомандуючого групою армій “Південь” про стягнення податків в районі бойових дій.

Правила надання землі, в тому числі військовополоненим.

Звіти про роботу.

Протоколи засідання Хотінської райуправи.

Накази про поставки для німецької армії та штрафи за невиконання.

Судові справи на громадян Липоводолинського району.

Учбові плани та програми для початкових і 7-річних шкіл.

Списки комуністів, активістів, червоноармійців Кролевецького та Глухівського районів. Списки вивезених до Німеччини з Путивльського, Смілівського, Тростянецького, Хотінського, Ямпільського районів. Списки робітників установ та підприємств Великописарівського, Груньського, Краснопільського, Лебединського, Охтирського, Смілівського, Тростянецького, Шалигинського районів. Списки поліцаїв, старост, працівників управ.

Списки жителів Краснопільського, Лебединського, Хотінського районів.

Свідоцтва про народження, шлюби та смерть жителів Лебединського та Смілівського районів.

Великописарівська,	ф. Р-2225, 1 од. зб., 1943 р.
Глухівська,	ф. Р-2215, 3 од. зб., 1941–1943 рр.
Груньська,	ф. Р-1913, 20 од. зб., 1941–1943 рр.
Краснопільська,	ф. Р-1823, 5 од. зб., 1943 р.
Кролевецька,	ф. Р-2213, 2 од. зб., 1942–1943 рр.
Лебединська,	ф. Р-1948, 1 од. зб., 1942 р.
Липоводолинська,	ф. Р-2879, 54 од. зб., 1942–1943 рр.
Охтирська,	ф. Р-1925, 51 од. зб., 1941–1943 рр.
Путивльська,	ф. Р-2221, 2 од. зб., 1941–1943 рр.
Роменська,	ф. Р-2909, 3 од. зб., 1942–1943 рр.
Смілівська,	ф. Р-2202, 9 од. зб., 1941–1943 рр.
Тростянецька,	ф. Р-2050, 7 од. зб., 1942–1943 рр.
Хотінська,	ф. Р-1846, 29 од. зб., 1941–1943 рр.
Шалигинська,	ф. Р-2229, 2 од. зб., 1942 р.
Ямпільська,	ф. Р-2173, 7 од. зб., 1941–1943 рр.

Сільські управи

94 фонди, 539 од. зб., 1941–1943 рр. Описи, каталог.

Створені в 1941 р. замість сільських рад. Керував сільуправою староста, якого призначав бургомістр. При сільуправі було організовано сільську поліцію, для вирішення цивільних справ створювались примирині камери (ф. Р-2094, оп. 1, спр. 1, арк. 52).

Припинили діяльність після звільнення області від нацистських загарбників у вересні 1943 р.

Постанови, розпорядження, накази про страту партизанів, перепис населення, ліквідацію колгоспів, вербування молоді до Німеччини, організацію служби молоді, трудову повинність у прифронтовій зоні, оподаткування.

Розпорядження ортскомендатури та Сумської міськуправи про створення общинної поліції (ф. Р-1829, оп. 3, спр. 6), голови Конотопської управи про заборону проводити церковні свята за православним календарем (ф. Р-2034, оп. 1, спр. 1, арк. 82).

Накази Роменської управи про перевірку чоловіків для служби в допоміжних загонах німецької армії, Кролевецької управи про зміни в адміністративно-територіальному поділі Погорілівської та Обтівської сільуправ (ф. Р-2344, оп. 1, спр. 5, арк. 119).

Протоколи засідань Белицької, Вирівської, Дмитрівської, Степанівської (Буринського району) сільуправ.

Плани та звіти сільуправ.

Протоколи засідань комісії з повернення майна розкуркуленим, списки розкуркулених по Бобрицькій, Кимличківській, Межиріцькій, Михайлівській, Московській, Нижньосироватській, Степанівській (Буринського і Сумського районів), Черноплатівській, Шатрищенській сільуправах.

Акти обшуків, рапорти поліцаїв Чапліївської сільуправи.

Особові картки обліку основних виробничих показників господарств, погосподарські книги Біловодської, Бобрицької (Роменського району), Житнянської сільуправ. Інвентарні описи майна Боголюбівської сільуправи.

Метричні книги, довідки, свідоцтва про народження, шлюби, смерть Марчихино-Будської, Мар'янівської, Попівської, Товстянської сільуправ. Паспорти, тимчасові посвідчення, книги обліку паспортів громадян Великочернечинської, Воронізької, Мар'янівської, Підліснівської, Собичівської сільуправ.

Списки населення Байрацької, Баранівської, Белицької, Великочернечинської, Володимирської, Гринівської, Житнянської, Катеринівської, Кимличківської, Клочківської, Курилівської, Левченківської, Лозівської, Луциківської, Миколаївської, Нижньосироватської, Ницахської, Ободівської, Олександрівської, Панасівської, Парнянської, Плавинищенської, Полянської, Русанівської, Свірзької, Склярівської, Солдатської, Степанівської (Сумського району), Стрілецькопушкарської, Червоної (Янівської), Черноплатівської, Яловоокіпської, Ясенівської, Яструбинської сільуправ та с. Хутір-Михайлівський.

Списки та анкети осіб, вивезених на роботу до Німеччини, з Байрацької, Березівської, Берюхівської, Бобрицької (Роменського району), Боголюбівської, Великочернечинської, Верхньосагарівської, Вирівської, Дмитрівської, Заболотівської, Кашпурівської, Клочківської, Курилівської, Миколаївської, Михайлівської, Нижньосироватської, Печищанської, Полянської, Попівської (Великописарівського), Свірзької, Сидорово-ярузької, Собичівської, Червоної (Янівської), Шенгеріївської, Яснопільщинської сільуправ.

Списки військовополонених, що перебували на території Белицької, Берюхівської, Бобрицької (Уляновського району), Заболотівської, Кашпурівської, Луциківської, Марчихино-Будської, Мельнянської, Нижньосироватської, Солдатської, Ярошівської, Яснопільщинської сільуправ.

Списки евакуйованих до Кекинської, Межиріцької, Михайлівської, Нижньосироватської, Парнянської, Підліснівської, Солдатської, Яструбинської сільуправ.

Списки євреїв м. Середина-Буда.

Списки неблагонадійних, партизанів, комуністів, комсомольців Михайлівської та Ярошівської сільуправ, м. Середина-Буда.

Списки членів громадських господарств Бобрівської, Ободівської, Печищанської, Попівської (Великописарівського району), Свірзької, Склярівської, Суходольської, Ямненської, Ярошівської сільуправ.

Списки робітників та службовців Березівської, Бобрівської, Будильської, Великочернечинської, Верхньосагарівської, Вирівської, Кашпурівської, Кекинської, Клочківської, Курилівської, Луциківської, Марчихино-Будської, Мельнянської, Михайлівської, Нижньосироватської, Ницахської, Ободівської, Степанівської (Буринського району), Чупахівської, Шенгеріївської, Шпилівської, Яганівської, Ярошівської, Яснопільщинської, Яструбинської сільуправ.

Списки поліцаїв Белицької, Березівської, Кимличківської, Марчихино-Будської, Нижньосироватської, Підліпненської, Погожекриницької, Свеської, Сидоровоярузької, Стрілецькопушкарської, Шенгеріївської сільуправ.

Списки чоловіків, мобілізованих на роботу до військових частин, по Бобрицькій (Роменського району) сільуправі (травень 1943).

Списки громадян Верхньоштанівської сільуправи, які отримали землю від окупаційної влади.

Антонівська,	ф. Р-2179, 2 од. зб., 1941–1942 рр.
Байрацька,	ф. Р-2938, 3 од. зб., 1941–1943 рр.
Баранівська,	ф. Р-1894, 4 од. зб., 1943 р.
Белицька,	ф. Р-2180, 4 од. зб., 1941–1943 рр.
Березівська,	ф. Р-2071, 8 од. зб., 1942–1943 рр.
Берюхівська,	ф. Р-2203, 4 од. зб., 1941–1943 рр.
Біловодська,	ф. Р-2889, 4 од. зб., 1942 р.
Бобрицька, Роменського р-ну,	ф. Р-2908, 14 од. зб., 1941–1943 рр.
Бобрицька, Улянівського р-ну,	ф. Р-1978, 3 од. зб., 1941–1943 рр.
Бобрівська,	ф. Р-2117, 4 од. зб., 1942–1943 рр.
Боголюбівська,	ф. Р-2060, 2 од. зб., 1942–1943 рр.

Будильська, ф. Р-2798, 1 од. зб., 1943 р.
 Великобубнівська, ф. Р-2887, 1 од. зб., 1942 р.
 Великочернечинська, ф. Р-1847, 8 од. зб., 1941–1943 рр.
 Верхньосагарівська, ф. Р-1960, 2 од. зб., 1942–1943 рр.
 Верхньоштанівська, ф. Р-2326, 1 од. зб., 1943 р.
 Вікторівська, ф. Р-3115, 1 од. зб., 1941–1942 рр.
 Вирівська, ф. Р-2807, 6 од. зб., 1941–1943 рр.
 Влізьківська, ф. Р-2792, 1 од. зб., 1941–1943 рр.
 Володимирська, ф. Р-2018, 1 од. зб., 1943 р.
 Воронізька, ф. Р-2144, 1 од. зб., 1942–1943 рр.
 Ганнівська, ф. Р-1979, 1 од. зб., 1942–1943 рр.
 Гринівська, ф. Р-2933, 1 од. зб., 1942 р.
 Грузчанська, ф. Р-2057, 1 од. зб., 1942 р.
 Гудимівська, ф. Р-2803, 2 од. зб., 1941–1943 рр.
 Дмитрівська, ф. Р-1972, 3 од. зб., 1942–1943 рр.
 Дубовицька, ф. Р-2165, 1 од. зб., 1941–1942 рр.
 Житнянська, ф. Р-2912, 14 од. зб., 1941–1943 рр.
 Заболотівська, ф. Р-2344, 5 од. зб., 1941–1943 рр.
 Залатихська, ф. Р-2854, 1 од. зб., 1943 р.
 Катеринівська, ф. Р-2167, 1 од. зб., 1943 р.
 Кашпурівська, ф. Р-2907, 1 од. зб., 1942–1943 рр.
 Кекинська, ф. Р-1973, 3 од. зб., 1942–1943 рр.
 Кимличківська, ф. Р-2936, 2 од. зб., 1941–1943 рр.
 Клишківська, ф. Р-2147, 5 од. зб., 1942 р.
 Клочківська, ф. Р-1999, 6 од. зб., 1941–1943 рр.
 Косівщинська, ф. Р-1880, 1 од. зб., 1942–1943 рр.
 Курилівська, ф. Р-2069, 7 од. зб., 1941–1943 рр.
 Левченківська, ф. Р-2905, 3 од. зб., 1942–1943 рр.
 Липівська, ф. Р-2852, 2 од. зб., 1942–1943 рр.
 Лозівська, ф. Р-2892, 3 од. зб., 1942–1943 рр.
 Луциківська, ф. Р-1971, 5 од. зб., 1941–1943 рр.
 Лучківська, ф. Р-2939, 1 од. зб., 1942–1943 рр.
 Малобубнівська, ф. Р-2994, 1 од. зб., 1942 р.
 Марчихино-Будська, ф. Р-2178, 2 од. зб., 1941–1942 рр.
 Мар'янівська, ф. Р-1825, 3 од. зб., 1941–1943 рр.
 Межиріцька, ф. Р-2802, 2 од. зб., 1942–1943 рр.
 Мельнянська, ф. Р-2034, 3 од. зб., 1941–1943 рр.
 Миколаївська, ф. Р-2899, 4 од. зб., 1942–1943 рр.
 Михайлівська, ф. Р-2116, 11 од. зб., 1942–1943 рр.
 Москалівська, ф. Р-2856, 1 од. зб., 1942–1943 рр.
 Нижньосироватська, ф. Р-1829, 203 од. зб., 1941–1943 рр.
 Ницахська, ф. Р-2067, 3 од. зб., 1942–1943 рр.
 Ободівська, ф. Р-2159, 12 од. зб., 1941–1943 рр.
 Олександрівська, ф. Р-2668, 1 од. зб., 1942–1943 рр.
 Панасівська, ф. Р-2935, 11 од. зб., 1942–1943 рр.
 Парнянська, ф. Р-1882, 6 од. зб., 1943 р.
 Печищанська, ф. Р-1970, 6 од. зб., 1941–1943 рр.
 Підлипненська, ф. Р-2038, 1 од. зб., 1941–1942 рр.
 Підліснівська, ф. Р-1895, 8 од. зб., 1941–1943 рр.
 Плавинищенська, ф. Р-2921, 1 од. зб., 1942–1943 рр.

Погожокриницька, ф. Р-2910, 3 од. зб., 1941–1943 рр.
 Полянська, ф. Р-1863, 2 од. зб., 1941–1943 рр.
 Попівська, Великописарівського р-ну, ф. Р-2095, 2 од. зб., 1942 р.
 Попівська, Конотопського району, ф. Р-2036, 3 од. зб., 1942–1943 рр.
 Рогинська, ф. Р-2855, 1 од. зб., 1942–1943 рр.
 Русанівська, ф. Р-2942, 6 од. зб., 1942–1943 рр.
 Свеська, ф. Р-2184, 2 од. зб., 1941–1942 рр.
 Свірзька, ф. Р-1879, 20 од. зб., 1941–1943 рр.
 Семенівська, ф. Р-2857, 1 од. зб., 1942–1943 рр.
 Сидоровоярузька, ф. Р-2094, 3 од. зб., 1941–1943 рр.
 Склярівська, ф. Р-2161, 3 од. зб., 1941–1943 рр.
 Собичівська, ф. Р-2149, 3 од. зб., 1941–1943 рр.
 Солдатська, ф. Р-2066, 2 од. зб., 1942 р.
 Старосільська, ф. Р-2153, 1 од. зб., 1941–1942 рр.
 Степанівська, Буринського р-ну, ф. Р-3382, 3 од. зб., 1942 р.
 Степанівська, Сумського р-ну, ф. Р-1899, 4 од. зб., 1941–1943 рр.
 Стрілецькопушкарська, ф. Р-2077, 4 од. зб., 1942–1943 рр.
 Суходольська, ф. Р-2004, 1 од. зб., 1941–1943 рр.
 Товстянська, ф. Р-2201, 1 од. зб., 1942–1943 рр.
 Чапліївська, ф. Р-2151, 1 од. зб., 1941–1942 рр.
 Червона (Янівська), ф. Р-1997, 3 од. зб., 1941–1943 рр.
 Чернолатівська, ф. Р-2108, 1 од. зб., 1941–1942 рр.
 Чупахівська, ф. Р-1931, 2 од. зб., 1941–1942 рр.
 Шатрищенська, ф. Р-2174, 2 од. зб., 1941–1943 рр.
 Шенгеріївська, ф. Р-2097, 1 од. зб., 1942–1943 рр.
 Шпилівська, ф. Р-1900, 1 од. зб., 1943 р.
 Яганівська, ф. Р-2940, 1 од. зб., 1941–1943 рр.
 Яловоокіпська, ф. Р-2941, 1 од. зб., 1942 р.
 Ямненська, ф. Р-2079, 2 од. зб., 1942–1943 рр.
 Ярошівська, ф. Р-2930, 3 од. зб., 1941–1943 рр.
 Ясенівська, ф. Р-1940, 1 од. зб., 1943 р.
 Яснопільщинська, ф. Р-2934, 5 од. зб., 1941–1943 рр.
 Яструбинська, ф. Р-2160, 25 од. зб., 1941–1943 рр.

Магістрати

2 фонди, 13 од. зб., 1941–1943 рр. Описи.

Створені в 1941 р.

Відали адміністративними, судовими, господарськими і фінансовими справами міста. Ліквідовані після звільнення області від нацистських загарбників у вересні 1943 р.

Структура Роменської міської управи (ф. Р-2446, оп. 1, спр. 2).

Постанови ортскоменданта про страту партизан, бургомистра – про режим роботи в установах, збирання врожаю, норми видачі хліба, новий земельний лад.

Листівки антиєврейського змісту.

Листівка архієпископа Никанора, керуючого Київською єпархією, до Великодня.

Наказ по Кролевецькому магістрату про призначення пенсії родині поліцая, вбитого партизанами. Списки старшин та поліцаїв Кролевецького району.

Анкети громадян Кролевецького району.

Заяви розкуркулених про повернення майна по Кролевецькому району.

Списки громадян Кролевецького району, вивезених до Німеччини.

Список військовополонених, які проживали в селах Кролевецького району.

Кролевецький, ф. Р-2205, 10 од. зб., 1941–1943 рр.

Роменський, ф. Р-2446, 3 од. зб., 1941–1943 рр.

2. Органи поліції

Районні (повітові) та міські управління Української допоміжної охоронної поліції

9 фондів, 104 од. зб., 1941–1943 рр. Описи.

Українська допоміжна охоронна поліція створена на початку грудня 1941 р. Діяла під керівництвом німецької жандармерії. Будувалась за адміністративно-територіальним принципом: районні (повітові), міські управління. Займалася охороною мостів, шляхів, несла охоронну службу в населених пунктах, проводила обшуки, облави, арешти, охороняла табори військовополонених, займалася паспортизацією.

Ліквідована після звільнення області від нацистських загарбників у вересні 1943 р.

Накази начальників поліції. Протоколи обшуків по м. Конотопу, протоколи допитів громадян та партизанів Кролевецького, Шалигинського, Шосткинського районів. Рапорти слідчих, поліцаїв. Доноси на громадян, в тому числі євреїв м. Шостки. Список поліцейських діляниць Путивльського району. Списки поліцаїв, охоронців, відомості на зарплату працівників управлінь Глухівського, Конотопського, Кролевецького, Миропільського, Шосткинського, Ямпільського районів та м. Путивля. Акти вилучення майна у громадян Конотопського району.

Списки мешканців, домові книги м. Конотопа, Червоного району. Книга реєстрації громадян с. Дунаєць Глухівського району.

Списки партизанів та членів їх родин, неблагонадійних, комуністів Кролевецького, Шалигинського, Шосткинського районів. Список партизанів громадянської війни Шалигинського району.

Списки військовополонених по Конотопському та Кролевецькому районах.

Списки евакуйованих по м. Шостки.

Списки завербованих до Німеччини по Шалигинському та Ямпільському районах.

Заява редактора газети "Путивлянин" в поліцію про напад на друкарню солдатів-угорців.

Відомості про облік могил німецьких солдатів в м. Середини-Буди.

Глухівське повітове,	ф. Р-2222, 3 од.зб., 1942–1943 рр.
Конотопське міське,	ф. Р-2045, 63 од. зб., 1941–1943 рр.
Кролевецьке районне,	ф. Р-2207, 7 од. зб., 1942–1943 рр.
Миропільське районне,	ф. Р-1824, 2 од. зб., 1941–1943 рр.
Путивльське районне,	ф. Р-2226, 2 од. зб., 1942–1943 рр.
Червоне районне,	ф. Р-2359, 11 од. зб., 1941–1943 рр.
Шалигинське районне,	ф. Р-2208, 4 од. зб., 1941–1942 рр.
Шосткинське районне,	ф. Р-1867, 10 од. зб., 1941–1943 рр.
Ямпільське районне,	ф. Р-2181, 2 од. зб., 1941–1943 рр.

3. Фонди фінансово-податкових установ та банків

Районні фінансові управління (відділи)

5 фондів, 36 од. зб., 1941–1943 рр. Описи.

Створені в 1941 р. з метою складання кошторисів і місцевого бюджету, проведення нарахувань і зборів податків, здійснення контролю за додержанням фінансово-бюджетної дисципліни установами, підприємствами та організаціями району. Підпорядковувались районним (міським) управам. Ліквідовані в 1943 р. після звільнення області від нацистських загарбників.

Тимчасове положення про проведення одноразового податку на сільське населення Конотопського та Дубов'язівського районів. Тимчасове положення про патентний збір.

Постанови, рішення, розпорядження бургомістрів та старшин про податки, штрафи, звільнення від сплати податків, патентну та базарну сплати.

Звіти про виконання видаткової частини місцевого бюджету, надходження податків по Конотопському району.

Фінансові звіти господарств Сумського району, сільуправ Улянівського району.

Картотека податків по м. Сумах.

Заяви організацій Краснопільського району на видачу авансів, громадян Лебединського району – на видачу патентів, мешканців м. Сумах – на надання матеріальної допомоги.

Відомості на зарплату працівникам сільуправ, поліції, медикам, вчителю Краснопільського та Сумського районів.

Список евакуйованих по м. Сумах.

Конотопський відділ,	ф. Р-2118, 4 од. зб., 1941–1943 рр.
Краснопільське управління,	ф. Р-1822, 15 од. зб., 1941–1942 рр.
Лебединський відділ,	ф. Р-2794, 2 од. зб., 1941–1943 рр.
Сумське управління,	ф. Р-1865, 14 од. зб., 1942–1943 рр.
Улянівський відділ,	ф. Р-1885, 1 од. зб., 1942 р.

4. Органи управління промисловістю

Промисловий відділ Роменської міської управи

Ф. Р-2911, 29 од. зб., 1943 р. Описи.

Створений у 1941 р. для управління промисловими підприємствами району. Припинив діяльність після звільнення області від нацистських загарбників у вересні 1943 р.

Постанова про організацію ремісничих підприємств. Накази про конфіскацію продукції та майна для військових частин.

Звіти про виконання виробничих завдань та випуск продукції підприємствами Роменського району. Штатні розписи підприємств.

Акт про ліквідацію товариства “Пасічник”.

Список підприємств Роменського магістрату. Списки працівників на одержання хліба.

Сумське обласне об'єднання молочно-масляної промисловості Центрального українського молочно-жирового управління

Ф. Р-1864, 24 од. зб., 1942–1943 рр. Описи.

Створене в 1941 р. для керівництва та організації роботи маслозаводів. Припинило діяльність після звільнення області від нацистських загарбників у вересні 1943 р.

Постанова Сумської міськуправи про припинення роздержавлення підприємств. Розпорядження державного комісара України “Про врегулювання умов праці та зарплати для службовців з місцевого населення, що працюють в німецьких установах”.

Акти ревізій маслозаводів. Відомості про виробіток продукції по заводах області, надходження молока, забезпечення військових частин молочними продуктами.

Списки молокоздатчиків.

Сумське обласне бюро круп'яної, хлібопекарської та олійної промисловості

Ф. Р-1915, 6 од. зб., 1941–1943 рр. Описи.

Створене в 1941 р. для керівництва та організації роботи пекарень та олійниць. Припинило діяльність після звільнення області від нацистських загарбників у вересні 1943 р.

Акти обстежень пекарень Сумської області. Картки аналізу якості хліба, протоколи обстеження якості хліба. Виробничі листки пекарень.

5. Установи та заклади сільського, лісового, водного господарства, ветеринарії

Німецьке командування сільським господарством по Сумській області (ВІ-КДО)

Ф. Р-2171, 4 од. зб., 1941–1942 рр. Описи, каталог, довідка з історії організацій по керівництву сільським господарством періоду окупації області нацистськими загарбниками.

Керівний орган, в підпорядкуванні якого знаходились Сумський обласний земельний відділ, МТС, обштинні господарства, обласна насіннева контора.

Інструкції, розпорядження, накази про проведення сільгоспробіт, поставки для армії, новий адміністративно-територіальний поділ на гебіти (округи). Документи німецькою мовою.

Виконавчі органи окупаційної адміністрації

Виконавчими органами німецької адміністрації, якими керували німецькі чиновники, були обласний земельний відділ та райземвідділи. У віданні обласного земельного відділу перебували райземвідділи, ветлікарні, контрольно-насінневі лабораторії. Райземвідділи керували діяльністю громадських господарств (колгоспів). Земельні відділи називались: управліннями, сільгоспвідділами, агрономічними пунктами, допоміжними сільськогосподарськими бюро. Проміжним ланцюгом між районними органами та громадськими господарствами були опорні пункти.

Допоміжні сільськогосподарські бюро (обласне, повітове, районні)

Українського допоміжного бюро

7 фондів, 14 од. зб., 1941–1943 рр. Описи, каталог.

Розпорядження німецьких та українських органів управління про створення опорних пунктів у Лебединському районі, формування насінневих фондів, призначення керівників громадських господарств.

Директиви про організацію хліборобських спілок, звіти про їх утворення в Сумській області.

Акти інвентаризації майна громадських господарств. Плани поставок зерна. Звіти про стан тваринництва.

Списки членів громадських господарств Глухівського, Есманського, Лебединського району. Списки евакуйованих Лебединського району.

Сумське обласне, ф. Р-1858, 3 од. зб., 1942–1943 рр.
Буринське районне, ф. Р-1987, 1 од. зб., 1943 р.
Глинське районне, ф. Р-2869, 1 од. зб., 1942–1943 рр.
Глухівське повітове, ф. Р-2014, 1 од. зб., 1942–1943 рр.
Есманське районне, ф. Р-1994, 3 од. зб., 1941–1943 рр.

Кролевецьке районне, ф. Р-2206, 3 од. зб., 1942–1943 рр.
Лебединське районне, ф. Р-1947, 2 од. зб., 1941–1943 рр.

Районні земельні управління (відділи)

5 фондів, 36 од. зб., 1941–1943 рр. Описи, каталог.

Розпорядження про проведення сільськогосподарських робіт. Річні плани та звіти громадських господарств. Кошториси.

Відомості про поставки сільськогосподарської продукції військовим частинам.

Акти інвентаризації майна громадських господарств.

Лист начальника сільськогосподарського управління Ямполя про направлення військовополонених для роботи в громадські господарства. Розпорядження коменданта Ямполя про облік червоноармійців.

Програма проведення Великодня.

Списки громадських господарств. Списки працівників управлінь та опорних пунктів. Списки евакуйованих Сумського району.

Документи угорських військових частин, які перебували у Ямпільському районі.

Буринське управління, ф. Р-1958, 10 од. зб., 1942–1943 рр.
Дубов'язівський відділ, ф. Р-2075, 1 од. зб., 1942–1943 рр.
Сумське управління, ф. Р-1860, 13 од. зб., 1941–1943 рр.
Шосткинський відділ, ф. Р-2137, 1 од. зб., 1942–1943 рр.
Ямпільське управління, ф. Р-2169, 11 од. зб., 1941–1943 рр.

Районні агрономічні пункти

2 фонди, 9 од. зб., 1941–1943 рр. Описи, каталог.

Розпорядження уповноваженого німецького командування. Акти та інвентарні описи майна громадських господарств. Списки членів громадських господарств Глинського району.

Глинський, ф. Р-2863, 8 од. зб., 1941–1943 рр.
Роменський, ф. Р-2880, 1 од. зб., 1943 р.

6. Кооперативні, торговельні, заготівельні організації

Сумська обласна споживча спілка сільськогосподарського управління німецького командування по Сумській області

Ф. Р-1855, 79 од. зб., 1941–1943 рр. Описи.

Створена в 1941 р. Керувала організаційною і господарською роботою райспоживспілок у справі розвитку торгівлі і заготівель для потреб німецької армії та забезпечення населення. Керівник призначався німецьким сільськогосподарським керівництвом.

Припинила діяльність у вересні 1943 р.

Циркуляр Всеукраїнської спілки, пам'ятка про організацію мережі споживчої кооперації. Розпорядження про роботу.

Плани та звіти підлеглих товариств та підприємств. Акти обстеження райспоживспілок. Інвентарні описи майна.

Список споживчих кооперативних товариств Сумської області. Списки працівників, відомості про зарплату.

Районні споживчі спілки

6 фондів, 137 од. зб., 1941–1943 рр. Описи.

Керували організаційною і господарською роботою в районі в справі розвитку торгівлі і заготівель на селі. Правління призначалось правлінням облспоживспілки, погоджувалось з німецьким сільськогосподарським керівництвом.

Розпорядження Сумської облспоживспілки про роботу, систему преміювання, інвентаризацію, розширення мережі установ споживспілки.

Протоколи засідання оргбюро облспоживспілки і райспоживспілок (січень 1942). Протоколи засідань сільських споживчих товариств.

Акти ревізії Кролевецької райспоживспілки.

Звіти про роботу, баланси. Відомості про заготівлю та реалізацію товарів. Списки пайщиків, членів громадських господарств, здавальників продуктів.

Списки населення, військовополонених Кролевецького району. Список командного складу козачої сотні м. Кролевця. Списки працівників.

Буринська, ф. Р-2113, 2 од. зб., 1941–1943 рр.

Конотопська, ф. Р-3018, 1 од. зб., 1943 р.

Кролевецька, ф. Р-2120, 116 од. зб., 1941–1943 рр.

Лебединська, ф. Р-1943, 16 од. зб., 1941–1943 рр.

Охтирська, ф. Р-1942, 1 од. зб., 1943 р.

Синівська, ф. Р-1859, 1 од. зб., 1942–1943 рр.

7. Організації охорони здоров'я, фармації, соціального забезпечення

Відділ охорони здоров'я Сумської міської управи

Ф. Р-1862, 13 од. зб., 1941–1943 рр. Описи.

Створений у 1941 р. з метою керівництва роботою медичних закладів Сумського району. В 1943 р. йому підпорядковано медичні заклади Краснопільського, Миропільського, Недригайлівського, Улянівського, Хотінського, Штепівського районів.

Припинив діяльність у вересні 1943 р.

Звіти лікарень, амбулаторій, фельдшерських пунктів. Доповідь про підготовку лікувальних закладів до зими.

Акти обстеження установ громадського харчування санітарними лікарями.

Інвентаризаційні акти лікарень.

Списки медичних працівників Сумського району.

8. Організації освіти, пропаганди, інформації, культурно-освітні та навчальні заклади

Відділи освіти та пропаганди міських (районних) управ

5 фондів, 90 од. зб., 1941–1943 рр. Описи.

Створені в 1941 р. з метою керівництва роботою освітніх, пропагандистських, культурно-освітніх закладів.

Припинили діяльність у вересні 1943 р.

Розпорядження про введення релігійної освіти, викладання німецької мови. Інструкція про проведення іспитів у школах.

Плани та звіти про роботу. Кошториси.

Учбові плани та програми шкіл.

Інвентарні описи майна підвідомчих установ.

Акти вилучення радянської літератури та географічних карт.

Списки шкіл. Списки учнів, викладачів, працівників бібліотек, музеїв, архівів, Сумського театру.

Буринської районної, ф. Р-1956, 10 од. зб., 1942–1943 рр.

Глухівської районної, ф. Р-2152, 2 од. зб., 1942–1943 рр.

Лебединської міської, ф. Р-2801, 1 од. зб., 1942 р.

Путивльської районної, ф. Р-1955, 24 од. зб., 1941–1943 рр.

Сумської міської, ф. Р-1868, 53 од. зб., 1941–1943 рр.

Інспектура Служби молоді Сумської міської управи

Ф. Р-1849, 119 од. зб., 1941–1943 рр. Опис.

Створена для обліку і реєстрації підлітків та молоді для направлення до Німеччини, працевлаштування, організації трудової повинності. Складалася з інспектора, бухгалтера, вихователів. Припинила діяльність у вересні 1943 р.

Постанови про штрафи за невиконання трудової повинності, неявку на реєстрацію.

Звіт про роботу за квітень–червень 1943 р.

Облікові картки молоді. Журнали обліку надісланих повісток. Журнали обліку молоді, яка працює та навчається.

Списки дітей і підлітків м. Сум.

Списки вулиць і провулків м. Сум.

Списки шкіл.

Розділ V

КІНОФОТОФОНОВІДЕО – ДОКУМЕНТИ

Кінодокументи

На 1 січня 2001 р. в архіві налічується 939 од. зб., 3038 од. обл. за 1974–1993 рр. Систематичне приймання кінодокументів на державне зберігання архів веде з 1977 р. Основне джерело комплектування – Обласна державна телерадіокомпанія.

Кінодокументи про розвиток народного господарства, новобудови області, прогресивні методи будівництва, виробничу діяльність промислових підприємств – ВО “Хімпром”, СМНВО ім. Фрунзе, “Гумотехніка”, Сумський фарфоровий завод, ВАТ “Нафтопромаш”, ВО “Свема”, ВАТ “Крафт фудз Україна”. Кінодокументи про перебування іноземних делегацій на Сумщині (1974–1989). Кінодокументи, що відображують розвиток культури, народної освіти, науки і мистецтва, благоустрій міст і сіл. Кіносюжети про почесних громадян м. Сум – М. П. Лушпу, В. С. Голубничого. Кінодокументи про діяльність заказника Михайлівська цілина (1976), про відкриття пам’ятників, зокрема П. Калнишевському в с. Пустовійтівці (1991). Кінодокументи про передвиборчу боротьбу, розвиток багатопартійної системи (1989–1991).

Фотодокументи

На 1 січня 2001 р. в архіві налічується 19 606 од. зб. за період 1902–2001 рр. Приймання фотодокументів на державне зберігання архів веде з 1959 р. Основними джерелами комплектування є редакції обласних, міських, районних газет та багатотиражок. Фотодокументи надходять до архіву у вигляді негативів.

Фото м. Сум початку ХХ ст., групові та індивідуальні фото учасників масових селянських виступів у Сумському повіті (1902), революційних подій 1905–1907 рр. Фото борців за радянську владу, ходоків до В. І. Леніна, перших комсомольців Сумщини, мітингу похорону жертв громадянської війни. Фотодокументи періоду радянсько-німецької війни: фотографії керівників і учасників підпільних організацій та партизанських з’єднань Сумщини, воїнів-визволителів Сумської області, Героїв Радянського Союзу І. М. Кожедуба, С. П. Супруна, С. А. Ковпака, С. В. Руднева, П. С. Рибалка. Трофейні фото німецьких, угорських, італійських солдатів періоду нацистської окупації Сумської області (1941–1943). Фото Героїв Соціалістичної Праці, передовиків промисловості, сільського господарства, заслужених діячів культури, науки, охорони здоров’я. Фото мітингу, присвяченого нагородженню Сумської області орденом Леніна (1967), святкових демонстрацій, спортивних змагань, монументів і пам’ятників Сумщини, святкування річниць незалежності України та днів міст.

Фото видатних спортсменів Сумщини В. С. Голубничого, О. М. Шапоренка, Л. В. Приходько. Фото членів клубу воїнів-афганців “Зідар”.

Фонодокументи

На 1 січня 2001 р. в архіві налічується 764 од. зб., 1464 од. обл. за 1960–2000 рр. Систематичне приймання фонодокументів архів веде з 1967 р. Основне джерело комплектування – обласна державна телерадіокомпанія.

Фонозаписи виступів-спогадів учасників революції 1917 р., громадянської та Великої Вітчизняної воєн – тричі Героя Радянського Союзу І. М. Кожедуба, двічі Героя Радянського Союзу С. А. Ковпака та ін. Зустрічі з композиторами Д. Б. Кабалевським та П. І. Майбородою, льотчиками-космонавтами, передовиками промисловості і сільського господарства, письменниками, артистами. Виступи колективів художньої самодіяльності. Фонозаписи літературно-мистецьких передач: “Зустріч з цікавою людиною”, “Перемога”, “Спадщина” – про І. Багряного, О. Ольжича, О. Вишню, М. Зерова та ін.

Відеодокументи

На 1 січня 2001 р. в архіві налічується 34 од. зб., 219 од. обл. відеодокументів, що відображають події за 1929–2000 рр. Систематичне приймання відеодокументів ведеться з 1997 р. Основні джерела комплектування – обласна державна телерадіокомпанія, комерційні телекомпанії, особові архіви громадян. Частина відеоматеріалів надана Центральним державним кінофотофоноархівом України ім. Г. С. Пшеничного.

Відеосюжети з історії старовинних міст Сумщини – Глухова, Ромен, Путивля. Хронікально-документальні сюжети, що охоплюють весь період становлення, створення і розвитку Сумської області (1929–1992): партизанський рух, звільнення Сумщини від нацистських загарбників, відбудову міст і сіл, вручення нагород С. Ковпаку, О. Пармузіній, М. Савченко, відкриття нового приміщення театру ім. Щепкіна, святкування річниць перебування на Сумщині А. Чехова, П. Чайковського, С. Рахманінова. Цикли тематичних передач: “Провінція”, “Земляки”, “Золотий мікрофон”. Відеосюжети про перебування на Сумщині Президента України Л. Д. Кучми. Відеодокументи про вшанування ветеранів, святкування ювілейних дат, про видатних людей, почесних громадян, письменників, художників, краєзнавців.

Розділ VI

**НАУКОВО-ДОВІДКОВА
БІБЛІОТЕКА**

Науково-довідкова бібліотека

Бібліотека Державного архіву Сумської області нараховує понад 15 тис. томів історичної, краєзнавчої, політичної та довідкової літератури, 4959 примірників журналів, 2965 підшивок газет.

Довідковий апарат бібліотеки складається з інвентарних книг, алфавітного і систематичного каталогів, картотек газет і журналів, картотеки краєзнавчої літератури.

З краєзнавчих матеріалів у бібліотеці зберігаються журнали засідань Чернігівських губернських земських зборів (1871–1918), Конотопських, Сумських, Лебединських повітових земських зборів, звіти повітових земських управ за 1860–1917 рр., земські збірники Чернігівської та Полтавської губерній, статистичні збірки з охорони здоров'я та народної освіти, матеріали про перший загальний перепис населення Російської імперії по Чернігівській губернії за 1897 р., праці дослідних сільськогосподарських станцій, резолюції губернських та окружних з'їздів рад, звіти окрвиконкомів, статистичні звіти, довідники з адміністративно-територіального поділу за 1926–1993 рр.

Законодавча література представлена Зводом законів Російської імперії (1832–1917), збірниками циркулярів, рішень кримінального і цивільного касаційних департаментів урядового Сенату, Міністерства фінансів, Державного банку, Головного управління пошти і телеграфів, збірниками законів і розпоряджень робітничо-селянського уряду СРСР (1922–1930), РРФСР (1919–1933), УРСР (1919–1950), Відомостями Верховної Ради України (1991–1998), збірками постанов і розпоряджень Ради Міністрів СРСР і УРСР (1947–1990), зібраннями постанов уряду України (1991–1998).

Довідкові видання представлені Енциклопедичним словником І. А. Брокгауза і Ефрона (1899), Великою енциклопедією під ред. Южакова (1900), Настільним енциклопедичним словником (1892), Харківським календарем на 1885 р., енциклопедіями з народного господарства, літератури, театрального мистецтва, економіки, історії.

Газетний фонд представлений обласними, районними, міськими газетами, багатотиражками. Серед газет до 1917 р.: “Сумський голос”(1905), “Сумський вісник”(1912–1917), “Великий океан”(1912, 1914, 1915). Значний інтерес становлять газети різних політичних партій та угруповань (1917–1920) і місцеві газети: “Наш голос” (1917–1918), “Власть Советам” (1920), “Комуна” (1919), “Плуг і молот” (1920–1921) та ін.

В бібліотеці є літературно-художні, науково-історичні, сільськогосподарські, освітянські, релігійні журнали XIX – поч. XX ст.: “Исторический вестник”, “Вестник Европы”, “Русская старина”, “Современник”, “Минув-

шие годы”, “Христианское чтение”, “Мир божий”, “Народное образование”, “Русская школа”, “Киевская старина”, “Еврейский мир” та сучасні науково-історичні видання – “Український історичний журнал”, “Пам’ятки України”, “Архіви України”.

В 1991 р. були передані на загальне зберігання газети, що видавалися в період нацистської окупації Сумщини: “Сумський вісник” (1941–1943), “Відродження” (1941–1943), “Визволення” (1941–1943), “Путивлянин” (1941–1943), “Голос Охтирщини” (1942–1943), “Новий час” (1942–1943), “Лебединський вісник” (1942), та література агітаційно-пропагандистського характеру для населення окупованих областей*.

У науково-довідковій бібліотеці зберігається колекція документів, де зосереджені листівки, відозви, плакати, накази, постанови, оголошення Тимчасового уряду, Української Центральної Ради, радянського уряду за 1917–1920 рр., зокрема універсали та маніфести Центральної Ради.

* Див.: *Покидченко Л. А.* Розсекречені друковані видання періоду Другої світової війни і присвячені Великій Вітчизняній війні. – Суми, 2001.

ДОДАТКИ

З історії адміністративно-територіального поділу Сумської області від перших державних утворень до незалежної України*

Сумська область утворена на початку 1939 року. Адміністративно-територіальний поділ, що передував створенню Сумської області, відображав особливості історичного розвитку її частин.

Від часів Київської Русі різні території Сумської області входили до адміністративно-територіальних одиниць, які мали різний поділ. Можна відмітити такі основні етапи:

І. Сумщина в період княжої доби: Київська Русь. Роздробленість. Золота Орда. IX ст. – початок XIV ст.

Південна частина Сумщини в районах рік Ворскли, Псла, Сули відносилась до Переяславського князівства, а Посейм'я входило до Чернігівського, пізніше – Новгород-Сіверського князівства. Кордони князівств не були стабільними і часто змінювались.

Давньоруські літописи називають такі великі міста на території Сумщини**: 1096 р. – м. Ромен (Ромни), м. Вир (зараз центр м. Білопілья), 1146 р. – м. Путивль, 1147 р. – м. В'яхань (зараз с. Городище Недригайлівського району), м. Попаш (околиця Недригайлова), 1152 р. – м. Глухів, 1160 р. – м. Зартий (існують гіпотези про знаходження його біля с. Миколаївка Буринського району та біля с. Волинцеве Путивльського району).

Існують також гіпотези про знаходження м. Яришева на території сучасного с. Глинськ Роменського району, м. Вороніжа та м. Воргола – в одноіменних населених пунктах Шосткинського та Кролевецького районів, м. Липецька (Липовецька) – в м. Сумах. Більшість же дослідників локалізують їх у Росії.

До кінця XI – початку XII ст. територія князівств була поділена на волості, з яких наприкінці XII ст. сформувались удільні князівства: Переяславське, Чернігівське (Новгород-Сіверське), Глухівське, Путивльське, Вирське, пізніше – Воргольське, Липецьке.

Занепад Київської Русі довершили монголо-татарські орди, які знищили багато давньоруських міст, що не могли чинити опір через феодальні уособиці: удільні князівства стали залежними від Золотої Орди¹.

* Більш докладно див.: Сумщина від давнини до сьогодення: Науковий довідник / Упоряд. Л. А. Покидченко; редкол. Л. П. Сапухіна (відп. ред.) та ін. – Суми, 2000. – 384 с.

** Вказується перша згадка про місто.

*II. Сумщина в складі трьох держав:
Литва, Річ Посполита, Росія.
1360–1653 рр.*

Українські землі в середині XIV ст. переживали тяжкі часи феодальної роздробленості, в Золотій Орді в 60-ті роки також вже не було сильної централізованої влади. Цим скористалася Литва, і українські землі, в тому числі і Сумщина, опинилися в складі Великого князівства Литовського. На території Чернігово-Сіверщини Литовське князівство вступило на шлях конкуренції з Московським і спочатку перемагало його.

До ліквідації удільних князівств змін в адміністративно-територіальному поділі не було. У 90-х роках XIV ст. удільні князівства були перетворені в землі (області). В 1440 р. статус удільного князівства знову отримала Київська земля, до складу якого ввійшла й Переяславщина, а також південні волості Чернігово-Сіверщини, зокрема Путивльщина. В 70-ті роки XV ст. було введено новий адміністративно-територіальний поділ, основними одиницями якого стали воєводства, що ділились на повіти. З кінця XV ст. набирає силу Велике князівство Московське (Російська держава), що хоче об'єднати землі Київської Русі. Розпочинається литовсько-російська війна (1500–1503 рр.). За умовами перемир'я до Росії відійшла частина Чернігово-Сіверщини, зокрема Путивльщина.

До 1508 року Росії також належала територія Сумщини, що входила до Переяславщини. В 1569 р. в результаті Люблінської унії відбулося об'єднання Польщі і Великого князівства Литовського в одну державу – Річ Посполиту. Українські землі було приєднано до польської корони, території Сумщини – до Київського воєводства.

В результаті Деулінського перемир'я (1618) до складу Польщі відійшла Чернігово-Сіверська земля, крім Путивля. Кордон проходив по окраїні Чернігівщини. Поляновський мирний договір (1634) підтвердив російсько-польський кордон, а також вніс зміни. Розмежування кордонів проведено в 1635–1648 рр. На території Сумщини кордон проходив по р. Сухий Ромен до Деханівського та Недригайлівського городищ, по р. Терн до р. Бобрик, потім перетинав р. Бобрик і р. Сула до Городицького городища, яке відходило до Росії, до р. Псел, вниз по Пслу до Кам'яного городища, що відходило до Речі Посполитої, перетнувши Псел по його протоці Олешниця до р. Ворскли, далі по Ворсклі до Скельського городища, яке відходило Росії. В середині XVII ст. цей кордон став адміністративною межею між Гетьманщиною і Слобожанщиною. Північний кордон починався за 40–50 верст на південний захід від Путивля і йшов на схід – північніше Ворожби, до річок Локня і Івниця, північно-східніше Суджі різко повертав на південь, по р. Псел та гирлу р. Ілек і Бобрівка описував дугу до південного сходу і йшов до Хотимизька. Звідси на схід кордон проходив вздовж Белгородської лінії. Таким чином, Путивльський повіт та Слобідська Україна належали Російській державі, Чернігово-Сіверщина в складі Чернігівського воєводства – Речі Посполитій².

*III. Сумщина в складі козацької держави
Богдана Хмельницького. 1648–1657 рр.*

Згідно зі Зборовським договором (18 серпня 1649 р.) між керівниками визвольної війни українського народу і польським урядом у межах Польської держави утворилася автономна область в кордонах Київщини, Чернігівщини, Полтавщини й частини Поділля та Волині. До складу її входили і території Сумщини – Глухівщина, Конотопщина, Роменщина, Кролевещина. Полонська-Василенко Н. вважає, що фактично влада перейшла до Б. Хмельницького, який як незалежний володар вів дипломатичні переговори із сусідніми державами. Край дістав немовби військову організацію й сама назва – Військо Запорозьке – на довгий час зробилась офіційною назвою української держави. Грушевський М. називає її Козацькою Україною, Єфименко О. – самостійною Козацькою державою, Павленко Ю. – Українською гетьманською державою.

Мир між поляками і козаками був нестабільним. Б. Хмельницький неодноразово звертався до Москви з проханням допомоги в боротьбі з Польщею. В січні 1654 р. Переяславська Рада прийняла рішення про українсько-московський союз. Договірні умови були затверджені Березневими статтями. Загальноприйнята російська версія – повне підданство України Росії. Грушевський М. вважав союз України з Росією сполученням двох держав, Полонська-Василенко Н. доказом незалежності вважала численні союзи, які Україна укладала з різними державами.

Військо Запорозьке поділялось на полки і сотні. Територію Сумщини складала: у 1649–1653 рр. – Миргородський полк (Глинська, Костянтинівська, Роменська сотні); Ніжинський полк (Кролевецька з 1650 р., Шаповалівська з 1653 р.); Полтавський полк (Гадяцька 1, Куземинська); Прилуцький полк (Карабутівська); Чернігівський полк (Конотопська).

У 1654–1657 рр. – Миргородський полк (Глинська, Костянтинівська, Роменська, Смілівська); Ніжинський полк (Воронізька, Глухівська, Конотопська, Кролевецька, Новгородська, Шаповалівська); Полтавський полк (Гадяцька 1, Грунська, Куземинська); Прилуцький полк (Карабутівська)³.

*IV. Сумщина в складі Російської держави.
1654–1917 рр.*

1. Території, що мали традиційний для Росії поділ: Путивльський, Вільнівський, Олешнянський повіти.

1654–1708 рр. – повіти Путивльський (Путивль, Буринь, Білопілля – до 1683 р., Ворожба – до 1683 р.), Вільнівський (Вільний), Олешнянський (Олешня, Чупахівка), Севський (Шалигине).

18 грудня 1708 р. згідно з указом Петра I було створено 8 губерній. Території Сумщини відносились до Київської губернії. Згідно з указом від 19 травня 1719 р. губернії ділились на провінції, а ті – на дистрикти (Київська губернія – Севська провінція – Путивльський дистрикт).

Обласна реформа 1726–1727 рр. ліквідувала дистрикти і відновила повіти. Основними одиницями стали губернія – провінція – повіт.

1 травня 1727 р. була створена Белгородська губернія. Миропільський, Вільнівський, Олешнянський повіти відносились до Белгородської провінції; Путивльський, Севський (Шалигине) – до Севської провінції Белгородської губернії⁴.

2. Території, що мали полково-сотенний поділ і входили до складу Лівобережної України – Гетьманщини.

1658 –1781 рр. Лубенський полк (Глинська, Костянтинівська, Роменська, Смілівська – перерва кінець XVII – поч. XVIII ст., Хмелівська – з 1742 року), Ніжинський полк (Воронізька, Глухівська – крім 1663–1665 рр., Конотопська, Кролевецька, Новгородська – до 1663 р., Попівська – з 1758 р., Шаповалівська, Ямпільська – 1670–1709, 1722–1781 рр.), Прилуцький полк (Карабутівська – до 1672 р., з 1739 р. відновлена);

1658–1662 рр.: Полтавський полк (Гадяцька 1 – до 1659 р., Грунська, Куземинська);

1662–1672 рр.: Зінківський полк (Гадяцька 1, Грунська, Куземинська);

1663–1665 рр.: Глухівський полк (сотні невідомі);

1663–1781 рр.: Стародубський полк (Новгородська), Гадяцький полк (Гадяцька 1, Грунська, Куземинська).

Після зруйнування за наказом Петра I гетьманської столиці Батурина Глухів стає столицею Гетьманської України, резиденцією гетьманів І. Скоропадського (1708–1722), Д. Апостола (1727–1734), К. Розумовського (1750–1764), місцем перебування першої (1722–1727) та другої (1764–1782) Малоросійської колегії, центром Правління гетьманського уряду (1734–1750)⁵.

3. Території, що мали полково-сотенний поділ і входили до складу Слобідської України. 1654–1765 рр.

Після 1654 р. Слобідська Україна отримала полково-сотенний поділ. Було сформовано 5 слобідських полків – Сумський, Охтирський, Харківський, Ізюмський, Острогозький. Після створення в 1708 р. Київської губернії Слобожанщина увійшла до її складу, а з 1732 р. – до Белгородської губернії, зі збереженням полково-сотенного поділу.

Сумський полк створений у 1658 р. Вільготну жалувану грамоту одержав у 1669 р. Полкове місто – Суми. До його складу входили Білопільська (з 1685 р.), Бишкінська, Вільшанська, Ворожбянська (з 1685 р.), Краснопільська, Лебединська, Миропільська, Недригайлівська, Нижньосироватська, Річківська, Стецьківська, Суджанська, Сумська, Штепівська сотні.

Охтирський полк створений між 1655–1658 рр. Вільготну жалувану грамоту одержав у 1669 р. Полкове місто – Охтирка. До його складу входили Богодухівська, Боромлянська, Кириківська, Охтирська сотні, а також суміжні території сучасних Харківської та Белгородської областей.

У 1727 р. до Белгородської губернії віднесено Миропілля, Недригайлів та Суджу – сотенні міста Сумського полку⁶.

4. Території, що входили до Слобідсько-Української та Белгородської (Курської) губерній. 1765–1780 рр.

Маніфестом Катерини II від 8 серпня 1765 р. було скасовано полково-сотенний устрій на Слобідській Україні та створено Слобідсько-Українську губернію, що складалася з Ізюмської, Охтирської, Острогозької, Сумської,

Харківської провінції, які відповідали колишнім полкам. Провінції ділились на комісарства. До Охтирської провінції відносились Богодухівське, Боровенське, Охтирське, Котелевське*, Краснокутське* комісарства. До Сумської провінції – Білопільське, Лебединське, Межиріцьке, Миропільське, Сумське, Суджанське* комісарства. До Харківської провінції – Писарівка.

Белгородська губернія: губернія – провінція – повіт. Севська провінція – Путивльський, Вільнівський, Олешнянський повіти.

23 травня 1779 р. була ліквідована Белгородська і створена Курська губернія. До неї відійшли Путивльський, Вільнівський, Олешнянський повіти, тобто території, що не були включені до Слобідсько-Української губернії⁷.

5. Сумщина у 1780–1917 рр.

Всі території отримали традиційний для Росії поділ. Установленням для керування губерній Катерина II провела реформу адміністративно-територіального поділу. 28 глав затверджено 7 листопада 1775 р., останні 3 глави – 4 січня 1780 р. У 1782 р. видано спеціальний акт про введення його в дію на Україні. Реформа ввела поділ на намісництва і повіти, провінції було ліквідовано⁸.

29 квітня 1780 р. згідно з указом від 25 квітня 1780 р. відбулося урочисте відкриття Харківського намісництва. До нього входили 15 округів (повітів), які були створені з 4-х провінцій Слобідсько-Української губернії – Харківської, Сумської, Охтирської, Ізюмської, та частин повітів колишньої Белгородської губернії – Белгородського, Короченського, Салтиківського, Чугуївського, Вільнівського, Хотмизького, Суджанського, Путивльського, Олешнянського. Харківське намісництво – Білопільський, Богодухівський, Лебединський, Миропільський, Недригайлівський, Охтирський, Сумський повіти⁹.

Курське намісництво відкрите на початку 1780 р. Населені пункти Сумщини входили до Путивльського та Севського повітів¹⁰.

Згідно з указом Катерини II від 16 вересня 1781 р. полково-сотенний поділ Лівобережної України було скасовано. Вона поділялась на 3 намісництва – Київське, Чернігівське, Новгород-Сіверське. Урочисте відкриття Чернігівського намісництва відбулося в грудні 1781 р., Новгород-Сіверського – в січні 1782 р. До Чернігівського намісництва входили Гадяцький, Глинський, Зінківський, Лохвицький, Роменський повіти; до Новгород-Сіверського – Глухівський, Конотопський, Кролевецький, Новгород-Сіверський повіти¹¹.

Указом Катерини II від 29 вересня 1791 р. були внесені зміни в поділ намісництв. Замість 11 повітів у Чернігівському намісництві стало 10. Зінківський повіт і м. Гадяч з частиною повіту, а також частина Лохвицького повіту відійшли до Київського намісництва, до Чернігівського із Новгород-Сіверського намісництва відійшов Конотопський повіт¹².

Указом Павла I від 23 грудня 1796 р. намісництва були ліквідовані

* За сучасним адміністративно-територіальним поділом знаходиться за межами Сумської області.

і створена Малоросійська губернія з центром у м. Чернігові. Території Сумщини ввійшли до Гадяцького, Глухівського, Зінківського, Конотопського, Новгород-Сіверського, Роменського повітів¹³.

У грудні 1796 р. Харківське намісництво перейменовано на Слобідсько-Українську губернію, яка була відновлена в межах 1765 р. У 1797 р. згідно з указом від 12 грудня 1796 р. ліквідовано Глинський, Кролевецький і Лохвицький повіти, їх території розподілено між повітами Малоросійської губернії, Лебединський повіт приєднано до Охтирського, Недригайлівський та Білопільський – до Сумського повіту Слобідсько-Української губернії.

Курську губернію було поділено на 10 повітів. Путивльський повіт склали населені пункти Путивльського повіту та Білопільського і Недригайлівського, які не ввійшли до Сумського повіту. Суджанський склали населені пункти Миропільського повіту та частково Білопільського, які не ввійшли до Сумського та Путивльського повітів. У грудні 1801 р. ліквідовано Зінківський повіт¹⁴.

Указом Сенату від 27 березня 1802 р. замість Малоросійської губернії було затверджено 2 губернії – Полтавську і Чернігівську.

Указом Сенату від 27 березня 1803 р. в Чернігівській губернії відновлено Кролевецький повіт, в Полтавській – Зінківський і Лохвицький. У 1802 р. в Слобідсько-Українській губернії було відновлено Лебединський повіт¹⁵.

Указом Миколи I Слобідсько-Українську губернію в грудні 1835 р. перейменовано на Харківську¹⁶.

На початку 1917 р. територія Сумщини мала такий адміністративно-територіальний поділ: губернія – повіт – волость.

Курська губернія – Путивльський повіт (Антиківська, Берюхівська, Буринська, Великонеплюївська, Волинцівська, Гвинтівська, Глушецька, Грузчанська, Клепальська, Князівська, Козаченська, Крупецька, Миколаївська, Новослобідська, Поповослобідська, Пригородська, Рев'якинська, Червонослобідська, Черепівська, Шалигинська волості), Суджанський повіт (Криничанська, Миропільська волості).

Полтавська губернія – Гадяцький повіт (Андріївська, Берестівська, Капустинська, Липоводолинська, Поділківська, Русанівська, Сарська волості), Зінківський повіт (Грунська, Комишанська, Куземинська волості), Лохвицький повіт (Андріяшівська волость), Роменський повіт (Бацманська, Бобрицька, Великобубнівська, Глинська, Гринівська, Засульська, Коровинська, Курманівська, Пекарівська, Перекопівська, Рогинська, Роменська, Смілівська, Талалаївська*, Хмелівська, Хоружівська, Хрещатицька, Хустянська, Червонослобідська, Чернечослобідська волості).

Харківська губернія – Богодухівський повіт (Великописарівська волость), Лебединський повіт (Біжівська, Бобрицька, Бобрівська, Боровенська, Буймерівська, Василівська, Верхосульська, Вільшанська, Ворожбянська, Ганнівська, Довжицька, Лебединська, Марківська, Мартинівська, Межирицька, Михайлівська, Недригайлівська, Олешнянська, Павленківська, Рябуш-

* За сучасним адміністративно-територіальним поділом знаходиться за межами Сумської області.

кинська, Тернівська, Товстянська, Тучнянська, Червленівська, Чупахівська, Штепівська, Ясенівська волості), Охтирський повіт (Боромлянська, Дернівська, Жигайлівська, Кириківська, Котелевська, Краснопільська, Охтирська, Рясненська, Тростянецька, Хухрянська волості), Сумський повіт (Біловодська, Білопільська, Великобобрицька, Верхньосироватська, Вирівська, Ворожбянська, Куянівська, Миколаївська, Нижньосироватська, Павлівська, Писарівська, Прорубська, Річківська, Степанівська, Сумська, Терешківська, Улянівська, Хотінська, Чернечинська, Юнаківська, Яструбинська волості).

Чернігівська губернія – Глухівський повіт (Глухівська, Есманська, Локітська (Воронізька), Марчихино-Будська, Тулиголівська, Уланівська, Холопківська, Ямпільська, Ярославецька волості, Шостка), Конотопський повіт (Батуринська, Бахмацька, Великосамбірська, Голенська, Григорівська, Депоївська, Дмитрівська, Карабутівська, Конотопська, Кошарівська, Красненська, Курилівська, Попівська, Семенівська, Червоноколядинська волості), Кролевецький повіт (Алтинівська, Атюшська, Клишківська, Коропська, Кролевецька, Мутинська, Оболонська, Покошицька, Понорницька, Чапліївська волості), Новгород–Сіверський повіт (Грем'яцька, Дмитрівська, Івотська, Орлівська, Протопопівська, Хильчицька, с. Середина-Буда, Чернацька волості)¹⁷.

У. Сумщина в період відновлення Української державності

1 Універсалом, прийнятим Українською Центральною Радою 10 червня 1917 р., проголошувалась автономія України в складі Росії. 3 Універсалом, прийнятим 7 листопада 1917 р., проголошувалося створення Української Народної Республіки як рівноправної частини майбутньої Російської федерації. Універсалом окреслено територію УНР.

11–12 (23 – 24) грудня 1917 р. 1-й Всеукраїнський з'їзд рад у Харкові проголосив Україну Радянською Республікою.

9 (22) січня 1918 р. прийнято 4-й Універсал Центральної Ради, яким проголошено суверенність і незалежність Української Народної Республіки, створено Раду Народних Міністрів. Таким чином, на початку 1918 р. на території України існували 2 уряди. Розпочалася війна декретів.

6 березня 1918 р. прийнято Закон УНР про поділ України на землі, ділилася на яких передбачалося створити 32. На території Сумщини передбачалися такі землі: Сіверщина – з центром у Стародубі, Посейм'я – у Конотопі, Посулля – у Ромнах, Слобідщина – у Сумах. Повалення Центральної Ради і проголошення Гетьманщини не дали змоги здійснити реформу.

14 серпня 1918 року прийнято постанову Ради Міністрів України про адміністративне підпорядкування деяких повітів Мінської, Могилівської, Курської та Воронежської губерній, за якою Буринь, Путивль та Миропілля увійшли до складу України. Східні кордони України з Радянською Росією проходили по так званій демаркаційній лінії, встановленій в результаті переговорів між німецько-українською та російською делегаціями, що відбулися в травні 1918 р. в Курську. Цим же договором встановлено “нейтральну

зону” – територію завширшки 10 км між кордонами Росії і України, що проходила по півночі сучасної Сумської області. За часів гетьманату П. Скоропадського було відновлено старий поділ на губернії. Повіти, які було приєднано від Росії, включались до губерній: Путивльський – до Чернігівської, Миропілля в складі Суджанського повіту – до Харківської.

Декретом уряду Радянської Росії від 27 січня 1918 р. питання про зміну кордонів губерній, повітів та волостей передавалось на рішення місцевим радам. Згідно з наказом Чернігівського губвиконкому з 17 листопада 1918 р. в складі Росії було створено Середино-Будський повіт з 6 волостей Новгород-Сіверського і 3 волостей Глухівського повітів¹⁸.

VI. Сумщина за радянської доби

1. 1919–1931 рр.

Декретом Тимчасового робітничо-селянського уряду України було встановлено назву – Українська Соціалістична Радянська Республіка. Кордони між Україною та іншими радянськими республіками були зафіксовані в підписаному 25 лютого 1919 р. “Договорі про кордони”. Не визнаючи територіальних змін, здійснених урядами попередніх державних формувань на Україні, радянський уряд визнав державними адміністративні кордони українських земель, що існували у складі Російської імперії, тобто 9 колишніх губерній: Київської, Херсонської, Подільської, Волинської, Харківської, Полтавської, Чернігівської, Катеринославської і Таврійської (без Криму)¹⁹.

Згідно з наказом Чернігівського військово-революційного комітету в січні 1919 р. Середино-Будський повіт було приєднано до Новгород-Сіверського повіту Чернігівської губернії²⁰.

У зв’язку з воєнними діями Рильський та Путивльський повіти з 12 вересня 1919 р. було приєднано до Орловської губернії. 30 грудня 1919 р. їх було повернуто Курській губернії²¹.

У 1920–1923 рр. територія Сумщини мала такий адміністративно-територіальний поділ.

У складі УСРР були:

ПОЛТАВСЬКА губернія – Гадяцький повіт (Андріївська, Берестівська, Капустинська, Липоводолинська, Поділківська, Русанівська, Сарська волості); Зінківський повіт (Грунська, Комишанська, Куземинська волості); Лохвицький повіт (Андріяшівська волость); Роменський повіт (Бацманівська, Бобринська, Ведмедівська, Вовківська, Великобубнівська, Глинська, Гринівська, Засульська, Курманівська, Коровинська, Липовецька, Пекарівська, Перекопівська, Рогинська, Роменська, Смілівська, Талалаївська, * Хмелівська, Хоружівська, Хустянська, Червонослобідська, Чернечослобідська волості);

ХАРКІВСЬКА губернія – Богодухівський повіт (Великописарівська, Вільнівська, Попівська, Ямненська волості); Лебединський повіт (Біжівська, Бишкінська, Бобрівська, Бобринська, Боровенська, Буймерівська, Василівська, Великовисторопська, Верхосульська, Вільшанська, Ворожбянська, Ганнівська, Деркачівська, Довжицька, Зеленківська, Кам’яно-Пригородська,

Лебединська, Луциківська, Маловисторопська, Марківська, Мартинівська, Межірицька, Недригайлівська, Павлівська, Пристайлівська, Рябушкинська, Тернівська, Товстянська, Тучнянська, Чупахівська, Штепівська, Ясенівська волості); Охтирський повіт (Боромлянська, Більчанська, Дернівська, Жигайлівська, Журавська, Кириківська, Котелевська*, Краснопільська, Охтирська, Покровська, Рясненська, Славгородська, Тростянецька, Хухрянська волості); Сумський повіт (Біловодська, Білопільська, Великобобрицька, Верхньосироватська, Вирівська, Ворожбянська, Куянівська, Миколаївська, Нижньосироватська, Павлівська, Писарівська, Прорубська, Річківська, Степанівська, Стецьківська, Сумська, Терешківська, Уляннівська, Хотінська, Чернечинська, Юнаківська, Яструбинська волості);

ЧЕРНІГІВСЬКА губернія – Глухівський повіт (Глухівська, Есманська, Марчихино-Будська, Тулиголівська, Уланівська, Холопківська, Ярославецька волості); Конотопський повіт (Батуринська*, Бахмацька*, Великосамбірська, Голенська, Григорівська, Деπτівська, Дмитрівська*, Карабутівська, Конотопська, Кошарівська, Красноколядинська*, Красненська, Курилівська, Попівська, Семенівська волості); Кролевецький повіт (Алтинівська, Атюшська*, Коропська*, Кролевецька, Мутинська, Оболонська*, Покошицька*, Понорницька* волості); Новгород-Сіверський повіт (Грем'яцька, Дмитрівська, Орлівська, Протопопівська, Хильчицька, Чернацька волості, с. Середина-Буда); Шосткинський повіт (Івотська, Клишківська, Локітська, Чапліївська, Ямпільська волості, с. Вороніж).

Шосткинський повіт, до якого відійшли волості: Івотська (з Новгород-Сіверського повіту), Клишківська та Чапліївська (з Кролевецького), Локітська, Ямпільська та с. Вороніж (з Глухівського), створено в серпні 1920 р.²²

У складі Російської Соціалістичної Федеративної Радянської Республіки:

КУРСЬКА губернія – Путивльський повіт (Берюхівська, Буринська, Воскресенська, Глушецька, Клепальська, Козаченська, Крупецька, Миколаївська, Новогончарська, Новослобідська, Поповослобідська, Пригородська, Успенська, Шалигинська волості); Суджанський повіт (Криничанська, Миропільська волості)²³.

30 грудня 1922 р. 1-й з'їзд рад СРСР затвердив Декларацію і Союзний договір про утворення СРСР шляхом державного об'єднання РСФРР, УСРР, БСРР і ЗСФРР²⁴.

7 березня 1923 р. було прийнято постанову ВУЦВК про адміністративно-територіальний поділ губерній. Ліквідувався поділ губерній на повіти і волості і вводився адміністративно-територіальний поділ на округи та райони. Округи створювалися з двох-трьох повітів, а райони з кількох волостей²⁵.

Полтавщину було поділено на 7 округів. Роменський округ створено з таких повітів: Роменського і частин Прилуцького, Гадяцького, Лохвицького Полтавської губернії та частини Лебединського повіту Харківської губернії

* За сучасним адміністративно-територіальним поділом знаходиться за межами Сумської області.

у складі 14 районів: Березівського (Сильченківського)*, Бобрицького, Борківського*, Великобубнівського, Веприцького*, Гадяцького*, Глинського, Коровинського, Липоводолинського, Лохвицького*, Петрівського*, Роменського, Смілівського, Хмелівського.

У постанові ВУЦВК вже вказано Березівський район, але на місці до серпня 1923 р. район називався Сильченківським і його перейменовано згідно з постановою Сильченківського райвиконкому і Роменської адміністративно-територіальної комісії з 1 серпня 1923 р. Постановою Полтавської губернської адміністративно-територіальної комісії від 26 жовтня 1923 р. у зв'язку з перенесенням райцентру було перейменовано райони: Борківський у Капустинський, Коровенський в Недригайлівський, Роменський в Засульський. Згідно з постановою Центральної адміністративно-територіальної комісії при ВУЦВК від 15 грудня 1923 р. прийнято рішення про розформування Хмелівського району з віднесенням Хмелівської, Пекарівської, Володимирівської сільрад до Смілівського району, Рогинської – до Великобубнівського району, Калинівської і Миколаївської – до Засульського району. Постановою Роменського ОВК з 1 лютого 1924 р. Хмелівський район ліквідовано. Постановою ВУЦВК та РНК УСРР “Про зміни в адміністративно-територіальному поділі Полтавщини” від 13 березня 1925 р. було затверджено рішення місцевих органів влади та адміністративно-територіальних комісій про перейменування районів: Борківського – в Капустинський, Коровинського – в Недригайлівський, Роменського – в Засульський. Крім того, Бобрицький район було перейменовано в Перекопівський, а Капустинський – в Синівський у зв'язку з перенесенням райцентру²⁶.

Харківщину було поділено на 5 округів. Богодухівський округ створено з частини Лебединського, Охтирського і Богодухівського повітів Харківської губернії і частини Зінківського повіту Полтавської губернії у складі 12 районів: Богодухівського*, Великописарівського, Грунського, Кириківського, Колонтаївського*, Котелевського*, Краснокутського*, Новорябинівського, Охтирського, Рублівського*, Сенянського, Чупахівського.

Сумський округ створено із Сумського, частини Лебединського і Охтирського повітів у складі 18 районів: Білопільського, Боромлянського, Вирівського, Вільшанського, Ворожбянського, Краснопільського, Лебединського, Михайлівського, Річківського, Сироватського, Славгородського, Степанівського, Сумського, Тернівського, Тростянецького, Хотінського, Штепівського, Юнаківського.

Згідно з новим адміністративно-територіальним поділом постановою Сумського ОВК від 12 квітня 1923 р. розформовано Куянівський район з передачею сільрад до Білопільського і Тернівського районів.

Постановою Харківського губвиконкому від 25 вересня 1923 р. з 12 листопада 1923 р. адміністративний центр з Богодухова було перенесено до Охтирки і колишній Богодухівський округ без зміни кордонів було перейменовано на Охтирський.

* За сучасним адміністративно-територіальним поділом знаходиться за межами Сумської області.

У 1924 р. Сироватський район було перейменовано на Жовтневий. Рішення ж про перейменування затверджено постановою президії центральної адміністративно-територіальної комісії 2 січня 1926 р.

Постановою ВУЦВК і РНК України від 5 січня 1925 р. “Про зміни в адміністративно-територіальному поділі на Харківщині і Полтавщині” було ліквідовано Новорябинівський район Охтирського округу та Михайлівський район Сумського округу. Новорябинівський район розформовано з передачею Новорябинівської, Добрянської, Старорябинівської, Яблуненської сільрад і с. Катеринівки Воскресенської сільради до Кириківського району Охтирського округу; Воскресенської (без с. Катеринівки) і Куп’єваської сільради до Богодухівського району. Михайлівський район розформовано з передачею Михайлівської, Азацької, Курганської, Олександрівської, Червленівської сільрад до Лебединського району Сумського округу; Василенківської, Грунської, Катеринославської сільрад – до Штепівського району Сумського округу. Тростянецький район Сумського округу передано до Охтирського округу²⁷.

Чернігівщину було поділено на 5 округів. Конотопський округ створено з таких повітів: Борзенського, Конотопського, Кролевецького у складі 11 районів: Алтинівського, Батуринського*, Бахмацького*, Борзенського*, Дмитрівського*, Карабутівського, Конотопського, Коропського*, Кролевецького, Парафіївського*, Плисківського*.

Новгород-Сіверський округ створено з Новгород-Сіверського, Глухівського та Шосткинського повітів у складі 12 районів: Глухівського, Есманського, Клишківського, Костобобрського*, Мамекінського*, Понорницького*, Риковського*, Середино-Будського, Тулиголівського, Хильчицького, Шосткинського, Ямпільського.

Постановою ВУЦВК та РНК від 10 грудня 1924 р. ліквідовано Парафіївський район Конотопського округу з передачею територій до Дмитрівського та Плисківського районів Конотопського округу та Іченського району Ніженського округу²⁸.

Постановою Президії ВЦВК РСФРР “Про адміністративно-територіальний поділ Курської губернії” від 27 квітня 1923 р. в Путивльському повіті** було ліквідовано ряд волостей. Миропільська волость входила до складу Суджанського повіту. Постановою ВЦВК РСФРР від 12 травня 1924 р. Путивльський повіт було ліквідовано і приєднано до Рильського повіту. Суджанський повіт було ліквідовано і приєднано до новоствореного Борисівського повіту. Декретом ВЦВК РСФРР від 1 червня 1925 р. Борисівський повіт було перейменовано в Грайворонський²⁹.

Постановою ВУЦВК та РНК УСРР від 15 червня 1925 р. “Про ліквідацію губерній і перехід на трьохступеневу систему управління” з 1 серпня 1925 р. поділ на губернії в Українській СРР було скасовано. Україну було

* За сучасним адміністративно-територіальним поділом знаходиться за межами Сумської області.

** В Росії повіти існували до 1928 року.

поділено на 41 округ, які підпорядковувалися центру. Постановою ВУЦВК та РНК УСРР від 3 червня 1925 р. було розформовано Охтирський округ з передачею Грунського, Рублівського, Котелевського районів до Полтавського округу, Чупахівського та Тростянецького – до Сумського округу, Охтирського, Кириківського, Великописарівського, Краснокутського, Колонтаївського, Сенянського, Богодухівського районів – до Харківського округу. Постановою ВУЦВК та РНК УСРР “Про скасування Сновської округи на Чернігівщині й інші зміни адміністративно-територіального поділу тої самої губернії” від 10 червня 1925 р. було розформовано Сновський округ з передачею районів до Конотопського, Новгород-Сіверського, Чернігівського округів. Було розформовано Клишківський район Новгород-Сіверського округу з передачею територій до Шосткинського та Кролевецького районів.

Постанова ВУЦВК та РНК УСРР “Про перенесення округового центру Новгород-Сіверського округу з міста Новгород-Сіверський в м. Глухів з перейменуванням Новгород-Сіверського округу в Глухівський та зміни адміністративно-територіального поділу Новгород-Сіверського та Конотопського округів” була прийнята 19 серпня 1925 р. Цією постановою Охрамівський та Холменський райони з Глухівського округу передано до Конотопського³⁰.

За даними на 1 жовтня 1925 р. Сумщина поділялась на округи – райони: Глухівський округ (Глухівський, Есманський, Костобобрський*, Мамекинський*, Новгород-Сіверський*, Понорницький*, Середино-Будський, Тулиголівський, Хильчинський, Шосткинський, Ямпільський райони); Конотопський округ (Алтинівський, Батуринський*, Бахмацький*, Борзенський*, Дмитрівський, Карабутівський, Конотопський, Коропський*, Корюківський*, Кролевецький, Менський*, Охрамівський*, Сосницький*, Холменський*, Чорнотицький райони); Полтавський округ (Грунський район); Роменський округ (Березівський*, Великобубнівський, Веприцький*, Гадяцький*, Глинський, Засульський, Липоводолинський, Лохвицький*, Недригайлівський, Перекопівський, Петрівський*, Синівський, Смілівський райони); Сумський округ (Білопільський, Боромлянський, Вирівський, Вільшанський, Ворожбянський, Жовтневий, Краснопільський, Лебединський, Річківський, Славгородський, Степанівський, Сумський, Тернівський, Тростянецький, Хотінський, Чупахівський, Штепівський, Юнаківський райони); Харківський округ (Великописарівський, Кириківський, Охтирський райони)³¹.

Постановою Президії ЦВК СРСР “Про врегулювання кордонів УСРР з РСФРР та БСРР” від 16 жовтня 1925 р. до складу України включено весь колишній Путивльський повіт за винятком Крупецької волості. 10 лютого 1926 р. постановою Курського губвиконкому частина Рильського повіту була передана Україні. Постановою І з’їзду рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів Грузчанського району Грузчанська волость передана від Росії і перейменована в район Конотопського округу. Постановою І районного з’їзду рад Буринського району Буринська волость реорганізована в район Конотопського округу³².

* За сучасним адміністративно-територіальним поділом знаходиться за межами Сумської області.

Постановою ВУЦВК та РНК УСРР від 29 вересня 1926 р. в Глухівському окрузі було створено Семенівський район. Мамакинський район було приєднано до Новгород-Сіверського району, а Костобобрський – до Новгород-Сіверського та Семенівського³³.

З 1 травня 1926 р. постановою Карабутівського РВК Карабутівський район Конотопського округу перейменовано на Жовтневий у зв'язку з перенесенням райцентру в с.Жовтнєве (колишня Курилівка)³⁴.

У складі Грайворонського повіту Курської губернії перебувала Миропільська волость. Постановою Малої Президії ВУЦВК від 3 липня 1928 р. в зв'язку з переносом районного центру Тулиголівський район Глухівського округу перейменовано в Ярославецький³⁵.

Постановою Конотопського ОВК від 6 жовтня 1927 р. з 15 жовтня ліквідовано Алтинівський, Гружчанський, Охрімівський, Чорнотицький райони Конотопського округу. Сільради Алтинівського району було приєднано до Кролевецького, Батуринського, Конотопського, Коропського районів. Сільради Гружчанського – до Конотопського, Буринського, Жовтневого районів. Охрімівський район було поділено між Корюківським та Холменським районами; Чорнотицький – між Сосницьким, Корюківським, Холменським районами³⁶.

Постановами ЦВК СРСР від 9–23 березня 1927 р., ЦВК РСФРР від 21 березня 1927 р. та Президії ВУЦВК від 4 квітня 1927 р. про врегулювання кордонів між УСРР та РСФРР до складу України були передані села Миропілля, В. Рибиця, Студенок, Пенянка, Запсілля Миропільської волості Грайворонського повіту Курської губернії. Постановою Малої Президії ВУЦВК в Сумському окрузі було створено Миропільський район з сільрад Синяньської, Грунівської (Сумського району), В. Прикольської, Малорибицької, Осоївської, Петрушівської, Криничанської, Тур'янської (Краснопільського району), Тимофіївської (Жовтневого району), Запсізької, Полянської, Студеноцької, Великорибицької і м. Миропілля (колишньої Миропільської волості Курської губернії) та с. Данилівки (Юнаківського району). Славгородський район було розформовано і приєднано до Краснопільського району, Степанівський район було розформовано і приєднано до Сумського району³⁷.

Постановою ВУЦВК та РНК УСРР “Про реорганізацію округів” від 13 липня 1930 р. було розформовано Глухівський округ, райони якого відійшли до Конотопського округу; Роменський округ з передачею районів Веприцького, Гадяцького, Липоводолинського, Недригайлівського, Синівського, Смілівського – до Сумського округу, Березівського, Великобубнівського, Глинського, Засульського, Лохвицького, Перекопівського, Петровського – до Лубенського округу³⁸.

2 вересня 1930 р. було затверджено постанову ВУЦВК та РНК УСРР “Про ліквідацію округів та перехід на двоступеневу систему управління”. На території України встановлювалося 503 окремих адміністративних одиниць: райвиконкоми та виділені в окремі одиниці міськради підпорядковувались безпосередньо центру. Ліквідувались також ряд районів. По Конотопському округу: Есманський приєднано до Глухівського району; Жовтневий – до Конотопського; Хильчицький розділено між Ямпільським, Шосткинським,

Середино-Будським, Новгород-Сіверським районами. По Лубенському округу Перекопівський район передано до Роменського району, Засульський район перейменовано в Роменський. По Сумському округу: Сумський район підпорядковано Сумській міськраді; Боромлянський приєднано до Тростянецького; Вільшанський – до Недригайлівського; Ворожбянський – до Лебединського; Річківський – до Білопільського; Чупахівський – до Охтирського; Юнаківський – до Миропільського; Вирівський – до Тернівського, який перейменовано в Улянівський у зв'язку з переносом райцентру³⁹.

Таким чином, залишились такі райони: Білопільський, Буринський, Великобубнівський, Великописарівський, Глинський, Глухівський, Грунський, Жовтневий, Конотопський, Краснопільський, Кролевецький, Лебединський, Липоводолинський, Миропільський, Недригайлівський, Новгород-Сіверський*, Охтирський, Путивльський, Роменський, Середино-Будський, Синівський, Смілівський, Тростянецький, Улянівський, Хотінський, Шосткинський, Штепівський, Ямпільський, Ярославецький та Сумська міськрада.

Постановою ВУЦВК та РНК УСРР “Про реорганізацію районів УСРР” від 3 лютого 1931 р. розформовано райони: Глинський приєднано до Роменського, Грунський – до Зінківського, Синівський – до Липоводолинського, Смілівський – до Недригайлівського, Хотінський – до Білопільського, Штепівський – до Улянівського, Ямпільський – до Шосткинського, Ярославецький – до Глухівського. Краснопільський район було приєднано до Жовтневого, але на місці фактично було розформовано Жовтневий район і приєднано до Краснопільського. Березівський район було об'єднано з Великобубнівським і створено Талалаївський* район⁴⁰.

2. 1932–1941, 1943–1991 рр.

IV позачергова сесія ВУЦВК XII скликання 9 лютого 1932 р. прийняла постанову “Про організацію обласних виконавчих комітетів на території УСРР” та ухвалила перехід на триступеневу адміністративно-територіальну систему: район – область – центр. Було створено 5 областей – Вінницьку, Дніпропетровську, Київську, Одеську, Харківську⁴¹.

Території Сумщини відносились до Київської та Харківської областей. До Київської області ввійшли Глухівський, Конотопський, Кролевецький, Новгород-Сіверський (частина), Середино-Будський, Шосткинський райони; до Харківської – Білопільський, Буринський, Великописарівський, Зінківський (частина), Краснопільський, Лебединський, Липоводолинський, Миропільський, Недригайлівський, Охтирський, Путивльський, Роменський, Талалаївський*, Тростянецький, Улянівський райони, Сумська міськрада.

15 жовтня 1932 р. постановою ВУЦВК було створено Чернігівську область, до якої відійшли з Київської області Глухівський, Конотопський, Кролевецький, Новгород-Сіверський, Середино-Будський, Шосткинський райони та з Харківської області Буринський, Недригайлівський, Путивльський, Роменський, Талалаївський* райони⁴².

* За сучасним адміністративно-територіальним поділом знаходиться за межами Сумської області

Постановою Президії ВУЦВК “Про розукрупнення районів УСРР” від 22 січня 1935 р. була затверджена нова кількість адміністративно-територіальних одиниць. Створювались нові райони: Грунський, Синівський, Хотінський, Штепівський у Харківській області; Глинський, Дубов’язівський, Есманський, Смілівський, Хильчицький, Шалигинський, Ямпільський у Чернігівській області. На розвиток постанови від 22 січня 1935 р. прийнято постанову “Про склад нових адміністративних районів Харківської області” від 17 лютого 1935 р., якою розукрупнялись Білопільський, Зінківський, Липоводолинський, Улянівський райони. Було створено: Грунський район з сільрад Зінківського району, Синівський район з сільрад Липоводолинського району, Хотінський район з сільрад Білопільського району, Штепівський район з сільрад Улянівського району. По Чернігівській області було прийнято постанову “Про склад нових адміністративних районів Чернігівської області”, якою розукрупнено Глухівський, Конотопський, Недригайлівський, Путивльський, Роменський, Середино-Будський та Шосткинський райони. Було створено: Глинський район з сільрад Роменського району, Дубов’язівський район з сільрад Конотопського району, Есманський район з сільрад Глухівського району, Смілівський район з сільрад Недригайлівського району, Хильчицький район з сільрад Новгород-Сіверського, Шосткинського, Середино-Будського районів, Шалигинський район з сільрад Глухівського і Путивльського районів, Ямпільський район з сільрад Шосткинського району⁴³.

Постановою ВУЦВК “Про найменування деяких районів і районних центрів” від 31 серпня 1935 р. в Чернігівській області Есманський район було перейменовано на Червоний за назвою райцентру⁴⁴. Райцентр з с. Хильчичі до с. Зноб-Новгородське без зміни назви району було перенесено в 1935 р. Постанову ВУЦВК “Про перенесення районного центру Хильчицького району Чернігівської області” було затверджено 17 лютого 1936 р.⁴⁵

30 січня 1937 р. надзвичайним XIV з’їздом Рад України затверджена нова Конституція України, що прийняла нову назву – Українська Радянська Соціалістична Республіка (УРСР).

22 вересня 1937 р. прийнято постанову ЦВК СРСР “Про поділ Харківської області на Харківську та Полтавську”. До Полтавської області відійшли Липоводолинський та Синівський райони⁴⁶. Постановою президії Харківського облвиконкому від 28 листопада 1938 р. замість Сумської міськради відновлено Сумський район⁴⁷.

10 січня 1939 р. указом Президії Верховної Ради СРСР була створена Сумська область. До її складу ввійшли: Білопільський, Великописарівський, Грунський, Краснопільський, Лебединський, Миропільський, Охтирський, Сумський, Тростянецький, Улянівський, Хотінський, Штепівський райони Харківської області; Буринський, Глинський, Глухівський, Дубов’язівський, Конотопський, Кролевецький, Недригайлівський, Путивльський, Роменський, Середино-Будський, Смілівський, Талалаївський*, Хильчицький, Червоний,

* За сучасним адміністративно-територіальним поділом знаходиться за межами Сумської області.

Шалигинський, Шосткинський, Ямпільський райони Чернігівської області; Липоводолинський і Синівський райони Полтавської області⁴⁸.

Указом Президії Верховної Ради УРСР від 5 серпня 1944 р. Хильчицький район було перейменовано в Зноб-Новгородський за назвою райцентру⁴⁹.

Після війни Сумська область складалась з 31 району: Білопільського, Буринського, Великописарівського, Глинського, Глухівського, Грунського, Дубов'язівського, Зноб-Новгородського, Конотопського, Краснопільського, Кролевецького, Лебединського, Липоводолинського, Миропільського, Недригайлівського, Охтирського, Путивльського, Роменського, Середино-Будського, Синівського, Смілівського, Сумського, Талалаївського*, Тростянецького, Улянівського, Хотінського, Червоного, Шалигинського, Шосткинського, Штепівського, Ямпільського⁵⁰.

Указом Президії Верховної Ради УРСР від 7 червня 1957 р. «Про укрупнення деяких районів Сумської області» були ліквідовані: Дубов'язівський район з передачею Дубов'язівської селищної, В'язівської, Гружчанської, Дубинської, Землянської, Салтиківської, Сем'янівської, Тернівської, Шевченківської сільрад до Конотопського району та Жовтневої, Карабутівської, Кошарівської, Красненської, Михайло-Ганнівської, Шпотівської, Юр'ївської сільрад до Смілівського району; Миропільський район з передачею Запільської, Малорибицької, Миропільської, Осоївської, Пенянської, Сіннівської, Студеноцької, Тур'янської сільрад до Краснопільського району та Басівської, Біловодської, Водолагівської, Могрицької, Юнаківської сільрад до Хотінського району; Штепівський район з передачею Василівської, Голубівської, Гринцівської, Катеринівської, Майдаківської, Павленківської, Печищанської, Сіробинської, Штепівської сільрад до Лебединського району та Верхосулської, Луциківської, Марківської сільрад до Улянівського району; Синівський район з передачею сільрад до Липоводолинського району. До Сумського району з Краснопільського передані Низівська селищна, Бездрицька, Великобобрицька, В. Сироватська, Гребениківська, Н. Сироватська сільські ради⁵¹.

Указом Президії Верховної Ради УРСР від 11 березня 1959 р. «Про зміни в адміністративно-територіальному поділі Сумської області» ліквідовані: Глинський район з передачею території до Роменського району, Грунський район з передачею сільрад до Охтирського та Тростянецького районів, Шалигинський район з передачею сільрад до Глухівського та Путивльського районів⁵².

Указом Президії Верховної Ради УРСР від 1 червня 1960 р. було ліквідовано Смілівський район з передачею сільрад до Роменського, Буринського, Недригайлівського, Конотопського районів⁵³.

За указом Президії Верховної Ради УРСР від 30 грудня 1962 р. «Про укрупнення сільських районів Української РСР» на території Сумської області залишилось 10 районів: Білопільський, Буринський, Глухівський, Конотопський, Кролевецький, Лебединський, Охтирський, Роменський, Середино-Будський, Сумський. Інші ввійшли до їх складу: Великописарівський –

* За сучасним адміністративно-територіальним поділом знаходиться за межами Сумської області.

до Охтирського, Зноб-Новгородський – до Середино-Будського, Красно-пільський – до Сумського, Липоводолинський – до Лебединського та Роменського, Недригайлівський – до Лебединського та Роменського, Путивльський – до Буринського, Талалаївський – до Роменського, Тростянецький – до Охтирського, Улянівський – до Білопільського, Хотінський – до Сумського, Червоний – до Глухівського, Шосткинський – до Кролевецького, Ямпільський – до Середино-Будського⁵⁴.

Указом Президії Верховної Ради УРСР від 4 січня 1965 р. “Про внесення змін в адміністративному районуванні УРСР” по Сумській області були відновлені райони: Краснопільський, Липоводолинський, Недригайлівський, Путивльський, Тростянецький, Шосткинський. Талалаївський район було передано до складу Сріблянського району Чернігівської області⁵⁵.

Указом Президії Верховної Ради УРСР від 8 грудня 1966 р. “Про утворення нових районів Української РСР” в Сумській області створено райони: Великописарівський та Ямпільський⁵⁶. Районів стало 18: Білопільський, Буринський, Великописарівський, Глухівський, Конотопський, Краснопільський, Кролевецький, Лебединський, Липоводолинський, Недригайлівський, Охтирський, Путивльський, Роменський, Середино-Будський, Сумський, Тростянецький, Шосткинський, Ямпільський.

Протягом 1966–1991 рр. змін на рівні районів не відбувалось.

VII. Сумська область в період нацистської окупації (вересень 1941 – вересень 1943 рр.)

Передбачалось поділити Україну на генералбецирки (генеральні округи), а ці в свою чергу – на гебіти (округи). Сумська область була віднесена до генеральної округи Чернігів. Сумщину передбачалось поділити на 8 гебітів з центрами: 1 – Шостка, 2 – Глухів, 3 – Конотоп, 4 – Ворожба, 5 – Суми, 6 – Ромни, 7 – Лебедин, 8 – Охтирка. Але Чернігівська генералбецирка не була створена і підлягала військовому командуванню⁵⁷.

VIII. Сумська область в незалежній Україні

На позачерговій сесії Верховної Ради України 12-го скликання 24 серпня 1991 р. прийнято постанову та затверджено акт “Проголошення незалежності України”, якими створилася самостійна держава – Україна. Конституція України, прийнята на 5-й сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. підтвердила суверенність і незалежність держави, проголосила Україну республікою, закріпила адміністративно-територіальний устрій держави: області, райони, міста, райони в містах, селища і села.

За станом на 1 січня 2001 р. в Сумській області нараховується: районів – 18, міст обласного підпорядкування – 7, міст районного підпорядкування – 8, районів у містах – 2, селищ міського типу – 20. Всього населених пунктів – 1533, у тому числі: міських – 35, сільських – 1498⁵⁸.

Примітки

¹ Літопис руський / Пер. з давньоруської Л. Є. Махновця; Відп. ред. О. В. Мишанич. – К., 1989. – С. 13, 40, 41, 67, 86, 87, 98, 99, 112, 146, 543, 546, 547, 551, 553, 567, 577; *Моця О. П.* Київська Русь: результати та перспективи досліджень // Український історичний журнал. – 1996. – № 4. – С. 41–49; *Звагельський В. Б.* Літописні міста Сумщини. – Суми, 1994. – С. 8, 15, 24, 36, 42.

² Хроника Литовская и Жмойтская // Полное собрание русских летописей. – М., 1975. – Т. 32. – С. 99–101, 114; Русіна О. В. Українські землі у московській зовнішній та внутрішній політиці кінця XV – початку XVII ст. // Український історичний журнал. – 1996. – № 4. – С. 63–65; Россия. Полное географическое описание нашего отечества / Под ред. В. П. Семенова. – СПб., 1903. – Т. 7. Малороссия. – С. 334, 362, 462; *Филарет (Гумилевский)*. Историко-статистическое описание Харьковской епархии. – М., 1857. – Отд. 3. – С. 11, 153, 281, 282, 441, 497, 507, 539, 577; *Слюсарский А. Г.* Социально-экономическое развитие Слобожанщины XVII–XVIII вв. – Х., 1964. – С. 3–4, 10–14; *Багалій Д. І.* Історія Слобідської України. – Х., 1990. – С. 20, 29, 33, 94, 99; Памятная книжка Курской губернии на 1894 г. – Курск, 1894. – Отд. 3. – С. 212, 213.

³ *Грушевський М.* Переяславська умова України з Москвою 1654 р.: Статті і тексти. – К., 1917. – С. 18, 30; *Полонська-Василенко Н.* Історія України: У 2-х т. – К., 1993. – Т. 2. – С. 19, 20, 24, 27–29; *Павленко Ю.* Суспільно-політичний розвиток України в загальноісторичному контексті / Науковий збірник Українського вільного університету: Матеріали конференції “Народ, нація, держава: українське питання у європейському вимірі”. (Львів. Травень 1990). – Т. 17. – Мюнхен–Львів, 1995. – С. 34–39; *Дашкевич Я.* Гетьманська Україна: Полки. Полковники. Сотні. Лівобережжя // Пам’ятки України. – 1990. – № 2. – С. 11–13. – № 3. – С. 18–20; *Козацька держава Богдана Хмельницького. 1648–1657 рр.: Мапа // Україна. Оглядова мапа / Відп. ред. Ю. Лоза. – К., 1994. – Пояснювальний текст. – С. 5–9.*

⁴ Полное собрание законов Российской империи. – Т. IV. – № 2218, Т. V. – № 3294, Т. VIII. – № 5333, Т. XVI. – № 12293.

⁵ *Дашкевич Я.* Гетьманська Україна: Полки. Полковники. Сотні. Лівобережжя // Пам’ятки України. – 1990. – № 2. – С. 11–13. – № 3. – С. 18–20; Політична автономія українських земель у другій половині XVII – XVIII ст.: Мапа. – Пояснювальний текст. – С. 10–11; *Лазаревский А. М.* Описание старой Малороссии. – Т. 1. – Полк Стародубский. – К., 1880. – С. 13, 226, 470; Т. 2. – Полк Нежинский. – К., 1893. – С. 183, 324, 339, 362, 415, 428, 499, 504; Т. 3. – Полк Прилуцкий. – К., 1902. – С. 269, 292; Генеральный опис Лівобережної України 1765–1769 рр. – К., 1959. – С. 14, 15, 29, 30, 32, 39, 40, 42, 44, 89, 97.

⁶ *Багалій Д. І.* Історія Слобідської України. – Харків, 1990. – С. 25, 40, 68; *Слюсарский А. Г.* Социально-экономическое развитие Слобожанщины XVII–XVIII. – Харьков, 1964. – С. 112–114; *Филарет (Гумилевский)*. Историко-статистическое описание Харьковской епархии. – Отд. 3. – С. 153–154, 395, 396, 426, 487.

⁷ Полное собрание законов Российской империи. – Т. XVI. – № 12293, Т. XX. – № 14392, 14880, 14887, 14984; ДАСО, ф. Р-2362, оп. 1, спр. 65, 66; Відомість, з яких саме міст і повітів Харківське намісництво сформоване та скільки було в ньому осіб на 1779 р. // Описи Харківського намісництва кінця XVIII ст.: Описово-статистичні джерела / Упоряд. В. О. Пірко, О. І. Гуржій; Редкол. П. С. Сохань (відп. ред.) та ін. – К., 1991. – С. 59, 149, 150, 157, 158, 160, 161, 168.

⁸ Российское законодательство X–XX вв. В 9-и т. – М., 1987. – Т. 5. Законодательство периода расцвета абсолютизма. – С. 167–170, 295–296.

⁹ Полное собрание законов Российской империи. – Т. XX. – № 15004; Відомість, з яких саме міст і повітів Харківське намісництво сформоване... – К., 1991. – С. 148–150, 152–162, 167–168.

¹⁰ Государственный архив Курской области: Путеводитель / Под ред. Ф. И. Лаппо, П. П. Пятаковского. – Курск, 1958. – С. 647.

¹¹ Полное собрание законов Российской империи. – Т. XXI. – Ст. 15299; *Шафонский А.* Топографическое описание Черниговского наместничества. – К., 1851. – Ч. 3. – С. 129, 140; Черниговская земская неделя. – 1915. – № 5. – С. 15.

¹² Полное собрание законов Российской империи. – Т. XXII. – Ст. 16987.

¹³ Полное собрание законов Российской империи. – Т. XXIV. – Ст. 17594; Список наявних у Малоросійській губернії селищ, із зазначенням, в яких вони містяться повітах і скільки в кожному душ чоловічої статі, що сплачують податки 1799–1801 рр. // *Описи Лівобережної України кінця XVIII – початку XIX ст.: Описово-статистичні джерела / Упоряд. Т. Б. Ананьева; Редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.) та ін.* – К., 1997. – С. 139–141, 149–153, 157–162, 181–184.

¹⁴ Полное собрание законов Российской империи. – Т. XXIV. – Ст. 17634; Россия. Полное географическое описание нашего отечества. – Т. 7. Малороссия. – С. 323, 332, 333, 432; *Описи Лівобережної України кінця XVIII – початку XIX ст.* – С. 8, 10; Ведомость учиненная при расположении Курской губернии на 10 уездов по Высочайшему штату, состоявшемуся в 31 день декабря 1796 г., какие селения составляют должны Путивльскую округу. Списки селений, вошедших в состав новообразованных 10 уездов Курской губернии. 1797 – 1799. – Держархів Сумської області, ф. 184, оп. 1, спр. 368, арк. 182–185, 192–193.

¹⁵ Полное собрание законов Российской империи. – Т. XXVII. – Ст. 20162, Ст. 20684.

¹⁶ Держархів Сумської області, ф. 487, оп. 1, спр. 25, арк. 14.

¹⁷ Список селений и общин в 13 уездах Курской губернии на 1886 г. // *Курская губерния. Труды местных комитетов о нуждах сельскохозяйственной промышленности.* – СПб., 1903. – Т. XIX. – С. 217–277; *Список населенных мест Полтавской губернии.* Издан Полтавским губернским по крестьянским делам присутствием. – Полтава, 1887. – С. 66–450; *Харьковский календарь и памятная книжка на 1885 г.* – Харьков, 1884. – С. 131–134; Черниговский областной государственный архив и его филиалы в городах Нежине и Прилуках: Путеводитель / Под ред. П. Я. Кудряшова, И. А. Плетнева, С. Т. Правдивцева. – Киев – Чернигов, 1963. – С. 382–383.

¹⁸ Держархів Сумської області. – Листівки. – № 2673. – С. 32, № 2672. – С. 5, 29, 48; *Кульчицький С. В.* Центральна Рада. Утворення УНР // *Український історичний журнал.* – 1992. – № 5. – С. 86, 87. – № 6. – С. 74; *Винниченко В.* Відродження нації. – Київ – Відень, 1920. – Т. 1. – С. 315–320. – Т. 2. – С. 37, 165–171. – Т. 3. – С. 103–104; *Вісник Ради Народних Міністрів УНР.* – Ч. 9. – 1918. – 15 берез.; *Державний вісник.* – Ч. 43. – 1918. – 3 верес.; *Гражданская война на Украине. 1918–1920: Сб. документов и материалов.* – К., 1967. – Т. 1. – Кн. 1. – С. 136, 344; *Собрание узаконений и распоряжений рабоче-крестьянского правительства России.* – 1918. – № 21. – Ст. 318; Держархів Сумської області, ф. Р-4130, оп. 1, спр. 4, арк. 33, 35; *Собрание узаконений и распоряжений рабоче-крестьянского правительства Украины.* – 1919. – № 1. – Ст. 1.

¹⁹ *Собрание узаконений и распоряжений рабоче-крестьянского правительства Украины.* – 1919. – № 12. – Ст. 15; *Босчко В. Д., Ганжа О. І., Захарчук Б. І.* Кордони України: Історія та проблеми формування (1917–1940 рр.) // *Український історичний журнал.* – 1992. – № 1. – С. 66, 67.

²⁰ Держархів Сумської області, ф. Р-4130, оп. 1, спр. 4, арк. 53.

²¹ Государственный архив Курской области. – С. 651–652.

²² ЦДАВО, ф. 1, оп. 2, спр. 428, арк. 3, 5, 6; Держархів Сумської області, ф. Р-1716, оп. 1, спр. 2, арк. 490.

²³ Держархів Сумської області, ф. Р-4644, оп. 1, спр. 2, арк. 46, ф. Р-4635, оп. 1, спр. 8, арк. 202.

²⁴ *Сборник постановлений и распоряжений рабоче-крестьянского правительства СССР.* – 1923. – № 1. – Ст. 2.

²⁵ *Збірник узаконень та розпоряджень робітничо-селянського уряду України.* – 1923. – № 18 – 19. – Ст. 312–314.

- ²⁶ Держархів Сумської області, ф. Р-5698, оп. 1, спр. 21, арк. 9, 12, 27, 131, спр. 47, спр. 60, арк. 7, спр. 674, арк. 36; Збірник узаконень та розпоряджень робітничо-селянського уряду України. – 1925. – № 12. – Ст. 92.
- ²⁷ Держархів Сумської області, ф. Р-32, оп. 1, спр. 6, арк. 21, спр. 28, арк. 108, спр. 72, арк. 50; ДАХО, ф. Р-203, оп. 1, спр. 100, арк. 1; Збірник узаконень та розпоряджень робітничо-селянського уряду України. – 1925. – № 2. – Ст. 8.
- ²⁸ Збірник узаконень та розпоряджень робітничо-селянського уряду України. – 1924. – № 51. – Ст. 313.
- ²⁹ Собрание узаконений и распоряжений рабоче-крестьянского правительства РСФСР. – 1923. – Ст. 397. – 1924. – № 46. – Ст. 440. – 1925. – № 56. – Ст. 429.
- ³⁰ Збірник узаконень та розпоряджень робітничо-селянського уряду України. – 1925. – № 29–30. – Ст. 233, 234, 239. – № 66. – Ст. 371.
- ³¹ Адміністративно-територіальний поділ УСРР. За даними на 1 жовтня 1925 р. – Харків, 1925. – С. 32, 38, 46, 61, 64.
- ³² Собрание законов и распоряжений рабоче-крестьянского правительства СССР. – 1926. – № 4. – Ст. 26; Держархів Сумської області, ф. Р-1685, оп. 1, спр. 6, арк. 6–8, ф. Р-4653, оп. 1, спр. 652, арк. 173, спр. 893, арк. 19.
- ³³ Збірник узаконень та розпоряджень робітничо-селянського уряду України. – 1926. – № 61. – Ст. 400.
- ³⁴ Держархів Сумської області, ф. Р-4653, оп. 1, спр. 1608, арк. 39, 104, 111.
- ³⁵ Держархів Сумської області, ф. Р-2308, оп. 1, спр. 100, арк. 18.
- ³⁶ Держархів Сумської області, ф. Р-4653, оп. 1, спр. 1619, арк. 2, 312.
- ³⁷ Держархів Сумської області, ф. Р-32, оп. 1, спр. 398, арк. 12, 13.
- ³⁸ Збірник узаконень та розпоряджень робітничо-селянського уряду України. – 1930. – № 14. – Ст. 141.
- ³⁹ Собрание узаконений и распоряжений рабоче-крестьянского правительства Украины. – 1930. – № 23. – Ст. 225.
- ⁴⁰ Собрание узаконений и распоряжений рабоче-крестьянского правительства Украины. – 1931. – № 3. – Ст. 33.
- ⁴¹ Зібрання постанов робітничо-селянського уряду України. – 1932. – № 5. – Ст. 28.
- ⁴² Собрание узаконений и распоряжений рабоче-крестьянского правительства Украины. – 1932. – № 28. – Ст. 170.
- ⁴³ Збірник узаконень та розпоряджень робітничо-селянського уряду України. – 1935. – № 3. – Ст. 12. – № 4. – Ст. 21. – № 5. – Ст. 25.
- ⁴⁴ Збірник узаконень та розпоряджень робітничо-селянського уряду України. – 1935. – № 24. – Ст. 142.
- ⁴⁵ Збірник узаконень та розпоряджень робітничо-селянського уряду України. – 1936. – № 9. – Ст. 39.
- ⁴⁶ Собрание законов и распоряжений рабоче-крестьянского правительства СССР. – 1937. – № 63. – Ст. 275.
- ⁴⁷ Держархів Харківської області, ф. Р-3858, оп. 2, спр. 46, арк. 16.
- ⁴⁸ Ведомости Верховного Совета СССР. – 1939. – № 1.
- ⁴⁹ Більшовицька зброя. – 1944. – 23 серпня.
- ⁵⁰ Українська РСР. Адміністративно-територіальний поділ. – К., 1947. – С. 520.
- ⁵¹ Держархів Сумської області, ф. Р-2196, оп. 9, спр. 1375, арк. 54–55.
- ⁵² Держархів Сумської області, ф. Р-2196, оп. 8, спр. 53, арк. 23.
- ⁵³ Ведомости Верховного Совета УССР. – 1960. – № 20. – Ст. 265.
- ⁵⁴ Відомості Верховної Ради УРСР. – 1963. – № 2. – Ст. 35. – № 21. – Ст. 549.
- ⁵⁵ Відомості Верховної Ради УРСР. – 1965. – № 3. – Ст. 64.
- ⁵⁶ Відомості Верховної Ради УРСР. – 1966. – № 48. – Ст. 293.
- ⁵⁷ Органи управления на Украине // Путивлянин. – 1942. – 25 ноября; ДАСО, ф. Р-2171, оп. 1, спр. 2, арк. 126, спр. 4, арк. 91.

⁵⁸ Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 38. – Ст. 502; Конституція України. – К., 1996. – Ст. 1, 5, 133; Довідник адміністративно-територіального поділу Сумської області станом на 1 січня 1993 р. – Суми, 1993; Архів облстатуправління за 1994–2001 рр.

**НАУКОВО-
ДОВІДКОВИЙ
АПАРАТ**

СПИСОК НЕАНОТОВАНИХ ФОНДІВ

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
-----------------------------------	------------------------------	------------------------------------	---------------------------

I. Фонди установ, організацій та підприємств до 1917 р.

	Місцеві органи державного управління		
Ф-709	Сумська полкова канцелярія	1	1754
Ф-710	Миропільська воєводська канцелярія	4	1734–1756
2 фонди	Мирові посередники	2	1861–1873
	Органи поліції		
3 фонди	Повітові справники	6	1868–1911
Ф-680	Глухівська в'язниця	1	1837
Ф-1107	Роменський дім арешту	2	1913–1914
Ф-1160	Помічник начальника Полтавського губернського жандармського управління у Роменському, Гадяцькому, Миргородському, Зінківському повітах	1	1906–1907
	Органи суду та прокуратури		
Ф-790	Слідчий, командирований сенатором Горголі в справах цивільних чиновників, Лебединського повіту	4	1829
Ф-521	Сумський окружний суд	4	1908–1918
9 фондів	З'їзди мирових суддів судово-мирових округів	4079	1869–1918
27 фондів	Мирові судді	649	1868–1919
12 фондів	Судові слідчі окружних судів	618	1868–1918
4 фонди	Повітові члени окружних судів	889	1890–1913
8 фондів	Судові пристави окружних судів	1064	1878–1917
5 фондів	Судові пристави при з'їздах мирових суддів	27	1873–1918
4 фонди	Нижні розправи	6	1781–1793
3 фонди	Міські судді	418	1890–1913
Ф-600	Кролевецький маршальсько-комісарський суд	1	1824–1829
6 фондів	Судові слідчі	25	1861–1877

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
4 фонди 21 фонд	Повітові стряпчі Нотаріуси	75 2857	1780–1863 1825–1917
Військово-адміністративні установи			
2 фонди	Управління повітових військових начальників	3	1916–1917
Ф-468	Управління начальника Сумської команди видужуючих воїнів	1	1915–1917
Ф-470	Глухівське відділення кінського запасу	4	1916
Ф-1169	Завідуючий Роменською майстернею ремонту (Південно-Західний фронт)	5	1914–1918
Органи міського, земського та станового самоврядування			
Ф-799	Середино-Будська посадська ратуша	23	1784–1848
Ф-613	Глухівський міщанський староста	1	1881
Ф-466	Миропільське міське управління	4	1905–1906
Ф-825	Конотопська реміснича управа	3	1895–1898
Ф-1019	Роменська реміснича управа	10	1869–1900
Установи сільського управління			
22 фонди	Волосні суди	308	1881–1917
2 фонди	Сільські розправи	7	1843–1856
Ф-794	Павленківська хутірська громада	8	1854–1873
Ф-740	Дернівський виборний староста	14	1789–1791
Ф-781	Пожнянський виборний староста	1	1787–1791
Ф-827	Мирова громада Путивльського повіту	10	1858–1872
Ф-1135	Верхній сільський суд 2-ї ділянки Роменської мирової округи	55	1914–1915
Фінансові та митні установи, банки. Органи статистичного обліку			
Ф-1082	Роменське відділення Азовсько-Донського банку	3	1914–1915
Ф-712	Сумське відділення Московського промислового банку	1	1918
Ф-1108	Наглядач 5-го округу акцизного управління м. Лохвиця	1	1908–1918
Ф-464	Наглядач акцизних зборів 3-го округу Харківської губернії	1	1899–1913
	Наглядач 4-го округу акцизного управління Харківської губернії	5	1873–1890

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
Ф-375	Повітові розкладові присутствія	3	1900–1912
2 фонди	Повітові шинкові відкупи	16	1851
3 фонди	Ощадні каси	172	1885–1924
4 фонди	Повітові переписні комісії	20	1896–1897
5 фондів	Конотопська повітова ревізська комісія	4	1850
Ф-711	Роменське квартирне податкове	2	1896, 1905
Ф-1091	присутствіє		
	Уповноважений Харківського окружного	2	1913–1920
Ф-391	страхового товариства		
	Органи землевпорядкування, державного майна, шляхів сполучення, будівництва		
	Повітові межові комісії	219	1772–1918
5 фондів	Повітові землеміри	35	1807–1883
3 фонди	Роменська повітова шляхова комісія	4	1849–1852, 1858
Ф-1110			
	Повітові межові архіви	731	1774–1914
4 фонди	Уповноважені від управління	80	1840–1867
3 фонди	державного майна по розмежуванню земель Сумського, Лебединського, Охтирського, Богодухівського повітів		
	Роменський тимчасовий будівельний та господарчий комітет по обладнанню кам'яного гостинного двору в м. Ромни при Полтавській губернській будівельній комісії	7	1863–1895
Ф-1090			
	Промислові та сільськогосподарські підприємства, організації, об'єднання		
	Цукрові заводи	664	1866–1919
29 фондів	Маєтки	168	1882–1918
13 фондів	Економії	62	1864–1917
24 фонди	Контори	6	1872–1918
7 фондів	Лісництва	32	1899–1917
3 фонди	Сільськогосподарські товариства	120	1874–1917
6 фондів	Акціонерне товариство Білгород-Сумської залізниці	1	1899–1900
Ф-674			
	Лебединська міська електростанція	1	1915
Ф-508	Товариство парового млина Кононенка	2	1901–1903
Ф-510	та Пивоварова		
	Сумське товариство споживачів при	1	1913–1917
Ф-383	Сумському машинобудівному заводі		

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
Ф-1058	Роменське товариство на паях Георгіївського пивоваренного, чавуно- ливарного та механічного заводів	1	1913–1920
Ф-994	Роменський ярмарковий комітет	139	1813–1884
Ф-959	Роменська тютюнова фабрика торгового будинку М. І. Римаренка	16	1895–1917
Ф-671	Михайлівський – Шосткинський пороховий завод	6	1898
Установи охорони здоров'я			
Ф-460	Лебединська земська лікарня	3	1862–1882
Органи народної освіти, навчальні заклади			
Ф-495	Інспектор народних училищ Лебединського повіту	2	1862–1916
Ф-952	Комісія по народній освіті Конотопського місцевого комітету	1	1902
Ф-727	Охтирське повітове училище	2	1834–1839
Ф-1080	Роменське реальне училище	3	1903–1920
Ф-1132	Перекопівське міністерське 2-класне училище	3	1872–1917
Ф-1168	Роменське 3-класне міське училище	1	1877
Ф-504	Лебединське ремісниче училище	3	1881–1891
Ф-395	Олексіївське земське училище	1	1914
Ф-646	Будківське народне училище	1	1894–1895
Ф-1162	Роменський приватний єврейський навчальний заклад Г. і І. Лесник	2	1914–1919
Ф-1167	Роменське дворянське училище	1	1877
Ф-1197	Жіноче училище при Сумському дитячому притулку ім. Н. М. Харитоненко	1	1914
Ф-553	Лебединський пансіон благородних дівиць	1	1830–1859
Громадські та благодійні заклади			
Ф-359	Лебединський земський госпіталь Всеросійської спілки допомоги хворим та пораненим воїнам	4	1914–1917
Ф-524	Лебединське повітове кураторство по підкуванню за сім'ями тих, хто призваний до армії	1	1915–1916

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
Ф-396	Лебединське міське кураторство	4	1914–1918
Ф-377	Лазарет Лебединського міського комітету Товариства Червоного Хреста	1	1892–1917
Ф-1183	Охтирське біблейське допоміжне співтовариство	6	1817–1826
Ф-1104	Роменський повітовий громадський комітет	2	1917
Ф-992	Роменський госпіталь Товариства Червоного Хреста	2	1877
Ф-995	Роменська богадільня	502	1826–1909
Ф-1083	Роменський повітовий комітет	2	1917
Ф-1092	Всеросійської спілки міст допомоги хворим та пораненим воїнам	1	1896
Ф-1159	Роменські збори чиновників та комерсантів	1	1917–1918
Ф-1165	Роменське братство християнського милосердя в пам'ять святителя Іосифа	1	1915–1916
Ф-1166	Роменський єврейський комітет допомоги жертвам війни	2	1858, 1860–1862
Ф-1164	Роменське єврейське міщанське товариство	1	1905–1919
Ф-5	Товариство взаємодопомоги прикажчиків-євреїв в м. Ромнах	1	1916–1918
	Сумський міський комітет Російського товариства Червоного Хреста		
	Релігійні установи		
17 фондів	Благочинні	74	1780–1921
Ф-1181	Охтирське відділення Харківської єпархіальної училищної ради	6	1885–1906
Ф-826	Кролевецьке відділення Чернігівської єпархіальної училищної ради	50	1878–1918
Ф-1106	Роменське духовне училище	7	1878–1917
Ф-626	Глухівський Петропавлівський монастир	12	1758–1842, 1920
Ф-454	Глинська пастинь	4	1899–1922
Ф-418	Молчанська Софронієва пастинь	2	1831–1885
237 фондів	Церкви	5736	1710–1927
Ф-838	Кролевецький раввін	55	1851–1875
Ф-1047	Роменський раввін	425	1836–1918
Ф-1163	Правління Роменських єврейських молитовних шкіл №№ 1, 2, 4, 5, 8	7	1856–1895

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
	Особові фонди		
Ф-482	Бухаріна Є. Ф., поміщиця	3	1783–1823
Ф-479	Гамалій В. П., поміщиця	2	1766–1891
Ф-496	Іваненко О. А., поміщик	11	1781–1862
Ф-543	Калугін Ф. Г., купець 2-ї гільдії	2	1789–1889
Ф-570	Ковалевський М. С., поміщик	1	1843–1894
Ф-511	Красовський М. І., поміщик	1	1729–1853
Ф-575	Красовський І. Т., поміщик	2	1768–1796
Ф-480	Лісовицький О. С., поміщик	1	1858
Ф-481	Полуботок М. М., поміщиця	2	1750–1815
Ф-483	Райкович Д. С., поміщик	1	1801–1859
Ф-490	Романов С. Д., поміщик	23	1782–1864
Ф-473	Романов Ф. С., поміщик	12	1832–1872
Ф-578	Сластіон Ф. В., дворянин	1	1827–1835
Ф-564	Черкасов І. О., поміщик	2	1799–1806

II. Фонди періоду Тимчасового уряду, УНР, Української Держави, УСРР

P-3282	Глухівський повітовий комісар Тимчасового уряду	1	1916–1917
P-1811	Шосткинський місцевий виконавчий комітет	2	1917–1918
P-2565	Путивльське повітове управління Курської губернії	26	1918–1920
P-5998	Управа Роменської повітової народної Ради	5	1917–1918
P-2616	Буймерівська волосна земська управа	1	1914–1919
P-4075	Синівська волосна народна управа	1	1918
P-1549	Тернівське волосне правління	1	1918
P-1577	Шосткинська селищна управа	2	1918–1919
P-2327	Верхньосироватський волосний громадський комітет	1	1917
P-5925	Роменський повітовий староста	1	1918
P-4128	Військова рада Середино-Будського бойового району	5	1918
Ф-1026	Роменська повітова народна міліція	7	1916–1917
P-2351	Управління Путивльського повітового військового начальника	2	1918
P-2338	Управління Сумського повітового військового начальника	1	1918
P-4981	Управління Конотопського повітового військового начальника	10	1917–1918
P-3280	Конотопський повітовий комендант	1	1918

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
-----------------------------------	------------------------------	------------------------------------	---------------------------

III. Фонди установ, організацій і підприємств радянської доби та незалежної України

Місцеві органи державної влади та управління			
616 фондів	Виконавчі комітети сільських рад народних депутатів	150221	1919–1986
2 фонди	Комісії у справах колишніх червоних партизан і червоноармійців	19	1923–1931
10 фондів	окружні	1086	1925–1938
P-4838	районні	39	1920–1921
	Кролевецька повітова комісія по боротьбі з неповнолітніми злочинцями		
2 фонди	Комісії допомоги дітям	83	1923–1929, 1936–1938
P-5805	Роменська окружна комісія у справах нацменшин	19	1924–1929
P-1034	Сумська повітова комісія по відокремленню церкви від держави	30	1920–1923
P-2191	Обласна надзвичайна комісія по встановленню злочинів німецько-фашистських загарбників і нанесених ними збитків громадянам, колгоспам, громадським організаціям, державним установам і підприємствам	217	1941–1944
4 фонди	Виборчі комісії по виборах депутатів до Верховної Ради СРСР, УРСР, України, до місцевих рад	3973	1945–1967, 1997–1998
P-7698	Сумська обласна комісія з Всеукраїнського референдуму	6	2000
4 фонди	Відділи ЗАГС	480	1919–1926
P-6776	Перший винищувальний загін незаможних селян Харківщини	1	1921
Військово-адміністративні установи			
P-3333	Сумський обласний військовий комісаріат	316	1943–1978
3 фонди	Районні військові комісаріати	40	1931–1935
3 фонди	Повітові комісії по боротьбі з дезертирством	45	1919–1921

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
P-6369	Роменська районна комісія по ліквідації установ воєнного часу	3	1918
P-5760	Роменська повітова колегія у справах полонених і біженців	1	1919
P-2600	Конотопський комітет оборони	7	1919
P-3149	Кролевецька рота частин особливого призначення	1	1921–1922
P-1240	Роменський батальйон частин особливого призначення	178	1919–1924
P-1243	Командир 2-го взводу Сумського окремого батальйону частин особливого призначення	4	1923
P-6318	Контора завідуючого військовими сільськими господарствами в Роменському повіті	9	1922–1924
P-6338	Революційний загін Роменської міськради	1	1919
P-1535	Сумський 2-й батальйон трудармії	1	1921
P-4915	Начальник гарнізону м. Глухова	1	1921
P-4816	Управління коменданта Конотопської 4-ї воєнно-трудова дільниці лісної промисловості	4	1921–1922
P-2589	Наглядач військових споруд м. Конотопа при управлінні виконавця робіт воєнно- інженерного відомства на Чернігівщині	15	1922
	Органи робітничо-селянської інспекції, державного та партійного контролю		
P-1646	РСІ при Шосткинському пороховому заводі	21	1920–1926
P-3002	Путивльська повітова комісія сприяння РСІ	1	1923
P-3003	Миколаївська волосна група сприяння РСІ	1	1923
P-3294	Сумська міська контрольна комісія РСІ	17	1923–1933
17 фондів	Районні комітети народного контролю	8588	1963–1992
6 фондів	Міські і районні в містах комітети народного контролю	2314	1962–1992
P-5418	Комітет партійно-державного контролю Дружбинської продзони	48	1963–1964

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
	Органи юстиції, суду, прокуратури, охорони державної та громадської безпеки		
24 фонди	Народні слідчі	371	1919–1936
4 фонди	Камери народних слідчих, судів	1276	1920–1937
52 фонди	Народні суди повітів по дільницях	8322	1917–1930
51 фонд	Народні суди округів по дільницях	21 791	1919–1933
24 фонди	Районні суди по дільницях	22 941	1928–1954
3 фонди	Міські суди	1 769	1932–1939, 1943–1947
4 фонди	Сільські суди	104	1920–1936
	Сесії народних судів:		
6 фондів	повітові продовольчі	364	1922–1924
5 фондів	особливі	1 068	1919–1923
P-1671	Путивльське повітове бюро нарад народних суддів	24	1919–1921
P-3032	Виїзна сесія Курського губернського ревтрибуналу по Путивльському повіту	8	1921–1922
2 фонди	Окружні сесії губернських судів	447	1921–1928
4 фонди	Трудові сесії окружних судів	897	1923–1930
P-5989	Роменська судова сесія з квартирно-житлових питань	180	1923
5 фондів	Ради народних суддів	705	1918–1924
8 фондів	Судові виконавці	373	1925–1939
P-6166	Уповноважений Полтавського губернського суду по Роменському округу	2	1923–1925
P-5019	Конотопський районний революційний трибунал	3	1920–1921
7 фондів	Прокуратури	915	1919–1951
P-5795	Помічник Полтавського губернського прокурора по Роменському повіту	187	1919–1923
P-3337	Державний арбітраж при виконкомі Сумської обласної ради народних депутатів	89	1944–1982
6 фондів	Колегії адвокатів	704	1922–1975
3 фонди	Юридичні консультації	45	1926–1933, 1943–1947
11 фондів	Нотаріальні контори	1 582	1919–1953
38 фондів	Судово-земельні комісії	14 821	1919–1930
3 фонди	Повітові надзвичайні комісії по боротьбі з контрреволюцією	53	1918–1919

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
9 фондів	Управління робітничо-селянської міліції в повітах	27	1919–1922
8 фондів	Залізнична міліція	99	1918–1921, 1925–1934
P-1638	Шосткинська повітова продовольча міліція	7	1921–1922
P-1608	17-й окремий батальйон Конотопської міської продовольчої міліції	46	1921–1922
P-3144	Сумське кущове управління коменданта по охороні цукрової промисловості	47	1920–1922
14 фондів	Управління коменданта по охороні цукрових заводів	186	1921–1928
P-3326	Путивльське конвойне відділення Курської губернської конвойної команди військ ДПУ	1	1924
3 фонди	Окружні бюро примусових робіт	91	1924–1930
2 фонди	Будинки примусових робіт	901	1920–1924
P-1625	Кролевецька повітова в'язниця	22	1918–1919
P-3308	Путивльський виправний трудовий будинок	1	1922
P-5001	Конотопський дитячий приймальник- розподільник	58	1944–1955
P-6523	Пожежна інспекція Смілівського району	31	1951–1960
P-2815	Лічильні комісії по виборах народних судів по Сумській області	459	1948–1965
Органи планування і статистики			
P-2687	Уповноважений державної планової комісії Ради Міністрів СРСР по Сумській області	50	1944–1949
22 фонди	Районні планові комісії	3277	1927–1987
6 фондів	Міські планові комісії	783	1943–1987
32 фонди	Районні і міські інспектори статистики, інформаційно-обчислювальні станції	15 958	1928–1988
Фінансові установи. Банки			
19 фондів	Відділення банків	996	1924–1955
P-3337	Сумський держарбітраж	89	1944–1982
15 фондів	Фінансові інспектори	452	1922–1936
P-4212	Контрольно-ревізійне управління Сумської області	180	1945–1984
2 фонди	Податкові присутствія	6	1917–1919
P-6197	Роменське податкове бюро	1	1922

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
P-4043	Костянтинівська сільська податкова комісія	1	1922–1923
P-1713	Сумське акцизне управління	4	1918–1920
P-3502	Сумське обласне управління державних ощадкас	441	1939–1981
9 фондів	Ощадкаси	142	1918–1950
4 фонди	Товариства взаємного кредиту	127	1915–1930
P-4701	Конотопське окружне кредитно-кооперативне товариство	14	1927–1930
2 фонди	Ощадно-позичкові товариства	17	1923–1929
P-5656	Роменська спілка кредитних і ощадно-позичкових товариств	102	1916–1920
P-2626	Лебединська повітова спілка установ легкого кредиту	1	1920
2 фонди	Робочі каси кооперативного кредиту	29	1924–1925
P-3501	Управління держстраху по Сумській області	401	1944–1975
P-6192	Роменське повітове агентство держстраху	15	1922–1924
5 фондів	Окружні контори держстраху	1338	1922–1930
9 фондів	Районні агенти держстраху	320	1922–1931
6 фондів	Райінспектури та міськінспекції	81	1925–1955
Органи управління народним господарством. Промислові підприємства			
P-6768	Відділ народного господарства Охтирського повітвиконкому	28	1920–1921
P-3168	Відділ місцевого господарства Сумського повітвиконкому	15	1919
4 фонди	Повітові відділи кустарної промисловості	89	1920–1922
6 фондів	Повітові уповноважені губернських комітетів у справах шкіряної промисловості	150	1917–1923
P-2590	Уповноважений Чернігівського центрального управління військовими промисловими та с/г підприємствами по Конотопському округу	6	1924–1925
P-1576	Глухівський повітовий відділ по виготовленню одяжі	7	1920–1921
P-5933	Інспектура місцевої промисловості Роменського райвиконкому	13	1931–1933
Легка промисловість			
P-5726	Роменське управління комбінованою текстильною та швейною промисловістю	7	1923–1925

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
7 фондів	Швейні об'єднання, фабрики	3433	1932–1986
5 фондів	Шкіряні заводи	336	1920–1949
6 фондів	Взуттєві фабрики і комбінати	2132	1920–1984
2 фонди	Валяльнорайлочні фабрики	186	1927–1984
P-7398	Лебединська фабрика пластмасової фурнітури	553	1961–1984
P-6933	Охтирська фабрика художніх виробів	303	1944–1976
P-6001	Роменська текстильно-галантерейна фабрика	1211	1930–1977
P-1467	Сумська трикотажна фабрика	2	1937
P-1690	Сумська щіткова фабрика	40	1944–1948
Харчова промисловість			
P-7595	Сумське аграрно-промислове об'єднання плодоовочевої продукції	110	1981–1984
P-7618	Сумське ВО пивобезалкогольної промисловості	186	1973–1976
P-3330	Сумський обласний трест яєчно- птахівницької промисловості	154	1944–1952
P-3357	Сумський спиротрест	276	1943–1954
P-4304	Сумський обласний трест м'ясної та птахопереробної промисловості	235	1964–1968
P-1391	Уповноважений Харківського райуправління державними заводами винокурної промисловості	7	1918–1921
12 фондів	Спирто-горілчані заводи та комбінати	2666	1919–1986
2 фонди	Пивоварні заводи	873	1924–1973
28 фондів	Цукрові, рафінадні заводи та комбінати	9609	1917–1985
7 фондів	М'ясо та птахокомбінати	1502	1943–1976
6 фондів	Маслозаводи	378	1921–1957
4 фонди	Консервні, засолзаводи	988	1943–1970
3 фонди	Рибні заводи	474	1931–1986
5 фондів	Харчові комбінати	480	1944–1977
P-1441	Сумське райуправління млинами	6	1933–1935
P-6555	Роменський хлібокомбінат	50	1943–1950
P-6597	Роменська хлібопекарня	3	1920–1922
P-6024	Роменський м'ятний завод	414	1933–1961
P-3383	Лукашівський крохмально-патоковий завод	17	1923–1926
P-3414	Сумська біофабрика	266	1943–1976
Місцева промисловість			
14 фондів	Райпромкомбінати і міськпромкомбінати	1384	1943–1965
P-5552	Глухівський обозний завод	35	1945–1960
P-207	Сумська фабрика віялок	21	1919–1927

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
	Хімічна та нафтохімічна промисловість		
P-2598	Глухівський завод олійних фарб	3	1919–1922
P-6941	Свеський завод дубильних екстрактів	393	1944–1981
P-6880	Шосткинський завод хімічних реактивів	979	1951–1985
P-1797	Шосткинська фабрика кіноплівки	7	1932–1936
	Металообробна, машинобудівна, електронна, ремонтна промисловість		
P-7260	Білопільський машзавод	441	1948–1981
P-7537	Білопільський ремонтно-механічний завод	302	1965–1980
P-7546	Ворожбянський завод металоконструкцій	130	1954–1980
P-7460	Глухівський завод агрегатних вузлів	283	1961–1983
P-5181	Конотопський поршневий завод	371	1943–1978
P-7380	Кролевецьке об'єднання “Промарматура”	396	1958–1982
P-7171	Лебединський завод верстатних вузлів	599	1961–1985
P-2467	Лебединський завод поршневих колець	541	1936–1983
P-4474	Охтирський завод підсобних підприємств	6	1944
P-3735	Охтирський машинобудівний завод	847	1939–1982
P-6878	Півненківський машзавод	623	1955–1990
P-6583	Роменський завод “Тракторозапчастина”	297	1959–1976
P-7054	Свеський насосний завод	630	1940–1980
P-7013	Середино-Будський завод металургійного обладнання	473	1950–1980
P-3007	Сумський ремонтно-механічний завод	7	1943–1949
P-3649	Сумський завод “Металоширвжиток”	182	1946–1970
P-7067	Сумський завод “Центроліт”	509	1960–1976
P-7183	Сумський завод “Сумсільмаш”	563	1944–1986
P-4534	Тростянецький завод “Електропобутприлад”	403	1959–1978
P-4979	Шосткинський завод боєприпасів	16	1944–1945
	Махорочна промисловість		
P-5963	Роменське окружне сировинне відділення махорочних фабрик	511	1923–1926
P-5796	Роменське райуправління тютюнової промисловості	99	1920–1922
3 фонди	Махорочні заводи і фабрики	1077	1920–1981
	Паливна промисловість		
P-7501	Сумське ВО по видобутку і переробці торфу	251	1966–1975
P-5164	Дубов'язівське торфопідприємство	72	1944–1953
2 фонди	Районні паливні управління	6	1917–1923

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
2 фонди	Повітові уповноважені паливної промисловості	27	1920–1922
P-2536	Кролевецька надзвичайна паливна комісія	1	1921–1922
P-665	Сумська міжрайрада торфопромисловості	40	1923–1934
P-5563	Сумська міжобласна інспекція по контролю за якістю торфу	160	1961–1975
Енергетика			
P-3647	Сумське ВО електромереж	188	1944–1964
P-4506	Сумське ВО теплових мереж	525	1957–1985
P-6669	Сумське південне підприємство електромереж	745	1958–1986
P-7588	Сумське підприємство електромереж	191	1970–1975
P-5544	Шосткинський район електромереж	44	1947–1966
4 фонди	ТЕЦ	480	1943–1966
Деревообробна, меблева, лісопильна промисловість			
P-4507	Сумське виробниче деревообробне об'єднання	579	1943–1986
P-6718	Тростянецький деревообробний завод	395	1949–1973
2 фонди	Лісопильні заводи	20	1925–1951
P-6712	Шосткинський фанерний завод	54	1963–1970
P-7102	Охтирський завод медичних меблів	299	1944–1976
P-5902	Роменський меблевий комбінат	768	1930–1977
P-4507	Сумський меблевий комбінат	579	1943–1986
3 фонди	Заводи будматеріалів	377	1943–1967
P-4098	Сумське об'єднання “Сумизалізобетон”	459	1953–1986
P-6582	Ведмедівське міжколгоспне підприємство по виробництву будматеріалів	45	1959–1967
7 фондів	Цегельні заводи	509	1923–1957
P-7117	Заруцький вапняний завод	198	1944–1970
Геологія			
P-1786	Об'єднання по експлуатації корисних копалин на Глухівщині	3	1923–1926
8 фондів	Майстерні	131	1920–1948
16 фондів	Млини	244	1923–1953
21 фонд	Колективи безробітних	255	1924–1929

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
	Організації транспорту, шляхового господарства, зв'язку		
P-781	Сумський окружний шляховий відділ	24	1928–1933
P-3498	Сумський автомобільний трест	63	1939–1954
24 фонди	Райвідділи будівництва та експлуатації шосейних доріг	2547	1931–1978
P-2479	Лебединський автошляховий відділ	1	1932–1933
3 фонди	Шляхово-будівельні ділянки	126	1929–1976
P-789	Інспектор Сумської будівельної ділянки	394	1921–1939
2 фонди	Повітові управління місцевого транспорту	4	1922
2 фонди	Транспортні контори	60	1925–1932
2 фонди	Автотранспортні роти	88	1945–1955
P-7578	Сумський об'єднаний авіазагін	67	1969–1976
3 фонди	Відділення залізниць	737	1923–1983
P-3020	Управління коменданта залізниці ст. Конотоп	82	1920–1925
P-3108	Депо Хутір-Михайлівський	1	1928
P-4116	Сумський поштамт	314	1943–1975
5 фондів	Районні контори зв'язку	195	1918–1961
6 фондів	Поштово-телеграфні контори	91	1917–1928
6 фондів	Поштові відділення	43	1917–1922
P-4857	Конотопський лінійно-технічний вузол	9	1933–1937
	Установи і організації сільського, лісового та водного господарства		
P-3340	Куземинський волосний земельний відділ	3	1920–1921
3 фонди	Районні комісії з націоналізації земель	19	1920–1926
P-6794	Відділ тваринництва Середино-Будського райвиконкому	7	1946–1947
P-6674	Відділ технічних культур Глухівського райвиконкому	4	1946–1947
2 фонди	Державні маєтки	10	1918–1923
2 фонди	Економії	5	1919–1923
P-4527	Сумське обласне об'єднання міжколгоспних інкубаторних станцій	198	1962–1977
P-7233	Сумський обласний трест плодоягідних та м'ясомолочних радгоспів	641	1967–1983
P-3136	Сумський обласний трест шовківництва	83	1950–1955
P-3415	Сумська обласна контора бджільництва	424	1944–1978
P-3292	Сумська обласна контора інкубаторних станцій	112	1944–1958
P-3409	Сумське обласне управління державної хлібної інспекції	210	1949–1976

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
P-7582	Сумське виробничо-аграрне об'єднання	285	1976–1984
7 фондів	садівничих радгоспів		
	Інспекції та інспектури	3340	1936–1940, 1944–1983
5 фондів	Лабораторії	656	1931–1937, 1943–1976
P-6967	Сумська обласна станція захисту рослин	723	1962–1984
2 фонди	Міжрайстанції по боротьбі зі шкідниками	29	1930–1934
6 фондів	Станції, дослідні поля, ділянки	1475	1922–1941, 1943–1985
P-6600	Сумська обласна станція по племроботі	311	1958–1981
5 фондів	Племзаводи, кінні заводи, племрозсадники	824	1923–1929, 1943–1980
4 фонди	Кінні бази, конюшні та іподроми	291	1930–1935, 1948–1958
14 фондів	Товариства по спільному обробітку землі	194	1928–1932, 1943–1954
47 фондів	Радгоспи	6399	1925–1937, 1943–1989
6 фондів	Інкубаторно-птахівницькі станції	447	1935–1936, 1944–1959
4 фонди	Ветлікарні	240	1932–1939, 1944–1957
Об'єднання “Сільгосптехніка”			
17 фондів	Районні	1995	1961–1978
3 фонди	Відділення райоб'єднань	118	1963–1967
44 фонди	Машинно-тракторні станції (МТС)	3734	1930–1938, 1943–1958
14 фондів	Ремонтно-тракторні станції (РТС)	241	1958–1961
P-5668	Роменська міжрайконтора “Скотовод”	10	1930–1932
P-6178	Роменське райоб'єднання колгоспних ферм	86	1932–1934
P-3345	Районна комісія з націоналізації лісів	11	1922–1925
P-402	Сумське окружне управління лісами	3	1928–1929
P-1531	Інспектор лісів по Сумському округу	2	1923–1927
P-3298	Сумська обласна лісопромислова спілка	91	1943–1956
12 фондів	Районні лісгоспзаги	6953	1923–1940, 1943–1989
5 фондів	Ліспромгоспи	309	1935–1936, 1943–1951
P-2576	Сумське обласне управління постачання лісоматеріалами	45	1944–1948

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
P-1214	Сумське обласне управління лісонасаджень	8	1937–1940
8 фондів	Лісові господарства	374	1922–1941
12 фондів	Лісництва	243	1921–1936
7 фондів	Райконтори лісів та лісові ділянки	273	1922–1937, 1946–1958
P-3957	Сумська обласна контора “Укртехкульт”	9	1946–1947
P-2488	Сільськогосподарська комуна “Червоний стяг”	22	1927–1934
P-2742	Сільськогосподарська артіль “1 Лебединська”	1	1924
P-2471	Протопопівське господарство Лебединської сільської ради	1	1923–1924
P-2622	Куликівське земельне товариство	2	1926–1929
P-1394	Куянівське виробниче господарство	6	1922–1926
P-1597	Конотопська сінна ділянка	3	1919–1921
P-5322	Дубов’язівська сільськогосподарська ділянка	5	1960–1961
P-1346	Шосткинський енерголіспромгосп	30	1943–1961
P-3305	Ямпільський лісопункт	11	1944–1948
P-5111	Михайлівський лістрангосп	33	1943–1945
P-7613	Глухівський лісовий розсадник	20	1945–1956
P-6877	Червонотростянецька лісова дослідна станція	186	1944–1981
P-6194	III залізничний район лісових розробок	1	1920–1921
P-4976	Виконавець робіт Української меліоративно-будівельної контори	24	1925–1926
2 фонди	Уповноважений Української меліоративно-будівельної контори по Конотопському і Сумському округам	68	1925–1926
P-3342	Управління по транспортному освоєнню малих річок	29	1947–1953
2 фонди	Луго-меліоративні станції	148	1950–1967
P-5184	Роменське управління осушувальних систем	70	1945–1957
1320 фондів	Колгоспи	72702	1921–1941, 1943–1989
	Будівельні, архітектурні організації		
15 фондів	Архітектурно-планувальні групи	765	1951–1978
8 фондів	Трести	4657	1945–1990
11 фондів	Контори	466	1924–1963
4 фонди	Бюро проектні	100	1921–1977
P-7606	Міжколгоспне управління капітального будівництва	58	1972–1978

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
24 фонди	Районні міжколгоспні будівельні управління та організації	2760	1956–1978
11 фондів	Райвідділи сільського і колгоспного будівництва	372	1945–1959
3 фонди	Інспектури та дільниці нагляду за будівництвом	338	1930–1934
P-2593	Виконавець робіт по будівництву фабрики, в м. Конотопі	7	1930–1932
9 фондів	Будівельно-монтажні управління, трести, комбінати	2034	1944–1987
8 фондів	Дільниці будівельно-монтажні	354	1932–1965
Організації комунального господарства та побутового обслуговування			
8 фондів	Районні і міські відділи комунального господарства	1409	1920–1934
4 фонди	Трести, комбінати, відділи	111	1931–1965
3 фонди	Житлові управління	516	1948–1981
P-4824	Виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства	7	1930–1968
P-7567	Сумська виробничо-експлуатаційна контора “Міськгаз”	78	1963–1975
P-6554	Ремонтно-будівельна контора	4	1948–1951
5 фондів	Спілки житлово-орендних кооперативних товариств	363	1923–1937
15 фондів	Житлово-орендні кооперативи	79	1924–1937
P-5867	Роменський житлово-будівельний кооператив	7	1926–1937
6 фондів	Комбінати побутового обслуговування	409	1943–1968
Продовольчі, торговельні, заготівельні, постачальні, кооперативні організації			
4 фонди	Продовольчі комітети, комісії, бюро	50	1919–1922
3 фонди	Контрольно-облікові бюро	155	1943–1948
P-5725	Роменська товарна біржа	31	1923–1925
2 фонди	Торговельні комітети	24	1921–1930
P-3049	Довірений торговельного відділу по Путивльському повіту	14	1922–1925
P-1611	Управління уповноваженого торгівлі та заготівель по Конотопському повіту	5	1922–1923

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
P-1755	Глухівська окружна інспектура внутрішньої торгівлі	1	1924–1926
7 фондів	Районні (міські) торговельні відділи	457	1930–1934, 1943–1976
2 фонди	Торги	503	1932–1955
11 фондів	Районні контори акціонерних товариств	192	1921–1936
3 фонди	Районні відділення Всесоюзного об'єднання торгівлі з іноземцями	10	1932–1935
4 фонди	Філіали (контори) спілки споживчих товариств	7	1920–1923, 1960–1961
P-3055	Сумська обласна контора Українського плодоовочевого тресту “Головторгплодоовоч”	463	1943–1952
9 фондів	Агентства, філії	362	1924–1937
20 фондів	Торговельні кооперативи	929	1919–1937, 1943–1956
13 фондів	Магазини, торговельні пункти	277	1917–1935, 1947–1998
5 фондів	Уповноважені Міністерства заготівель по Сумській області	2016	1924–1926, 1943–1980
59 фондів	Заготівельні контори	4029	1920–1937, 1943–1998
13 фондів	Заготівельні пункти, склади, бази	456	1919–1937, 1943–1952
3 фонди	Уповноважені губернських відділів військово-продовольчого постачання	40	1920–1922
5 фондів	Повітові управління (відділи) військово-продовольчого постачання	327	1920–1923
P-1351	Краснопільський райвідділ постачання	11	1932–1934
2 фонди	Відділи робітничого постачання	56	1944–1950
3 фонди	Уповноважений товариства “Кооптах”	10	1925–1935
6 фондів	Обласні управління (контори) постачання	747	1943–1978
13 фондів	Бази	594	1925–1936, 1943–1953
14 фондів	Склади	191	1918–1935
P-3095	Уповноважений споживспілки по Охтирському повітові	2	1920
36 фондів	Районні та міські споживчі спілки	12 556	1917–1935, 1943–1992
2 фонди	Райконтори споживспілки	9	1923–1924
61 фонд	Сільські споживчі товариства	747	1917–1937, 1943–1955

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
	Галузеві кооперативні спілки та товариства		
16 фондів	Промислові	1868	1920–1937, 1943–1960
14 фондів	Сільськогосподарські	736	1917–1933
6 фондів	Машинно-тракторні	6	1926–1929
27 фондів	Тваринницькі	1437	1920–1933
12 фондів	Садівників, пасічників, городників	398	1921–1933
19 фондів	Цукрові	784	1924–1933
7 фондів	Зернові	117	1928–1931
5 фондів	Технічних культур	235	1923–1933
6 фондів	Насінницькі	90	1918–1938
43 фонди	Кредитно-кооперативні	2856	1917–1941
12 фондів	Меліоративні	40	1922–1930
2 фонди	Старший контролер Держконтролю за збереженням та споживанням	400	1947–1951
P-3408	Управління держінспекції по якості товарів і торгівлі	386	1943–1990
P-3417	Сумське обласне управління хлібопродуктів	1115	1943–1988
P-7542	Управління по заготівлі і забезпеченню паливом	168	1973–1980
P-2818	Старший інспектор у справах промислової та споживчої кооперації	65	1947–1950
4 фонди	Виробничі об'єднання	2028	1923–1927, 1944–1992
7 фондів	Заводи, фабрики, комбінати і промкомбінати	380	1927–1935, 1943–1969
P-4123	Середино-Будська контора Чернігівського губернського управління в справах кустарної промисловості та промкооперації	20	1921–1922
3 фонди	Виробничі кооперативні товариства	22	1927–1933
103 фонди	Кооперативні артілі	4900	1920–1937, 1943–1960
P-7155	Промколгосп ім. Ілліча Сумської облради	55	1945–1960
4 фонди	Сумський трест їдалень	434	1925–1927, 1944–1975
	Установи охорони здоров'я, фізичної культури та спорту		
17 фондів	Лікарні	2348	1917–1940, 1943–1987

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
2 фонди	Поліклініки	396	1923–1941, 1967–1977
7 фондів	Диспансери	1169	1924–1925, 1931–1941, 1944–1985
P-5187	Конотопський евакогоспіталь	1	1918
P-2666	Лебединський повітовий медико-санітарний відділ	2	1919–1920
10 фондів	Санепідемстанції	1777	1922–1941, 1943–1980
P-3750	Сумський обласний будинок санітарної освіти	208	1945–1995
4 фонди	Санаторії, будинки відпочинку	312	1930–1938, 1944–1975
2 фонди	Лікарсько-харчувальні пункти	19	1920–1922
6 фондів	Аптекоуправління, аптеки	351	1923–1941, 1943–1990
P-5743	Роменська окружна рада фізкультури	15	1924–1930
P-4553	Сумська обласна рада по туризму	154	1965–1983
P-7462	Сумська міська рада Спілки спортивних товариств УРСР і міський комітет фізкультури і спорту	70	1951–1973
P-5240	Шосткинська міська рада спортивних товариств	112	1959–1968
P-5549	Шосткинська районна рада спортивних товариств	15	1966–1968
P-5063	Дубов'язівський районний комітет фізкультури	49	1954–1956
8 фондів	Обласні ради Добровільних спортивних товариств (ДСТ)	2337	1944–1990
Установи народної та професійної освіти			
32 фонди	Відділи народної освіти райвиконкомів	6694	1929–1992
6 фондів	Відділи народної освіти міськвиконкомів	3029	1943–1988
P-3418	Сумський обласний інститут удосконалення кваліфікації вчителів	447	1944–1978
P-4962	Конотопський учительський інститут	455	1943–1952
25 фондів	Технікуми	10258	1920–1989
3 фонди	Педучилища	707	1930–1986
6 фондів	Медучилища	3843	1921–1987
P-7511	Сумське культосвітнє училище	343	1966–1985
P-7248	Сумське музичне училище	194	1960–1988

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
P-5016	Конотопське залізничне училище	18	1943–1953
12 фондів	Професійно-технічні училища	1148	1943–1989
2 фонди	Робфаки	215	1930–1940
2 фонди	Курси повітові педагогічні	43	1920–1923
P-1550	Курси колективізації	4	1929–1931
P-520	Курси центрального інституту праці при Сумському окружному комітеті по боротьбі з безробіттям	15	1930–1931
25 фонди	Школи професійно-технічної освіти	3536	1918–1956
P-1324	Лебединська гімназія для дорослих	2	1918–1919
P-2677	Лебединська чоловіча гімназія	1	1919–1920
88 фондів	Школи середні	7862	1915–1987
54 фондів	Школи неповні і 8-річні	2425	1920–1985
11 фондів	Школи початкові, допоміжні	155	1927–1975
2 фонди	Школи музичні	256	1954–1966
P-6437	Глинський дитячий садок	5	1946–1953
18 фондів	Дитячі будинки	1732	1922–1967
P-7379	Сумський палац піонерів	246	1943–1973
2 фонди	Станції юних техніків	398	1943–1997
P-3600	Сумська станція юних натуралістів	309	1945–1997
P-3551	Сумська дитяча екскурсійно-туристична станція	233	1948–1989
P-4953	Кустова бухгалтерія шкільного відділу	27	1943–1947
	Культурно-освітні установи, заклади мистецтва та масової інформації. Архівні установи		
P-3384	Сумський обласний відділ культурно- освітніх установ	33	1947–1951
P-3163	Сумське повітове відділення Державного видавництва України	31	1919–1921
P-4681	Конотопський філіал Державного видавництва України	43	1925–1932
P-5586	Роменський філіал Державного видавництва України	60	1925–1927
P-3088	Сумський філіал Державного видавництва України	10	1920–1924
P-3461	Сумське обласне управління у справах поліграфії та видавництва	3	1945–1947
P-3462	Сумське обласне управління у справах поліграфії, видавництва та книжкової торгівлі	2	1951–1952
2 фонди	Управління селянськими будинками	62	1919–1929

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
P-3406	Сумський обласний методкабінет	19	1947–1955
9 фондів	Райвідділи культурно-освітніх установ	290	1945–1953
24 фонди	Райвідділи культури	4850	1952–1988
5 фондів	Міськвідділи культури	219	1977–1986
P-3401	Сумська обласна контора “Кінопрокат”	457	1945–1977
2 фонди	Міжрайагентства тресту “Українфільм”	11	1931–1933
10 фондів	Райвідділи кінофікації	264	1944–1953
P-1466	Сумський кінотеатр ім. Т. Г. Шевченка	16	1933–1937
2 фонди	Обласні бібліотеки	552	1943–1978
3 фонди	Районні бібліотеки	145	1928–1958
P-6313	Державний ансамбль пісні і танцю ім. Леонтовича	27	1920–1941
P-5744	Трудколектив акторів драми	16	1928–1930
P-5757	Роменська українська драмтруппа	2	1920
P-3405	Сумський обласний будинок народної творчості	203	1944–1977
P-3750	Сумський обласний будинок санітарної освіти	208	1943–1955
P-7218	Будинок художньої самодіяльності облпрофради	31	1968–1974
P-3094	Агітпункт при ст. Суми	1	1921
23 фонди	Будинки культури, клуби	983	1923–1975
P-226	Сумський філіал Всеукраїнської газети “Комуніст”	2	1926–1927
P-3327	Миропільський кореспондентський пункт	4	1927
P-3359	Управління по охороні держтаємниць у пресі	98	1944–1976
P-3460	Обласне газетне видавництво	10	1947–1954
P-3463	Видавництво управління культури	80	1955–1963
P-3619	Агентство “Союздрук”	234	1943–1985
P-6825	Обласна редколегія “Історії міст і сіл”	724	1962–1979
P-7690	Наукова редакція Сумської обласної “Книги Пам’яті”	125	1989–1998
P-5771	Роменська радіостанція	3	1922
32 фонди	Редакції газет	3573	1917–1990
5 фондів	Друкарні	154	1920–1969
P-3421	Сумські художньо-виробничі майстерні Художнього фонду СРСР	292	1950–1988
4 фонди	Окружні архівні управління	140	1923–1931
2 фонди	Місцеві архівні управління	26	1929–1936
2 фонди	Філіали облархіву	759	1932–1971
3 фонди	Історичні архіви	125	1931–1941
4 фонди	Районні архіви	149	1943–1962
P-2370	Евакуаційна група держархівів	5	1941–1943

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
	Науково-дослідні та проектні організації		
P-5483	Науково-дослідний інститут нових луб'яних культур	14	1931–1944
P-7159	Сумський філіал Українського державного проектного інституту “Укрмістбудпроект”	385	1963–1985
P-7570	Сумський філіал державного інституту з проектування заводів хімічної промисловості (“Діпрохім”)	277	1970–1975
P-7576	Сумський відділ республіканського інституту “Укрремшляхпроект”	103	1972–1981
P-7626	Сумський відділ Харківського філіалу інституту “Укргіпшлях”	44	1965–1983
P-7572	Сумський філіал Державного інституту з проектування підприємств хімічного та нафтового машинобудування (“Діпрохіммаш”)	283	1972–1982
P-7538	Спеціальне конструкторсько-технологічне бюро хіміко-фотографічної промисловості (м. Шостка)	142	1968–1983
P-7409	Шосткинський філіал інституту “Хімфотопроект”	237	1958–1983
P-7068	Сумський філіал інституту “Укрземпроект”	96	1961–1970
P-7078	Сумський центр стандартизації та метрології	335	1944–1983
	Органи праці, соціального забезпечення, соціального страхування		
3 фонди	Райміськвідділи праці	53	1931–1933
P-317	Сумська окружна Біржа праці	15	1927–1930
P-6159	Роменське управління по евакуації населення	34	1920–1922
2 фонди	Відділи Сумського облвиконкому	443	1947–1974
5 фондів	Комісії та комітети допомоги голодуючим та по боротьбі з наслідками голоду	113	1920–1923
2 фонди	Окружні комітети по боротьбі з безробіттям	91	1921–1930
P-1440	Лебединський міський комітет по боротьбі з безробіттям	1	1927–1928

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
P-4841	Семенівський районний комітет по боротьбі з безробіттям	2	1928–1930
2 фонди	Окружні комітети товариства допомоги жертвам інтервенції	20	1924–1926
P-5860	Роменський окружний комітет допомоги пораненим та демобілізованим	6	1925–1928
3 фонди	Комітети трудової повинності	4	1920–1922
P-4732	Конотопська база по підготовці робітників	21	1930–1932
P-1751	Уповноважений Курського губернського відділу соцзабезпечення по Путивльському повіту	2	1923–1930
31 фонд	Районні (міські) відділи соцзабезпечення	4567	1930–1938, 1943–1979
P-4393	Глухівський райвідділ держзабезпечення сімей військовослужбовців	12	1943–1946
2 фонди	Районні ради соціальної допомоги	25	1929–1935, 1944–1947
P-4900	Кролевецька райспілка кредитних та ощадно-позичкових товариств	291	1916–1932
26 фондів	Каси, пункти, агентства соціального страхування	644	1922–1949
12 фондів	Районні, окружні та міські комітети та товариства взаємодопомоги	424	1923–1934
16 фондів	Сільські (волосні) комітети і товариства взаємодопомоги	56	1922–1932
5 фондів	Каси взаємодопомоги	107	1923–1931
P-6047	Роменський будинок інвалідів	53	1936–1941, 1943–1946
Професійні спілки, творчі та інші громадські організації			
36 фондів	Повітові відділення профспілок	718	1917–1927
39 фондів	Окружні відділення профспілок	5639	1921–1932
P-1789	Уповноважений Новгород-Сіверського окружного бюро профспілок	1	1924–1925
138 фондів	Районні комітети профспілок	12883	1920–1987
19 фондів	Міські комітети профспілок	1656	1919–1920, 1928–1936, 1950–1988
45 фондів	Місцеві комітети профспілок	925	1919–1939, 1944–1988
32 фонди	Обласні комітети профспілок	9047	1943–1993

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
15 фондів	Обласні галузеві правління науково-технічних товариств	1829	1958–1959, 1961–1987
6 фондів	Комітети Товариства Червоного Хреста	333	1921–1935
P-7544	Сумське обласне відділення музичного товариства	54	1959–1976
P-7689	Сумська обласна рада ветеранів	66	1987–1994
P-7692	Сумська обласна рада фізкультурного товариства	32	1987–1992
P-7687	Сумське обласне відділення Українського фонду миру	11	1987–1997
9 фондів	Районні та міські організації Українського товариства захисту природи	348	1951–1974
6 фондів	Районні організації Українського товариства охорони пам'яток історії і культури	116	1965–1975
P-3546	Сумське обласне відділення Українського товариства “Знання”	296	1948–1978
3 фонди	Товариства “Геть неписьменність”	51	1924–1935
2 фонди	Районні комітети товариства “Друг дітей”	17	1930–1935
P-3425	Сумський обласний комітет ДТСААФ	953	1944–1992
7 фондів	Комітети, відділення, ради товариства “ОСОВІАХІМ”	30	1924–1946
P-3424	Сумський обласний відділ Українського товариства глухих “УТОГ”	502	1944–1976
3 фонди	Спілки Українського товариства мисливців і рибалок	420	1924–1989
P-5915	Лозівський сільський осередок безбожників	6	1928–1932
P-5774	Роменська філія Всеукраїнської спілки селянських письменників “Плуг”	13	1924–1925
P-6576	Роменське райвідділення Українського товариства по розповсюдженню політичних і наукових знань	8	1955–1956
P-6132	Роменський районний комітет Українського товариства оздоровлення праці і побуту	1	1933–1934
P-5837	Роменське міське товариство “Допомога”	46	1931–1934
2 фонди	Районні товариства “Автодор”	59	1928–1934
P-4728	Конотопське міське добровільне протипожежне товариство	3	1926–1928
P-6283	Уповноважений товариства “Культзмичка” при Роменському окрфінвідділі	1	1925–1926
P-5581	Роменське трудове товариство ассирійців	8	1928–1930

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
2 фонди	Відділення Всеукраїнського товариства по земельному влаштуванню трудящих євреїв "Озет"	107	1925–1938
	Органи політичних партій та молодіжних політичних організацій		
7 фондів	Волосні комітети КП(б)У та РКП(б)	86	1919–1927
3 фонди	Районні в містах комітети Компартії України	4033	1920–1990
П-11	Шосткинський селищний комітет КП(б)У	30	1918–1919
1117 фондів	Первинні організації Компартії України	37825	1919–1991
5 фондів	Радянські партійні школи	395	1921–1937
49 фондів	Комітети ЛКСМУ з правами райкому	4768	1927, 1933–1938, 1943–1991
2 фонди	Районні в містах комітети ЛКСМУ	1293	1974–1990
51 фонд	Первинні комсомольські організації	4854	1927, 1942–1943, 1945–1991
П-4982	Сумська обласна школа підготовки кадрів дитячої комуністичної організації	7	1933–1938
	Особові фонди		
Р-3900	Рябенко І. П.	16	1947–1970
Р-7703	Кузьменко О. Д.	178	1951–1994
	Релігійні установи		
Р-6157	Релігійна община Преображенської церкви с. В. Будки	13	1920–1930
Р-2621	Соборо-Успенська церква м. Лебедина	1	1928–1930
	Колекції документів		
Р-7617	Учасників Великої Вітчизняної війни	124	1916–1990
Р-7339	Керівників і спеціалістів сільського господарства Сумщини	123	1932–1990
Р-6837	Сім'ї Деревських	5	1930–1974
Р-6836	Діячів літератури і мистецтва	218	1925–1999
Р-6835	Військових діячів–уродженців Сумщини	17	1916–1967
Р-7577	Працівників народної освіти	51	1943–1988
Р-7633	Видатних спортсменів–уродженців Сумщини	12	1946–1987

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
P-7681	Жертв політичних репресій	11	1990–1992
P-7682	Красзнавців	19	1966–1991
P-7683	Керівних працівників і спеціалістів промисловості Сумщини	108	1937–1996
P-7615	Колекція документів і листів громадян, вивезених до Німеччини у роки Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр.	5268	1942–1943
P-2820	Листи з підписами громадян під Відозвою постійного комітету Конгресу прихильників миру по районах області	332	1950
P-6661	Спогади старих більшовиків “Підготовка і завоювання радянської влади на Роменщині”	33	1967

IV. Фонди установ періоду нацистської окупації Сумської області 1941–1943 рр.

	Комендатури		
2 фонди	Ортскомендатури	3	1941–1943
2 фонди	Військові комендатури	2	1941–1943
P-1933	Краснопільська районна комендатура	1	1942
P-2230	Шалигинська сільськогосподарська комендатура	1	1941–1942
	Органи української допоміжної адміністрації		
P-1951	Управління старшини м. Путивля	6	1941–1943
	Органи поліції		
P-2212	Путивльська поліція “Гема”	2	1943
2 фонди	Сільські поліції	4	1942–1943
	Органи юстиції та суду		
4 фонди	Суди	304	1941–1943
P-2219	Слідчий Кролевецького району	1	1942–1943
P-2217	Кролевецька примирна камера	1	1942
P-1853	Нотаріальна контора Сумської міської управи	74	1941–1943
P-2109	Відділ ЗАГС Конотопської міської управи	2	1941–1943

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
	Фонди фінансово-податкових установ та банків		
7 фондів	Банки	51	1941–1943
2 фонди	Розрахункові контори	47	1941–1943
	Органи управління промисловістю, промислові підприємства		
6 фондів	Цукрові заводи	62	1941–1943
5 фондів	Маслозаводи	60	1941–1943
5 фондів	Млини	67	1941–1943
3 фонди	Заводи переробні	74	1941–1943
P-2074	Будильський спиртозавод	4	1941–1943
P-1892	Сумська обласна торф'яна спілка	1	1942–1943
5 фондів	Торфопідприємства	84	1941–1943
3 фонди	Лісопильні та меблеві підприємства	4	1942–1943
2 фонди	Цегельні заводи	20	1941–1943
P-2877	Роменський алебастровий завод	5	1942–1943
P-2126	Лебединська кооперативна керамічна виробнича артіль	12	1941–1942
P-1870	Сумський цвяховий завод	2	1942–1943
P-2040	Конотопський шкіряний завод	4	1941–1943
P-2011	Глухівський пенькозавод	8	1941–1943
P-2913	Роменське акціонерне товариство “Прогрес”	1	1941
	Органи дорожнього господарства, транспорту, будівництва		
3 фонди	Районні дорожні відділи	4	1941–1943
P-2964	Транспортна контора Роменської міської управи	2	1942–1943
2 фонди	Ремонтно-будівельні контори	11	1941–1943
	Установи та заклади сільського, лісового, водного господарства, ветеринарії		
P-2943	Сумське обласне управління державними господарствами та підпорядковані йому державні господарства	125	1941–1943
5 фондів	Опорні пункти	8	1941–1943
P-2843	Громадські господарства	2100	1941–1943
P-2101	Сумська обласна насіннева контора Головної насінневої контори України	11	1942–1943

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
3 фонди	Насінневі бази та лабораторії	15	1941–1943
7 фондів	Машинно-тракторні станції	18	1941–1943
8 фондів	Лісництва Сумського обласного управління лісами	136	1941–1943
P-2987	Сульська болотна станція Роменського окрсільгоспбюро	1	1941–1943
4 фонди	Ветеринарні лікарні	24	1941–1943
P-1919	Сумська обласна ветеринарно-бактеріологічна лабораторія	1	1942–1943
Заклади житлово-комунального господарства та побуту			
P-1912	Відділ міського господарства Сумської міської управи	37	1941–1943
12 фондів	Контори домоуправлінь Сумської міської управи	683	1941–1943
P-2140	Шосткинська міська перукарня	1	1941–1943
Кооперативні, торговельні, заготівельні організації			
10 фондів	Сільські споживчі товариства	23	1942–1943
P-1911	Сумська міська контора змішаної торгівлі “Сумторг”	29	1942–1943
P-2187	Уповноважений по заготівлі овочів для німецької армії по Ямпільському району	2	1941–1942
P-1909	Сумська обласна контора “Заготзерно”	6	1942–1943
3 фонди	Районні пункти “Заготзерно”	169	1941–1943
P-1856	Сумська обласна контора “Заготскот”	24	1941–1943
3 фонди	Районні контори “Заготскот”	13	1942–1943
P-2848	Роменський заготівельний пункт “Заготсіно”	16	1941–1943
P-2984	Роменський заготівельний пункт “Тютюнсировина”	43	1941–1943
Організації охорони здоров'я, фармації, соціального забезпечення			
8 фондів	Районні та міські лікарні	94	1941–1943
P-2016	Глухівська водолікарня	1	1942
P-2996	Роменська дитяча психіатрична лікарня	2	1942–1943
2 фонди	Сільські лікарні	2	1941–1943
6 фондів	Медичні амбулаторії	29	1941–1943
3 фонди	Поліклініки	21	1941–1943

Номери або кількість фондів	Назва фонду або групи фондів	Кількість одиниць зберігання	Крайні дати документів
P-2119	Дитяча консультація Конотопського міського відділу охорони здоров'я	5	1941–1943
4 фонди	Санітарні станції	13	1941–1943
P-1857	Сумське обласне аптекоуправління	8	1941–1943
P-2923	Роменське фармацевтичне виробництво міської управи	25	1941–1943
P-1872	Сумська міська богадільня міської управи	5	1941–1943
P-1907	Сумський дитячий притулок міської управи	7	1942–1943
2 фонди	Будинки інвалідів	42	1941–1943
P-1977	Тростянецька біржа праці	1	1942
	Організації освіти і пропаганди, культурно-освітні і навчальні заклади. Архіви. Засоби інформації		
3 фонди	Ремісничі школи (училища)	69	1941–1943
P-1914	Сумська медична школа	2	1942–1943
P-2904	Роменська агрономічна школа	62	1941–1943
P-2002	Сумська школа художньої вишивки та німецької мови	4	1942–1943
P-1976	Сумська жіноча гімназія	1	1942–1943
2 фонди	Неповні середні школи	8	1941–1942
3 фонди	Початкові школи	6	1941–1943
P-2916	Роменський український музично-драматичний театр ім. Леонтовича	1	1941–1943
P-2901	Роменський музей	5	1941–1942
2 фонди	Бібліотеки	2	1941–1943
2 фонди	Архіви	25	1941–1943
P-1848	Редакція газети “Сумський вісник”	8	1941–1943
P-1961	Буринська друкарня	2	1941–1943

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

Агітпроп	– агітаційно–пропагандистський відділ
ВКП(б)	– Всесоюзна Комуністична партія (більшовиків)
ВЛКСМ	– Всесоюзна Ленінська Комуністична Спілка Молоді
ВТВР	– Всесоюзне товариство винахідників і раціоналізаторів
ВУЦВК	– Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет
ВЦВК	– Всеросійський Центральний Виконавчий Комітет
ВЦРПС	– Всеросійська Центральна Рада Професійних Спілок
ГКЧП	– Державний комітет надзвичайного стану
ДПУ	– Державне політичне управління
КК – РСІ	– контрольна комісія – робітничо-селянська інспекція
КНС	– комітет незаможних селян
Комосередок	– комуністичний осередок
КСМУ	– Комуністична спілка молоді України
ЛКСМУ	– Ленінська Комуністична спілка молоді України
МВС	– Міністерство внутрішніх справ
НДІ	– науково-дослідний інститут
Неп	– нова економічна політика
НКВС	– Народний комісаріат внутрішніх справ
Реввійськрада	– Революційна військова рада
РКП(б)	– Російська Комуністична партія (більшовиків)
РМ	– Рада Міністрів
РНК	– Рада Народних Комісарів
РПО	– Рада праці та оборони
РСІ	– Робітничо-селянська інспекція
УРРПС	– Українська республіканська рада професійних спілок
ФЗН	– фабрично-заводське навчання
ЦВК	– Центральний Виконавчий Комітет
ЦДАВО України	– Центральний державний архів вищих органів влади та управління України
ЦК	– Центральний Комітет
ЦСУ	– Центральне статистичне управління

ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

- Австрія 41, 48
Алга, село 15, 16
Алжир 131
Алтинівський район 109
Америка 216
Англія 189
Антверпен, місто 53
Ачинськ, 201
- Байрацька сільуправа 224, 225
Баку, місто 53
Баранівська сільуправа 223
Батурін, місто 24
Белицька сільуправа 223, 224
Березовська сільуправа 224
Берюхівська сільуправа 224
Білопілля, місто 24, 218
Білорусія 214, 217
Біловодська сільуправа 223
Білостоцька область 214
Бобрик, село 55
Бобрицька сільуправа 223, 224
Бобрівська сільуправа 224
Богодухів, місто 112
Боголюбівська сільуправа 223, 224
Болгарія 86, 191, 201
Борзенський повіт 112
Борзна, місто 112
Боромлянська волость 73
Боромлянський район 109
Брестська область 214
Будильська сільуправа 225
Буднянська сільуправа 224
Буринь, місто 222
Буринський район 199
- Варшавське воєводство 214
Ведмеже, село 22
Велике князівство Фінляндське 25
Великописарівський район 199, 210, 222
- Великочернечинська сільуправа 223, 224
Веприцький округ 137
Верхньосагарівська сільуправа 224
Верхньошталівська сільуправа 224
Верхорсулка, село 55
Вирівська сільуправа 223, 224
Відень, місто 53
Вільшана, села 50
Вінницька область 214
Владивосток, місто 53
Волинська область 214
Володимирівська сільуправа 223
Воронізька сільуправа 223
Ворошиловград, місто 202
Врачанський округ 86, 201
- Гадяцький повіт 112
Гадяч, місто 39, 77
Глинський повіт 41, 135
Глинський район 97, 178, 182, 199, 231
Глухів, місто 15, 35, 76, 104, 149, 174, 182, 208, 218, 236
Глухівський округ 76, 11, 112, 113, 114, 119, 164
Глухівський повіт 31, 33, 39, 66, 67, 119, 135, 146, 155
Глухівський район 199, 222, 227, 230
Гомельська область 214
Гринівська сільуправа 223
Грузія 34, 192
Грунський район 199, 222
Грунь, річка 136
Грунь, село 55
- Дмитрівська сільуправа 223, 224
Дрогобицька область 214
Дубов'язівський район 199, 210, 228
Дунаєць, село 227
- Есманський район 236

Європа 122, 183, 190, 191
Єльня, річка 37

Житнянська сільуправа 223
Житомирська область 214

Заболотівська сільуправа 224
Засульський округ 137
Західна Україна 199
Зінків, місто 39
Зноб-Новгородський район 199

Італія 216

Кавказ 51
Кам'яне, місто 17, 29
Канада 131
Катеринівська сільуправа 224
Кашпурівська сільуправа 225
Кекинська сільуправа 225
Київ, місто 37, 42, 62
Київська область 214
Кимличківська сільуправа 224
Китай 216
Кияниця, село 47
Кіровоградська область 214
Клочківська сільуправа 224, 225
Конотоп, місто 15, 16, 25, 33, 36, 37, 38, 76, 79, 112, 114, 118, 119, 120, 159, 201, 218, 227, 228
Конотопський округ 76, 110, 112, 113, 119, 120, 136, 137, 157, 159, 167, 187
Конотопський повіт 25, 39, 40, 71, 73, 99, 112, 114, 118, 119, 135, 172, 181, 186
Конотопський район 116, 141, 199, 207, 228, 229
Кострома, місто 37
Красноградський повіт 75
Краснопільський район 199, 223, 229, 233
Крим, Кримська АРСР 43, 156, 199
Кролевець, місто 26, 46, 50, 112, 233
Кролевецький повіт 31, 39, 41, 46, 50, 70, 99, 112, 114, 118, 135, 172, 186
Кролевецький район 199, 223, 228, 229, 233
Куп'янськ, місто 202
Курган, село 55
Курилівська сільуправа 224, 225
Курська губернія 53, 72, 114, 197, 208

Курська область 214
Курське намісництво 34

Лебедин, місто 17, 24, 28, 29, 37, 38, 39, 40, 218, 222

Лебединська волость 51
Лебединський повіт 24, 32, 39, 40, 51, 52, 56, 66, 70, 107, 115, 118, 119, 218

Лебединський район 104, 141, 223, 229, 231

Левченківська сільуправа 224
Липоводолинський район 137, 178, 210, 223

Литвиновичі, село 30

Лифине, село 172

Лівобережна Україна 34, 107, 120

Лозівська сільуправа 224

Лохвицький повіт 112, 119

Лохвицький район 111

Лубенський округ 137

Луциківка, село 55

Луциківська сільуправа 224, 225

Львівська область 214

Люблінське воєводство 214

Малоросія 35, 36

Марчихина Буда, село 29

Марчихино-Будська сільуправа 224, 225

Мар'янівська сільуправа 224

Межиріцька волость 42, 43, 51

Межиріцька сільуправа 224, 225

Межиріч, село 52

Мельнянська сільуправа 225

Миколаївська сільуправа 224, 225

Миргородський повіт 51

Миропілля, село 202

Миропільський район 199, 210, 228, 233

Михайлівська сільуправа 224, 225

Монако 216

Монте-Карло 216

Москва, місто 42, 53

Московська сільуправа 224

Недригайлів, смт 24, 29, 46

Недригайлівська волость 51

Недригайлівський район 233

Нижньосироватська сільуправа 224, 225

- Ницахська сільуправа 224, 225
 Німеччина 41, 46, 48, 86, 110, 131, 180,
 191, 199, 201, 223–225, 228, 229, 234
 Ніцца, місто 53, 216
 Новгород, місто 37
 Новгород-Сіверський, місто 208
- Ободівська сільуправа** 224, 225
 Обгівська сільуправа 224
 Одеська область 214
 Олександрівська сільуправа 224
 Олешнянська волость 51
 Олешнянський повіт 17, 29
 Орловська область 214
 Охтирка, місто 37, 40, 112, 218, 222
 Охтирська провінція 218
 Охтирський округ 112, 113
 Охтирський повіт 24, 25, 27, 29, 31, 39,
 40, 41, 51, 52, 63, 112
 Охтирський район 222, 223
- Павленкове, село** 55
 Панасівська сільуправа 224
 Париж, місто 53, 216
 Парнянська сільуправа 224, 225
 Пенза, місто 37
 Персія 53
 Петроград (Санкт-Петербург), місто 37,
 46, 53
 Петропавлівськ, місто 37
 Печищанська сільуправа 225
 Печище, село 55
 Підлипненська сільуправа 225
 Підліснівська сільуправа 224, 225
 Піски, село 76
 Плавинищенська сільуправа 224
 Поволжя 87, 155
 Погожекриницька сільуправа 225
 Погорілівська сільуправа 224
 Поліська область 214
 Полтавська губернія 23, 30, 31, 33, 35, 38,
 43, 50, 51, 53, 120, 136, 214
 Полтавська область 15
 Польща 141, 191, 199, 214
 Полянська сільуправа 224, 225
 Попівська сільуправа 224, 225
 Попова Слобода, село 109
 Прилуцький повіт 51, 112
 Пруссія 41
- Псел, річка 136
 Пустовойтівка, село 236
 Путивль, місто 24, 35, 36, 38, 62, 218, 228,
 237
 Путивльський повіт 24, 29, 34, 39, 50, 62,
 100, 156, 208
 Путивльський район 172, 199, 223, 228
- Рівненська область** 214
 Річківський район 104
 Роменський округ 105, 111, 112, 113, 115,
 119, 120, 136, 137, 164, 167, 187, 217
 Роменський повіт 22, 25, 26, 27, 32, 39,
 40, 41, 51, 52, 63, 70, 114, 118, 135,
 173, 186, 188
 Роменський район 116, 168, 178, 187, 210
 Роменщина 177, 217
 Ромни, місто 15, 16, 25, 33, 36, 38, 48, 50,
 69, 70, 72, 76, 114, 119, 120, 156, 237
 Російська імперія (Росія) 13, 23, 32, 34,
 36, 37, 46, 48, 53, 62, 217, 240
 Румунія 191
 Русанівська сільуправа 224
 Рябушки, село 55
 Рябушкинська волость 23
- Санкт-Петербург – див. Петроград
 Свеська сільуправа 225
 Свірзька сільуправа 224, 225
 Севастополь, місто 27, 43
 Сейм, річка 62
 Середина-Буда, місто 68, 225, 229
 Сибір 23
 Сидоровоярузька сільуправа 225
 Синівський район 199
 Склярівська сільуправа 224, 225
 Слобідсько-Українська губернія 57
 Слобожанщина 34
 Смілівський район 141, 223
 Собичівська сільуправа 224, 225
 Солдатська сільуправа 224, 225
 Ставропільська губернія 51
 Степанівська сільуправа Буринського
 району 224, 225
 Степанівська сільуправа Сумського
 району 224
 Стрілецькопушкарська сільуправа 224,
 225
 Сула, річка 136

Суми, місто 14, 16, 24, 25, 26, 36, 37, 38, 39, 40, 53, 113, 117, 120, 150, 152, 153, 174, 188, 192, 201, 202, 216, 218, 222, 229, 234, 236

Сумська область 15, 17, 19, 80, 84, 86, 100, 103, 110, 121, 124, 138, 149, 161, 170, 173, 176, 177, 179, 180, 202, 203, 214, 218, 231, 233, 236, 237

Сумська провінція 218

Сумський округ 14, 112, 114, 115, 119, 137, 159, 167, 218

Сумський повіт 24–27, 29, 31, 39, 40, 51, 52, 66, 67, 107, 135, 152, 218

Сумський район 144, 229, 232, 234

Сумщина 13, 14, 16, 18, 66, 110, 160, 178, 180–182, 189, 199, 201, 218, 236, 237

Суходольська сільуправа 225

Тавастгус, місто 37

Товсте, село 55

Товстянська сільуправа 223

Томськ, місто 53

Тростянець, місто 132, 202

Тростянецький район 223

Тула, місто 37

Туреччина 48, 53

Угорщина 48, 191

Узбекистан 124

Україна 13, 14, 17, 28, 62, 65, 69, 72, 78, 105, 110, 135, 156, 158, 181, 199, 214, 217

Українська РСР (УРСР, УСРР) 61, 72, 136, 187, 192

Улянівський район 199, 229, 233

Уссурійський край 23

Філадельфія 53

Франція 29, 41, 131, 216

Харків, місто 42

Харківська губернія 24, 39, 47, 53, 63, 120, 218

Харківське намісництво 41

Харківська область 15

Хильчицький район 215

Хотінський район 199, 223, 233

Хутір-Михайлівський, місто 224

Хухра, село 45

Целле, місто 201

Чапліївська сільуправа 224

Червона (Янівська) сільуправа 224, 225

Червоний район 143, 210, 228

Чернігівська губернія 30, 31, 33, 35, 43, 50, 53, 112, 214, 240,

Чернігівська область 15

Чернігівщина 94, 119

Чорне море 34

Чорноплатівська сільуправа 224

Чухахівська сільуправа 225

Шалигинський район 199, 210, 223, 228, 229

Шатрищенська сільуправа 224

Швейцарія 131

Швеція 131

Шевченкове, село 137

Шенгерейвська сільуправа 225

Шостка, місто 69, 201, 228, 229

Шосткинський район 199, 228

Шпилівська сільуправа 225

Штепівський район 199, 233

Яганівська сільуправа 225

Яловоокіпська сільуправа 224

Яменьська сільуправа 225

Ямпіль, смт 232

Ямпільський район 199, 210, 223, 228, 229, 232

Янівська сільуправа див.Червона

Японія 25

Ярошівська сільуправа 225

Ясеневе, село 55

Ясенівська сільуправа 224

Яснопільщинська сільуправа 225

Яструбинська сільуправа 224, 225

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

- Алісов П. Ф. 216
Алфьорови 14, 29
Андрєєв П. 29
Антоненко-Давидович Б. Д. 216
Антонов 107
- Багряний Іван 237
Барсалов М. С. 217
Безпальчев Ф. В. 22, 41
Бенуман 130
Бурлюк Д. Д. 216
- Вахрамєєв 56
Вишня Остап 177, 237
Віденко В. 216
- Гальковський М. М. 56
Гоголь М. В. 59
Голіцини 14
Голубничий В. С. 236, 237
Гордієнко Кость 216
Грабовський П. А. 27
Гриненко П. С. 132
Гусєв-Оренбургський С. І. 216
- Данько М. М. 215, 216
Деревицький 56
Дігтяр 63
- Єлизавета І 218
- Жуковський В. А. 43
- Зеров Микола 237
Золотницькі 14
- Кабалєвський Д. Б. 237
Калнишевський П. І. 236
Кандиба 56
Капніст В. 14
Каришев І. 216
- Карпов 199
Катерина ІІ 28, 36, 41, 218
Кеніг Л. Є. 124
Кисельов П. Д. 44
Ключина П. Ю. 216
Ковпак С. А. 199, 236, 237
Кожедуб І. М. 236, 237
Корнілов Л. Г. 37
Корсакови 14
Котляревський І. П. 177
Кучма Л. Д. 237
- Лазарєвський О. М. 177
Лазарєвські 137
Ланкастер 58
Левін Й. М. 216
Левін М. М. 216
Ленін В. І. 63, 76, 79, 86, 161, 170, 218,
236
Лермонтов М. Ю. 37, 59
Лещинська М. М. 47
Лещинські 62
Лєсков М. І. 216
Линтварьови 14
Ломоносов М. В. 56, 59
Лушпа М. П. 236
- Мазєпа І. 17, 29
Майборода П. І. 237
Масенко Т. 216
Махно Н. І. 107
Микола І 28, 31, 34, 35, 36, 41, 42, 44,
51, 57, 218
Микола ІІ 23, 25, 26, 38, 39, 53
Міклашевські 14
Мунштейн Л. Г. 216
- Надаржинський Т. 29
Некрасов М. О. 177
Никанор 228
- Овчаренко Ф. Д. 216

Олександр I 29, 34, 35, 36, 46, 57, 218
Олександр II 24, 35
Олександр III 42
Олексій Михайлович 51
Олійник Б. 216
Ольжич Олег 237

Павло I 28, 29, 35, 41, 46, 218
Пармузіна О. 237
Петро I 14, 29, 34
Петров Г. Т. 217
Полуботок П. Л. 14
Приходько Л. В. 237
Пушкін О. С. 37

Рахманінов С. В. 237
Рахманови 14
Репнін М. 33
Рибалко П. С. 236
Рильський М. Т. 149
Розумовський К. Г. 29, 30
Романови 37, 56
Руднев С. В. 199, 236
Румянцев С. П. 30

Савич С. 29
Савченко М. Х. 212, 237
Сапухін П. А. 216
Сковорода Г. Є. 177
Скоропадський І. 17, 29
Скоропадський П. 38
Столипін П. А. 56, 59
Струков 218,
Ступак Ю. П. 217
Супрун С. П. 236,
Сусанін І. 37

Суханов Д. 37
Суханов М. 124

Ткач Д. 216
Толсті 14
Тютюнник Г. 216

Українка Леся 77

Фешин М. 216
Френсдорф 34

Харитоненко І. Г. 14, 37
Харитоненко П. І. 47, 53, 55, 62, 124,
218
Хатаєва Є. І. 216

Цветаєва М. 216
Цицковський М. 216

Чайковський П. І. 237
Чорнобильський 130
Чехов А. П. 14, 237
Чорний Саша 216

Шапоренко О. М. 237
Шевченко Т. Г. 25, 37, 56, 58, 59, 62,
172
Штер С. 41
Шуба 67

Щиrowsький М. 216

Ющенко Олекса 216

Яременко Г. Г. 217

ПРЕДМЕТНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПОКАЖЧИК

- Автоматизація, механізація, нові технології 126, 128, 143, 147, 153, 161, 165, 179
- Агітація
- контрреволюційна 66, 68, 70, 107, 109, 185, 207
 - проти радянської влади 102, 103, 105, 110
- Агрономічні пункти 231, 232
- Адміністративна відповідальність 77, 78, 99
- Адміністративно-територіальний поділ 30, 62, 71, 75, 76, 80, 85, 108, 109, 112, 117, 149, 224, 231, 240
- Аеродроми 85
- Акциз 22, 46, 47 *див.* також Податки
- Амбулаторії 55, 167, 234 *див.* також Охорона здоров'я
- Аптеки 40, 55
- Арештанти 25, 67, 71, 77, 107, 228
- Армія
- діюча 23, 27, 157
 - німецька 223, 224, 232, 236
- Армія Червона *див.* Червона Армія
- Артисти 109, 178, 216, 237
- Аргілі
- промислові 131, 151
 - сільськогосподарські 69, 72, 97, 137, 141
 - торговельні 151
 - трудові 118, 187
- Археологічні дослідження, пам'ятники 176–178
- Архіви 14, 16, 94, 107, 155, 180, 181, 187, 234
- історичні 13, 15, 222
 - повітові 35
- Архівна справа 103, 153, 164, 180, 189
- Асоціації 121
- Базари 70, 112, 155
- Бандитизм, банди *див.* Куркульство 66–73, 75, 77, 79, 85, 87, 88, 91, 93, 102, 103, 104, 106, 107, 108, 197, 198
- Банки 49, 66, 67, 117, 163, 229
- дворянські допоміжні 28
 - державні 45–48, 117
 - міські громадські 36, 38, 39, 48, 66
 - обмінні 28
- Баптисти *див.* Секти
- Бджільництво 112, 135, 136, 141, 144
- Безпритульні діти, безпритульність 23, 69, 77, 172, 188
- Бібліотеки 37, 40, 62, 89, 172, 175, 176, 190, 217, 234, 239
- Біженці 71, 77
- Білогвардійці 66, 70, 78
- Більшовики 37
- Благоустрій міст і сіл 25, 36–38, 79, 81, 82, 86, 110, 119, 152, 166, 236, 237
- Благочинні *див.* Церковнослужителі
- Боєприпаси 124,
- Бойові дружини 67
- Болота 39, 138
- Боротьба з
- безробіттям 166, 184, 185, 188, 189, 209
 - дезертирством 71, 73, 94, 100
 - самогоноварінням 77, 100, 102
 - хабарництвом 100, 101
- Бродяжництво 43
- Будинки
- інвалідів 185–187
 - культури 89, 91, 176, 190
 - розпусти 25
- Будівництво 35, 36, 40, 60, 87, 119, 153, 167, 173, 203, 236
- водогосподарське і меліоративне 120, 148, 152
 - житлове 75, 76, 79, 82, 85, 111, 149, 150, 152, 190
 - заводів 52, 104, 1222, 123, 126, 130, 131, 132

- сільське 82, 144, 150
- шляхове 36, 38, 39, 75, 76, 82, 85, 104, 119, 133
- Бургомістри 34, 35, 222, 228, 229
- Бюро
 - агрономічні 120
 - допоміжні сільськогосподарські 231
 - конструкторські 182
 - круп'яної, хлібопекарської та олійної промисловості 230
 - профспілок 119, 188
 - статистичні 111–113
 - судово-медичної експертизи 170
 - юстиції 100
- Ветеринарія 40, 139, 142, 231
- Вибори, виборче право 23, 24, 26, 30, 36, 38–40, 53, 66–68, 70, 71, 73, 75–79, 81, 82, 85, 89, 90, 103, 113, 188, 189, 191, 201, 236
- Вивезення до Німеччини 18, 86, 110, 180, 199, 201, 222–224, 228, 229, 234
- Видатки 23, 36, 38, 39, 111, 114, 115, 179
- Виконавчі комітети
 - волосні 72
 - губернські 69, 71, 72, 77, 114
 - міські 76, 78, 79
 - обласні 84, 111, 173, 174
 - окружні 75–77, 81, 102, 110, 119, 136
 - повітові 69, 71, 72, 87, 114, 135, 171
 - районні 76, 78, 80, 81, 119
- Викупні платежі 46
- Винахідництво *див.* Раціоналізація
- Винокурні 43, 47, 124
- Виноторгівля 25, 28, 45, 47
- Виселення за межі України 76–78, 86, 103, 105, 107, 199
- Виставки 130, 137, 217
 - всеросійські 53
 - всесвітні 53
 - всесоюзні 86, 124, 148
 - досягнень народного господарства (ВДНГ) 144, 182, 192
 - закордонні 124
 - міжнародні 131
 - сільськогосподарські 25, 40, 42, 45, 69, 72, 86, 139, 141, 148, 156
- Відбудова 82, 85, 111, 127, 130, 133, 149, 237
- Відділи виконкомів
 - адміністративні 15, 67, 70, 71, 77
 - будівництва і архітектури 149, 150
 - військово-продовольчі 154, 155
 - державного контролю 94–98
 - земельні 71, 135, 136, 138
 - комунального господарства 151, 159,
 - місцевого господарства 119
 - народної освіти 58, 71, 81, 171, 173
 - охорони здоров'я 71, 166, 169
 - праці 184
 - соціального забезпечення 81, 185–187
 - торговельні 158–160
 - цін 162
 - юридичні 99
- Відокремлення церкви від держави 72, 77, 78, 105
- Відруби 23, 52
- Війни
 - Велика Вітчизняна 1941–1945 рр. *див.* також німецько-радянська 15, 124, 125, 149, 182, 209, 216, 237
 - Вітчизняна 1812 р. 34, 56
 - громадянська 14, 36, 154, 182, 186, 216, 218, 228, 236, 237
 - Друга світова 13, 110
 - кримська 27, 33, 43
 - німецько-радянська 13, 15, 17, 18, 80, 130, 214, 236
 - Перша світова 23, 26, 32, 46
 - польська 34, 66
 - російсько-японська 38
- Військова повинність 31, 32
- Військова служба 32, 102
- Військове становище 27
- Військові комісаріати 92, 93, 107, 205
- Військові обивателі 29
- Військові частини 32, 33, 37, 92, 225, 230, 232
- Військовозобов'язані 27, 28, 32, 85, 92, 93, 146
- Військовополонені 18, 28, 48, 53, 186, 214, 223, 224, 228, 229, 232, 233
- Віра православна 34
- Віспощеплення 43, 44, 54
- Водне господарство та водопостачання 38, 76, 98, 120, 135, 141, 144, 148, 152, 157

- Воєнний комунізм 87, 88, 91
 Воїни-афганці 237
 Всеукраїнський з'їзд міст 37
 В'язниці 62
- Газети 62, 67
 Газопостачання 152
 Гарнізони 93
 Гебіти (округи) 231
 Генеральне межування 29
 Генеральний Секретаріат 38
 Герби 30
 Гетьмани 29
 Гетьманський уряд 28
 Гідроелектростанції 120, 152
 Гімназії
 – для дорослих 38
 – єврейські 56
 – жіночі 36, 37, 40, 55, 56
 – приватні 56
 – чоловічі 37, 38, 40, 55, 56
 Гласні 23, 29, 36, 39, 62
 Голодомор, голодуючі 13, 17, 156, 198,
 199, 207, 218
 Городничі 25, 26, 31
 Городові старости *див.* Старости
 Госпіталі 201
 Госпрозрахунок 127, 129, 147, 153, 180,
 182
 Грамоти 30, 36, 41, 218
 Громади 33, 39, 40, 44, 45, 49, 52, 55
 Громадські господарства 225, 231, 232
 Громадські організації 85, 188, 201, 219
 Гроші 43, 48, 49, 143, 162
 Грошові знаки 27, 100, 104, 164
 Грошові збори 33
 Губернатори 22, 23, 25, 28, 32–34, 36, 51
 Губернське правління 25, 26, 29, 31, 41,
 42
 Губернське присутствіє 22, 31, 36
- Дворяни 22, 24, 25, 28, 30, 33, 41, 46, 218
 Дворянське депутатське зібрання 30
 Дворянські пансіони 29, 41
 Дезертирство 53, 66, 68, 69, 71, 77, 79,
 93, 94, 100, 106, 107
 Декабристи 35, 62
 Демократизація 199, 210
 Денаціоналізація 76, 110, 120, 164
- Денікінські війська 66, 67, 107, 120, 186
 Департамент державного казначейства
 46
 Департамент поліції 26–28
 Державна адміністрація 176
 Державна дума 23, 26, 39
 Державне ополчення 33, 43
 Державні прибутки 114, 116
 Дитячий рух 192, 209, 210, 212
 Дитячі установи 166, 167, 173, 212
 – будинки 67, 97, 168, 170, 172, 173,
 186
 – колонії 172
 – містечка 168, 199, 207, 208
 – садки 167, 172, 173, 186
 – ясла 40, 91, 166, 168, 186
 Дніпрогес 75
 Домові книги 226
 Домовласники 33, 36, 50, 100, 110
 Допомога 185, 186, 192
 – голодуючим 69, 71, 73, 75, 87, 88,
 99, 127, 155, 157, 188, 189
 – постраждалим від землетрусу 75
 Допризовники 93, 146, 168
 Дружні зв'язки 86, 182, 202, 236
 Думи міські 14, 35–37, 53
 Духовенство 45, 59, 77, 217
 Духовні заповіді 30, 54, 104
 Духовні консисторії 59, 60
 Духовні правління 59, 60
 Духовні училища 34
- Евакуація 15, 86, 124, 130, 225, 229, 231,
 232
 Економії 14, 54
 Економічний стан 50, 76, 97, 107, 110,
 112, 119, 157, 159, 197, 198, 201, 209,
 210, 218
 Експорт, поставки за кордон 47, 54, 125,
 130, 159, 164
 Електрифікація 36, 79, 81, 111, 120
 Електростанції 38, 111, 118, 120, 123, 129,
 152, 154
 Емігранти, еміграція 114, 198, 216
 Епідемічні захворювання 23, 25, 26, 40,
 44, 69, 166–168
- Євангелісти *див.* Секти
 Євреї 27, 35, 38, 42, 225, 228 *див.* також
 Національні меншини
 Єпархіальна училищна рада

- Жандармерія 218, 228
 Житловий фонд 149, 189
 Жіночий рух 89, 94, 95, 197–199, 201, 203
- Заводи 39, 43, 66, 69, 71, 97, 119, 120, 123, 182, 204
 – АТС 128
 – вагоноремонтні 123
 – гірничі 46
 – електромеханічні 111, 122, 125
 – зв'язку 124, 125
 – комбікормові 139
 – ливарно-механічні 124
 – лікєро-горілчані 132
 – маслоробні та молочні 49, 121, 230
 – машинобудівні 53, 124, 127, 128, 236
 – поліграфічні 127
 – порохіві 53, 69
 – спиртогорілчані 47, 133
 – суперфосфатні 126
 – цегельні 52, 119, 139, 159
 – цукрові 28, 47, 48, 53, 54, 62, 76, 104, 106–108, 111, 120, 121, 124, 137, 146, 218
 – фарфорові 122, 236
- Загони особливого призначення 68
 Заготівельні організації, заготівля 49, 121, 139, 144, 154, 156–160, 162, 164, 165, 232, 233
- ЗАГСи 69
 Закріпачення 25
 Залізниця 36, 38, 39, 53, 58, 66, 69, 76, 107, 123
 Заробітна плата 25, 50, 54, 58, 62, 64, 68, 93, 96, 113, 118, 121, 122, 128, 129, 133, 137, 143, 159, 172, 185, 189, 197, 199, 202, 203, 205, 208–210, 212, 228, 229, 233
- Заручники 68
 Засипні пункти 71, 156
 Засідателі 24, 25, 28, 41
 Засоби масової інформації 176, 181, 182
 – преса 85, 198, 217, 219, 227
 – радіо 85, 180, 181
 – телебачення 85, 179, 181
- Збройні повстання 37
 Зв'язок 38, 39, 66, 68, 69, 85, 107, 109, 112, 113, 118, 133, 134, 203
 Земельний лад 62, 70, 228
- Землевласники 24, 29, 42, 43, 49, 51, 52, 62, 141, 218
 Землепорядкування 44, 52, 73, 76, 81, 87, 88, 135, 136–141, 143, 144
 Землетрус 75
 Землі 39, 43, 45, 62, 63, 66, 69–72, 76, 77, 87, 89, 91, 95, 99, 132, 135, 137, 152, 156, 158, 164
 – викуп 22, 23
 – казенні 51
 – колонізація 23
 – опис 22
 – оренда 38
 – надані в роки радянсько-німецької війни 223–225
 – розмежування 29, 30, 42–44, 50–52, 62, 73
- Земські засідателі 24
 Земські збори, земство 39, 55, 56, 62, 240
 Земські начальники 22, 42, 45
 Земські справники 24, 42
 Земські установи 39, 41
- З'їзди, конференції, наради 66, 67, 70, 71, 75, 76, 80, 81, 87, 89, 91, 95, 99, 109, 119, 129, 130, 135, 136, 176, 178–180, 192, 194, 201, 208, 209, 212
 – віруючих 109
 – земельні 135, 138, 146
 – КНС 87–90
 – кооперативних товариств 49
 – лікарів 40, 166, 167, 170
 – повітові 22, 67, 69
 – профспілок 159, 188–190
 – РСІ 94, 95
 – споживспілок 164, 165
 – учительські 39, 40, 58
- Злочинність 25, 77, 82, 99, 101, 102, 104, 106–109
- Імениті громадяни 36
 Інваліди 26, 32, 79, 170, 185, 187
 Іноземці 26, 36, 46, 48, 53, 54, 71, 77, 109, 236
 – обмеження місць проживання 27
- Інспектори
 – охорони праці 185
 – податні 50
 – статистики 113
- Інспектури 158

- народної освіти 172
- охорони здоров'я 167
- служби молоді 234
- Інспекції
 - із закупок і якості сільгосппродуктів 162
 - племінні 139, 141, 144
 - робітничо-селянські 94, 95, 103
 - сільськогосподарські 142
- Інститути
 - історії партії 181
 - марксизму-ленінізму 181
 - науково-дослідницькі 182, 183
 - педагогічні 174, 175
 - політехнічні 175
 - сільськогосподарські 176
 - соціального виховання 175
 - учительські 174
- Інтервенція 36, 66, 69, 72, 78, 104
- Інфекційні хвороби 40, 166–168
- Кадетський корпус 38, 48
- Кадри 85, 106, 115, 116, 122, 129, 138, 139, 152, 161, 173–176, 185
- Казенні палати 31, 42, 45, 46, 50
- Казначейства 28, 30, 45, 46, 48
 - польові 46
- Каналізація 38, 152
- Каси взаємодопомоги 49, 189
- Кінотеатри, кінофікація 85, 177
- Кінські заводи 25, 141
- Кладовища 38
 - німецькі 229
- Клуби *див.* Будинки культури
- Козаки, козацькі полки 33–35, 51
- Козацькі господарства 45
- Козацькі сільські громади *див.* Громади
- Козацькі сотні 233
- Колгоспне будівництво, колгоспи 76, 81, 82, 86, 89, 96, 97, 135, 137–141, 143–145, 163, 164, 182, 207, 209
- Колегія захисників 102
- Колективізація 13, 17, 75, 76, 81, 86, 87, 89, 91, 102, 136, 137, 141, 198, 201, 209
- Комісари 56–58, 62, 63
- Комісії
 - архівні 13, 38
 - військово-продовольчі 154
 - військово-трудоі 93
 - землевпорядкувальні 52, 157
 - квартирні 32, 33
 - контрольні РСІ 95, 96
 - з конфіскації церковних цінностей 71, 73, 114
 - кримінально-слідчі 99
 - межові 30
 - надзвичайні з боротьби з контрреволюцією 110
 - надзвичайна державна з встановлення і розслідування злочинів німецько-фашистських загарбників 17, 110, 199, 201, 210
 - з націоналізації і денационалізації домобудівель 222
 - з націоналізації земель 135
 - науково-дослідна з написання історії місцевої організації КП(б)У 181
 - незаможних селян 86, 87
 - планові та бюджетні 76, 81, 82
 - повітові у справах виборів до Державної думи 23
 - санітарно-виконавчі 38–40
 - у справах неповнолітніх 79, 99
 - з українізації 115, 172, 189
- Комітети
 - агропромислові 139, 140
 - батьківські 56
 - бідноти 67, 73, 94, 151
 - взаємодопомоги 87, 185, 186
 - військово-революційні 13, 15, 66–69, 71, 72, 146, 197
 - державної безпеки 99, 106, 207
 - допомоги хворим і пораненим червоноармійцям 185, 187
 - земельні 62, 63, 68, 71, 72
 - комсомолу 207–209, 211, 213
 - КП(б)У, РКП(б), Компартії України 85, 95, 111, 145, 197, 198, 201, 202, 204, 205
 - лісоохоронні 27
 - МОДР 190–192
 - народного контролю 97, 98
 - незаможних селян 15, 66, 67, 69–72, 76, 86–89, 91, 135, 137, 155
 - охорони пам'ятників мистецтв, старовини та природи 177, 192
 - партійно-державного контролю 97, 98
 - з телебачення та радіомовлення 179, 180

- з формування козацьких полків 33
- продовольчі 63, 66, 155–157
- революційні 66–69, 78, 151, 155
- санітарні 165, 166
- фізкультури і спорту 170, 171, 212
- Комунальне господарство 71, 79, 111, 119, 120, 139, 151–153, 159, 190
- Комуни сільськогосподарські 111, 135, 137
- Комуністична спілка молоді (ВЛКСМ, КСМУ, ЛКСМУ) *див.* Спілки молоді
- Конкурси 154, 161, 173, 190
- Консультації юридичні 104
- Контори
 - нотаріальні 99, 101–103
 - з прокату кінофільмів 177
- Конференції *див.* З'їзди, конференції, наради
- Кооперативи 14, 72, 88, 112, 141, 154, 159, 164, 187
- Кооперація 159, 163, 164, 230
 - інвалідів 186, 187
 - промислова 158
 - сільськогосподарська 71, 76, 87, 89–91, 158
 - споживча 72, 76, 94, 154, 159, 164, 230, 231
- Краєзнавство 215–217, 237, 240
- Кредитні білети 31, 48
- Кріпосне право 45
 - звільнення 24, 43, 46
- Кузні 141
- Культурне будівництво 67, 75, 76, 79, 82, 85, 87–90, 112, 113, 115, 150
- Купці 33–36, 38, 46
- Купчі 29, 30, 35, 51
- Куркулі, куркульство 66, 67, 71, 73, 78, 88–91, 105, 107, 116, 155, 156, 164, 198
- Курси педагогічні 40, 174, 175
- Кустарі, кустарні підприємства 187
- Лабораторії 142
 - біологічні 139
 - сільськогосподарські 139, 229
- Лівобережні полки 30
- Лікарні 37, 38, 40, 54, 55, 62, 69, 73, 79, 120, 166–168, 170, 234
- Ліквідація неписьменності 76, 77, 81, 87, 89–91, 104, 110, 164, 172, 179, 208
- Лікувальні заклади 37, 76, 156, 166–168, 170, 203, 233, 234
- Ліси 43, 45, 51, 63, 115, 135
 - охорона 27, 43, 45, 63, 104, 105, 147
- Лісове господарство 27, 135, 136, 141, 143, 144, 146, 147, 231
- Література, літературознавство, літературознавці 178, 195, 216, 217, 234, 237, 239
- Магістрати 31, 34, 35, 227
- Маєтки поміщицькі 17, 29, 30, 41, 51, 53, 54, 62, 68, 114, 137, 218
- Малоросійська колегія 29, 30
- Маніфести 24–26, 28, 29, 31, 34, 35, 39, 41
- Махновщина 71
- Машинно-тракторні станції 90, 144, 231
- Медицина 40, 62, 167, 188, 203, 216, 229, 234
- Медичне обслуговування 40, 69, 79, 85, 165, 166–168, 170, 190
- Межові книги 29, 51
- Межові палати 50
- Меліорація 111, 135, 136, 138, 139, 141, 143, 144, 148
- Метеорологія 39
- Метричні свідоцтва 32, 34, 60, 222
- Меценати 37, 183
- Мирові посередники 22, 42
- Мистецтвознавство 178, 217, 236
- Митні дільниці, мито 35, 46, 50
- Міліція 15, 62, 63, 68, 69, 71, 77, 78, 103, 105–109, 120, 188
- Міністерства 22, 23, 25, 27, 30, 32, 37, 42, 45, 46, 48, 50, 56, 57, 59, 63, 85, 100, 121–124, 126, 128–130, 133, 134, 138, 140, 142, 144, 145, 147, 148, 150, 152, 153, 159–162, 165, 168, 170, 173–179, 182, 183, 189, 195
- Міста 36, 37, 75, 79, 80, 110, 112–114, 117, 120, 149, 150, 152, 154, 201, 234
 - плани 24, 29, 119, 150, 218
- Міське майно 38, 44
- Міський голова 31, 36
- Міщани 35, 36, 46
- Млини, маслобойні 119, 141, 156, 161
- Мобілізація 46, 184
 - військова 66, 92, 225

- трудова 66, 68, 79, 85, 92, 156, 184
- МОДР *див.* Комітети
- Молитовні будинки 86
- Молодь 79, 82, 86, 104, 152, 173–175, 191, 193, 210, 212, 217, 223, 224, 234
- Монастирі, монахи 86, 109
- Музеї 77, 172, 173, 177, 178, 217, 234

- Навчальні заклади** 28, 29, 32, 37, 38, 55, 89, 96, 203, 234 *див.* також Гімназії, Інститути, Освіта, Школи
- Навчальні заклади** 45, 55–57, 203
 - вищі 113, 217
 - середні спеціальні 113, 161, 172
- Навчання** 45
 - військове 68, 93, 109, 201
 - загальнообов’язкове 81
- Наглядачі**
 - кварталні 26
 - поліцейські 26, 28
- Нагороди** 34, 58, 79, 82, 86, 101, 122–126, 129, 131, 134, 139, 145, 148, 154, 171, 173, 178, 194, 195, 203, 236, 237
- Надання допомоги** 58, 94, 95
 - голодуючим 69, 71, 73, 75, 87, 88, 99, 127, 155–157, 188, 189
 - дітям-сиротам 85
 - пенсіонерам 85
 - сім’ям загиблих воїнів 38, 67–69, 71, 73, 76, 79, 85, 88, 93, 135, 185, 192
- Народні комісаріати** 15, 56, 57, 70, 72, 76–79, 89, 92–95, 99, 100, 102, 104, 107, 108, 110–112, 114, 116, 118, 119, 123, 127, 129, 135, 136, 138, 151, 154, 157, 158, 166–168, 170–172, 174, 175, 177, 184, 185, 187, 188
- Народний контроль** 174
- Народні звичаї** 43
- Населені пункти** 24, 27, 29, 30, 34, 73, 76, 82, 106, 112, 120, 138, 167, 180
- Населення** 33, 38, 43, 45, 63, 73, 135, 154, 155, 157, 164, 170
 - реєстрація 76, 104, 112, 222
 - списки 70, 154, 155, 224, 233
- Науково-дослідні заклади** 113, 182
- Націоналізація** 48, 49, 53, 71–73, 76, 79, 103, 110, 114, 118–120, 122, 124, 127, 128, 132, 135, 151, 156, 164
- Національні меншини** 86, 198, 209, 210
- Національності** 113, 189
- Недоїмки** 26, 43
- Неписьменність** 73, 75, 76, 81
- Нижні чини** 25, 32, 33, 38, 42
- Німецькі війська** 38, 236
- Німецьке командування сільським господарством** 231–233
- Нова економічна політика (неп)** 71, 87, 88, 94, 197, 198, 208, 209

- Об’єднання**
 - агропромислові 138
 - будівельні 150
 - електронного приладобудування 129
 - кіноплівки 121
 - машинобудівні 124, 127, 183
 - молочно-масляної промисловості 230
 - насособудування 128, 182, 183
 - продтоварів 121
 - сільгосптехніки 145
 - хімічні 121, 122, 126, 183
- Оброк** 51
- Обряди нові** 85, 91, 216
- Общини релігійні** 71, 78, 81, 86
- Окладні книги** 38, 43, 44
- Окупація, окупаційний режим** 66, 86
 - нацистська 15, 18, 78, 80, 84, 103, 111, 116, 117, 121, 122, 124, 127, 130–134, 138, 152, 159, 160, 165, 170, 174, 177, 178, 180, 199, 201, 210, 211, 214, 221–224, 227, 229–231, 234–236, 241
- Опіка** 31, 41–45, 56, 185–187
- Опозиція** 201, 204
- Ополчення** 32, 34, 35, 68
- Опорні пункти** 192, 231, 232
- Оренда** 71, 73, 119, 157
- Орендні підприємства** 127, 130, 177
- Ортскомендатура** 225, 229
- Освіта** 36, 39, 40, 43, 55, 62, 69, 72, 73, 75, 76, 85, 88, 89, 101, 111–113, 115, 171, 188, 234, 236, 239
 - домашня 56
 - релігійна 234
 - санітарна 165
- Освітлення** 36, 38, 120
- Охорона здоров’я** 39, 45, 54, 73, 75, 76, 79, 82, 85, 111–113, 115, 166–170, 233, 236

- Охорона материнства і дитинства 79, 96, 168, 186
- Охорона праці 96, 125, 140, 146, 147, 154, 184, 188–190
- Ощадні каси 45, 48
- Пайки** 154, 156
- Пам'ятки** 178
- Пам'ятники** 37, 43, 56, 59, 149, 172, 176, 177, 236
– архітектури 63, 149, 216
- Парки**
– автобусні 134
– міські 36, 176
- Партизанські загони** 17, 66, 67, 116, 182, 199, 201–203, 209, 211, 214–216, 222–225, 228, 236, 237
- Партії** 50, 210, 219, 236
– анархістів 67, 198
– Бунд 197, 201
– есерів 198, 201
– Комуністична 16, 68, 96, 97, 137, 174, 181, 192, 197–199, 201, 202, 222, 225, 228
– меншовиків 198, 201
– сіоністів 198
– Українська лівих соціалістів революціонерів (боротьбисти) 197, 198
- Паспортизація** 25, 26, 41, 46, 64, 71, 222, 225, 228
- Патенти, патентний збір** 43, 47, 229
- Пекарні** 231
- Пенсії** 26, 32, 35, 185, 187, 190, 228
- Передовий досвід** 138, 139, 141, 144, 209, 212
- Перейменування** 149
- Переписи** 46, 51, 112, 113, 224, 240
– всесоюзні 113
– демографічні 24, 29, 42, 111
– загальноросійські 112
– міські 112
– професійні 111
– сільськогосподарські 111, 112
- Переселення, переселенці** 23, 42–44, 51, 82, 85, 86, 136, 137, 141, 151, 199
- Пивоваріння** 46
- Письменники** 27, 178, 195, 215–217, 237
- Питейні заклади** 22
- Піднаглядні** 25, 27, 63, 70, 218
- Підпільні організації див. Партизанські загони**
- Підприємства** 110–114, 119, 160, 161, 164, 166, 186, 230
– громадського харчування 159, 160, 161, 234
– державні 159, 184, 185
– приватні 158, 159, 184, 185
– торговельні 50, 159
- Піонерські табори** 168, 212
- Планування** 110, 111, 125
- Повинності** 39, 42, 45, 67, 68, 71, 184, 224
– земські 30
- Повії** 25
- Повітовий предводитель дворянства** 22, 31–33, 55
- Повітовий справник** 22
- Податки, податі** 35, 36, 39, 42–45, 50, 72, 73, 75, 76, 79, 81, 90, 91, 104, 113, 115, 132, 136, 151, 155–158, 184, 189, 222, 223, 229
– місцеві 37, 38, 115
– прибуткові 114–116
– сільськогосподарські 115
- Подорожні збори** 46
- Пожежні дільниці** 26, 37, 72
- Пожертвування** 33, 43, 56, 73
- Позики, позичкові зобов'язання, позичкові листи** 30, 35, 47, 71, 87, 90, 91, 156, 157
- Покарання** 46, 52, 99
- Політв'язні** 110, 191
- Політичний стан** 70, 71, 73, 97, 107, 197, 198, 201, 207, 209, 210
- Політичні відділи**
– залізниць 206
– МТС 207
– облвійськкомату 205
– радгоспів 206
- Поліцейський нагляд** 27, 28, 222
- Поліцейські дільниці, стани** 26, 228
- Поліцейські управління** 15, 24, 25, 28
- Поліція** 63, 214, 218, 222–225, 228, 229
– земська 24
– міська 26, 28, 36, 37
– общинна 224
– українська допоміжна охоронна 228
- Полки драгунські** 34, 35, 38
- Польське повстання** 33

- Помішки 14, 25, 30, 46, 51, 72, 73, 76, 78, 107
- Попечителі 37, 44, 56
- Посередники з розмежування земель 51
- Посіви, посівні площі 24, 26, 41, 45, 71, 72, 90, 112, 135, 136, 144, 154, 182
- Постачання 35, 67, 68, 101, 154, 155, 158, 166, 222, 231, 232
- Почесні звання *див.* Нагороди
- Пошта і телеграф *див.* Зв'язок
- Поштові станції 24, 39
- Правління
- волосні 22, 31, 33, 39, 40, 42–44
 - державного майна 51
 - сільські 44, 51
- Працевлаштування 40, 58, 64, 68, 82, 104, 113, 152, 172, 173, 184, 187, 234
- Предводителі дворянства 41, 52
- Призовники 43, 93, 146, 168
- Примирчі камери 224
- Примусові роботи 86, 110, 180, 199, 222, 228, 229, 234
- Природа 82, 85, 111, 192, 216, 236
- Пристави 26
- Присутствія
- у військовій повинності 32
 - у селянських справах 22, 42
- Притулки для дівчаток-сиріт 37, 38
- Прифронтна зона 222
- Прогімназії 55
- Продовольство 38, 41, 43, 49, 62, 63, 66, 67, 71, 93, 121, 155–158, 165, 189
- Продовольча розверстка 67–69, 72, 87, 88, 91, 106, 155, 156
- Продподаток 72, 73, 87, 154, 155
- Прокуратури 99, 103–107
- окружні 104
 - обласна 105
 - районна 105, 106
- Прокурори 104
- Промисли 34, 43, 50, 114
- Промисловість 43, 48, 50, 69, 72, 73, 75, 76, 81, 85, 94, 111–113, 115, 118–121, 203, 230, 236
- важка 113
 - легка 121
 - кустарна 118
 - металообробна 123, 124
 - місцева 37, 39, 79, 119
 - поліграфічна 127, 179
 - ткацька 118
 - харчова 118, 121, 132
 - хімічна 118, 126, 183, 236
 - цукрова 47, 103, 104, 107, 120, 135
- Прописка 28
- Профспілки та їх органи 101, 120, 121, 125, 128, 131–134, 140, 153, 154, 163, 173–175, 179, 181–183, 188
- Профспілковий рух 123, 124, 125, 218
- Птахівництво 141, 144
- Ради**
- Верховні СРСР і УРСР 15, 16, 84, 85, 103, 201
 - лікарські 40
 - депутатів трудящих 85
 - Міністрів СРСР і УРСР 16, 85, 97, 113, 138, 190
 - народних депутатів 78, 80, 84
 - народного господарства 85, 118, 119, 122, 124, 129, 156, 182
 - Народних комісарів СРСР і УРСР 66, 69, 71, 72, 75, 78, 79, 81, 85, 87, 80, 90, 102, 107, 110, 114, 115, 119, 127, 185
 - наукових та інженерних об'єднань 194
 - опікунські 56, 58, 187
 - педагогічні 56–59, 171–173
 - праці та оборони 72, 81, 120, 185
 - профспілок 119, 189, 190
 - революційно-військові 92, 93, 107, 156
 - робітничих і селянських депутатів 53, 63, 69
 - робітничих, селянських та солдатських депутатів 56
 - робітничих, селянських та червоноармійських депутатів 69, 72, 75
 - робітничо-селянської оборони 92, 156
 - спілок спортивних товариств 170, 171
 - училищні 55, 59
 - художньо-технічні 130, 131, 153, 178, 179, 217
 - церковні 217
- Радіо *див.* Засоби масової інформації

- Радянська влада 17, 48, 65, 66, 68, 69, 71, 72, 73, 75, 78, 87, 110, 218, 236
- Радянські господарства 72, 87, 89, 97, 135, 137, 140, 143–145, 163
- Ратман 24, 26, 34, 35
- Ратники 23, 32, 33
- Ратуші 34, 35
- Раціоналізація 121, 122, 125–132, 134, 138, 146, 193, 194, 207
- Ревізькі казки 43, 46, 51
- Револуції
- Жовтнева соціалістична 14, 79, 86, 181, 182, 216, 218, 237
 - Лютнева буржуазно-демократична 25, 62
 - Перша російська 181, 182, 218, 236
- Реєстрація та облік 35, 48, 104, 187, 222, 224, 228, 234
- Рекрутська повинність, рекрутський набір 31, 35, 41–45, 51
- Рекрутські присутствія 31, 32
- Релігійні громади, парафії 71, 78, 82, 86, 109, 202, 217
- Релігія 43, 45, 52, 59, 60, 63, 71–73, 79, 102, 114, 149, 177, 198, 202, 208, 217, 234
- Ремесла, ремісництво 25, 34, 36, 43, 51, 230
- Рента земельна 104
- Репатріація 85, 86
- Репресовані 13, 17, 199, 201, 222
- Референдум 201
- Рибальство 135, 140, 141
- Ринки 158
- колгоспні 113, 161
- Робітники 24, 53, 82, 184, 222, 225
- Розкуркулені, розкуркулення 13, 71, 76, 81, 87–90, 102–105, 154, 164, 198, 224, 228
- Розправи 24, 29, 30, 51
- Розруха 71
- Російський імператорський дім 25
- Самоврядування 42, 44, 75
- міське 34–36
- Самообкладання населення 71, 90, 91
- Санаторії 167, 168, 186, 187, 189, 190
- Санітарні дільниці 28
- Свідоцтва
- народження 222, 224
 - смерті 222, 224
 - шлюбу 34, 104, 222, 224
- Свята церковні 224, 228, 232
- Священники *див.* Церковнослужителі
- Секти, сектантство 23, 78, 86, 210
- Села 186
- знищені в роки війни 177
- Селяни 30, 42–44, 46, 51, 52, 66, 87, 103, 157, 164, 197, 218, 229
- відпуск на заробітки 43
 - дворові 43
 - збігли 43
 - звільнення 43
 - казенні 24, 43
 - поміщицькі 24, 41
- Сенат 22, 23, 26, 28, 29, 32, 35, 36, 42, 45, 51, 52, 57, 59, 218, 240
- Середняки 72, 88, 89
- Синод 59, 218
- Сільське господарство 43, 48, 68, 72, 75, 81, 82, 85, 92, 96, 112, 113, 115, 119, 135–138, 143, 159, 160, 201, 231, 236
- Сільські громади *див.* Громади
- Сільські старости *див.* Старости
- Сільські старшини *див.* Старшини
- Сільські сходи *див.* Сходи
- Склади винні 47
- Служба молоді 234
- Служителі культу 77, 78, 82, 202
- виселення 104
- Собори церковні 217
- Соляні копальні 46
- Соціалістичне змагання 79, 82, 85, 97, 123, 133, 134, 145, 148, 153, 192, 194, 195, 210, 212
- Соціальне забезпечення 79, 81, 82, 85, 185, 187, 233
- Спиртні напої 47, 77, 102, 132, 133
- Списки жителів 22, 24, 36, 70, 113, 155, 222, 224, 233
- Спекуляція 66, 68, 71, 73, 106, 109, 156
- Спілки 109
- архітекторів 196
 - журналістів 196
 - залізничників 58
 - кооперативних товариств технічних культур 230
 - молоді (ВЛКСМ, КСМУ, ЛКСМУ) 94, 192, 208, 209, 211–213, 219

- письменників 195
- сільськогосподарських і кредитних товариств 164
- споживчих товариств 46, 72, 163–165, 233
- спортивних товариств 170, 171
- хліборобські 63, 231
- Справник 25, 26
- Стани 28, 33, 46
- Станції 182, 240
 - лугомеліоративні 148
 - річковомеліоративні 140
- Старости 63, 222, 224
 - городові 31, 36
 - сільські 42–44
- Старшини 29, 42, 44, 45, 228, 229
- Стаханівський рух, стахановці 190
- Стипендії 56, 62
- Страхування 46, 54, 73, 76, 77, 90, 104, 114, 157, 164, 188–190
- Страйки 189, 218, 236
- Студентські загони 212
- Суди 23, 59, 63
 - волосні 23, 52
 - генеральні військові 29, 30
 - земські 24, 25, 42
 - межові 30
 - мирові 22, 23
 - міські сирітські 31
 - підкоморські 30
 - повітові 28, 29, 30
 - повітові земські 28, 29
- Суди (радянські)
 - Верховні 102–104
 - народні 99–101, 103, 106, 190
 - обласні 103
 - окружні 31, 102
 - товариські 102, 104
- Судові виконавці 99, 102
- Сходи
 - волосні 23, 40, 43, 44
 - сільські 23, 40, 43, 44
- Тваринництво 75, 135, 137, 139, 141, 143, 144, 156, 158, 231
- Театри 36, 38, 173, 176, 178, 216, 234, 237, 239
- Техніка безпеки *див.* Охорона праці
- Тимчасовий уряд 22, 37, 38, 42, 56, 57, 61–63, 240
- Товариства 49, 114, 164
 - акціонерні 36, 53, 124, 130, 183
 - взаємного кредитування 39, 48, 49, 67, 89
 - взаємодопомоги 186, 187
 - винахідників та раціоналізаторів 193
 - вокально-музичні 25
 - драматичні 25
 - машинно-тракторні 90
 - наукові та інженерні 194
 - науково-технічні 194
 - сільськогосподарські 27, 40, 49, 112, 164
 - страхові 28, 54
 - охорони пам'яток мистецтв 177
 - охорони пам'яток історії та культури 181, 193
 - охорони природи 192
 - піклування про бідних 37
 - піклування про поранених воїнів та сиріт загиблих героїв 23, 135
 - поширення комерційної освіти 57
 - “Просвіта” 171
 - спортивні 170, 171
 - Червоного Хреста 38, 195
- Товариства і організації добровільні
 - взаємодопомоги бідним учням 56
 - допомоги бідним 38
 - допомоги військовополоненим 56
 - допомоги сліпим 38, 153
 - допомоги потерпілим на війні солдатам та їх сім'ям 23, 38, 135, 185
- Торгівля 25, 35, 37, 43, 48, 50, 76, 79, 85, 86, 112, 114, 115, 119, 121, 131, 132, 156, 158–160, 163–165, 179, 232
 - державна 75, 158, 159, 161
 - колгоспна 81, 95
 - кооперативна 75, 112, 158, 159, 161, 165
- Трамваї 79
- Транспорт 85, 92, 113, 203
 - автомобільний 134
- Трести 121, 134
- Трудова повинність 68, 72, 92, 118, 155, 184, 224, 234
- Туризм 212
- Угорські військові частини 214, 229, 232, 236

- Угорці 214, 229, 236
- Українознавство 56
- Українська Держава 61, 63
- Українська допоміжна адміністрація 222, 231
- Українська економічна рада 79
- Українська мова, українізація 57, 58, 62, 75, 107, 112, 115, 137, 172, 187, 189, 198, 199, 209, 210
- Українська Народна Республіка 17, 56, 61, 63
- Українська Центральна Рада 17, 37, 53, 58, 62, 63, 240
- Українські націоналісти 201
- Універсали 17, 29, 37, 63, 240
- Уповноважені губернських рад народного господарства 118, 119
- Уповноважені у справах релігійних культів 86, 202
- Управи
 - земські 14, 22, 38–40, 54, 56, 62, 240
 - міські 14, 36, 37, 48, 222, 228, 230, 233, 234
 - продовольчі 49
 - районні 222, 234
 - сільські 222, 224, 225
- Управління
 - автомобільного транспорту і шосейних шляхів 133, 134
 - акцизні 46, 47
 - будівельні 150
 - з будівництва в колгоспах 150
 - видавництва, поліграфії та книжкової торгівлі 171, 179
 - волосні 22
 - головного архітектора 150
 - державного майна 42
 - державними ощадними касами 45
 - єпархіальні 196
 - зв'язку 134
 - землеустрою та землеробства 22, 52, 135
 - капітального будівництва 139, 150, 153
 - кінофікації 85, 177
 - колгоспно-радгоспні 143, 144, 150, 204, 205, 209, 213
 - комунального господарства 120, 152
 - культури 176, 178
 - лісового господарства і лісозаготівель 147
 - меліорації та водного господарства 148
 - міліції 106–109
 - місцевими торгами 160
 - переселенські 22, 86
 - побутового обслуговування 153, 154
 - промислових товарів 121
 - промислові 213, 230
 - професійно-технічної освіти 173
 - сільські 22
 - сільського господарства 138, 141, 143
 - сільськогосподарські та заготівель 140
 - Служби безпеки (КДБ) 110, 207
 - статистичні 111, 113
 - торгівлі 161
 - тролейбусні 152
 - фінансові 114–117, 229
 - юстиції 100, 103
- Урожайність сільгоспкультур 24, 43, 45, 67, 72, 81, 86, 111, 112, 115, 120, 139, 141, 154, 155, 228
- Уставні грамоти 22, 23, 42
- Установчі збори 17, 37, 38, 40, 62
- Училища
 - вищі початкові 57, 58
 - жіночі 36
 - залізничні 58, 174
 - комерційні 38, 57
 - міські 38, 57
 - народні 35, 36, 55
 - педагогічні 172–174
 - повітові 57, 58
 - початкові народні 59
 - приходські 58
 - професійно-технічні 79, 134, 160, 161, 174, 185
 - реальні 55
 - ремісничі 37, 40, 44, 58, 82, 174
 - сільські 44
- Фабрики 39, 97, 119
 - махорочна 75, 128
 - суконні 130
 - художнього ткацтва 131
 - шоколадні 132, 236
- Фармація 159, 233

- Фельдшерські пункти 40, 168, 234
ФЗН *див.* Школи
Фізкультура і спорт 79, 81, 166, 170, 171, 210, 212, 216, 236, 237
Філармонія 176, 179
Фінансово-кредитні установи 45, 49, 112, 114, 117
Фінансово-податкові установи 50, 112, 114, 117, 229
Фонди допомоги матері-селянці 187
Формулярні списки 25, 29, 30, 33, 58
Фронти 68, 69, 156
- Хати-читальні 87, 91, 172
Хлібозаготівля 25, 28, 63, 77, 81, 85, 89–91, 96, 102, 104, 108, 111, 158, 164, 165, 198, 209, 210
Холера 26, 40
Хрещення 34
Художники 178, 217, 237
Хутори 45, 52
- Царські грамоти 14, 29, 51, 218
Церкви *див.* Релігія
Церковнослужителі 24, 29, 34, 59, 60, 217, 228
Цехові ремісники 36
Цигани 29 *див.* також Національні меншини
Ціни 24, 26, 38, 43, 47, 50, 62, 70, 97, 112, 115, 130, 155, 156, 158–162
- Частини особливого призначення 93
Червона Армія 66–69, 71, 93, 146, 154–157, 184, 186, 192, 231
- Червоноармійці 67, 93, 116, 135, 154, 156, 185, 187, 192, 222, 232
Чиновники 25, 27, 29, 30, 33
Чистка радпарату та парторганізацій 76, 81, 89, 96, 97, 106, 188, 189, 197, 201, 204, 206, 207, 209
- Шинки** 25, 43
Школи 67, 69, 72, 73, 79, 81, 97, 112, 120, 134, 170, 172, 173, 212, 212, 234
– взаємного навчання 58
– грамоти 40, 105
– 2-х класні 23
– десятників-будівельників 150
– колгоспних бригадирів 207
– музичні 176
– недільні 58
– початкові 55, 56, 59, 223
– приходські 52
– робочої молоді 173
– семирічні 223
– середні 161
– трудові 56, 57, 171, 172
– фельдшерські 40, 62
– ФЗН 82, 123, 174
– церковно-парафіяльні 40
- Шляхи 121, 133
– автомобільні 133
Шовківництво 45, 141
Шпигунство 27, 68, 110
Штрафи 81, 101, 223, 229, 234
Штундисти *див.* Секти
- Язичницькі свята** 42
Ярмарки 34, 40, 43, 45, 115, 130, 131
Ясла *див.* Дитячі установи

Довідкові публікації про склад і зміст документів архіву*

Сумський обласний державний архів та його філіали у містах Конотопі і Ромнах: Путівник / Упоряд.: І. О. Авременко, Т. М. Бойко, І. О. Ільченко, Н. Ф. Сахарова; Архівне управління УРСР, Державний архів Сумської області. – К., 1965. – 296 с.

Державні архіви Української РСР: Короткий довідник / Відпов. ред. О. Г. Мітюков; Архівне управління при Раді Міністрів Української РСР. Архів сокровищница документальних пам'яток: из опыта использования материалов государственного архива Сумской области в агитационно-пропагандистской работе / Сост.: А. Ф. Казанцева, Т. В. Кобелева, Л. А. Покидченко; Архивный отдел Исполкома Сумского областного Совета народных депутатов, Государственный архив Сумской области, Сумская областная организация Украинского общества охраны памятников истории и культуры. – К., 1972. – Сумы, 1988. – 6 с.

Государственные архивы Украинской ССР: Справочник / Отв. ред. А. Г. Митюков; Главное архивное управление при Совете Министров УССР. – К., 1988. – С. 177–181. Государственные архивы СССР: Справочник. В 2 ч. / Сост.: Н. М. Андреева, Л. М. Бабаева, Т. М. Булавкина, И. В. Волкова, (отв. сост.) и др.; Главное архивное управление при Совете Министров СССР, Всесоюзный научно-исследовательский институт документоведения и архивного дела. – М., 1989. – Ч. 1. – С. 558–561.

Кузьменко Л. Документи фонду М. М. Данька у Державному архіві Сумської області // Студії з арх. справи та документознавства. – К., 1998. – Т. 3. – С. 126–128.

Архівні установи України: Довідник / Автори-укладачі О. І. Алтухова, С. І. Андросов, Л. С. Анохіна та ін.; ред. кол. О. С. Онищенко, Р. Я. Пиріг, Л. А. Дубровіна та ін.; упоряд.: Г. В. Боряк, С. Г. Даневич, Л. А. Дубровіна та ін.; Державний комітет архівів України, Міністерство культури і мистецтв України; Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського НАН України. – К., 2000. – С. 112–116.

Державний архів Сумської області: 75 років [Буклет] / Упоряд. Л. А. Покидченко; Держархів Сумської області. – Суми, 2000. – 16 с.

Державний архів Сумської області: 75 років / Державний архів Сумської області. Фонд “Алгоніка”. – Суми, 2000. [компакт-диск].

* Включає основні довідкові публікації. З повною бібліографією видань можна ознайомитися в архіві.

Від кінця 2000 р. довідкову інформацію про склад і зміст документів Державного архіву Сумської області представлено в Інтернеті на веб-сторінці архіву на офіційному веб-сайті Держкомархіву, що систематично оновлюється:
www.scarh.kiev.ua/Archives/Region/ra18.ua.html.

Матеріали ювілейної науково-практичної конференції, присвяченої 75-річчю Державного архіву Сумської області / Державний архів Сумської області. – Суми, 2000. – 88 с.

Анотації відеосюжетів / Упоряд, Ю. В. Валова; Держархів Сумської області. – Суми, 2001, – Вил. 2. – 87 с,

Сумщина від давнини до сьогодення: Науковий довідник / Упоряд.: Л, А. Покидченко. Сумська обласна державна адміністрація. Державний архів Сумської області. – Суми, 2000. – 384 с.

Grimsted Kennedy P. Archives and Manuscript Repositories in the USSR. Ukraine and Moldavia. – Princeton, 1988. – В. 1. – P. 807–809. Archives and Manuscript Collections in the Microfiche / Ed. by P. Grimsted Kennedy – Leiden, 1989. – Ser. 3: Soviet Ukraine and Moldavia.

Науково-довідкове видання
Архівні зібрання України

Путівники

Державний архів Сумської області

ПУТІВНИК

Том 1

Путівник підготували:

*Людмила Покидченко (відп. упоряд.), Євгенія Антушева, Інна Гончарова,
Олександр Козлов, Людмила Кузьменко, Ганна Кузьміна, Вікторія Марченко,
Ірина Нужденко, Лідія Шевчук*

Науковий редактор
кандидат історичних наук *Георгій Папакін*

Технічний редактор
Майя Притикіна

Художній редактор
Георгій Сергєєв

Оригінал-макет
Рози Семчук

Підписано до друку 20.06.2002. Формат 70 × 108/₁₆. Папір офсетн. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 28,0. Ум. фарбо-відб. 28,0. Обл.-вид. арк. 29,37. Зам. № 14.

Друкарня Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського
03039, Київ-39, просп. 40-річчя Жовтня, 3.

